

PROGRAM HOSPODÁRSKÉHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE 2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

OKTOBER 2016

MESTO TURZOVKA

Otvorené mesto občanom, mestom , kde budú ľudia žiť s radosťou aj o 10 rokov.

MESTO TURZOVKA
STRED 178
023 54 TURZOVKA

OBSAH

1. Všeobecná časť	7
1.1. Predhovor	7
1.2. Z histórie mesta Turzovka a regiónu Kysúc	9
1.3. Ciele a základné zistenia dotazníkového prieskumu	10
1.3.1. Prieskum verejnej mienky	11
1.4. Partnerstvá	13
2. Úvodná časť	16
2.1. Zámer a ciele spracovania PHSR – Formulár U1	16
2.2. Harmonogram prípravy PHSR (formulár U2)	19
2.3. Metodika spracovania PHSR (formulár U3)	19
2.4. Štruktúra – osnova PHSR (formulár U8)	20
2.5. Zoznam členov radiacej a monitorovacej skupiny	21
2.6. Zoznam pracovných skupín	22
2.7. Zoznam členov externých konzultantov	22
2.8. Ex – post hodnotenia PHSR mesta Turzovky z obdobia 2007 – 2013	24
2.9. Zoznam úspešných projektov a aktuálne rozpracovaných projektov v meste	40
3. Analytická časť	44
3.1. Analýza vnútorného prostredia	44
3.1.1. Základné informácie o lokalite – priestorové vymedzenie	44
3.1.2. Východisková situácia a využívanie vnútorného potenciálu územia	45
3.1.3. Stav územno – plánovacej dokumentácie	47
3.1.4. Prírodné zdroje a geografické aspekty regiónu	49
3.1.5. Pôdny fond v katastri mesta a regiónu	55
3.2. Ľudské zdroje	57
3.2.1. Demografická situácia, dynamika vývoja, historický a očakávaný vývoj	57
3.2.2. Prehľad vybraných základných ukazovateľov demografického vývoja	58
3.2.3. Natalita, mortalita a prirodzený prírastok obyvateľstva v meste Turzovka	59
3.2.4. Veková štruktúra obyvateľstva	60
3.2.5. Vzdelanostná skladba obyvateľstva	63
3.2.6. Národnostná skladba obyvateľstva	65
3.3. SWOT analýza ľudské zdroje	66
3.4. Kultúrne a spoločenské zdroje	69
3.4.1. Kultúrno – spoločenský život v meste	69
3.4.2. Osobnosti mesta Turzovka	71
3.4.3. Záujmové spolky a organizácie	72
3.4.4. Kultúrne, historické a sakrálne pamiatky	74
3.4.5. Cestovný ruch pútnický a vidiecky turizmus	78
3.5. SWOT analýza – cestovný ruch (CR) v regióne Čadca:	89
3.6. Sociálna infraštruktúra	91
3.6.1. Sociálne služby v meste	91
3.6.2. SWOT analýza Sociálne služby v meste	94

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

3.6.3.	Bytová infraštruktúra.....	95
3.6.4.	Dotazníkový prieskum – sociálna a bezpečnostná situácia v meste.....	98
3.6.5.	Zdravotné služby v meste.....	98
3.6.6.	SWOT analýza: Zdravotné služby v meste.....	100
3.7.	<i>Školstvo, vzdelávanie a mimoškolská činnosť</i>	101
3.7.1.	SWOT analýza školstvo a školské zariadenia na území mesta.....	109
3.7.2.	Šport v meste.....	110
3.8.	<i>Základná technická infraštruktúra</i>	112
3.8.1.	Občianska vybavenosť a služby.....	112
3.8.2.	Primárny sektor.....	113
3.8.3.	Sekundárny sektor.....	114
3.8.4.	Terciárny sektor.....	115
3.8.5.	Dopravná situácia na území mesta – dopravná infraštruktúra.....	118
3.8.6.	Komunikačné a informačné siete.....	122
3.8.7.	Rozvodné siete v meste.....	122
3.8.8.	Plynofikácia a rozvody tepla.....	123
3.8.9.	Pošta a telekomunikácie.....	124
3.8.10.	Rozvody vody a kanalizácia v meste.....	124
3.8.11.	Samospráva mesta.....	125
3.8.12.	SWOT analýza – technická infraštruktúra mesta.....	126
3.9.	<i>Ekonomické využívanie zdrojov</i>	128
3.9.1.	Okres Čadca ako ekonomicky depresný región.....	128
3.9.2.	Charakteristika podnikateľského prostredia v regióne (NUTS IV).....	128
3.9.3.	Zdroje zamestnanosti.....	131
3.9.4.	Vývoj nezamestnanosti v regióne (NUTS IV).....	132
3.9.5.	Identifikácia kľúčových faktorov nezamestnanosti.....	134
3.9.6.	Odchádzkovosť obyvateľstva mesta Turzovka.....	136
3.9.7.	Odchádzkovosť študentov stredných a vysokých škôl.....	136
3.9.8.	SWOT analýza zamestnanosť a trh práce.....	136
3.10.	<i>Životné prostredie v regióne</i>	138
3.10.1.	Odpadové hospodárstvo.....	138
3.10.2.	Čistota ovzdušia, voda, pôda, rastlinstvo a živočíšstvo.....	140
3.10.3.	SWOT analýza – Životné prostredie v meste.....	143
3.11.	<i>Analýza vonkajšieho prostredia</i>	144
3.11.1.	Širšie územné vzťahy a limity rozvoja (KURS 2001).....	144
3.11.2.	Ochrana prírody (NATURA 2000).....	145
3.11.3.	Východisková situácia mesta s väzbami na širšie územie (okres, kraj).....	149
4.	Vízia strategického rozvoja	151
4.1.	Záznam z verejného prerokovania strategickej časti dokumentu (formulár S2).....	153
4.2.	Stratégia rozvoja vo vzťahu k regionálnym špecifikám.....	153
4.3.	Formulácia stratégie a spoločnej vízie hlavných aktérov v regióne.....	153
4.4.	Prioritné oblasti vyplývajúce z dotazníkového prieskumu.....	154
4.5.	Hierarchia strategických cieľov (formulár S1).....	155
5.	Špecifikácia cieľov v hospodárskej, sociálnej a enviromentálnej oblasti	158
5.1.	Prehľad opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí.....	158
5.2.	Súhrnný prehľad projektových zámerov a projektových ukazovateľov.....	176
5.2.1.	Priebežné indikatívne aktivity projektových zámerov.....	179
5.3.	Spracovanie projektov podľa akčného plánu.....	188

6. Realizačná časť projektu.....	212
6.1. <i>Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie spracovania PHSR</i>	213
6.1.1. Spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie	214
6.2. <i>Komunikačný plán pre fázu realizácie PHSR (formulár F6)</i>	214
6.3. <i>Kritéria hodnotenia výberu projektov PHSR (formulár F3)</i>	215
6.3.1. Systém hodnotenia pre výber projektov.....	215
6.3.2. Formy hodnotenia plnenia PHSR	215
6.4. <i>Plán hodnotenia PHSR (formulár R5)</i>	216
6.5. <i>postup tvorby PHSR</i>	217
7. Finančná časť	219
7.1. <i>FINANČNÝ RÁMEC</i>	219
8. Záver	221
9. Prílohy.....	224

ZOZNAM OBRÁZKOV

Obrázok 1 – Otázky č. 3 až 6.....	11
Obrázok 2 Otázka č. 10: Ktoré problémy by malo mesto riešiť ako prvoradé	12
Obrázok 3 Zobrazenie multimedialných koridorov	119
Obrázok 4 Prehľad značenia komunikácií	120
Obrázok 5. Priemerná ročná EMN, Zdroj: 1997 – 2011 mesačné štatistiky ÚPSVaR Čadca 2012 – 2015	132
Obrázok 6 : Hlavné dopravné siete v ZA kraji	145

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka 1 Formulár Ú1 – Hlavička dokumentu PHSR	8
Tabuľka 2 : Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu	12
Tabuľka 3 Formulár U1	18
Tabuľka 4: Formulár U2	19
Tabuľka 5 : Metodika – zapojenie verejnosti do prípravy PHSR (formulár Ú3).....	20
Tabuľka 6: Osnova Formulár U8	21
Tabuľka 7 : Harmonogram aktivít.....	21
Tabuľka 8: Zízam členov, Formulár U6	23
Tabuľka 9: Zabezpečenie PHSR	23
Tabuľka 10 : PHSR mesta Turzovky 2007-2014	26
Tabuľka 11 : Hodnotenie PHSR mesta Turzovky 2007-2014.....	27
Tabuľka 12 : Hodnotenie PHSR mesta Turzovky 2007-2014.....	29
Tabuľka 13 : Hodnotenie PHSR mesta Turzovky 2007-2014.....	30
Tabuľka 14 : Hodnotenie PHSR mesta Turzovky 2007-2014	30
Tabuľka 15 : Hodnotenie PHSR mesta Turzovky 2007-2014.....	32
Tabuľka 16 : Hodnotenie PHSR mesta Turzovky 2007-2014	32
Tabuľka 17 : Hodnotenie PHSR mesta Turzovky 2007-2014	34
Tabuľka 18 : Hodnotenie PHSR mesta Turzovky 2007-2014	34
Tabuľka 19 : Hodnotenie PHSR mesta Turzovky 2007-2014.....	35
Tabuľka 20: Hodnotenie PHSR mesta Turzovky 2007-2014.....	36

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

Tabuľka 21: Hodnotenie PHSR mesta Turzovky 2007-2014	37
Tabuľka 22: Hodnotenie PHSR mesta Turzovky 2007-2014	38
Tabuľka 23: Hodnotenie PHSR mesta Turzovky 2007-2014	38
Tabuľka 24: Hodnotenie PHSR mesta Turzovky 2007-2014	39
Tabuľka 25: Hodnotenie PHSR mesta Turzovky 2007-2014	39
Tabuľka 26: Dokončené projekty v období 2007-2014.....	41
Tabuľka 27: Prebiehajúce projekty	42
Tabuľka 28 : Plánované projekty.....	42
Tabuľka 29 : Zemepisné súradnice.....	44
Tabuľka 30 : Výmery pôdy na území mesta.....	56
Tabuľka 31 : Úhrne hodnoty druhov pozemkov	56
Tabuľka 32 Historický vývoj počtu obyvateľov.....	57
Tabuľka 33: Vývoj počtu obyvateľov	57
Tabuľka 34 : Obyvateľstvo podľa mestských častí	57
Tabuľka 35 : Prehľad migrácie obyvateľstva v meste Turzovka.....	58
Tabuľka 36: Vývoj pôrodnosti v meste Turzovka	59
Tabuľka 37: sobášnosť a rozvodovosť v meste Turzovka.....	59
Tabuľka 38: Migračné saldo	60
Tabuľka 39: Veková štruktúra obyvateľstva v meste Turzovka.....	60
Tabuľka 40: Vývoj hodnoty PV	61
Tabuľka 41 : Vývoj hodnoty MV	61
Tabuľka 42: Vývoj hodnoty IS.....	61
Tabuľka 43: Zdroj ŠÚ SR, databáza DATAcube (všetky údaje sú k 31.12. k.r.)	62
Tabuľka 44 : Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva v Turzovke,	63
Tabuľka 45: Vzdelanostná štruktúra v okrese.....	64
Tabuľka 46: Vzdelanostná štruktúra na úrovni NUTS.....	64
Tabuľka 47 : IKT zručnosti obyvateľstva.....	65
Tabuľka 48: Štruktúra obyvateľstva podľa materinského jazyka - Turzovka	65
Tabuľka 49:Štruktúra obyvateľstva podľa materinského jazyka – Okres Čadca	66
Tabuľka 50 : Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia a rodinného stavu.....	66
Tabuľka 51: Počty návštevníkov v regióne Kysúc (okres Čadca a Kys. Mesto)	88
Tabuľka 52 : Počet prenocovaní návštevníkov v ubytovacích zariadeniach v regióne Kysúc (okres Čadca a Kys. Nové Mesto)	88
Tabuľka 53: Charakteristika domového a bytového fondu za roky 1991,2001,2006,.....	95
Tabuľka 54: Počet obývaných rodinných domov (RD) na území mesta Turzovka v roku 2006 a 2014	96
Tabuľka 55 : Porovnanie typov obydľí mesta Turzovka s okr. Čadca	96
Tabuľka 56: Vývoj dopytu po nových bytoch v meste Turzovka v období 1998 – 2015	97
Tabuľka 57 : Počet bytov podľa doby výstavby: (celkový počet bytov 2517)	97
Tabuľka 58 : Byty v budovách podľa počtu bytov.....	97
Tabuľka 59: Retrospektíva vývoja: prehľad počtu obyvateľov a domov 1970 – 2011	97
Tabuľka 60: Počty obyvateľov v bytoch a hustota obývanosti	97
Tabuľka 61: Dotazník MsÚ Turzovka – sociálna a bezpečnostná situácia v meste.....	98
Tabuľka 62: Prehľad ZŠ Turzovka	101
Tabuľka 63 : Údaje o počtoch žiakov a tried v šk. rokoch: 2012/13, 2013/14 a 2014/15	102
Tabuľka 64 : Prospech žiakov v šk. rokoch: 2012/13, 2013/14 a 2014/15	102
Tabuľka 65 : Výsledky externých meraní žiakov v školských rokoch: 2012/13, 2013/14 a 2014/15	102
Tabuľka 66 : Zapojenie školy do projektových aktivít	102
Tabuľka 67 : Prehľad materská škola	103
Tabuľka 68 : Prehľad Základná umelecká škola	104
Tabuľka 69 : Zmeny počtu žiakov v priebehu školských rokov: 2012/13, 2013/14 a 2014/15	104
Tabuľka 70: Prehľad Centrum voľného času	107
Tabuľka 71 : Prehľad o počtoch detí a záujmovej činnosti v šk. roku 2012/13, 2013/14 a 2014/15	107
Tabuľka 72 : Prehľad Gymnázium Turzovka	108
Tabuľka 73: Údržba.....	120
Tabuľka 74: Faktory rozvoja regiónu	129
Tabuľka 75: PAS :Konkurencieschopné regióny 21	130

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

Tabuľka 76: Hodnotiace indikátory	131
Tabuľka 77: Štruktúra podnikateľského sektora (okres Čadca)	131
Tabuľka 78: Štruktúra podnikateľského sektora	132
Tabuľka 79 : Miera zamestnanosti	133
Tabuľka 80: vytvorenie pracovných miest	133
Tabuľka 81: vytvorenie pracovných miest	133
Tabuľka 82: Medziročné porovnanie skupín UoZ	135
Tabuľka 83: Odchádzkovosť obyvateľstva	136
Tabuľka 84: Odchádzkovosť študentov	136
Tabuľka 85: Prehľad množstva vyseparovaného odpadu	139
Tabuľka 86: Prehľad vyprodukovaných emisií	140
Tabuľka 87: Rozdelenie ÚEV	146
Tabuľka 88 Prehľad ÚSES v okrese Čadca	146
Tabuľka 89 : Metodika spracovania strategickej časti rešpektuje členenie v súlade s platnou metodikou	154
Tabuľka 90: Prioritné oblasti vyplývajúce z dotazníkového prieskumu	155
Tabuľka 91 : Prioritné oblasti	155
Tabuľka 92 : Hierarchia cieľov podľa jednotlivých oblastí	156
Tabuľka 93 : Dopravná infraštruktúra	159
Tabuľka 94 : Technická infraštruktúra a služby verejnej správy	160
Tabuľka 95: Cestovný ruch a turizmus	162
Tabuľka 96 : Kultúra	163
Tabuľka 97 : Zamestnanosť a ľudské zdroje	164
Tabuľka 98: Otvorené mesto	165
Tabuľka 99 : Vzdelávanie, školstvo a ľudské zdroje	167
Tabuľka 100 : Bytová politika	168
Tabuľka 101 : Sociálna oblasť a bezpečnosť	170
Tabuľka 102 : Zdravotníctvo a šport v meste	172
Tabuľka 103: Partnerstvo	173
Tabuľka 104: Životné prostredia a odpadové hospodárstvo	176
Tabuľka 105 : Prehľad projektových zámerov	179
Tabuľka 106 Zabezpečenie činností v realizácii PHSR na úrovni programu	213
Tabuľka 107 Zabezpečenie činností v realizácii PHSR na úrovni projektu	213
Tabuľka 108: Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie spracovania PHSR	214
Tabuľka 109: Spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie	214
Tabuľka 110: Komunikačný plán pre hodnotenie fázy realizácie PHSR	214
Tabuľka 111: Formy hodnotenia PHSR	216
Tabuľka 112 : Plán hodnotenia PHSR	216
Tabuľka 113: Postup tvorby PHSR	217
Tabuľka 114 –Indikatívny rozpočet	219

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO
ROZVOJA MESTA TURZOVKA
NA OBDOBIE 2016-2020
S VÝHLADOM DO ROKU 2023**

VŠEOBECNÁ ČASŤ

1. VŠEOBECNÁ ČASŤ

1.1. PREDHOVOR

Predprípravná fáza (zámeru) PHSR bola schválená Mestským zastupiteľstvom dňa: 11.03.2015

Strategická časť dokumentu PHSR mesta Turzovky na obdobie 2016 – 2020 s výhľadom do roku 2023 bola prerokovaná dňa: 21.10.2015.

OBJEDNÁVATEĽ:

Mesto Turzovka

Stred 178, 023 54 Turzovka

IČO: 00314 331

DIČ: 2020553315

Štatutárny orgán: JUDr. Ľubomír Golis, primátor mesta

Projektový tím:

JUDr. Ľubomír Golis, primátor mesta – gestor projektu

Ing. Marián Masnica, prednosta Mestského úradu – odborný garant projektu

Mgr. Lenka Kubíková, projektový manažér mestského úradu

Mgr. Ján Pidych, koordinátor

Pracovné skupiny:

I. Pracovná skupina: **Ekonomický rozvoj**

predseda: Ing. Marián Masnica

II. Pracovná skupina: **Ľudská zdroje a sociálna oblasť**

predseda: Mgr. Ján Pidych

III. Pracovná skupina: **Environmentálne prostredie a infraštruktúra**

predseda: MUDr. V. Belková

Externí spolupracovníci

JUDr. Ing. J. Vražel, Mgr. A. Žuffa, PhDr. D. Velička PhD, Mgr.M.Sláviková, Mgr. V.Gajdičiar , Ing. Ján Korňan, Ing. Jiří Hedenc, Ing. Miroslav Suhrada, RNDr. M. Šulgan CsC, poslanci MsZ Turzovka, členovia komisií MsZ Turzovka, členovia Výborov mestských častí Turzovka.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Turzovka na obdobie 2016 – 2020, s výhľadom do roku 2023
Územné vymedzenie :	mesto Turzovka (NUTS V.)
Územný plán mesta schválený:	áno dňa : 18.6.2008
Doplnok Územného plánu č.1	áno dňa : 9.11.2011
Doplnok Územného plánu č.2	áno dňa : 26.2.2013
Dátum schválenia PHSR:	Do 12/2016
Dátum platnosti:	od 01.1.2015 do: 31.12.2020 s výhľadom do: 31.12.2023
Verzia	1.3
Publikovaný verejne:	Od 08/2015 www.turzovka.sk

Tabuľka 1 Formulár Ú1 – Hlavička dokumentu PHSR

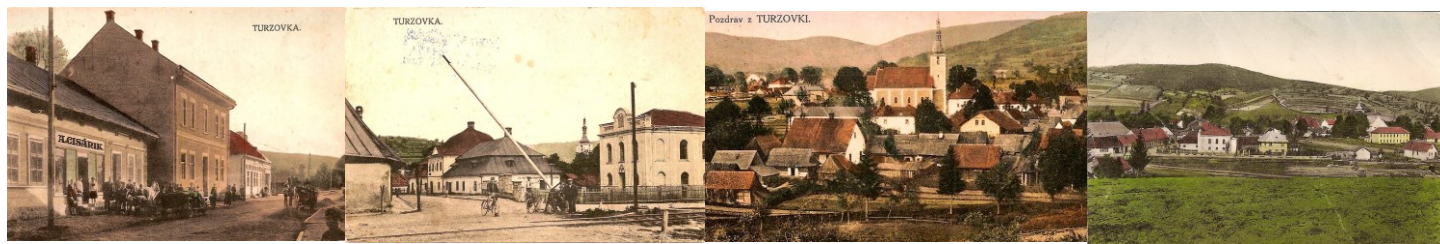
1.2. Z HISTÓRIE MESTA TURZOVKA A REGIÓNU KYSÚC

Aktuálne najstaršie doklady o osídlení územia Kysúc možno situovať do obdobia neolitu, t.j. obdobie cca 3 200 až 1 800 rokov pred našim letopočtom. Viac archeologických nálezov pochádza z neskoršej doby bronzovej (ľud lužickej kultúry). Stopy slovanského osídlenia možno datovať do 9. storočia. V druhej polovici 11. storočia sa územie terajších Kysúc stalo súčasťou Uhorského kráľovstva. Je potrebné zdôrazniť fakt, že väčšina archeologických nálezov bola objavená na dolných Kysuciach (terajší okres. K.N.Mesto). Do polovice 16. storočia sa okrem Krásna nad Kysucou na Horných Kysuciach neuvádza meno žiadnej inej osady.

Prvá písomná zmienka o trvalom osídlení územia neskoršej Turzovky pochádza z čias valašského osídľovania regiónu z roku 1580, kedy sa v prameňoch spomína osada Predmier. Na mieste osady bola v roku 1598 bytčianskym zemepánom Jurajom Thurzom založená Turzovka. 21. februára 1602 vydal zemepán pre dedičného richtára Adama Boneca a 40 valachov lokačné privilegium, v ktorom mu stanovil podmienky usadenia nových osadníkov, určil hranice novej obce a jej obyvateľom prikázal, čo najskôr postaviť kostol a faru.

Počas 17. storočia sa Turzovka nazývala tromi názvami : Turzovka (v prameňoch sa uvádza v rôznych formách napr. Turzowa, Turzovilla, Turzofalva, Turzowka a pod.), Predmier i Kysuca. Názov Predmier sa ako označenie Turzovky udržal približne do polovice 18. storočia. Po vymretí Turzovcov v roku 1626 pripadlo bytčianske panstvo Mikulášovi Esterháziemu, no ten dal panstvo do zálohu Iľešháziomcom, ktorí jednotlivé obce panstva prenajímali iným šľachticom. Tak sa stalo, že Turzovka v druhej polovici 17. storočia patrila Iľešháziomcom a neskôr Jurajovi Berénimu. Ešte v priebehu prvej polovice 18. storočia pripadla opäť Esterháziomcom, ktorí bytčianske panstvo v roku 1868 predali Židovi Leopoldovi Popperovi. Farnosť Turzovka patrila pod farnosť Bytča do roku 1694. Od svojej samostatnosti patrila farnosť Turzovka k najväčším v Nitrianskej diecéze. Dňa 18.02.2008 vznikla Žilinská diecéza a farnosť Turzovka bola začlenená ako súčasť dekanátu Čadca do tejto diecézy.

V septembri 1849 vznikol nový okres Turzovka, ako jeden z viacerých vo vtedajšej Trenčianskej stolici. Štatút obce získala Turzovka 22.11. 1873, odkedy používa súčasný názov Turzovka. Postupne v roku 1889 získala novú obecnú pečať, v roku 1870 bol zriadený Poštový úrad, v roku 1890 Dobrovoľný hasičský spolok a v roku 1904 telegrafná stanica. Významným medzníkom bolo postavenie železničnej trate Čadca – Makov, sprevádzkovanvej 9.7. 1914 a napojenej na významný medzinárodný železničný ťah Košicko – bohumínskej železnice. Po rozpade rakúsko-uhorskej monarchie a vzniku Česko-slovenska, bola Turzovka veľkou a ľudnatou obcou. Pri sčítaní v roku 1938 tu žilo 11 030 obyvateľov. Medzivojnové obdobie bolo významné kvôli zmenám administratívneho členenia, kedy bola Turzovka začlenená do Čadčianskeho okresu. Po druhej svetovej vojne bola Turzovka do roku 1954 najväčšou slovenskou obcou s takmer 14 000 obyvateľmi. V roku 1954, kedy bola Turzovka rozdelená na 4 samostatné obce (Turzovka, Klokočov, Korňa, Dlhá nad Kysucou), išlo o najľudnatejšiu obec v republike. Štatút mesta jej bol priznaný od 1. januára 1968.

1.3. CIELE A ZÁKLADNÉ ZISTENIA DOTAZNÍKOVÉHO PRIESKUMU

PHSR mesta patrí spolu s územným plánom mesta k základným a kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy, ktorý rešpektuje aktuálnu situáciu na lokálnej, či regionálnej úrovni (NUTS III – Žilinský samosprávny kraj, NUTS IV – Okres Čadca) a akceptuje konkrétne potreby obyvateľov mesta, podnikateľských subjektov, či rôznych záujmových skupín a iných subjektov pôsobiacich v meste. Je potrebné zdôrazniť, že materiál nenahrádza územno-plánovaciu dokumentáciu a územno-plánovacie podklady, ale patrí medzi ostatné podklady využívané v územno-plánovacej činnosti. Na úrovni mesta je základným územno-plánovacím dokumentom práve územný plán mesta, či jeho časti.

Predkladaný PHSR má charakter otvorenej, flexibilnej koncepcie, schopnej reagovať na aktuálne zmeny východiskových podmienok. Aby bol PHSR skutočne živým dokumentom, musí byť permanentne aktualizovaný.

PHSR mesta spĺňa charakter strategického, resp. strednodobého rozvojového dokumentu na 5-7 rokov. Je nositeľom rozvojovej politiky, predstáv jej vedenia a obyvateľov o smerovaní ďalšieho rozvoja. Spracovaním PHSR deklaruje mesto, že má záujem o svoju budúcnosť, ako aj o budúcnosť svojich obyvateľov, pričom v podobe dokumentu PHSR získava nástroj na aktívne riadenie rozvoja založené na iniciovaní potrebných a žiaducich zmien. Precizovanie a jednoznačné stanovenie rozvojových priorít v kontexte na finančné možnosti umožňuje realizáciu aj dlhodobých cieľov. Takto nastavený postup, ktorý akcentuje ciele stratégie predstavuje ambície mesta na splnení dlhodobějších zámerov.

Je logické, že lokálne podmienky výrazným spôsobom pôsobia ako možné determinanty konkurencieschopnosti každého regiónu. Základnou požiadavkou na zabezpečenie relevantných požiadaviek rozvoja mesta Turzovka je jednoznačné nutná dôkladná analýza podmienok miestneho rozvoja a následná identifikácia kľúčových bariér a potenciálov. K vytvoreniu komplexnej, ale relevantnej predstavy o celkovej situácii je nevyhnutná analýza aktuálneho stavu a racionálnych možností. Tieto sú sústredené v analytickej časti materiálu. V snahe zabezpečiť potrebnú kvalitu materiálu v súlade so zákonom NR SR č.539/2008 Z.z o podpore regionálneho rozvoja a novele č. 309/2014 v súlade s úst. §6 ods. 2 cit. zákona, materiál využíva výhradne hodnoverné štatistické údaje - (Štatistický úrad SR, Sčítanie obyvateľov bytov a domov v r. 2011/SOBD 2011/ a štatistické prehľady Ústredia práce sociálnych vecí a rodiny.) Údaje, ktoré nie sú predmetom skúmania z týchto zdrojov boli získané z internej štatistiky MsÚ Turzovka, resp. od štatutárnych zástupcov príslušných subjektov.

Na záver treba jednoznačne zdôrazniť fakt, že okres Čadca patrí do skupiny ekonomicky slabých (tzv. „depresných“) regiónov a teda potenciál rozvoja iba za pomoci vnútorných zdrojov je minimálny. Napríklad zamestnanosť a s ňou súvisiaca sociálno – ekonomická situácia obyvateľov je viazaná najmä na fungovanie ekonomickej výkonnosti slovenskej ekonomiky. Vzhľadom na skutočnosť, že slovenská ekonomika je zaraďovaná k malým, avšak veľmi otvoreným ekonomikám (cca 82 až 85% produkcie je určené na export) je okres Čadca a najmä Mikroregiónu Horné Kysuce výrazne závislý od vývoja ekonomiky nielen v SR, ale aj v celej Európskej únii.

1.3.1. Prieskum verejnej mienky

Dotazník bol spracovaný v komplexnejšom ponímaní, aby bolo možné pokryť čo najširší okruh názorov občanov mesta. Na úvod treba poznamenať, že bol zaznamenaný pomerne nízky záujem zo strany občanov, najmä najmladšej generácie. Z celkového počtu otázok bolo iba 9 zatvorených (z toho dve otázky sa týkali identifikačných údajov respondentov otázky č. 1 a 2, otázky č. 3,4,5 a 6 skúmali mieru spokojnosti občanov za ostatných 5 rokov, otázka č. 10 mala zámer vyšpecifikovať najdôležitejšie oblasti, ktoré trápia občanov a otázky č. 14 a 24 súviseli s podpornými údajmi). Celkom 16 otázok bolo pootvorených s cieľom dať možnosť vyjadrenia sa občanov aj k iným ako k predefinovaným problémom. Dve otázky (č.26 a 27) boli otvorené. Ťažiskovými otázkami boli otázky (č. 10, 26 a 27) Veľmi podrobné sumarizačné výsledky sú v prílohe č. 5a vo formáte Excel - (ciele a vyhodnotenie dotazníkového prieskumu identifikácia strategických oblastí, podľa výsledkov prieskumu).

- **Zámerom** realizácie dotazníkového prieskumu bolo vytvorenie reálnej databázy údajov, ktoré vytvoria základný – racionálny rámec pre tvorbu PHSR Turzovka na nové programovacie obdobie, s rešpektovaním názorov občanov mesta ,
- **Hlavný cieľ:** získať aktuálnu databázu poznatkov o názoroch obyvateľov na situáciu v meste.

Parciálne ciele:

Parciálny cieľ 1: zistiť mieru spokojnosti obyvateľov so situáciou v meste v predchádzajúcom období (za ostatných 5 rokov otázky č.3,4.5 a 6)

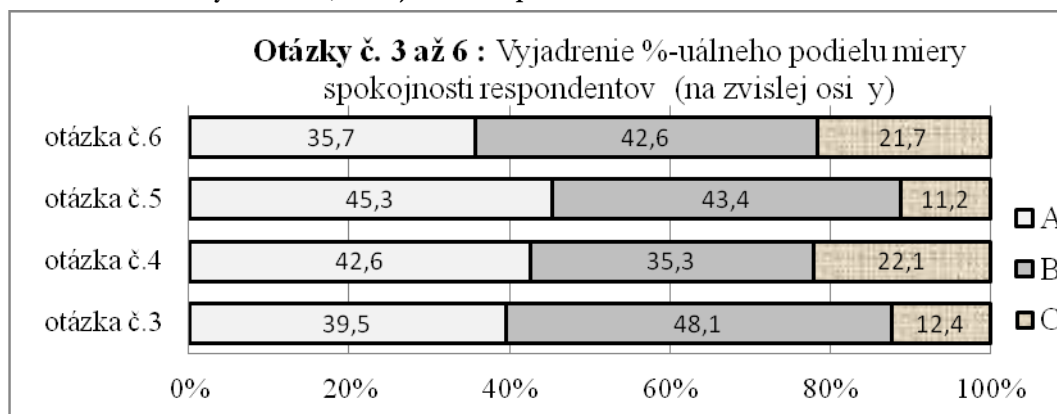
Otázka č. 3: ako ste spokojný s bývaním v našom meste?

Otázka č. 4: ako hodnotíte rozvoj mesta Turzovky za ostatných 5 rokov?

Otázka č. 5: ako hodnotíte mieru informovanosti o dianí v našom meste?

Otázka č.6: Ako hodnotíte činnosť MsÚ (mestského úradu) Turzovka za ostatných 5 rokov?

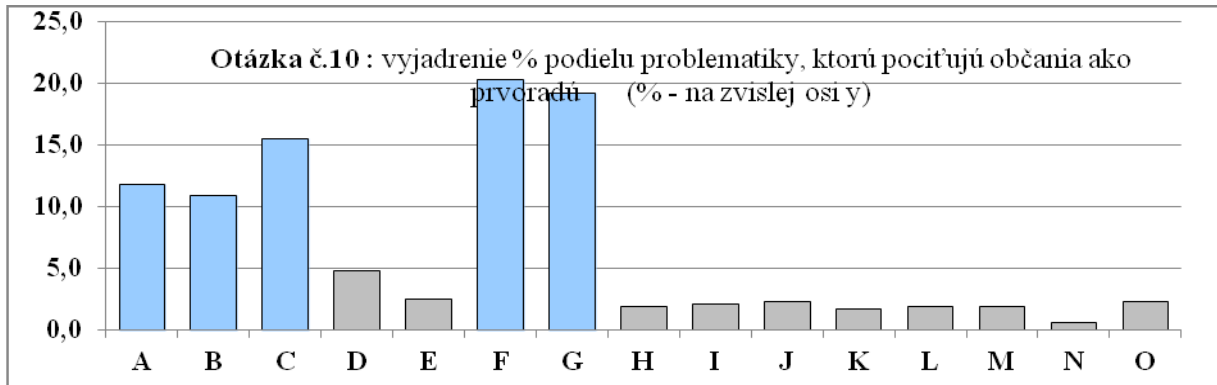
Obrázok 1 – Otázky č. 3 až 6 , Zdroj: vlastné spracovanie

Základným zistením je prevaha pozitívneho hodnotenia činnosti samosprávy mesta občanmi. Zistenia poskytujú vyslovenie záveru, že mesto v rámci svojich možností vhodne reagovalo na potreby občanov a vytvorilo bázu východísk na ďalšie programovacie obdobie.

Parciálny cieľ 2: identifikovať okruhy problémov, ktorých riešenia považujú občania za prioritné (základnou otázkou bola otázka č. 10).

Obrázok 2 Otázka č. 10: Ktoré problémy by malo mesto riešiť ako prvoradé, Zdroj: vlastné spracovanie

A	Dopravná infraštruktúra	I	Kultúra a tradície	Najväčšie oblasti problémov respondenti identifikovali: 1.) F – zamestnanosť občanov 20,3% 2.) G – zdravotná starostlivosť 19,2% 3.) C – sociálna politika 15,5 % 4.) A – dopravná infraštruktúra 11,8% 5.) B – bytová otázka 10,9%
B	Bytová otázka	J	Šport a športoviská	
C	Sociálna politika a bezpečnosť občanov	K	Otvorené mesto	
D	Životné prostredie	L	Voľnočasové aktivity	
E	Cestovný ruch a medzinárodná spolupráca	M	Udržanie charakteru krajiny	
F	Podpora miestnej zamestnanosti	N	Technická infraštruktúra	
G	Zdravotná starostlivosť	O	iné	
H	Školy a školské zariadenia	Šedou farbou si vyznačené problémy s najväčším %uálnym podielom odpovedí		

Tabuľka 2: Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu, Zdroj: vlastné spracovanie

Mesto v predchádzajúcom programovom období koncentrovalo pozornosť aj do týchto oblastí, ale napr. riešilo aj školy a školské zariadenia, voľnočasové aktivity, technickú infraštruktúru a pod. Je teda vhodné najmä rozpracované aktivity realizovať v ďalšom období.

Parciálny cieľ 3: aktualizovať súčasnú situáciu v kontexte s navrhovanými riešeniami v predchádzajúcom PHSR na roky 2007 – 2014 a navrhnuť víziu na ďalšie programovacie obdobie (najmä otázky č. 26 a 27, tieto sú previazané a hodnotené aj s otázkou č. 10).

1.4. PARTNERSTVÁ

Mesto Turzovka dlhodobo vyvíja snahu o partnerskú spoluprácu s okolitými mestami. Zámer týchto partnerstiev je koncentrovaný najmä do výmeny skúseností s prácou vo verejnej správe, konzultácii možností o spoločných postupoch pri podávaní projektov a budovaní trvalo udržateľného rozvoja miestnych regiónov.

Osobitným atribútom týchto partnerstiev je najmä podpora medzinárodnej spolupráce a budovania povedomia európskej jednoty, so zámerom rozvíjania medziľudských vzťahov. V snahe zabezpečenia týchto zámerov je spolupráca prioritne orientovaná najmä do spoločenských (športových a kultúrnych) vzťahov, ale perspektívne aj do možnosti priemyselno – obchodnej spolupráce.

Momentálne má mesto Turzovka uzatvorené dohody o spolupráci s:

Mesto Kety Poľská republika	Mesto Frýdlant n/Ostravicí Česká republika	obec Győrújbarát Maďarská republika
		
od: 26.novembra. 2003	od: 02. mája 2005	od: 09.októbra 2014

Mesto Turzovka je súčasťou:

a.) **Medzinárodné spoločenstvo: Euroregión Beskydy**

Euroregión združuje mestá a obce slovenskej, českej a poľskej časti Beskyd, (zo Slovenska je do Euroregiónu zapojených viac ako 70 slovenských miest a obcí). Základnou myšlienkou Eurospoločenstva je vyhľadávanie alternatív regionálneho rozvoja a spolupráce v jednotlivých oblastiach v kompetencii verejnej správy. Aktivity Euroregiónu Beskyd sú smerované najmä do spoločných športových, či kultúrnych podujatí. Okrem toho je pozornosť zameraná do výmeny informácií a vytvárania možností cestovného ruchu, či niektorých foriem turizmu.

b.) **Združenie miestnych obcí: Mikroregión Horné Kysuce**

Mikroregión vznikol 5.11.2003 a iniciátorom a spoluzakladateľom bolo mesto Turzovka. Aktuálne je členom združenia 9 obcí Horných Kysúc. Združenie predstavuje historicko – geografické späté obce a zámerom je aktivizovanie obcí formou regionálnej spolupráce zabezpečovať rozvoj subjektov tohto združenia. Jeho súčasťou je mesto Turzovka a obce Makov, Korna, Klokočov, Podvysoká, Staškov, Olešná, Vysoká nad Kysucou a Dlhá nad Kysucou. Obce mikroregiónu navzájom medzi sebou spolupracujú, aby zabezpečili hospodársko socio – ekonomický rast hornokysuckého regiónu. Spolupracujú v oblasti školstva, ekonomiky, životného prostredia, podpory cestovného ruchu a kultúr ako aj implementáciu spoločných projektov, ktoré prinášajú nadväzovanie nových vzťahov, výmenu skúseností a zručností.

c.) **Miestna akčná skupina (MAS) Zem palatína Juraja Thurzu**

MAS Zem palatína Juraja Thurzu vznikla spojením dvoch občianskych združení verejno – súkromného partnerstva ako bolo MAS Bytčiansko a MAS Javorníky - Hričov. Z obcí Mikroregiónu Horných Kysúc sú súčasťou miestnej akčnej skupiny obce ako Makov, Korňa, Vysoká nad Kysucou a mesto Turzovka. Pôvodne MAS Bytčiansko, do ktorej mesto Turzovka a obce mikroregiónu vstúpili v roku 2015, vznikla 31.10.2013 so zainteresovanými obcami : Bytča, Štiavnik, Hvozdnica, Jablonové, Kolárovice, Petrovice, Predmier, Maršová – Rašov, Hlbokú nad Váhom a Súľov – Hradná. Miestna akčná skupina Zem palatína Juraja Thurzu je dobrovoľné, verejnoprospešné združenie fyzických a právnických osôb s poslaním naplniť spoločnú Integrovanú stratégiu rozvoja regiónu do roku 2020.

d.) **Projektové partnerstvá**

Cezhraničná spolupráca predstavuje aktivity zamerané na posilnenie a podporu susedských vzťahov obyvateľstva, ako aj inštitúcií na oboch stranách spoločnej hranice, alebo spoločných hraníc. Cieľom takejto spolupráce je umožniť obyvateľom zlepšenie ich života tým, že okrem zámerov na socio - ekonomický rozvoj územia môžu samostatne rozvíjať aktivity v tomto smere aj s partnermi z priľahlých oblastí susedských štátov pri vzájomnom rešpektovaní vnútorných podmienok a zahranično-politickej orientácie štátu. Mesto Turzovka má okrem partnerských miest aj projektových partnerov, s ktorými implementovalo viacero projektov na obidvoch stranách hranice so zámerom podpory cestovného ruchu, ekonomického rozvoja, vzájomnej výmeny skúseností, či nadväzovaniu nových spoločenských vzťahov. Cezhraničná spolupráca predstavuje pre mestá a obce vynikajúci prostriedok ako zabezpečiť regionálny rozvoj územia a prispieť tak k jeho napredovaniu

Mesto Porabka Poľská republika	Obec Metylovice Česká republika	Obec Staré Hamry Česká republika
		
Región Beskydy Česká republika	Mesto Frýdek - Místek Česká republika	Beskydské informačné centrum Česká republika
		

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO
ROZVOJA MESTA TURZOVKA
NA OBDOBIE 2016-2020
S VÝHLADOM DO ROKU 2023**

ÚVODNÁ ČASŤ

2. ÚVODNÁ ČASŤ

2.1. ZÁMER A CIELE SPRACOVANIA PHSR – FORMULÁR U1

Zámer PHSR mesta Turzovka vychádza z potreby poskytnúť komplexný pohľad na súčasný stav a perspektívy a šance obce v oblasti hospodárskeho a sociálneho rozvoja a stanoviť strategické ciele, rozvojové priority a strategické oblasti rozvoja mesta ako celku. Vyjadriť predstavu o smerovaní mesta, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej občanov a zároveň je v súlade s prijatými koncepciami štátu, vyššieho územného celku, stratégiou rozvoja príslušného mikroregiónu, príp. rezortnými stratégiami, záujmami ochrany životného prostredia, kultúrneho dedičstva a pod.

Cieľom PHSR mesta Turzovka je vypracovanie programu cielených opatrení navrhnutých pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja mesta. Spracovanie dokumentu je iniciované samosprávou mesta, ale snahou je jeho vypracovanie formou spolupráce, či partnerstva verejného a tretieho sektora. Na spracovaní sa budú podieľať jednotlivé odborné útvary MsÚ Turzovka, výbory jednotlivých mestských častí, komisie MsZ, organizácie, ktorých zriaďovateľom je samospráva (mesto), erudovaní zamestnanci štátnych, či verejných inštitúcií, ako aj odborníci mimovládnych organizácií, z podnikov a regiónu Kysúc. Cieľom je synergovanie výstupov za účasti kľúčových subjektov, ktoré pôsobia na území mesta, resp. regiónu. Vypracovanie materiálu prispieje k vyváženému rozvoju mesta v rámci existujúcich podmienok, tak aby sa zvýšila atraktivita mesta pre občanov, návštevníkov, podnikateľské subjekty, či potenciálnych investorov.

Tento dokument bude na základe výsledkov ročného hodnotenia priebežne aktualizovaný a doplňovaný. Vypracovaním PHSR mesto splní jeden zo základných princípov regionálnej politiky Európskej únie – **princíp programovania**.

Základné princípy pri tvorbe PHSR

- Výsledok komplexných analýz v kľúčových oblastiach (hospodárskej, sociálnej a environmentálnej),
- je v súlade s udržateľným využívaním zdrojov územia mesta Turzovka,
- je založený na kvalitných a relevantných dátach,
- je vyjadrením spoločnej vízie v konkrétnych stratégiách a rozvojových projektoch,
- princíp partnerstva – (spolupráce) dosiahnutie synergických efektov na lokálnej, či regionálnej úrovni.

Východiskom pre spracovanie budú dokumenty na miestnej úrovni :

- Územný plán Mesta Turzovka,
- PHSR Mesta Turzovka 2007 -2013,
- strategické dokumenty mesta,
- prieskum vykonaný v meste prostredníctvom dotazníkovej metódy,
- štatistické údaje, prognózy.

Východiskom pre spracovanie budú dokumenty na regionálnej úrovni :

- Program rozvoja Žilinského samosprávneho kraja na roky 2014-2020,
- Regionálna integrovaná územná stratégia,
- Územný plán Žilinského samosprávneho kraja.

Východiskom pre spracovanie budú dokumenty na národnej úrovni :

- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001), v znení KURS 2011,
- Jednotlivé operačné programy v programovom období na roky 2014-2020, pv.
- Národný program reforiem 2012,
- Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2014-2020,
- Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky 2010.

Východiskom pre spracovanie budú dokumenty na nadnárodnej úrovni :

- Stratégia Európa 2020,
- Spoločný strategický rámec EK,
- Materiály Európskej komisie k programovému obdobiu 2014 – 2020 a politiky súdržnosti,
- Programy cezhraničnej spolupráce 2014-2020.

Formulár U1	Zámer spracovania PHSR
Názov dokumentu	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (mesta Turzovka na roky: 2016 – 2020 a výhľadom do roku 2023)
Forma spracovania	<ul style="list-style-type: none">• pracovníkmi samosprávy,• s pomocou externých miestnych odborníkov v danej oblasti,• konzultovanie jednotlivých častí PHSR: (zapracovanie pripomienok),• v poradných komisiách MsÚ,• na zasadnutiach MsZ,• zasadnutiach výborov mestských častí,• poradách vedenia mesta, pracovná verzia PHSR bude počas doby jeho spracovania dostupná na web stránke mesta . <p>Proces tvorby dokumentu je možné identifikovať ako interaktívny proces, t.j. ako kontinuálnu interakciu medzi zástupcami samosprávy (mesta Turzovky), občanmi, vytvorenými odbornými pracovnými skupinami a riadiacim, resp. monitorovacím tímom.</p> <p>Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Turzovky je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v Národnej stratégii regionálneho rozvoja a súčasne rešpektuje stanovené ciele a priority ustanovené v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja bude korešpondovať podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie mesta Turzovka.</p> <p>Spracovanie dokumentu bude rešpektovať princíp partnerstva a bude vykonaný participatívnym spôsobom so zapojením zamestnancov mestského úradu, externých odborníkov a za účasti širokej verejnosti.</p> <p>Gestor, odborný garant a koordinátor projektu zabezpečia spracovanie a budú zodpovedať za metodické vedenie, facilitáciu a zostavenie finálneho dokumentu, pričom bude využívať výstupy pracovných skupín zriadených mestom za účelom spracovania dokumentu.</p>

Riadenie procesu spracovania	Riadiaci tím zodpovedá za : <ul style="list-style-type: none">• kontinuálnu koordináciu postupov spracovania dokumentu 2016 – 2020, s výhľadom do roku 2023, v súlade so schváleným harmonogramom,• vypracovanie a schválenie predprípravnej fázy v MsZ Turzovka,• identifikáciu zásadných oblastí na spracovanie charakteristiky územia,• spracovanie analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia s podporou pracovných skupín,• spracovanie východísk pre strategickú časť v spolupráci s pracovnými skupinami a vedením mesta,• vyhodnotenie väzieb na ďalšie koncepčné dokumenty, súhrnné zhodnotenie situácie cieľového územia, pomenovanie problémov a hľadanie príčin zistených problémov,• spracovanie strategickej vízie na základe podkladov pracovných skupín,• vypracovanie konečného návrhu aktivít a projektov v súlade s prioritami a možnosťami ich financovania,• spracovanie východísk pre Akčný plán a monitorovaciu skupinu a výhľadom na 2 roky,• vypracovať termíny realizácie aktivít, projektov (roky) a odhad ich financovania (výška a zdroje financovania) v spolupráci s pracovnými skupinami a finančným úsekom MsÚ Turzovka,• vypracovanie formulárov pre prípravu navrhnutých projektov v spolupráci s pracovnými skupinami a projektovým manažérom MsÚ,• vypracovanie systému monitorovania, hodnotenia a aktualizácie• alternatívy zvýšenia funkčnosti partnerstiev pri dosahovaní cieľov,• pravidelné informovanie verejnosti o realizácii PHSR mesta. (printové médiá, vysielanie TVT, web stránka mesta a pod.,• v prípade potreby bude realizované verejné prerokovanie a následná aktualizácia dokumentu. (mimo plánovaných monitorovacích 2 – ročných hodnotiacich správ),• sledovanie, monitorovanie plnenia PHSR,• spracovanie finančnej časti vo forme Finančného rámca pre realizáciu PHSR v spolupráci s gestorom, odborným garantom a navrhnutie indikatívneho finančného plánu ,• záverečnú finalizáciu materiálu, jeho predloženie zastupiteľstvu na schválenie a postúpenie VÚC Žilinského samosprávneho kraja.
Obdobie spracovania	Marec 2015 - jún 2016 Podľa harmonogramu spracovania PHSR – časť A2
Financovanie spracovania	Spracovanie bude financované z rozpočtu mesta vo výške : <ul style="list-style-type: none">• max. do 2 000 EUR (€) s DPH ,• dotazníky. (náklady: el. energia, papiere, toner cca 100 €) ,• náklady na stretnutia – pracovné skupiny a verejnosť (náklady = 0 €),• náklady na publicitu – tlač informačných materiálov, inzercia

Tabuľka 3 Formulár U1, Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy. Municipalia 2012

2.2. HARMONOGRAM PRÍPRAVY PHSR (FORMULÁR U2)

Termín mesiac 2015 - 2016	2015												2016								
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Predprípravná fáza	X	X																			
Úvod + ex – post hodnotenie PHSR		X	X	X	X																
Dostupnosť dotazníka na www.turzovka.sk		X	X	X																	
Distribúcia dotazníkov a ich analýza		X	X	X																	
Analytická časť		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X						
Strategická časť			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X						
Programová časť					X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X						
Realizačná časť						X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X					
Finančná časť							X	X	X	X	X	X	X	X	X	X					
Záver															X	X	X				
Schválenie MsZ																					X
Zaslanie PHSR VÚC za účelom evidencie																	X				
Dostupnosť PHSR na www.turzovka.sk			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Tabuľka 4: Formulár U2, Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy. Municipalia 2012

2.3. METODIKA SPRACOVANIA PHSR (FORMULÁR U3)

Metodika spracovania: dokument je:

- štruktúrovaný podľa Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC(schválená vládou SR 18.06.2014, vo verzii 2.0 (február 2015)
- spracovaný (v zmysle zákona NR SR č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja schválenej vládou) – novela zákona č. 309/2014 s účinnosťou od 01.01.2015.

Metóda (MsZ – mestské zastupiteľstvo)	Informovanie verejnosti	Získavanie ná- zorov verejnosti	Zohľadnenie ná- zorov verejnosti
Tlačené materiály	X		
úradná tabuľa	X		
web stránka mesta	XX		
priebežné pripomienkovanie materiálov	X	X	XX
Využitie existujúcich médií			
zverejňovanie informácií v miestnej tlači a úradnej tabuli	XXX		

mestského úradu			
novinové články aktérov PHSR	XXX	XX	
pracovné stretnutia	XX		
vystúpenie v mestskej televízii	XXX		
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi	XX	XX	X
Stretnutia s komisiami MsZ	XX	XX	XX
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre širokú verejnosť	X	XX	XXX
Rozhovory s „imidžotvornými“ občanmi	X	XX	XXX
Poradné skupiny:			
Stretnutia pracovných skupín	X	XX	XXX
Operatívne stretnutia riadiaceho tímu	X	XX	XX
Aktivity: X – možné XX – odporúčané/vhodné XXX – veľmi vhodné, vysoko odporúčané			

Tabuľka 5 : Metodika – zapojenie verejnosti do prípravy PHSR (formulár Ú3), Zdroj: vlastné spracovanie

2.4. ŠTRUKTÚRA – OSNOVA PHSR (FORMULÁR U8)

Všeobecná časť	<ul style="list-style-type: none">Charakteristika materiálu,Prieskum verejnej mienky – dotazníkový prieskum,Partnerstvá.
Úvodná časť	Zámer, ciele, metodika, princípy a inštitucionálne zabezpečenie spracovania PHSR , <ul style="list-style-type: none">Harmonogram prípravy PHSR ,Metodika spracovania PHSR,Štruktúra – osnova PHSR,Pracovné skupiny zoznam členov radiacej a monitorovacej skupiny,Zoznam členov pracovných skupín,Zoznam členov externých konzultantov,Ex – post hodnotenia PHSR mesta Turzovky z obdobia 2007 – 2014 (formulár U6)*,Zoznam úspešných projektov a aktuálne rozpracovaných projektov v meste*.
Analyticko – strategická časť	
Analytická časť v území	<ul style="list-style-type: none">Základná charakteristika územia,Analýza interných a externých regionálnych faktorov,Prírodné zdroje a podmienky,Ľudské zdroje – ukazovatele demografického vývoja,Kultúrne a spoločenské zdroje,Materiálne a finančné zdroje,Ekonomické využívanie zdrojov.
Analýza situácie v meste	<ul style="list-style-type: none">SWOT analýzy,Determinanty rozvoja a identifikácia kľúčových regionálnych disparít,

	<ul style="list-style-type: none">• Analýza väzieb na strategické dokumenty ŽSK,• Rozvojový potenciál územia,
Strategická časť	<ul style="list-style-type: none">• Východiská pre stratégiu – vízia (formulácia a návrh spoločnej stratégie),• Stratégia na dosiahnutie cieľa.
Realizačná časť	<ul style="list-style-type: none">• Popis komunikačných stratégií k jednotlivým cieľovým skupinám,• Systém monitorovania a hodnotenia PHSR.
Finančná časť	<ul style="list-style-type: none">• Indikatívny rozpočet,• Priority, opatrenia a indikatívne aktivity .
Záverečná časť	Informácia o schválení a zverejnení PHSR.
Príloková časť	<ul style="list-style-type: none">• Zoznamy členov riadiaceho a monitorovacieho tímu PHSR ,• Zoznamy členov pracovných skupín,• Zoznamy členov externých spolupracovníkov,• Zoznam informačných zdrojov použitých pri spracovaní PHSR,• Zoznam analyzovaných východiskových viacúrovňových , dokumentov a príslušnej spolu súvisiacej legislatívy,• Zoznam kvantitatívnych a kvalitatívnych dát,• Zoznam použitých skratiek v PHSR,• Akčný plán na rozpočtový rok 2016, s výhľadom do roku 2018 ,• Vzor použitého dotazníka (dokument Word),• Sumarizácia výsledkov a grafické vyjadrenie dotazníka.

Tabuľka 6: Osnova Formulár U8, Zdroj: vlastné spracovanie

2.5. ZOZNAM ČLENOV RADIACEJ A MONITOROVACEJ SKUPINY¹

Náplň riadiacej komisie zodpovedá za priebežnú kontrolu práce pri tvorbe materiálu a za nomináciu členov pracovných skupín. Pre účely spracovania dokumentu vytvorí tri základné pracovné skupiny, zamerané v súlade s metodikou (2.0) na oblasť hospodárstva, sociálnych vecí a životného prostredia. Monitorovacia skupina zabezpečí v priebehu realizácie plnenie týchto základných aktivít.

AKTIVITY OD 01.01. 2017 DO 31.12.2020			
Monitoring plnenia PHSR 1 x ročne do 31.05.kždého roka.	X	* ZASLANIE NA VÚC	
Zasielanie vyhodnocovacích správ 1x z 2 roky	X	2016, 2018, 2020, 2022	
Priebežné hodnotenie plnenia PHSR a v prípade potreby navrhnúť zmeny na prerokovanie mestského zastupiteľstva	X	ZMENY V LEGISLATÍVE	
	X	ZMENY V METODIKE	
	X	PRÍCHOD INVESTORA	
	X	ŽIVELNEJ UDALOSTI	
Hĺbková analýza aktuálnosti PHSR	TRETÍ ROK REALIZÁCIE	2018	2021

Tabuľka 7 : Harmonogram aktivít, Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy. Municipalia 2012

¹ V súlade s metodikou (2.0) sú zoznamy skupín uvedené v prílohe č. 1: tabuľka č. 1

2.6. ZOZNAM PRACOVNÝCH SKUPÍN

- č.1A pracovná skupina pre Ekonomický rozvoj
- č.1B pracovná skupina pre Ľudské zdroje a sociálnu oblasť
- č.1C pracovná skupina pre Environmentálne prostredie a infraštruktúru

Jednotlivé pracovné skupiny budú v procese tvorby garantovať:

- Prerokovanie východísk, zohľadnenie rozvojového potenciálu a determinantov rozvoja mesta pre strategickú časť,
- Prípravu podkladov a návrh pre formuláciu strategickej vízie a strategického zámeru mesta;
- Návrh strategických cieľov a opatrení v súlade s vybraným typom stratégie,
- Precizácia a špecifikovanie vhodných opatrení, návrh aktivít a stanovenie poradia dôležitosti opatrení a aktivít, projektov vrátane merateľných ukazovateľov výsledku a dopadu (kategória SMART indikátorov),
- Vypracovanie návrhu hodnotiacich tabuliek podľa oblastí – politik k navrhnutým opatreniam pre výber projektov v súlade s finančno-ekonomickými možnosťami,
- Zodpovednosť pracovných skupín (nižšie – formulár č. Ú 6).

2.7. ZOZNAM ČLENOV EXTERNÝCH KONZULTANTOV

Proces spracovania PHSR 2016-2020 bude prebiehať v úzkej komunikácii s verejnosťou. Verejnosť bude pravidelne oboznamovaná s priebežnými výstupmi prostredníctvom webovej stránky mesta a ich názory boli zozbierané formou elektronického a písomného dotazníkového prieskumu.

Formulár č. Ú 6		Zoznam členov pracovných skupín ²	
Funkcia v strategickom plánovaní		Funkcia v pracovnom zaradení	
Gestor		Primátor mesta	JUDr. Ľ. Golis
Garant		Prednosta MsÚ	Ing. M. Masnica
Manažér projektu		Projektový manažér MsÚ	Mgr. L. Kubíková
Organizácia, inštitúcia - zamestnanci samosprávy			
Interní odborníci		Funkcia	
I. Pracovná skupina: Ekonomický rozvoj		Predseda Ing. M. Masnica Členovia: príloha PHSR	
Zameranie na oblasti: Je podrobne rozpracovaný v strategickej časti materiálu			
II. pracovná skupina: Ľudské zdroje a sociálna oblasť		Predseda: Ján Pidyč Členovia: príloha PHSR	
Zameranie na oblasti: Je podrobne rozpracovaný v strategickej časti materiálu v kapitole C3			

² V súlade s metodikou (2.0) sú zoznamy skupín uvedené v prílohe č. 1: tabuľka 1D

III. pracovná skupina:	Predseda : MUDr. V. Belková
Environmentálne prostredie a infraštruktúra	Členovia: príloha PHSR
Zameranie na oblasti: Je podrobne rozpracovaný v strategickej časti materiálu	
Externí regionálny odborníci – konzultanti Príloha PHSR	
Koordinátor	Externý pracovník Mgr. J. Pidych
Externí odborníci – budú prizývaní vedením samosprávy podľa jednotlivých oblastí, s preferenciou využívania trvalého bydliska v meste Turzovka, resp. pôsobiacich v regióne Kysúc.	

Tabuľka 8: Zoznam členov, Formulár U6, Zdroj: vlastné spracovanie

Inštitucionálne zabezpečenie	Na základe výsledkov dotazníkového prieskumu boli vyselektované prioritné osi programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta a pri analýze a formulovaní názorov boli tieto osobne konzultované so štatutármi, resp. zodpovednými pracovníkmi dotknutých subjektov.
Zodpovednosť pracovných skupín	<ul style="list-style-type: none">• diskusiu a návrhy možných východísk pre strategicкую časť materiálu• vypracovanie podkladov pre identifikáciu strategickej vízie mesta, resp. priorit Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Turzovka,• formuláciu a návrh strategických cieľov a opatrení v súlade s vybraným typom stratégie;• špecifikáciu opatrení, návrh aktivít a stanovenie poradia dôležitosti opatrení a aktivít,• návrhy možných projektov vrátane merateľných ukazovateľov výsledku a dopadu a predloženie návrhu hodnotiacich tabuliek podľa oblastí – politik k navrhnutým opatreniam pre výber projektov so zreteľom na finančno-ekonomické možnosti rozpočtu mesta ,• prerokovanie návrhu finančnej časti materiálu a navrhnutie indikatívnych ukazovateľov.

Tabuľka 9: Zabezpečenie PHSR, Zdroj: vlastné spracovanie

2.8. EX – POST HODNOTENIA PHSR MESTA TURZOVKY Z OBDOBIA 2007 – 2013

1. Dopravná infraštruktúra mesta³

Opatrenie 1: Budovanie efektívneho cestného systému v meste (vrátane zabezpečenia bezpečnosti a plynulosti cestnej prevádzky)					
Aktivita 1.1 Centrálna mestská zóna – zriadenie skľudnenej zóny v centre mesta prostredníctvom obmedzenia motorovej dopravy so zabezpečením dobrej dostupnosti mesta					
Fáza	Predpokladaný termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2008	9 958,00	1 337 714,00	min 5%	ŠF EU, ŠR, (MDPaT)
Realizačná	2008 - 2010	1 327 756,00			
Aktuálny stav	Splnené		Poznámka		
Vyhodnotenie : Pešia zóna pred Mestským úradom v Turzovke – vlastné zdroje 303 500,00 € Námestie J. Thurzu – vlastné zdroje 302 800,00 € Výstavba a rekonštrukcia občianskej infraštruktúry v skľudnenej zóne centra mesta Turzovky – 1 319 988,00 € (zdroj ERDF, ŠR, vlastné zdroje) – doba implementácie 2010 – 2013 Celkovo bolo prefinancovaných v rámci aktivity 1.1 - 1 926 288,00 €, čo predstavuje splnenie a navýšenie tejto aktivity o 558 574 ,00 €.					
Aktivita 1.2 Relokácia autobusovej stanice a zriadenie dvoch autobusových zastávok na štátnej ceste II/487					
Fáza	Predpokladaný termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu v €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2008	16 597,00	116 182,00	min 5%	ŠF EU, ŠR, (MDPaT) SAD
Realizačná	2009	99 582,00			
Aktuálny stav	Splnené		Poznámka		
Vyhodnotenie : Vybudovanie autobusovej zástavky na Beskydskej ulici – vlastné zdroje 106 259,34 € Vybudovanie autobusovej zástavky TESCO – vlastné zdroje 180 431,70 € V rámci danej aktivity 1.2. bolo prefinancovaných 286 691,04 € , čo je oproti plánovaným nákladom o 170 509,01 € viac.					

³ (formulár U6)* Ex ante prísne dodržiava štruktúru pôvodného materiálu

Aktivita 1.3

Rekonštrukcia miestnych komunikácií vrátane rekonštrukcie a dobudovania siete chodníkov pre chodcov

Fáza	Predpokladaný termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu v €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2008 – 2009	33 194,00	1 692 890,00	min 5%	ŠF EU, ŠR, MDPaT
Realizačná	2009 – 2011	1 659 696,00			
Aktuálny stav	V plnení		Poznámka	pokračovať v realizácii	

Vyhodnotenie :

Vybudovanie chodníkov na Ul. Jašíková a M.R. Štefánika – vlastné zdroje 186 488,88 €

Chodník v areáli ZŠ Turzovka Bukovina – pavilón B – vlastné zdroje 4 237,04 €

Chodník pri Gymnáziu a TDF – vlastné zdroje – 19 494,54 €

Chodníky k bytovým domom 373,374,375 – vlastné zdroje – 4 519,81 €

Chodníky medzi bytovým domom 311,312 – vlastné zdroje - 7 947,97 €

Rekonštrukcia miestnych komunikácií rok 2009 – vlastné zdroje – 760 724,14 €

Rekonštrukcia miestnych komunikácií rok 2011 - vlastné zdroje – 442 293,44 €

Rekonštrukcia miestnych komunikácií rok 2012 – vlastné zdroje - 223 976,60 €

Daná aktivita 1.3 predstavuje prefinancovaných 1 649 682,42 €, čo predstavuje plnenie oproti plánovaným nákladom o 97,44 %.

Aktivita 1.4

Komplexné riešenie statickej dopravy v meste

Fáza	Predpokladaný termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu v €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2008 – 2009	9 958,00	33 194,00	min 25%	ŠF EU, ŠR, MDPaT
Realizačná	2009 – 2011	23 236,00			
Aktuálny stav	Splnené		Poznámka	pokračovať v realizácii	

Vyhodnotenie :

Parkovisko pri ZŠ Turzovka – vlastné zdroje 22 916,20 €

Parkovisko pri AŠO v Závodí - vlastné zdroje 16 135,75 €

Parkovisko pri bytovom dome č. 43 – vlastné zdroje 9 147,60 €

Parkovisko na Ul. Krátkej - vlastné zdroje 4 954, 98 €

Parkovisko pri bytovom dome č. 426 – vlastné zdroje 8 852,37 €

Parkovisko pri cintoríne v Hlinenom - vlastné zdroje 13 043,15 €

Celkovo bolo preinvestovaných v rámci aktivity 1.4. - 75 050,05 € , čo je oproti plánovaným nákladom o 41 856,05 € viac.

Aktivita 1.5

Vybudovanie siete cyklochodníkov (popr. chodníkov pre korčuliarov) s perspektívou prepojenia jednotlivých mestských častí a napojenia na cyklotrasy nadregionálneho významu

Fáza	Predpokladaný termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2010	0,00	663 878,00	100%	ŠF EU, ŠR,

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

Realizačná	2010 – 2012	663 878,00			MDPaT
Aktuálny stav	Nesplnené		Poznámka	pokračovať v realizácii	

Vyhodnotenie :

Mesto Turzovka v rámci danej aktivity dalo vypracovať projektovú dokumentáciu „ Výstavba cyklochodníka na brehu rieky Kysuca „ v sume 6 774,24 € - vlastné zdroje.

Tabuľka 10 : Zdroj: PHSR mesta Turzovky 2007-2014 + vlastné spracovanie

2. Technická infraštruktúra mesta

Opatrenie 2: Skvalitnenie technickej vybavenosti mesta s dôrazom na potreby mesta a moderné technológie					
Aktivita 2.1 Zásobovanie dodávkou pitnej vody a odkanalizovanie mestskej časti Vyšný koniec – Turkovská cesta					
	Predpokladaný termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu v €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Fáza					
Prípravná	2009	0	132 776,00	100%	ŠF EU, SEVAK
Realizačná	2010 - 2012	132 776,00			
Aktuálny stav	Nesplnené		Poznámka	pokračovať v realizácii	
Aktivita 2.2 Komplexné riešenie odkanalizovania a dodávky pitnej vody v meste prostredníctvom realizácie projektu. „ Zásobovanie vodou, odkanalizovanie a čistenie vôd regiónu horné Kysuce					
	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Fáza					
Prípravná	Ukončená	0	16 596 959,00	0 %	Kohézny fond, SEVAK
Realizačná	2008 – 2010	16 596 959,00			
Aktuálny stav	Splnené		Poznámka		
Vyhodnotenie : V rámci danej aktivity 2.2 SEVAK implementoval projekt „ Odkanalizovanie a zásobovanie pitnou vodou na Horných Kysuciach „, kde mesto Turzovka finančne neparticipovalo.					
Aktivita 2.3 Dobudovanie mestského cintorína, vrátane prístupu a odstavných plôch					
	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady €	Predpokladané náklady spolu €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Fáza					
Prípravná	2008	0	663 878,00	100 %	Mesto
Realizačná	2008 – 2020	663 878,00			
Aktuálny stav	V plnení		Poznámka	pokračovať v realizácii	
Vyhodnotenie : Výstavba cintorína - vlastné zdroje - 106 000 € Celkom bolo prefinancovaných 106 000 €, čo predstavuje plnenie 16 %.					

Aktivita 2.4					
Modernizácia verejného osvetlenia, verejného rozhlasu, využitím moderných (úsporných) technológií a zariadenia metropolitnej siete mesta					
Fáza	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	Ukončená	0,00	1 261 369,00	min 5%	ŠF EU, ŠR, MDPaT
Realizačná	2009 – 2013	1 261 369,00			
Aktuálny stav	V plnení		Poznámka	Pokračovať v realizácii	
Vyhodnotenie :					
Rekonštrukcia mestského rozhlasu - vlastné zdroje – 9 000,00 €					
Rekonštrukciou verejného osvetlenia ku kvalite bývania v Turzovke – 191 645,38 € (zdroj ERDF, ŠR, vlastné zdroje) – doba implementácie 2013 - 2015					
Metropolitná optická sieť – vlastné zdroje – 170 027,75 €					
Osvetlenie prechodov pre chodcov Závodie – vlastné zdroje - 4 722,94 €					
Osvetlenie prechodov pre chodcov Hlinené – vlastné zdroje - 6 347,54 €					
V rámci danej aktivity bolo preinvestovaných 381 743,61 €, čo je oproti plánovaným nákladom 30,26 %.					
Aktivita 2.5					
Skvalitnenie ochrany osôb a majetku, projekt bezpečné mesto (perspektívne zavedenie kamerového systému)					
Fáza	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady €	Predpokladané náklady spolu €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2008 – 2009	0,00	33 194,00	100%	Mesto
Realizačná	2009 – 2013	33 194,00			
Aktuálny stav	Splnené		Poznámka	pokračovať v realizácii	
Vyhodnotenie :					
Kamerový systém - 56 884,94 € (zdroj ŠR, vlastné zdroje)					
Mestská polícia v Turzovke – pracovisko monitorovania kamerového systému - 39 715,96 € (zdroj ŠR, vlastné zdroje)					
Aktivita 2.5. bola splnená s množstvom preinvestovaných finančných zdrojov 96 600,90, čo je o 63 406,90 € viac ako bolo plánovaných nákladov.					
Aktivita 2.6					
Posilnenie komunikácie a poskytovania služieb občanom (perspektívne zavedenie komplexného informačného systému prispievajúceho k efektívnemu manažmentu mesta					
Fáza	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu v €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2009	16 597,00	16 597,00	min 5%	ŠF EÚ
Realizačná	2009 – 2010	priebežne			
Aktuálny stav	Nesplnené		Poznámka	pokračovať v realizácii	

Tabuľka 11 : Zdroj: PHSR mesta Turzovky 2007-2014 + vlastné spracovanie

3. Sociálna oblasť

Aktivita 3.1					
Vytvorenie zázemia pre starostlivosť o seniorov – vybudovanie domova dôchodcov s integrovaným poskytovaním verejného stravovania, opatrovateľských a prepravných služieb					
Fáza	Predpokladaný termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2009	13 278,00	663 879,00	min 5%	ŠF EU, VÚC ŠR (MPSVaR) Poskytovatelia sociálnych služieb
Realizačná	2009 – 2011	650 601,00			
Aktuálny stav	Nesplnené		Poznámka	pokračovať v realizácii	
Vyhodnotenie :					
Mesto Turzovka zabezpečilo v rámci danej aktivity 3.1. stravovanie pre dôchodcov vo výške 831,00 €.					
Aktivita 3.2					
Vytvorenie zázemia pre starostlivosť o občanov bez prístrešia a v sociálnej núdzi, vrátane poskytovania poradenských služieb a výstavby sociálnych zariadení					
Fáza	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu v €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2008	ukončená	33 194,00	min 5%	ŠF EU, VÚC ŠR (MPSVaR) Poskytovatelia sociálnych služieb
Realizačná	2009	33 194,00			
Aktuálny stav	V plnení		Poznámka	pokračovať v realizácii	
Vyhodnotenie :					
Výstavba krízového centra – vlastné zdroje – 53 331,04 € Celkovo bolo v rámci danej aktivity 3.2. preinvestovaných 53 331,04 €, čo predstavuje oproti plánovaným finančným prostriedkom o 20 137,04 €.					
Aktivita 3.3					
Podpora výstavby bytov					
Fáza	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2008	ukončená	1 327 757,00	0 %	investor
Realizačná	2008 – 2013	1 327 757,00			
Aktuálny stav	V plnení		Poznámka	pokračovať v realizácii	

Vyhodnotenie :

Nadstavba školskej jedálne - 230 110,77 € (vlastné zdroje, ŠFRB)

V danej aktivite 3.3. bolo čerpaných 230 110,77 €, čo predstavuje plnenie 17,33 %.

Aktivita 3.4

Podpora individuálnej bytovej výstavby

Fáza	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu v €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2009	0	14 937,00	100%	mesto
Realizačná	2009 – 2013	14 937,00			
Aktuálny stav	Splnené		Poznámka	pokračovať v realizácii	

Vyhodnotenie : Mesto Turzovka v rámci podpory individuálnej bytovej výstavby spracovalo Územný plán – zóna Bukovina vo výške 14 657,77 € - vlastné zdroje.

Tabuľka 12 : Zdroj: PHSR mesta Turzovky 2007-2014 + vlastné spracovanie

4. Školstvo

Aktivita 4.1

Rekonštrukcia Materskej školy Turzovka – Šárky so zreteľom na energetickú efektívnosť a materiálno – technickú obnovu, vrátane skultúrnenia a estetizáciu prostredia

Fáza	Predpokladaný termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2009	9 958,00	673 836,00	min 5%	ŠF EU, ŠR (MŠ SR)
Realizačná	2010	663 878,00			
Aktuálny stav	V plnení		Poznámka	pokračovať v realizácii	

Vyhodnotenie :

Zateplenie budovy - vlastné zdroje – 94 991,46 €

Poplachový systém – vlastné zdroje – 2 535 ,00 €

Výmena okien – vlastné zdroje – 52 212,79 €

Rekonštrukcia strechy – vlastné zdroje - 32 196,12 €

Celkovo bolo v danej aktivite preinvestovaných 181 935,37 €, čo predstavuje 27 %.

Aktivita 4.2

Modernizácia vybavenia a priestorov ZŠ Turzovka s dôrazom na zavádzanie moderných metód a postupov do vyučovacieho procesu

Fáza	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2008	18 257,00	2 009 892,00	min 5%	ŠF EU, ŠR (MŠ SR)
Realizačná	2008 – 2009	1 991 635,00			

Aktuálny stav	V plnení	Poznámka	pokračovať v realizácii
Vyhodnotenie : Rekonštrukcia školského klubu detí – vlastné zdroje – 85 156,31 € Teplotecnické zhodnotenie pavilónov A,B – vlastné zdroje – 100 002,15 € Nadstavba pavilónu B na ZŠ v Turzovke – 206 476,70 € (vlastné zdroje, ŠR) V rámci danej aktivity bolo prefinancovaných 391 635,16 €, čo predstavuje 19,49 %.			
Tabuľka 13 : Zdroj: PHSR mesta Turzovky 2007-2014 + vlastné spracovanie			

5. Rozvoj ľudských zdrojov

Aktivita 5.1 Komplexný vzdelávací program určený pre pracovníkov MsÚ, rozpočtových a príspevkových organizácií v nadväznosti na perspektívne zavedenie komplexného informačného systému					
Fáza	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu v €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2009	6 639,00	338 578,00	min 5%	ŠF EU,
Realizačná	2009 – 2013	331 939,00			
Aktuálny stav	V plnení		Poznámka	pokračovať v realizácii	
Vyhodnotenie : Server s príslušenstvom – vlastné zdroje - 2 799,24 € Datalan – vlastné zdroje – 10 269,04 € Celkovo bolo prefinancovaných 13 068,28 €, čo predstavuje 4 %.					
Aktivita 5.2 Realizácia vzdelávacích aktivít prispievajúcich k zvyšovaniu vzdelanostnej úrovne ľudských zdrojov v nadväznosti na rozvoj spoločnosti (rozvoj informačných, komunikačných a jazykových zručností)					
Fáza	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu v €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2009	6 638,00	338 577,00	min 5%	ŠF EU,
Realizačná	2009 – 2013	331 939,00			
Aktuálny stav	Nesplnené		Poznámka	Pokračovať v realizácii	
Vyhodnotenie : Mesto Turzovka v rámci aktivity zabezpečilo účasť zamestnancov na vzdelávacích školeniach - v sume 1 100,00 € ročne z vlastných zdrojov.					
Tabuľka 14 : Zdroj: PHSR mesta Turzovky 2007-2014 + vlastné spracovanie					

6. Podpora identity obyvateľov a posilnenie ich participácie na rozvoji mesta

Aktivita 6.1					
Podpora talentovanej mládeže prostredníctvom mimoškolských záujmových aktivít					
Fáza	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu v €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2009	3 319,00	169 288,00	min 20%	VÚC, ŠR, (granty MŠ SR), zväzy, sponzoring
Realizačná	2009 – 2013	165 969,00			
Aktuálny stav	V plnení		Poznámka	pokračovať v realizácii	
Vyhodnotenie : Implementácia rôznych projektov podporených Žilinským samosprávnym krajom pre deti zo znevýhodnených rodín v Nízkoprahovom dennom centre Dúha, krúžková činnosť pod vedením Centra voľného času v Turzovke.					
Aktivita 6.2					
Vedenie občanov k participácii na riadení samosprávy					
Fáza	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2008	0	99 582,00	100%	mesto
Realizačná	2009 – 2013	99 582,00			
Aktuálny stav	V plnení		Poznámka	pokračovať v realizácii	
Vyhodnotenie : Vytvorenie výborov mestských častí Predmier, Vyšný koniec, Hlinené, Závodie, Turkov, Stred.					
Aktivita 6.3					
Participácia mladých ľudí na samospráve mesta – založenie mládežníckeho parlamentu					
Fáza	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu v €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2008	0,00	33 194,00	100 %	mesto
Realizačná	2008 – 2013	33 194,00			
Aktuálny stav	V plnení		Poznámka	pokračovať v realizácii	
Vyhodnotenie : Mesto Turzovka založilo v rámci danej aktivity mládežnícky parlament, ktorý sa podieľa na činnostiach samosprávy.					
Aktivita 6.4					
Realizácia pravidelných tematických voľnočasových aktivít (perspektívne zameranie na posilnenie medziľudských a rodinných vzťahov)					

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

Fáza	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu v €	Predpokladané finančné zat'azenie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2008	0,00	23 236,00	Podľa potreby	Sponzoring, n.o Perspektívne ŠF EÚ
Realizačná	2008 – 2013	23 236,00			
Aktuálny stav	V plnení		Poznámka	Pokračovať v realizácii	

Vyhodnotenie :

Mesto Turzovka zabezpečuje túto aktivitu prostredníctvom zariadenia Nízkoprahového denného centra Dúha a jej činnosti, ktorá sa zaoberá činnosťou voľnočasových aktivít pre deti zo znevýhodnených rodín.

Tabuľka 15 : Zdroj: PHSR mesta Turzovky 2007-2014 + vlastné spracovanie

7. Otvorené mesto

Aktivita 7.1					
Otvorená škola – sprístupnenie školských priestorov verejnosti a zariadení verejnosti mimo vyučovacieho procesu (verejný prístup k internetu, možnosť využitia)					
Fáza	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu v	Predpokladané finančné zat'azenie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2008	0,00	16 597,00	100%	mesto
Realizačná	2008 – 2013	16 597,00			
Aktuálny stav	V plnení		Poznámka	pokračovať v realizácii	

Vyhodnotenie :

Daná aktivita je v plnení vďaka sprístupneniu školského areálu, ihriska, IKT učebne a telocvične k voľnočasovým aktivitám.

Aktivita 7.2					
Ústretový mestský úrad – poskytovanie poradenských služieb občanom, poskytovanie elektronických služieb komplexnosť služieb na jednom mieste, informovanosť o dianí v meste					
Fáza	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu €	Predpokladané finančné zat'azenie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2009	6 639,00	338 578,00	100%	mesto
Realizačná	2009 – 2013	331 939,00			
Aktuálny stav	V plnení		Poznámka	pokračovať v aktivite	

Vyhodnotenie :

Vytvorenie klientskeho centra na Mestskom úrade v Turzovke – vlastné zdroje – 103 021,59 €
Celkovo bolo preinvestovaných v rámci danej aktivity 103 021,59 €, čo je 30,43 %.

Tabuľka 16 : Zdroj: PHSR mesta Turzovky 2007-2014 + vlastné spracovanie

8. Integrovaný systém odpadového hospodárstva – zber a likvidácia odpadu

Aktivita 8.1					
Skvalitnenie a zefektívnenie separovania komunálneho odpadu – zabezpečenie technického vybavenia, dotried'ovania, druhotného spracovania					
Fáza	Predpokladaný termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu v €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2008	16 597,00	667 197,00	min 5%	ŠF EU, environmentálny fond
Realizačná	2009 – 2011	650 600,00			
Aktuálny stav	V plnení		Poznámka	pokračovať v realizácii	
Vyhodnotenie : Implementácia projektu Čisté mesto bez odpadu – zabezpečenie kontajnerov, zberového vozidla, lisu na dotried'ovanie a iného vybavenia – 394 590,89 € (vlastné zdroje, KF, ŠR). Celkovo bolo v danej aktivite prečerpaných 394 590,89 €, čo predstavuje 59,14 %.					
Aktivita 8.2					
Program minimalizácie odpadu v meste, rozšírenie zložiek separu s možnosťou identifikácie pôvodcov odpadu za účelom pozitívnej motivácie					
Fáza	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu v €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2008 – 2010	6 639,00	56 430,00	min 5%	ŠF EU, environmentálny fond
Realizačná	2010 – 2013	49 791,00			
Aktuálny stav	Nesplnené		Poznámka	pokračovať v realizácii	
Aktivita 8.3					
Manažment nakladania s biologicky rozložiteľným odpadom – výstavba zberného dvora, kompostoviska, zabezpečenie tech. vybavenia na separovanie odpadu, zabezpečenie zhodnotenia separovaného odpadu					
Fáza	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu v €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2008	99 582,00	398 327,00	min 5%	ŠF EU, environmentálny fond
Realizačná	2009 – 2013	298 745,00			
Aktuálny stav	Nesplnené		Poznámka	pokračovať v realizácii	
Vyhodnotenie : Mesto Turzovka v rámci danej aktivity zabezpečilo zakúpenie kompostérov do domácností v sume 5 814,88 € z vlastných zdrojov.					

Aktivita 8.4					
Realizácia osvetových aktivít zvyšujúcich povedomie občanov v oblasti odpadov a nakladania s nimi					
Fáza	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu v €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2009	0,00	14 937,00	100%	Mesto
Realizačná	2009 – 2013	14 937,00			
Aktuálny stav	V plnení		Poznámka	Pokračovať v realizácii	

Vyhodnotenie :
Samospráva mesta Turzovka zabezpečovala osvetovú činnosť na podporu separovania uskutočnenú prostredníctvom Turzovskej televízie, infokanálu, cenového zvýhodnenia – motivácia pri poplatkoch za separovaný odpad a propagačnou činnosťou vo forme letákov.

Tabuľka 17 : Zdroj: PHSR mesta Turzovky 2007-2014 + vlastné spracovanie

9. Manažment využitia a ochrany povrchových vôd

Aktivita 9.1					
Protipovodňové opatrenia na vodných tokoch					
Fáza	Predpokladaný termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu v €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2009	9 958,00	341 897,00	min 5%	ŠF EU, environmentálny fond
Realizačná	2009 – 2013	331 939,00			
Aktuálny stav	V plnení		Poznámka	pokračovať v realizácii	

Vyhodnotenie :
Realizácia protipovodňových aktivít –103 640,40 € (vlastné zdroje, ŠR)
V danej aktivite bolo prefinancovaných 103 640,40 €, čo predstavuje plnenie 30,31 %.

Tabuľka 18 : Zdroj: PHSR mesta Turzovky 2007-2014 + vlastné spracovanie

10. Trvalo udržateľný rozvoj prírodných zdrojov

Aktivita 10.1					
Funkčný systém sídelnej zelene (výstavba stromových pásov pozdĺž dopravných komunikácií – proti hluková bariéra, výsadba parkovej zelene)					
Fáza	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu v €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2008	9 958,00	175 927,00	100%	mesto
Realizačná	2008 – 2013	165 969,00			
Aktuálny stav	V plnení		Poznámka	pokračovať v realizácii	

Vyhodnotenie :
Výsadba zelene v centre mesta – vlastné zdroje - 27 118,56 €
Celkovo bolo prečerpaných 27 118,56 €, čo predstavuje plnenie 15,41 %.

Aktivita 10.2					
Osvetové aktivity v oblasti ochrany prírody (organizovanie besied, diskusných fór, distribúcia letákov, prezentácia ekofilmov a pod.)					
Fáza	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2008	priebežne	priebežne	min 5%	environmentálny fond
Realizačná	2009 – 2013	priebežne			
Aktuálny stav	Nesplnené		Poznámka	pokračovať v realizácii	

Tabuľka 19 : Zdroj: PHSR mesta Turzovky 2007-2014 + vlastné spracovanie

11. Organizácia a podpora kultúrnych a športových podujatí v meste počas roka

Aktivita 11.1					
Projekt Živé mesto s históriou – organizovanie pravidelných a nepravidelných kultúrnych a športových podujatí počas roka					
Fáza	Predpokladaný termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu v	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2008 – 2013	Priebežne	331 939,00	50%	sponzoring, ŠR SR (MK SR)
Realizačná	2008 – 2013	331 939,00			
Aktuálny stav	V plnení		Poznámka	pokračovať v realizácii	
Vyhodnotenie : Mesto Turzovka zabezpečuje túto aktivitu neustále prostredníctvom realizácie rôznych kultúrno – spoločenských, športových podujatí : výstavy počas roka, Fašiangy, Deň matiek, Stavanie mája, Váľanie mája, športové turnaje pre deti a mužov, Turzovský vrabčiak, Drotária, Balónom do sveta, Rock Beskyd, Beskydský pohár vzájomnosti, Beskydské slávnosti, Jašíkové Kysuce, Šarkaniáda, Vianočné trhy. Implementácia podujatí prebieha kombinovane z vlastných a dotačných zdrojov.					
Aktivita 11.2					
Podpora organizovania kultúrnych a športových podujatí inými organizáciami					
Fáza	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu v €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2008 – 2013	priebežne	165 970,00	min 5%	sponzoring, ŠR SR (MK SR)
Realizačná	2008 – 2013	165 970,00			
Aktuálny stav	V plnení		Poznámka	pokračovať v realizácii	
Vyhodnotenie : Mesto Turzovka vykonáva túto aktivitu prostredníctvom pridelovania dotácií organizáciám a spolkom pôsobiacich v meste Turzovka : Kultúrne a spoločenské stredisko – kultúrne					

podujatia v meste, Spolok priateľov Turzovky –Rezbársky pléner, Hudobná skupina MAD FREQUENCY – HIDDEN MUSIC FEST, Hudobný festival Vargoš fest, O.z. Dámsky klub Turzovka, O.z. TERRA KISUCENSIS – hist. kresťanstvo, Kysucký maratón, Veterán klub – Beskyd rally, Enduro Team Turzovka, Cykloklub, Chess Club Turzovka, O.z. Turistický klub Turzovka, Nohejbalový klub Turzovka, Klub seniorov.

Aktivita 11.3

Budovanie regionálnej i cezhraničnej spolupráce pri organizovaní kultúrnych i športových podujatí v rámci Euroregiónu Beskydy (EB) a Mikroregiónu Horné Kysuce (MHK)

Fáza	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu v €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2008 – 2013	priebežne	8 298,00	min 5%	sponzoring, ŠR SR (MK SR), ŠF EÚ, EB, MHK
Realizačná	2008 – 2013	8 298,00			
Aktuálny stav	V plnení		Poznámka	pokračovať v realizácii	

Vyhodnotenie :

Daná aktivita je zabezpečovaná implementáciou spoločných cezhraničných projektov a aktivít na úrovni mikroregiónu a regiónu Beskydy.

Tabuľka 20: Zdroj: PHSR mesta Turzovky 2007-2014 + vlastné spracovanie

12. Rekonštrukcia a budovanie kultúrnych a športových zariadení

Aktivita 12.1

Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok a zariadení v meste (amfiteáter, kultúrny dom)

Fáza	Predpokladaný termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu v €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2008 - 2009	33 194,00	63 042,00	min 5%	Sponzoring, ŠF EÚ, ŠR SR(MK SR)
Realizačná	2009 – 2013	829 848,00			
Aktuálny stav	Nesplnené		Poznámka	pokračovať v realizácii	

Vyhodnotenie :

Mesto Turzovka zabezpečilo pri danej aktivite rekonštrukciu vstupnej brány amfiteátra vo výške finančných prostriedkov 10 324,42 € (vlastné zdroje, ŠR, ERDF)

Aktivita 12.2

Výstavba nových a skvalitnenie existujúcich športovo – rekreačných zariadení (ihriská, plaváreň)

Fáza	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu v €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2008	26 555,00	2 018 190,00	min 5%	Sponzoring, ŠF EÚ, ŠR SR(MK SR)
Realizačná	2010 – 2013	1 991 635,00			
Aktuálny stav	V plnení		Poznámka	pokračovať v realizácii	

stav			
Vyhodnotenie : Viacúčelové ihrisko na Vyšnom Konci – vlastné zdroje - 82 848,46 € Vybudovanie ihriska v mestskej časti Hlinené - vlastné zdroje – 17 463,63 € Bicrosové ihrisko – 19 004,00 €(vlastné zdroje, ŠR) Detské ihrisko pri Nízkoprahovom dennom centre Dúha – 8 827,00 € (dotácia, vlastné zdroje) Tribúna - hokejbalové ihrisko – vlastné zdroje – 17 265,00 € Tribúna – ihrisko v Závodí – vlastné zdroje – 53 633,99 € Hokejbalové ihrisko v AŠO – 76 946,59 (vlastné zdroje, ŠR - 3 926,31 €) Nafukovacia hala v AŠO – vlastné zdroje 195 351,90 € Celkovo bolo prefinancovaných pri danej aktivite 471 370,57 €, čo je oproti plánovaným nákladom 23,36 %			

Tabuľka 21: Zdroj: PHSR mesta Turzovky 2007-2014 + vlastné spracovanie

13. Podpora rekreačných zariadení, infraštruktúry a stredísk cestovného ruchu

Aktivita 13.1 Výstavba turistickej ubytovne mesta, využívanaj aj ako škola v prírode, so zámerom na deti a návštevníkov mesta					
	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu v €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Fáza					
Prípravná	2008 – 2013	priebežne	Priebežne	min 5%	Sponzoring, ŠF EÚ,
Realizačná	2009 – 2013	priebežne			
Aktuálny stav	Nesplnené		Poznámka	pokračovať v realizácii	
Aktivita 13.2 Vytvorenie systému trás a ich značenia pre zimné bežecké lyžovanie					
	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu v €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Fáza					
Prípravná	2008	6 637,00	56 428,00	100%	mesto
Realizačná	2008 – 2013	49 791,00			
Aktuálny stav	Nesplnené		Poznámka	pokračovať v realizácii	
Aktivita 13.3 Vytvorenie športovo – rekreačnej zóny Predmierske rybníky s ohľadom na dodržiavanie zásad ochrany genofondovej lokality					
	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Fáza					
Prípravná	2008 – 2013	priebežne	Priebežne	50%	Sponzoring,
Realizačná	2008 – 2013	priebežne			
Aktuálny stav	Nesplnené		Poznámka	pokračovať v realizácii	
Aktivita 13.4 Vytvorenie náučných chodníkov rôzneho zamerania a cyklochodníka Strieborná Kysuca využitím prírodného a kultúrneho potenciálu pre školy, rodiny s deťmi, poznávaciu turistiku					

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

Fáza	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu v €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2008 – 2009	6 638,00	272 189,00	50%	Sponzoring
Realizačná	2009 – 2013	265 551,00			
Aktuálny stav	Nesplnené		Poznámka	pokračovať v realizácii	

Tabuľka 22: Zdroj: PHSR mesta Turzovky 2007-2014 + vlastné spracovanie

14. Zachovanie a rozvoj ľudových tradícií a ich využitie v cestovnom ruchu

Aktivita 14.1 Podpora folklórnych umeleckých skupín, záujmových kultúrnych skupín a ľudových umelcov					
Fáza	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu v €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	priebežne	priebežne	82 958,00	min 5%	sponzoring, ŠR SR (MK SR), ŠF EÚ, EB, MHK
Realizačná	2008 – 2013	82 985,00			
Aktuálny stav	Splnené		Poznámka	pokračovať v realizácii	
Vyhodnotenie : Mesto Turzovka zabezpečuje podporu folklórnych, umeleckých a ľudových skupín v regióne ako sú : FS Gernátovci, ŽFS Turzovka, Detská folklórna skupina Bukovinka, Ďatelinka, umelecké súbory NICOL, SILVER, FEFLEX, RYTMIK, ktoré môžu svoju tvorbu a prácu predstavovať verejnosti prostredníctvom realizácie rôznych podujatí ako sú : Beskydské slávnosti, výstavy, kultúrne podujatia, Vianočné trhy, či besiedky.					
Aktivita 14.2 Podpora rozvoja a oživenia ľudových remesiel prostredníctvom výstavby remeselného dvora, voľnočasových kurzov ľudových remesiel, výstav a jarmokov s ukážkami ľudových remesiel, osвета a propagácia					
Fáza	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu v €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	priebežne	priebežne	16 597,00	min 5%	sponzoring, ŠR SR (MK SR), ŠF EÚ, EB, MHK
Realizačná	2008 – 2013	16 597,00			
Aktuálny stav	Splnené		Poznámka	pokračovať v realizácii	
Vyhodnotenie : Daná aktivita je zabezpečovaná prostredníctvom realizácie kultúrnych podujatí s cieľom prezentácie ľudových remesiel: Rezbársky pléner, Remeselnícky jarmok, Vianočné trhy, či rôzne výstavy.					

Tabuľka 23: Zdroj: PHSR mesta Turzovky 2007-2014 + vlastné spracovanie

15. Podpora partnerstiev a propagácie v oblasti cestovného ruchu

Aktivita 15.1					
Regionálna a cezhraničná spolupráca s podnikateľskými subjektami v cestovnom ruchu pri propagácii zariadení v meste					
Fáza	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu v €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	priebežne	priebežne	16 597,00	min 5%	sponzoring, ŠR SR (MK SR), ŠF EÚ, EB, MHK
Realizačná	2008 – 2013	16 597,00			
Aktuálny stav	Nesplnené		Poznámka	pokračovať v realizácii	

Tabuľka 24. Zdroj: PHSR mesta Turzovky 2007-2014 + vlastné spracovanie

16. Aktivizácia ekonomického potenciálu mesta

Aktivita 16.1					
Spracovanie katalógu investičných možností a investičných stimulov zo strany mesta, poskytovanie poradenstva (podpora využitia nevyužívaných objektov a voľných pozemkov)					
Fáza	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu v €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2008	priebežne	16 597,00	100%	mesto
Realizačná	2008 – 2013	16 597,00			
Aktuálny stav	Nesplnené		Poznámka	pokračovať v realizácii	
Aktivita 16.2					
Podnikateľský inkubátor – poskytnutie priestorov, dobudovanie infraštruktúry, poskytnutie stimulov zo strany mesta					
Fáza	Predpokladaný Termín	Predpokladané náklady v €	Predpokladané náklady spolu v €	Predpokladané finančné zaťaženie obce	Zdroje spolufinancovania
Prípravná	2008 – 2009	9 958,00	507 867,00	100%	mesto
Realizačná	2009 – 2013	497 909,00			
Aktuálny stav	Nesplnené		Poznámka	pokračovať v realizácii	

Tabuľka 25. Zdroj: PHSR mesta Turzovky 2007-2014 + vlastné spracovanie

2.9. ZOZNAM ÚSPEŠNÝCH PROJEKTOV A AKTUÁLNE ROZPRACOVANÝCH PROJEKTOV V MESTE

Tabuľka DOKONČENÝCH projektov v období 2007 – 2014

Názov projektu	Klasifikácia stavieb - trieda	Rok ukončenia	Náklady v €
Cezhraničné stretnutia susedov v záujme utužovania	–	2007	7 507,00
Rozviažme im krídla	–	2007	3 149,10
Strávme spolu zmysluplne voľný čas počas prázdnin	–	2007	1 636,46
Turzovka Summer 2008 – Support of cultural heritage and cross border cooperation	–	2008	5 000,00
Upevnenie a nadväzovanie nových vzťahov prostredníctvom spevu, tanca, tradícií a zvyklostí v rámci 38. ročníka Beskydských slávností	–	2008	3 000,00
Uchovanie tradičných hodnôt a kultúrneho dedičstva prostredníctvom ľudových tancov, piesní, zvyklostí a tradícií	–	2008	332,00
Sprevádzaj ma na mojej ceste	–	2008	1 641,00
Zabezpečenie ochrany majetku a bezpečnosti občanov prostredníctvom zabudovania kamerového systému	2440	2009	10 000,00
Common tourist guide – book of Mikroregion Horne Kysuce and partners towns of Turzovka	–	2009	5 036,00
Kráčajme spoločne do budúcnosti	–	2009	5 947,00
Nádej zmeniť sa je v každom z nás	–	2009	1 830,00
Kvalita môjho života sa môže zmeniť	–	2009	7 200,00
Turzovka to rodisko moje	–	2010	500,00
Spoločný orchester	–	2010	994,00
Maxipuzzle 2010 – Mozaika Turzovských rekordov	–	2010	1 000,00
Beskydy to naše dedičstvo	–	2010	13 859,00
Bezpečnosť na jednotku	2440	2011	34 231,87
Zachovanie životného prostredia a predchádzanie rizikám v prihraničnom	–	2011	254 388,00

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

regióny Beskyd a Javorníkov			
Vybudovanie vodozádržných opatrení pre mesto Turzovka	2112	2011	103 640,40
Knihou do hĺbín poznania	–	2011	1 000,00
Beskydy bez hraníc	–	2011	22 560,00
Čisté mesto bez odpadu : zefektívnenie odpadového hospodárstva mesta Turzovka prostredníctvom zakúpenia novej technológie	–	2012	405 170,00
Współpraca strażaków bez granic	–	2012	352 926,00
„Letné hry“	–	2012	972,50
Mestská polícia v Turzovke – pracovisko monitorovania kamerového systému	–	2012	39 715,96
Výstavba a rekonštrukcia občianskej infraštruktúry v skľudnenej zóne centra mesta Turzovky	2112	2013	1319988,00
Kultúra putuje cez hranice	2420	2013	24 986,69
Hoja, hoja Turzovka moja	–	2013	1 500,00
Samospráva deťom	–	2013	8 827,00
Modernizácia kina	2440	2013	13 000,00
Nadstavba pavilónu „B“ ZŠ Turzovka	1263	2013	100 000,00
Přeshraniční spolupráce v regionu Frýdlantsko – Horné Kysuce	–	2014	160 355,00

Tabuľka 26: Dokončené projekty v období 2007-2014, Zdroj: MsÚ Turzovka

Tabuľka PREBIEHAJÚCICH projektov s predpokladom ukončenia v roku 2015

Názov projektu	Klasifikácia stavieb – trieda	Zdroje financovania	Náklady (€)
Rekonštrukciou verejného osvetlenia v mestských častiach bývania v Turzovke 2 ku kvalite	2420	MsÚ, ŠR, ERDF	191 645,38
Rekonštrukcia verejného osvetlenia v meste Turzovka - II. Etapa	2420	ERDF, ŠR, MsÚ	220 112,00
Bezpečnosť na cestách prostredníctvom obnovy dopravného ihriska	2411	ŠR, MsÚ	24 879,87
Za krásami slovensko – českého pohraničia regiónu Beskyd	–	MsÚ, ŠR, ERDF, MHK	5 944,19
Vytvorenie vonkajšieho fitness	2411		

centra ako podpora boja proti kriminalite a vandalizmu v meste Turzovka		ŠR, MsÚ	5 054,40
Podpora zamestnávania UoZ	—	ŠR, MsÚ	56 063,28
Leto s kamarátmi	—	OZ, VÚC, MsÚ	1 232,22

Tabuľka 27: Prebiehajúce projekty, Zdroj: MsÚ Turzovka

Tabuľka PLÁNOVANÝCH projektov s predpokladom ukončenia do roku 2018

Názov projektu	Klasifikácia stavieb – trieda	Zdroje financovania	Náklady (€)
Rozšírenie kapacity Materskej školy v Turzovke nadstavbou a stavebnými úpravami hospodárskeho pavilónu – I. Etapa	1263	ŠR, MsÚ	273 352,51
Komunikačné spoločné zariadenia a opatrenia v katastrálnom území Turkov	2112	EPFRV	1 030 000,00
Dobudovanie kanalizácie v mestských častiach v meste Turzovka	2440	KF, ŠR, MsÚ	295 000,00
Kanalizácia mesta Turzovka – predĺženie do mestskej časti Turkov	2440	MsÚ	46 300,00
Výstavba multifunkčného ihriska v areáli Základnej školy Turzovka	2411	ŠR, MsÚ	104 000,00
Výstavba mestského múzea	1261	MsÚ	70 000,00
Výstavba športovej haly – investičný zámer	2411	MsÚ	550 000,00
Vybudovanie cyklochodníka „ Strieborná Kysuca„ - investičný zámer	2111	ERDF, ŠR, MsÚ	660 000,00
Budova MPS Turzovka – zlepšenie energetickej náročnosti	1220	EF, MsÚ	191 580,62
Tepelno – technické zhodnotenie budovy Mestského úradu v Turzovke	1220	MsÚ, EF, iná dotácia	250 000,00
Komplexná rekonštrukcia Základnej školy v Turzovke – pavilón A	1263	MsÚ, iná dotácia	300 000,00
Komplexná rekonštrukcia MŠ v Turzovke – II. Etapa	1263	MsÚ, iná dotácia	456 000,00
Sprístupnenie pútnického miesta Živčáková z Vyšného konca	2420	ERDF, ŠR, MsÚ	1 500 000,00
Vybudovanie vstupných informačných tabulí do mesta Turzovka	2420	ERDF, ŠR, MsÚ	50 000,00
Rekonštrukcia prírodného amfiteátra	2420	MsÚ, iná dotácia	270 000,00

Tabuľka 28 : Plánované projekty, Zdroj: MsÚ Turzovka

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO
ROZVOJA MESTA TURZOVKA
NA OBDOBIE 2016-2020
S VÝHLADOM DO ROKU 2023**

ANALYTICKÁ ČASŤ

3. ANALYTICKÁ ČASŤ

3.1. ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA

3.1.1. Základné informácie o lokalite – priestorové vymedzenie

Z administratívneho aspektu patrí územie mesta do Žilinského kraja. Územie mesta pozostáva z dvoch katastrálnych území: Turzovka a Turkov (katastrálne územie Turzovka má rozlohu 2 694,66 ha a 796,44 ha, katastrálne územie Turkov). Rozloha katastrálneho územia Turzovka je spolu 3 491,11 ha. Katastrálne územie mesta na západe susedí s Korňou a Vysokou nad Kysucou, na východe s Olešnou, Podvysokou, Dlhou nad Kysucou, z južnej strany s Dlhým Poľom, Veľkým Rovným (Dlhé Pole – okres Žilina a Veľké Rovné – okres Bytča) a na severe hraničí s katastrálnymi územiami obcí Klokočov.

Územie mesta je orientované na subregionálnej osi vo východno – západnom smere medzi obcami Makov – Čadca. Mesto Turzovka má miestny význam ako uzlové mestské stredisko pre okolité obce. Vzdialenosť k najbližšiemu mestskému centru je cca 15 km (k centru okresného mesta: Čadca). Je jednak dopravným uzlom na tejto osi ako aj centrom služieb, mestotvorných činností a pracovných príležitostí.

Z hľadiska makropoložky sa nachádza v stredoeurópskom štáte Slovenská republika - jeho severozápadnej časti. Centrum mesta sa nachádza v nadmorskej výške približne 465 m.n.m., matematicko-geograficky na 49° 24' s.z.š. a 18° 37' v.z.d. Má vretenovite pretiahnuté územie v smere S-J, pričom najširšia časť sa nachádza v strednej časti územia mesta. Územie vymedzujú zemepisné súradnice extrémnych bodov hraníc :

Poloha najkrajnejšieho bodu	Lokalizácia územia v prílohe č.7 Mapová časť
Smerom na východ	49° 24' 18'' s.z.š. a 18° 38' 43'' v.z.d.
Smerom na západ	49° 23' 55'' s.z.š. a 18° 34' 05'' v.z.d.
Smerom na sever	49° 27' 40'' s.z.š. a 18° 37' 25'' v.z.d.
Smerom na juh	49° 20' 52'' s.z.š. a 18° 37' 15'' v.z.d.
s.z.š – severná zemepisná šírka	v.z.d. – východná zemepisná dĺžka

Tabuľka 29 : Zemepisné súradnice

Mesto Turzovka je dobre dopravne prepojené na hlavné komunikačné osi v regióne, najmä na multimodálny dopravný koridor Baltskojadranský. Vo výhlade je napojenie sa v Čadci na plánovanú diaľnicu, ktorá je v súčasnosti v realizácii. Územím mesta Turzovka prechádzajú dopravné ťahy predovšetkým pozdĺž vodných tokov. Napojenie na cestu E75 v Čadci a na I/18 v Makove, je realizované cestou II/487, železničná trať č. 128 sa napája na hlavný železničný ťah č. 128 v Čadci. Ďalšie cesty II. triedy spájajú Turzovku s ČR a aj dolinou Váhu.

3.1.2. Východisková situácia a využívanie vnútorného potenciálu územia

Strategické dokumenty vlády SR v oblasti regionálneho rozvoja predpokladajú rast zamestnanosti práve v sektore služieb. Vysoký prírodno – historický vnútorný potenciál regiónu poskytuje priestor práve pre rozvoj niektorých foriem turistiky (najmä: rekreačno – oddychovej, cykloturistiky, agroturistiky a pútnického turizmu).

CHKO Kysuce - boli vyhlásené za krajinnú chránenú oblasť v roku 1984, s výmerou 65 462

ha. Nachádza sa v severozápadnej časti Slovenska a pozostáva z dvoch od seba navzájom oddelených častí: západnej javorníckej a východnej beskydskej časti. Západnú časť tvoria Javorníky, Turzovská vrchovina a Moravsko-sliezske Beskydy. Východnú časť tvoria Kysucké Beskydy, Kysucká vrchovina a Oravské Beskydy. Územie CHKO Kysuce sa člení do 6 okresov (Čadca, Žilina, Dolný Kubín, Bytča, Považská Bystrica, Púchov) a 2 krajov (Žilinský, Trenčiansky). Na západe a severozápade má spoločnú hranicu s CHKO Beskydy (Česká republika), na severe so Žywieckim parkom krajobrazovým (Poľsko), na východe s CHKO Horná Orava. Z geologického hľadiska zaraďujeme územie CHKO Kysuce k západnému úseku Magurského flyša, pre ktoré je charakteristické striedanie vrstiev pieskencov, zlepcov a ílovcov. Väčšia časť územia je vytvorená vnútornou jednotkou flyšového pásma – magurským príkrovom.

a.) Prírodné zvláštnosti: z prírodných lokalít v mikroregióne patria medzi najzaujímavejšie

- **Brest u Papajov** – chránený strom sa nachádza v obci Makov – Kopanice, v hornej časti osady u Papaji. Je jeden z najmohutnejších stromov brestu hrabolitého v strednej Európe. Obvod kmeňa vo výške 130 cm má 6,25 m a pri koreni viac ako 11m.
- **Hričovec 1062 m.n.m.** – prírodná rezervácia sa nachádza na juhovýchodnom svahu Hričovca v obci Makov, veľmi dobre prístupná je aj z Bytče cez Štiavnik. Územie bolo za prírodnú rezerváciu vyhlásené 30. júna 1988. Rozloha rezervácie je viac ako 21 hektárov. Cieľom územia je ochrániť vrcholové lesné spoločenstvo Javorníkov, vyskytuje sa tu totiž fragment horského jelšového lesa s jelšou sivou pri prameni rieky Kysuca. Prameň rieky v tejto oblasti vyviera.
- **Veľký Javorník** - najvyšším vrchom známeho severoslovenského pohoria Javorníky je vrch Veľký Javorník (1071,5 m n. m.) ležiaci v blízkosti slovensko-českej štátnej hranice, na pomedzí katastrov Makova a Papradna. Na severovýchodnom svahu tohto vrchu sa rozkladá najstaršia prírodná rezervácia na Kysuciach, rezervácia Veľký Javorník. Predmetom ochrany rezervácie sú vzácne lesné spoločenstvá pralesovitého charakteru. Na vrch Veľký Javorník vedie viacero turistických chodníkov. Východiskom túr je zväčša obec Papradno (časť Podjavorník) alebo obec Makov. Výstup na vrch je nenáročný, vhodný i pre rodiny s deťmi. Milovníkom umenia

ulahodí kamenná galéria v prírode, ktorú na hrebeni Javorníkov až po sútok s Váhom vytvorili rodáci – umelci z regiónu Kysúc a Považia.

- **Klokočovské skálie** – je prírodná rezervácia od roku 1984 vo výmere chránenej oblasti 6,12 ha, kde v obci Klokočov sa nachádzajú zaujímavé guľovité pieskovcové útvary. V roku 1935 boli z lomu dva guľovité zlepenice odvezené a osadené na križovatke v Klokočove-časť Hlavice a jedna sa nachádza v Kornici u Františka Šamaja. Ďalšie guľovité útvary sú v osade Klín v rieke Predmieranke – pravdepodobne z lomu oproti. Popri geologickom význame je v tejto oblasti predmetom ochrany aj bohaté nálezisko chránenej rastliny rebrovky rôznotistej, ktorá sa vďaka svojmu významu a dekoratívnosti dostala i do symbolu CHKO Kysuce, ale aj výskyt ďalších zriedkavých a ohrozených rastlín a živočíchov.
- **Kamenné gule v Čadci Megoňky** – unikátna rarita európskeho významu sa nachádza v Milošovej doline. Ide o pieskovcové gule s najväčším priemerom 2, 6 m, ktoré sú lákadlom pre mnohých návštevníkov regiónu.
- **Korniansky ropný prameň** – nachádza sa v obci Korňa a od roku 1984 je vyhlásený za prírodnú rezerváciu vo výmere 0,17 ha. Tento ojedinelý unikát dokumentuje jednu z vlastností flyšového pásma: roponosnosť. Prvá písomná zmienka o „čiernej vode“ pochádza z roku 1624. Legenda hovorí o pytlíkovi, ktorý mal údajne spadnúť do náleziska pri prenasledovaní zveri.
- **Malý Polom** – je národná prírodná rezervácia od roku 1981 a nachádza sa v obci Klokočov vo výmere 86,10 ha a vo výške 1061 m.n.m.. V prírodnej rezervácii sú zachované viaceré vzácne chránené rastliny ako rebrovka rôznotistá, plavúne a z živočíchov piskor vrchovský, hraboš močiarny.
- **Polková** – je prírodná rezervácia, ktorá spadá do územia obce Klokočov a vyhlásená za prírodnú rezerváciu bola v roku 1993. Predstavuje komplex minerálne chudobných slatinných lúk s ohrozenými druhmi rastlín, ktoré sa zachovali ako relikty z obdobia poľadovej doby.
- **Prameň rieky Kysuca** – sa nachádza pod vrcholom kopca Hričovec (1062 m), ktorý je prírodnou rezerváciou. Kysuca, ktorá dala názov celému regiónu, je tvorená sútokom viacerých prameňov z územia pod Hričovcom i z časti zvanej Kysučné. K prameňu vedie taktiež turistický chodník z Makova (Kopanice – sedlo Pindula).
- **Veľký Polom** – národná prírodná rezervácia sa nachádza v obci Raková, o výmere 82,94 ha. Predmetom ochrany sú prirodzené spoločenstvá jedľo-bukových smrečín s výskytom skalných útvarov rôznych zlepenecov.
- **Medvedia skala** – sa nachádza v prírodnej rezervácii Veľký Polom v katastri obce Raková. Ide o zachovaný skalnatý solitér veľkosti poschodového domu, ktorý vznikol striedaním pieskovcov a ílovcov. Okolo nej vedie Cyklotrasa vzájomnosti, ktorá začína v centre Rakovej, vedie cez Korcháň okolo medvedej skaly až k rozľadni Tetřev v Českej republike.

Ďalšie prírodné zaujímavosti v regióne : Duby na Trojačke v Makove, Kríže na Stratenci v Makove, Vojtovský minerálny prameň v Čadci, Bukovský minerálny prameň v Čadci, Prírodná pamiatka Vychylovské prahy v Novej Bystrici, Prírodná rezervácia Brodňanka – vyhlásená v roku 1975 a Rohovica v obci Rudinka, v Snežnici sa vyskytujú skameneliny drobných morských živočíchov – **amonity**, Prírodná rezervácia Ladonhora – Horný Vadičov, Prírodná pamiatka Veľké Ostré – Radoľa, Ochodnický minerálny prameň v Ochodnici - voda je mineralizovaná sírovodíkom, čo je typický jav flyšového pás, **Prírodná pamiatka Vychylovské skálie** v Novej Bystrici, **Chránená prírodná pamiatka Kysucká brána v Rudinke, osada Tatárovice v obci Poviná.**

3.1.3. Stav územno – plánovacej dokumentácie

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa jeho zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno – historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja.

Na riešené územie mesta Turzovka je spracovaných viacero dokumentácií, ktoré sa zaoberajú jeho trvalo udržateľným rozvojom. Prvým hierarchickým dokumentom, od ktorého sa odvíja územné plánovanie regiónov, je Konceptia územného rozvoja Slovenska ako územnoplánovacia dokumentácia celoštátneho významu, ktorá rieši nadradené rozvojové osi, hierarchiu sídiel, životné prostredie, nadradené systémy sociálnej a technickej infraštruktúry.

Územný plán Žilinského samosprávneho kraja

Riešenie návrhu územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja vychádza zo základného cieľa územného plánovania v zmysle § 1. stavebného zákona, vytvoriť predpoklady na zabezpečenie trvalého súladu všetkých prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt území, najmä so zreteľom na starostlivosť o životné prostredie a ochranu jeho hlavných zložiek – pôdy, vody a ovzdušia.

Koordinuje záujmy štátu (vyjadrené v KÚRS) so záujmami obcí, podnikateľských a iných subjektov a vytvára nadmiestnu súhrnnú koncepciu pre usporiadanie, využívanie a rozvoj územia. Územný plán Žilinského samosprávneho kraja sleduje najmä tieto ciele:

- vyvážený socio-ekonomický rozvoj regiónu,
- vytvorenie podmienok pre zlepšenie kvality života obyvateľov,
- optimálne využitie demografického, prírodného a kultúrneho potenciálu,
- zodpovedné a riadené využívanie prírodných zdrojov,
- krajinno-ekologickú stabilitu územia,
- ochranu životného prostredia,
- optimalizáciu nadregionálnych a regionálnych dopravných sietí,
- optimalizáciu technickej infraštruktúry.

Územný plán mesta Turzovka

Územný plán mesta Turzovka bol schválený uznesením Mestského zastupiteľstva v meste Turzovka č. 4/2008 zo dňa 18.6.2008. Územný plán mesta Turzovka rieši územie, vymedzené katastrálnymi územiami Turzovka a Turkov. Rozloha riešeného územia je 3 491,1104 ha.

Územný plán mesta predpokladá sídelný rast 9 000 obyvateľov do roku 2020 a na tento predpokladaný cieľ sú aj navrhnuté rozvojové lokality a kapacity pre bývanie, občiansku vybavenosť a dopravnú a technickú infraštruktúru.

Územný plán mesta Turzovka vytvára dostatočné územné rezervy pre predpokladaný rozvoj územia, ktorého cieľom je :

- riešiť optimálny spôsob využitia a usporiadania územia v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja a únosnosti územia,
- odstrániť funkčné a priestorové disproporcie,
- koordinovať záujmy v území,
- regulovať a koordinovať investičné činnosti a záujmy,
- skvalitniť životné prostredie mesta,
- zabezpečiť ochranu kultúrneho dedičstva a prírodných hodnôt,
- optimalizovať sociálne zloženie obyvateľstva,
- dobudovať verejnú dopravnú občiansku a technickú vybavenosť mesta,
- stanoviť plochy pre verejnoprospešné stavby.

Na základe nových žiadostí od občanov mesta na zmenu a doplnenie územnoplánovacej dokumentácie, Mesto Turzovka rozhodlo o spracovaní **Zmeny a doplnku č. 1 územného plánu mesta Turzovka**, ktorý bol mestským zastupiteľstvom schválený uznesením č. 4/2011 zo dňa 9.11.2011. Na doplnok č.1 nadväzovalo dopracovanie Zmeny a doplnku č. 2 územného plánu mesta Turzovka, ktorý bol schválený mestským zastupiteľstvom uznesením č. 1/2013 zo dňa 26.2.2013.

Územný plán zóny Turzovka IBV Bukovina

Dôvodom pre obstaranie územného plánu zóny Turzovka – IBV Bukovina, bola potreba získania podrobnej územnoplánovacej dokumentácie, ktorá bude predovšetkým ustanovovať zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania pozemkov, stavieb, verejného, dopravného a technického vybavenia, umiestnenia stavieb na jednotlivých pozemkoch a ich začlenenia do okolitej zástavby, ako aj vecnú a časovú koordináciu novej výstavby a pozemky pre verejnoprospešné stavby v lokalite Bukovina. Územný plán zóny - IBV Bukovina v meste Turzovka rieši pozemky pre 160 rodinných domov, kde sa predtým územie v prevažnej miere využívalo ako pasienky a lúky. Územný plán zóny Turzovka IBV Bukovina bol schválený uznesením Mestského zastupiteľstva v meste Turzovka č. 5/2013 zo dňa 30.10.2013.

3.1.4. Prírodné zdroje a geografické aspekty regiónu

Špecifičnosť územia

Geologický podklad, klimatické podmienky a nadmorská výška určujú špecifičnosť územia regiónu, ktorý má skôr podhorský až horský charakter. Súčasný vegetačný kryt je reprezentovaný najmä lesmi a pasienkami. Ornej pôdy a kultúrnych lúk je menej. Tento faktor je výrazným objektívnym determinantom pre vytváranie pracovných miest v primárnom sektore. Vzhľadom na klimatické pomery sa mesto Čadca nachádza v mierne teplej oblasti s dostatkom zrážok (850 – 900 mm). Z hydrologického hľadiska patrí do povodia rieky Kysuce, z pedologického hľadiska tu prevládajú hnedé lesné pôdy.

Vodný tok rieky Kysuca je zaradený medzi významné vodné toky s plochou povodia 1037,671 km² a dĺžkou 65,60 km, ktorá pramení na severnom svahu vrchu Hričovce – súčasť obce Makov.

Z hľadiska prírodných podmienok a zloženia fauny vyčleňujeme v regióne biotopy lesov, poľí a lúk, ľudských sídel, tečúcich vôd, v ktorých majú zastúpenie všetky typické živočíšne druhy.

Prírodné a surovinové zdroje:

Okres Čadca patrí medzi okresy, ktoré nedisponujú žiadnymi zdrojmi nerastných surovín. Jedinou surovinou, ktorej je v regióne dostatok je drevná hmota. Táto je v absolútnej prevahe tvorená ihličnanmi. Veľká časť týchto lesov je poškodená emisiami a škodcami, čo sa následne prejavuje na vysokom podiele ťažby kalamitného dreva.

V zmysle § 43 ods. 6 zákona č. 558/2001 Z.z sa za vyhradené surovinové zdroje (ložiská) považujú tehliarske suroviny na Rakovej. Z pohľadu okresov Žilinského kraja je okres Čadca výrazne najchudobnejší na surovinové zdroje. Z nevyhradených surovinových ložísk v zmysle cit. zákona je na území okresu Čadca iba ložisko stavebného kameňa v obci Klubina.

Geologická stavba

Územie mesta Turzovka je z geologického hľadiska tvorené paleogénnymi horninami flyšového zloženia a kvartérnymi sedimentmi pozdĺž riek. Flyšové horniny boli po sedimentácii v hlbokooceánskom prostredí odliepané od podložia a v podobe príkrovov presúvané na veľké vzdialenosti. Celý podklad územia mesta je tvorený práve magurským príkrovom, jeho račianskou tektonickou jednotkou.

Najstaršie solánske súvrstvie račianskej tektonickej jednotky vystupuje len v najsevernejšej časti územia v oblasti Hlinené. Je tvorené ráztockými vrstvami, teda dominuje flyš prevažne pieskovcového vývoja s tenkými lavicami ílovcov. Hrubý pieskovcový komplex v chrbte Javorová - Hlinené tvoria sivé stredno až hrubozrnné pieskovce, viac-menej drobové, ale aj arkózové s hrubými úlomkami a obliačkami kremeňa, živcov a metamorfitov. Charakteristickou črtou je takmer v každej vrstve prítomnosť hnedočiernych, resp. červenkavých šupiniek biotitu. Muskovit tvorí bežnú súčasť. Hrúbka jednotlivých vrstiev je od 12 do 150 cm, zelené a tmavosivé ílovce medzi nimi dosahujú 1-45 cm. (Potfaj, 2002) Belovežské súvrstvie vystupuje najmä v lokalitách Hlinené a Turkov v podobe pásu na okraji solánskeho súvrstvia, kde sa tiahne východo -západným smerom. Z belovežských vrstiev dominuje predovšetkým pestrá fácia. Typickým je pre ňu výskyt červenohnedých, bordových a sivozelených nevápnitých ílovcov s prímесou muskovitu. Pestré vrstvy sú rozdelené

riečanskými pieskovecami. Ide o hrubé lavice (10-250 cm) strednozrnných pieskovcov. (Potfaj a kol, 2002) V oblasti Turkova sa okrem pestrých vrstiev vyskytuje aj pomerné súvislý pás belovežských vrstiev tenkovrstevného, jemnozrnného pieskovcovo-ílovcového flyšu. Taktiež sa tiahne v Z-V smere.

Najmohutnejším a najstarším súvrstvom je zlínske súvrstvie pokrývajúce väčšinu územia. V rámci neho dominujú vsetínske vrstvy na väčšine územia, ja juhu v časti Turkov aj oščadnické vrstvy prestúpené aj kýčerskými vrstvami. U vsetínskych vrstiev prevládajú siltovité ílovce, tiež svetlosivé a zelenohnedé vápnité ílovce. Tie sa striedajú s lavicami jemno - strednozrnných modrosivých pieskovcov s kremitým i vápnitým tmelom a prímiesou glaukonitu. Pre oščadnické vrstvy sú charakteristické zelenosivé ílovce, arkózové, kremenné a drobové pieskovce. Kýčerské vrstvy nájdeme iba v oblasti Turkova, aj to len v malej miere. Na flyšovom podloží sa pozdĺž riek a v delúviach nesúvisle ukladali kvartérne sedimenty. Jedná sa hlavne o fluviálne a proluviálne sedimenty pozdĺž rieky Kysuce, jej prítokov ako riečnych terás a kužeľov i deluviálne sedimenty na svahoch aj ich úpätiach. Datujeme ich do obdobia holocénu až pleistocénu. Pozdĺž rieky Kysuca sa zachovali len zvyšky vyšších a nižších stredných terás tvorených fluviálnymi uloženinami a hlinitými štrkami. Pri meste Turzovka dosahujú hrúbku 6-16 m (Potfaj, 2002). V doline Kysuce sú však výrazne zastúpené piesčité štrky nízkej terasy a nivy Kysuce. Na úpäti pohorí boli akumulované deluviálne sedimenty hlinitých a kamenito-hlinitých svahovín a sutín. Turzovská vrchovina patrí do potencionálnej oblasti mezozosuvov a lokálne aj makrozosuvov, Javorníky do potencionálnej oblasti mezozosuvov až makrozosuvov. V predmetnom území sú zaregistrované svahové deformácie – aktívne, potenciálne, stabilizované a so stabilizovanými a potenciálnymi formami. Zosuvy sa nachádzajú najmä na svahoch údolí vodných tokov. Aktívny zosun je zaregistrovaný v severovýchodnej časti k.ú. nad osadou Hlinené. Existuje aj možnosť vzniku malých aktívnych foriem na svahoch údolia Kysuce v potenciálnom zosuvnom území severovýchodne a juhovýchodne od intravilánu mesta. Územie so zaregistrovanými svahovými deformáciami je zaradené do rajónu nestabilných území s vysokým rizikom svahových pohybov vplyvom prírodných podmienok, s možnosťou rozširovania existujúcich svahových pohybov a s možnosťou vzniku malých aktívnych zosuvných foriem v potenciálnom zosuvnom území. Územie je veľmi citlivé na negatívne antropogénne zásahy. Do rajónu potenciálne bestabilných území s priaznivou geologickou stavbou pre občasný vznik svahových deformácií sú zaradené ďalšie svahy údolia rieky Kysuca a jej prítokov. Zároveň územie spadá do nízkeho až stredodobého rádónového rizika, čo môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Oblasti s nízkym rádónovým rizikom sa nachádzajú najmä severne od k.ú mesta smerom na Klokočov, najmä v pohraničnom území s Českou republikou. Tieto časti územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely.

V predmetnom území sa podľa dostupných informácií z aplikácie Atlasu geotermálnej energie nenachádzajú miesta s vyskytujúcou sa geotermálnou energiou.

Geografické aspekty regiónu

Podľa Geomorfologického členenia SSR a ČSSR Mazúra a Lukniša z roku 1986, časť Slovensko, patrí oblasť do Alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západných Karpát, subprovincie Vonkajších západných Karpát. Ďalej už územie zaraďujeme do dvoch oblastí: Slovensko-moravské Karpaty a Západné Beskydy.

Oblasť Slovensko-moravských Karpát je zastúpená celkom Javorníky. Zasahuje tu len jeho podcelok Vysoké Javorníky oddielom Rakovská hornatina smerom na juh od rieky Kysuce. Hranica medzi oblasťami prebieha dolinou rieky Kysuce. Územie Rakovskej hornatiny stúpa od

490 m.n.m v doline rieky Kysuca až do nadmorských výšok 820 m.n.m. na JJV v časti Turkov. Na skúmané územie zasahuje svojou JZ časťou s charakterom nízkej vysočiny.

Západné Beskydy sú reprezentované Turzovskou vrchovinou, v rámci nej dvoma oddielmi: Zadné vrchy a Hornokysucké podolie. Zadné vrchy pokrývajú väčšinu územia Turzovky, hladko modelovaný reliéf sa vyznačuje masívnymi okrúhlymi chrbátmi s charakterom nízkej vysočiny. Doliny majú tvar ostrého „V“ so slabo vyvinutou nivou. Nadmorské výšky sa pohybujú v rozmedzí 500-875 m.n.m, pričom v najsevernejšej časti je situovaný aj najvyšší vrch územia Hlinené s nadmorskou výškou 875 m.n.m. Relatívna výšková členitosť je medzi 181-310 m. Rozčleňujú ich potok Predmieranka s prítokom Korňanky a prítokmi menších miestnych potokov.

Hornokysucké podolie má charakter dlhej eróznio-denudačnej brázd v menej odolných slieňovcoch a pieskovcoch Turzovskej vrchoviny. Vo svojej celkovej dĺžke 30 km oddeľuje Javorníky a Kysuckú vrchovinu. Tvorí ho niva Kysuce spolu s príľahlou pahorkatinou. Pri výtoky vodných tokov z pohorí do doliny Kysuce dochádza k zmene sklonu reliéfu a akumulácii materiálu aj v podobe akumuláčnych kužeľov. Zachovali sa v ústí Predmieranky a Džianskeho potoka. Sklonitostné pomery na väčšine územia sa pohybujú medzi 6° - 14° , horizontálna členitosť je veľká 1,75-2,5 km/km². Po osídlení krajiny človekom vznikli výrazné antropogénne formy reliéfu. Okrem zarovnávanía povrchu kvôli výstavbe, ľudia menili tvar reliéfu, predovšetkým sklon svahov, kvôli poľnohospodárskej činnosti. Pre oblasť Kysúc sú typické terasové polia (agrárne terasy) a medze. Prebiehajú v smere vrstevníc, majú úzku šírku, no značnú dĺžku. Boli budované z kamenného materiálu, chránili pôdu pred odnosom povrchovým odtokom zrážkovej vody. Počas obdobia socializmu boli mnohé z nich rozorané, preto v súčasnosti dochádza k erózii poľnohospodárskej pôdy. Medze boli tiež budované z kamenného pieskovcového materiálu, tvorili hranice pozemkov, často boli spevnené stromami a kríkmi.

Geologická stavba mesta Turzovky v prílohe č. 7 (mapová časť PHSR) obrázok č. 2

Reliéf mesta Turzovky v prílohe č. 7 (mapová časť PHSR) obrázok č. 3

Hydrologické pomery územia

Podľa hydrogeologickej rajonizácie Slovenska celý región povodia Kysuce predstavuje hydrogeologický rajón PQ-028 Paleogén a kvartér povodia Kysuce. Je rozčlenený na dva čiastkové rajóny, a to VH-10, čiastkový rajón kvartéru, a VH-20, čiastkový rajón paleogénu. (Potfaj, 2003).

Flyšové horniny vytvárajú nepriaznivé podmienky pre infiltráciu zrážkových vôd a vznik veľkých pramenísk. Súvrstia priepustných pieskovcov sa striedajú s nepriepustnými vrstvami ílovcov, čo znemožňuje infiltráciu a hlbší obeh vôd. Výnimkou sú len súvrstvia s mocnejšími vrstvami pieskovcových lavíc, bez ílovcových vložiek, najmä v lokalite Hlinené v soláňských vrstvách račianskej jednotky. K lepšej priepustnosti prispievajú aj tektonické poruchy. Pieskovcové súvrstvia pritom pôsobia ako kolektory podzemných vôd a ílovcové súvrstvia ako izolátory podzemných vôd. Podzemná voda má len plytký obeh a väčšina odtoká podpovrchovým odtokom. Flyš je pomerne bohatý na pramene, no ich rozloženie je veľmi nerovnomerné. Vyskytujú sa vrstevné pramene na miestach, kde vodonosná vrstva vystupuje na povrch a voda vyviera bez účinku pretlaku s výdatnosťou do 0,1 l.s⁻¹. Práve väčšina územia je tvorená vsetínskymi a ošhadnickými vrstvami zlínskeho súvrstvia vyznačujúcimi sa pieskovcov rytmickým striedaním priepustných pieskovcov a nepriepustných ílovcov, kde je trieda

priepustnosti dosť slabá. Podzemné vody paleogénnych hornín magurského flyšu zaraďujeme ku kalciovo-hydrogénuhličitanovému typu a mineralizácia vôd sa priemerne pohybuje od 141,0 do 400 mg.l⁻¹.

Poslednou oblasťou ukladania a transportu podzemných vôd sú kvartérne sedimenty. Tie ešte môžeme rozdeliť na fluviálne, ktoré sú sedimentované vodnými tokmi, proluviálne vo forme náplavových kužeľov a deluviálne na svahoch a ich úpätiach. Fluviálne sedimenty sú najvýznamnejšími kolektormi podzemnej vody. Tvoria výplň dna dolín Kysuce a jej prítokov. Skladajú sa z piesčitých štrkov s rôznym stupňom zahĺbenia, prekryté vrstvou piesčitých hĺn. Najvýznamnejšia akumulácia fluviálne sedimentovaných uloženín je v centrálnej časti územia mesta pozdĺž rieky Kysuce. Koeficient filtrácie fluviálnych sedimentov je od priemerne 2,93.10⁻⁴ m.s⁻¹. Sú to sedimenty mierne priepustné až dosť silno priepustné, koeficient prietočnosti je od 3,63.10⁻³ do 4,44.10⁻⁵ m².s⁻¹ (stredná trieda prietočnosti) a merná výdatnosť vrstev sa pohybuje od 0,04 do 3,63 l.s⁻¹.m⁻¹. (Potfaj, 2003) Deluviálne sedimenty pozostávajú z hlinitokamenitých sutí. Sú slabo priepustné lebo hlinitú zložku tvorí ílovitá hlina.

Celé územie Turzovky môžeme v rámci Slovenska zaradiť do povodia Váhu a povodia rieky Kysuca v dĺžke 5,80 km zo začiatkom v 43 km a koncom 48,8 km s definovaným kódom geografickej oblasti SK509507-098. Rieka Kysuca tvorí os celého územia, ktorým preteká v západo – východnom smere. Je významným pravostranným prítokom Váhu. Hydrologická meracia stanica v Turzovke sa nachádza na 43,9 riečnom kilometri v nadmorskej výške 463,59 m.n.m. Ide o rieku III. rádu podľa Graveliusovej klasifikácie s číslom hydrologického poradia 1-4-21-06. So svojimi početnými ľavostrannými a pravostrannými prítokmi, s pérovitým tvarom povodia, tvorí kostru riečnej siete Kysúc, pričom celkovo odvodňuje plochu 1037,68 km. Pramení za hranicami záujmového územia vo Vysokých Javorníkoch na severných svahoch vrchu Hričovca v nadmorskej výške 825 m. Jej celková dĺžka je 65,60 km. Kysuca so svojimi prítokmi patrí z hľadiska odtokového režimu k riekam snehovo-dažďového typu stredohorskej oblasti. Typickou vlastnosťou Kysuce a jej prítokov je značná rozkolísanosť, čo spôsobuje flyšové podložie, ale aj zmenšujúce sa plochy lesa. Vodný tok Kysuca č. 158,4-21-06-012 a vodný tok Predmieranka č. 159, 4-21-06-027 sú zaradené medzi vodohospodársky významné vodné toky a vodárenské toky v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 211/2005. Vodný tok Kysuca v úseku rkm 30,800 až rkm 65,600 je zaradený ako vodárensky vodný tok podľa vyhlášky MŽP SR č.211/2005 Z.z.

Na danom území má prítoky:

-Ľavostranné :

Predmieranka, č. hydr. poradia 4-21-06-029 a 033 s prítokmi,

Kornianka, č. hydr. poradia 4-21-06-032 v k.ú. vo výustnom úseku),

Hlinenský potok, č. hydr. poradia 4-21-06-034 s prítokmi a nepomenované kratšie prítoky.

Severnú časť k.ú. odvodňuje Chotárny potok, č. hydr. poradia 4-21-06-037 a do Kysuce zaúst'uje mimo k.ú. Turzovka.

-pravostranné :

Semetešský potok, č. hydr. poradia 4-21-06-021,

Turkovský potok, č. hydr. poradia 4-21-06-023,

Dlžiansky potok, č. hydr. poradia 4-21-06-025 a nepomenované kratšie prítoky. (Pivarčí, 2002).

Na Predmieranke a Kornianke sa nachádzajú aj rybníky, ktoré sú genofondovými lokalitami ako liahniská obojživelníkov, no majú potenciál aj pre využitie cestovným ruchom.

Z dôvodu ochrany intravilánu mesta Turzovka pred veľkými vodami, boli realizované úpravy koryt na rieke Kysuca, Predmieranka, Turzovský potok a na Kornianke. V zmysle schváleného strategického dokumentu „ Plán manažmentu povodňových rizík v čiastkovom povodí Váhu „, sú v lokalite mesta Turzovka navrhnuté protipovodňové opatrenia a to stabilizácia dna a brehov, vrátenie toku do pôvodného koryta v rkm47 až v rkm 48 – oprava pravostranného opevnenia. Preventívnym opatrením je taktiež nutná údržba a odstraňovanie nánosov a drevín. V rámci dokumentu „ Podnikový rozvojový program investícií na roky 2016-2021,, má Slovenský vodohospodársky podnik, š.p. OP Piest'any zaradené v riešenom území investičné akcie ako je komplexné riešenia územia Kysuce s predpokladaným začatím roku 2021.

- Úprava toku Turzovský potok s predpokladom zahájenia v roku 2021,
- Úprava toku Semetešský potok s predpokladom zahájenia v roku 2021,
- Úprava toku Predmieranka s predpokladom zahájenia v roku 2018,
- Komplexné riešenie územia Kysuce s predpokladom zahájenia v roku 2021.

Všetky rozvojové zámery v strategickom dokumente budú rešpektovať ochranné pásmo vodných tokov v zmysle STN 75 2102 Úprava riek a potokov ako aj všetky platné legislatívne nariadenia a ustanovenia zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a súvisiacich právnych predpisov na úseku ochrany vôd a vodných pomerov ako aj zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov.

Ochranné pásmo vodných tokov

V zmysle územného plánu mesta Turzovka pobrežné pozemky, ktoré môže užívať správca vodného toku pri výkone správy toku a správy vodných stavieb, sú pozemky do 10 m od brehovej čiary pri vodohospodársky významnom toku a pri drobných tokoch do 5 m od brehovej čiary, pri ochrannej hrádzi do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze. V ochrannom pásme vodného toku nie je prípustná orba, stavenie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami a inými činnosťami. Jednotlivé projektové zámery budú prerokované s organizáciou SVP, š.p. odštepny závod Piest'any.

Oblasť má relatívne vysoký ročný úhrn zrážok, nižšie teploty vzduchu. Zvýšené množstvo zrážok spolu s topiacim sa snehom na jar a začiatkom leta aj nepriepustné ílové vrstvy podložia môžu spôsobiť zdvihnutie hladiny podzemných vôd a vznik povodní.

Klimatické pomery : takmer celé riešené územie spadá do mierne teplej klimatickej oblasti - podoblasti veľmi vlhkej, okrsku mierne teplého, veľmi vlhkého, vrchovinového (nadmorská výška nad 500 m). Najvyššie položené časti na severe a juhu územia patria do chladnej oblasti, okrsku mierne chladného. Sever a juh územia má chladnú horskú klímu s malou inverziou

teplôt, vlhkú až veľmi vlhkú, s teplotou v januári -5° - $-6,5^{\circ}\text{C}$, teplotou v júli $13,5^{\circ}$ - 16°C a ročnými zrážkami 800-1100 mm.

Stred územia má mierne chladnú horskú klímu s malou inverziou teplôt, vlhkú až veľmi vlhkú, s teplotou v januári -4° - -6°C , teplotou v júli 16° - 17°C a ročnými zrážkami 800-900 mm. (Pivarčí 2008). Z hľadiska rozloženia zrážok počas roka sú maximálne úhrny viazané na leto od júna do augusta, najviac zrážok spadne v júli. Minimum zrážok spadne v decembri až februári. V zimnom období spadne väčšie množstvo zrážok vo forme snehu. Výška snehovej pokrývky priemerne dosahuje 50 - 75 cm, v závejoch a vrcholových častiach pohorí môže dosahovať 100 - 120 cm.

Členený georeliéf podmieňuje a napomáha aj vzniku hmiel a teplotných inverzií. Vyskytujú sa najčastejšie na jeseň a v zime za jasného počasia, kedy sú v dolinách pomerne nízke teploty oproti hrebeňom pohorí. Najčastejšie sa však vyskytujú len ranné (nočné) inverzie, ktoré vznikajú stekáním chladnejšieho vzduchu do dolín z pohorí počas noci. Miznú dopoludnia, keď sa oteplí a vznikne konvekčné prúdenie, takýchto dní je okolo 120.

Počet zamračených dní, kedy je priemerná denná oblačnosť viac ako 80 % je približne 150 -170 v roku. Najvyššia priemerná mesačná oblačnosť je v zimnom období, najmä v decembri a januári. Prevládajú najmä Z a SZ vetry, v doline Kysuce S a J vetry. Veterné pomery sa dajú na skúmanom území určiť len približne, lebo najbližšia meteorologická stanica sa nachádza v Čadci, kde sa priemerná ročná rýchlosť vetra pohybuje od $1,0$ do $2,0 \text{ m/s}^{-1}$. Najveternejšie počasie býva na jar v období od februára do mája. Naopak najmenej veterných dní a najviac bezveterných dní sa vyskytuje koncom augusta a v septembri.

Obrazové znázornenie klimatických pomerov je v prílohe č 7, (mapová časť PHSR) obrázok č. 4

Flóra a fauna: takmer na celom území Kysúc sú zastúpené prevažne karpatské druhy rastlín. Pred skultúrním krajiny najviac územia zaberali kvetnaté jedľobučiny, dnes sa už vyskytujú zriedkavo, tieto prechádzajú do kyslých bučín. Sú to floristicky chudobné spoločenstvá. V stromovom poschodí prevláda buk lesný, v bylinnom poschodí sú hojne zastúpené metlica krivoľaká, plavúň jedľovitý, čučoriedka obyčajná. Zvyšky jelšových porastov sa zachovali najmä pozdĺž prítokov Kysuce, kde ich nachádzame až do nadmorskej výšky cca 700 metrov. Stromové poschodie tohto spoločenstva tvorí jelša sivá. Sprievodnými druhmi sú vřba krehká a vřba biela. Najväčšiu časť územia zaberajú sekundárne smrečiny. Druhotné smrečiny vznikli umelou výsadbou na lokalitách pôvodných bučín a jedľobučín. Stromové poschodie tvorí v prevažnej miere smrek, buk a jedľa.

Fauna kysuckého regiónu je veľmi rozmanitá a bohatá. Na území doposiaľ zistili **205** druhov stavovcov. **Druhy európskeho významu:** fúzač alpský, plocháč červený, hlaváč bieloplutvý, kunka žltobruchá, mlok karpatský, netopier obyčajný, rys ostrovid, vydra riečna, medveď hnedý, vlk dravý. V hustých lesoch žije mnoho druhov vtákov, sokol lastovičiar či včelár lesný, kuvik kapcavý, d'ateľ čierny, jariabok lesný, orešnica perlovaná.

3.1.5. Pôdny fond v katastri mesta a regiónu

Na vznik a vlastnosti jednotlivých pôd pôsobí množstvo faktorov, ktoré sa v nich následne odrážajú. Medzi najvýznamnejšie patria geologický podklad, klimatické a hydrologické pomery, svahovitosť, expozícia. Geologický podklad, teda materská hornina, významne ovplyvňuje zrnitosť a chemickú reakciu pôd.

Z hľadiska zrnitosti najviac plošne prevládajú hlinité pôdy s obsahom 30 - 40 % ílovitých častíc, ktoré sa vyvinuli na pieskovochoch a slieňoch. Nájdeme ich na väčšine územia. Druhé najviac rozšírené sú piesčito- hlinité pôdy s obsahom 20 - 30 % ílovitých častíc. Rozšírené sú v severnej časti územia vo vrcholových polohách Turzovskej vrchoviny v časti Hlínenej a v Javorníkoch na južnom okraji katastrálneho územia Turkov, na prevažne pieskovcovom podklade. Podľa zastúpenia skeletu prevažujú pôdy stredne skeletnaté s obsahom skeletu do 25-50%.

Pôsobením súboru pôdotvorných činiteľov vytvárajú pôdotvorné procesy z materskej horniny typickú pôdu teda pôdny typ. Každý pôdny typ má špecifický súbor pôdnych horizontov v profile, ktoré sa líšia rôznymi vlastnosťami.

V úzkom páse v centrálnej časti k.ú. Turzovky pozdĺž rieky Kysuca, kde sa voda nachádza dlhodobo v hĺbkach, 50-100 cm pod povrchom, sa na aluviálnych náplavoch a fluvialných štrkopieskoch vytvoril pôdny typ fluvizem glejová. Humusový horizont A_0 nepresahuje 50 cm. Na ňu nadväzujú naše najrozšírenejšie pôdy kambizeme vo viacerých subtypoch. Vznikajú na flyšových horninách procesom sialitizácie. V najnižších oblastiach nadväzne na fluvizeme pokračuje kambizem pseudoglejová nasýtená so sprievodnými pseudoglejami. s horizontmi: A_{0q} – B_{vg} – B/C – C_g (podľa Morfogenetického klasifikačného systému pôd Slovenska, 2000). Nachádza sa na nive Kysuce, dolnom toku Predmieranky a Dĺžianskeho potoka, úpätiach svahov ako aj na miernejšie sklonených svahoch. Väčšinu severnej časti územia (oblasť Predmierana a Hlínenej) v Turzovskej vrchovine pokrývajú kambizeme modálne a kultizemné nenasýtené. Typické sú pre ne horizonty A_0 - B_v - C V najsevernejšej časti Vrchrieky prechádzajú do kambizeme modálnej kyslej so sprievodnými podzolmi kambizemnými. Na juh od rieky Kysuce v k.ú. Turkov vo vyššie položených častiach prevláda kambizem pseudoglejová kyslá s typickou sekvenciou horizontov A_0 - B_v - B/C - C_g .

Na území mesta Turzovka nájdeme nasledujúce hlavné pôdne jednotky:

- fluvizeme glejové, stredne ťažké,
- fluvizeme glejové, ťažké,
- kambizeme typické na minerálne bohatých zvetralinách flyša, stredne ťažké,
- kambizeme pseudoglejové na flyši, stredne ťažké,
- kambizeme pseudoglejové kyslé na flyši, ťažké až veľmi ťažké,
- kambizeme plytké na flyši, stredne ťažké až ťažké,
- kambizeme na flyši, na výrazných svahoch: 12-25°, stredne ťažké až ťažké
- pôdy na zrázoch nad 25°.

Podľa hlavných pôdnych jednotiek BPEJ je možné zistiť aj svahovitosť a ďalšie vlastnosti pôd a reliéfu. Svahovitosť terénu sa vyskytuje všetkých stupňov od 0-6, teda od 0° na nive Kysuce, po viac ako 25° na strmých svahoch pohorí, no na väčšine územia sa jedná o stredné (7-12°) a výrazné svahy (12-17°). V k.ú. Turkov prevládajú stupne 2 až 5.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

Ukazovateľ	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Podiel OP (%) Turzovka										
z výmery/okresu Čadca	4,96	4,96	5,10	5,08	5,10	5,15	5,18	5,21	5,02	5,06
Podiel LP (%) Turzovka										
z výmery/okresu Čadca	4,22	4,22	4,22	4,22	4,22	4,22	4,23	4,22	4,26	4,26
Podiel PP (%) Turzovka										
z výmery/okresu Čadca	5,03	5,04	5,03	5,02	5,02	5,01	4,99	5,00	4,89	4,93
Podiel NP (%) Turzovka										
z výmery/okresu Čadca	4,37	4,37	4,37	4,37	4,38	4,38	4,39	4,39	4,44	4,42
Podiel OPL (%)										
Turzovka										
z výmery/okresu Čadca	3,51	3,46	3,68	3,69	3,74	3,86	4,00	3,88	5,15	4,66
Podiel ZPN (%)										
Turzovka										
z výmery/okresu Čadca	6,71	6,73	6,62	6,64	6,65	6,64	6,64	6,64	6,31	6,33

Tabuľka 30 : Výmery pôdy na území mesta, Zdroj ŠÚ SR

Úhrnné hodnoty druhov pozemkov podľa údajov Katastrálneho úradu v Žiline,
správy katastra Čadca

Druh pozemku	K.ú. Turzovka		K.ú. Turkov	
Zdroj Pivarčí 2008 ÚPM	Výmera/ha/	%	Výmera/ha/	%
orná pôda	171,3723	16,31	17,2243	7,58
záhrady	58,2292	5,54	8,5329	3,76
ovocné sady	0,9446	0,09	-	-
trávne porasty	820,0983	78,06	201,3513	88,66
poľnohospodárska pôda	1050,6444	100/38,98	227,1085	100/28,52
lesné pozemky	1363,9182	50,62	534,7696	67,14
vodné plochy	44,8139	1,66	3,2623	0,41
zast. plochy	181,2424	6,73	24,7318	3,11
ostatné plochy	54,0486	2,01	6,5707	0,82
Celkom	2694,6675	100,00	796,4429	100,00

Tabuľka 31 : Úhrne hodnoty druhov pozemkov

V k. ú. Turzovka prevládajú stredne hlboké pôdy (30-60 cm), potom plytké pôdy (do 30 cm) a výnimočne hlboké pôdy viac ako 60 cm. Od roku 1997 priemerná úrodnosť obilnín dosahuje cca 76,5% priemeru Žilinského kraja a iba necelých 61% priemeru SR. Nízka bonita pôdy a klimatické podmienky výrazne limitujú úrodnosť poľnohospodárskych komodít.

3.2. ĽUDSKÉ ZDROJE

3.2.1. Demografická situácia, dynamika vývoja, historický a očakávaný vývoj

Prvá etapa zodpovedá rokom 1869 až 1930, kedy do Turzovky patrilo taktiež územie obcí Dlhá nad Kysucou, Klokočov a Korňa. V roku 1954 sa obce odčlenili. Od roku 1950 až do roku 2000 počet obyvateľov narastal a priemerný ročný prírastok mal hodnotu 68,7 osôb.

Vývoj počtu obyvateľov mesta Turzovka bol v jednotlivých obdobiach jeho existencie rôzny. Za posledné roky vývoj počtu obyvateľov mesta Turzovka zaznamenal pretrvávajúci mierny pokles. Dlhodobý pokles je spôsobený viacerými faktormi ako je odchod za prácou do iných miest a štátov, nižší prirodzený prírastok a tiež pokračujúci trend Turzovčanov kupovať a stavať si rodinné domy v blízkych obciach mimo kataster mesta.

Historický vývoj

	1869*	1880*	1890*	1910*	1970	1980	1991	2014
Počet obyvateľov spolu	6 381	6 959	7 967	8 434	6 170	6 962	7 684	7 500
Počet domov	N	1 035	1 307	1 381	N	N	N	

Tabuľka 32 Zdroj: Turzovka 1598 – 1998*, ostatné ŠÚ SR, N – údaj nie je k dispozícii

Počet	2001	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Obyvateľov	7 902	7 792	7 785	7 756	7 754	7 780	7 745	7 703	7 772	7 733	7 684	7 660
z toho ženy	3 983	3 956	3 951	3 935	3 946	3 967	3 940	3 912	3 913	3 906	3 892	3 871
Podiel ženy %	50,4	50,77	50,75	50,73	50,89	50,99	50,87	50,79	50,35	50,51	50,65	50,54
Podiel obyvateľov mesta na celkovom počte obyvateľstva v okrese Čadca (% PO)												
% PO	8,49	8,38	8,39	8,37	8,38	8,42	8,38	8,35	8,48	8,45	8,42	8,41
a.) Priemerný počet obyvateľov za uvedené obdobie dosiahol 7 764 osôb b.) Mierna prevaha podielu žien je spôsobená najmä vyššou mierou nad úmrtnosti mužov c.) v roku 2014 v porovnaní s rokom 2001 poklesol celkový počet obyvateľov o cca 3 %. (index 2014/2001 = 0,9694). d.) v roku 2014 v porovnaní s rokom 2001 poklesol podiel obyvateľov mesta (%PO) z celkového počtu obyvateľov okresu Čadca cca o 1% (index 2014/2001 = 0,9906) e.) Úbytok spôsobuje predovšetkým emigrácia mladých obyvateľov za prácou a tým aj nižší prirodzený prírastok, z čoho vyplýva: zásadný trend – postupne klesajúci počet obyvateľov												

Tabuľka 33: Vývoj počtu obyvateľov, Zdroj ŠÚ SR, databáza DATAcube

Mesto Turzovka sa skladá zo 6 mestských častí : Hlinené, Turkov, Turzovka - Stred, Vyšný koniec a Závodie. Obyvateľstvo je koncentrované najmä pozdĺž vodných tokov, predovšetkým Kysuce, ďalej sa osídlenie tiahne pozdĺž Predmieranky a Korňanky, menšie koncentrácie sú v časti Hlinené a Turkov.

Počty obyvateľov mestských častí	1950	1961	1970	1991	2010	2015
Turzovka – Hlinené	456	1 145	889	992	769	862
Turzovka – Predmier	704	1 045	1 041	1 094	1 371	1 279
Turzovka – Turkov	529	592	453	256	224	195
Turzovka – Stred	1 658	1 604	3 438	3 354	3 883	3 489
Turzovka – Vyšný koniec	1 109	1 590	1 349	1 249	1 199	1 230
Turzovka – Závodie	0	0	0	4 412	426	426
Spolu:	4 456	5 976	6 784	7 651	7 872	7 481

Tabuľka 34 : Obyvateľstvo podľa mestských častí

Predpokladaný demografický vývoj

Prognózovaný demografický vývoj vychádza z „Prognózy vývoja cenзовých domácností v krajoch SR do roku 2025“, ktorú vypracoval v roku 2004 Štatistický úrad SR. Prognóza cenзовých domácností vychádza z výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2001 a bezprostredne nadväzuje na „Prognózu vývoja obyvateľstva za kraje SR do roku 2025“. Aktuálny vývoj v meste Turzovka, ako aj v okrese Čadca dokumentuje súlad prognózy s realitou.

Zreteľné sú tri základné tendencie demografického vývoja:

- 1.) postupný pokles počtu obyvateľov
- 2.) zvyšovanie podielu obyvateľov v poproduktívnom veku (nad 65 rokov)
- 3.) pokles podielu občanov v predproduktívnom veku (do 14 rokov)

Kľúčové faktory príčin demografického vývoja

- Od roku 2003 klesá prirodzený prírastok obyvateľstva, dokonca od roku 2005 je záporný (t.j. viac občanov zomrelo ako sa narodilo.) ***Tento fakt sa v okrese Čadca v roku 2005 objavil 1 x v histórii.***
- Počet vyst'ahovaných občanov sa od roku 2003 ustálil na priemernej hodnote: 400 – teda každoročne z okresu odchádza cca 400 ľudí, ***väčšinou mladých, vzdelaných, či profesijne zručných – dôsledok klesajúci vzdelanostný index obyvateľstva – zníženie atraktivity prostredia pre potenciálnych investorov.***
- Starnutie generácií a zvyšovanie požiadaviek na verejné financie, resp. sociálne služby.
- Migračný prírastok do okresu je väčšinou tvorený občanmi, ktorí sa nepresadili najmä vo väzbe na svoje zdravotné, kvalifikačné, vekové, či iné handikepy v konkurencieschopnosti pracovnej sily v iných regiónoch. Tento aspekt z pohľadu trhu práce skôr prispieva k zvyšovaniu rigidity lokálneho trhu práce.

3.2.2. Prehľad vybraných základných ukazovateľov demografického vývoja

Prirodzený pohyb obyvateľstva je výsledkom natality a mortality obyvateľov. Na samotný prirodzený pohyb vplyva však viacero dôležitých faktorov, ktoré sa navzájom ovplyvňujú.

	1998	2000	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015*
PP osôb	78	78	83	95	68	53	63	75	71	73	19
PV osôb	97	76	94	87	123	92	96	112	104	94	30
M. saldo	- 9	2	- 11	8	- 55	- 39	- 33	-37	-33	-21	-11
PP – počet prist'ahovaných				PV – počet vyst'ahovaných			M – migračné saldo				

Tabuľka 35 : Prehľad migrácie obyvateľstva v meste Turzovka , Zdroj ŠÚ SR, databáza DATAcube + r. 2015 interná mestská štatistika (údaj r.2015* je do marca 2015)

3.2.3. Natalita, mortalita a prirodzený prírastok obyvateľstva v meste Turzovka

Základné údaje demografického vývoja v meste Turzovka – pohyb osôb.

	1998	2000	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015*
PN osôb	92	101	75	82	86	85	75	61	70	73	6
PZ osôb	63	73	66	64	66	88	75	63	86	84	13
PP	29	28	9	18	20	-3	0	-2	-16	-11	-7
PN – počet narodených prírastok											
PZ – počet zomrelých											
PP – prirodzený prírastok											
CP – celkový prírastok											
CP	20	30	-2	26	-35	-42	-33	-39	-49	-33	-18

Tabuľka 36: Vývoj pôrodnosti v meste Turzovka Zdroj ŠÚ SR, databáza DATAcube + r. 2015 interná mestská štatistika (údaj r.2015* je do marca 2015).

Sobášnosť a rozvodovosť v meste Turzovka

Faktory sobášnosť a rozvodovosť vplyvajú na rast populácie nepriamo. Sobášnosť pozitívne vplyva na pôrodnosť, lebo v manželstve sa rodí viac detí. Najvyššia miera sobášnosti bola dosiahnutá v roku 2002 (11,48%), odvtedy klesá. Za obdobie 1996 – 2014 bolo v Turzovke spolu 229 rozvodov (cca 12 rozvodov/rok) Za rovnaké obdobie počet sobášov dosiahol číslo 790. Čo predstavuje priemer cca 42 sobášov/rok (ukazovateľ %TKA/CA predstavuje jeho %-uálny podiel mesta Turzovka z celo okresnej hodnoty v danom roku).

Počet	1996	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Rozvodov	6	15	18	13	16	21	19	9	12	8	8	10
%TKA/CA	5,5	11,5	13,4	8,9	10,8	11,0	10,9	5,6	8,5	5,5	7,6	6,4
Sobášov	46	41	43	37	38	42	42	44	37	38	31	30
%TKA/CA	8,4	9,0	9,5	7,8	7,7	8,6	9,1	10,6	9,4	9,0	7,6	7,0

Tabuľka 37: sobášnosť a rozvodovosť v meste Turzovka, Zdroj ŠÚ SR, databáza DATAcube (všetky údaje sú k 31.12. k.r.)

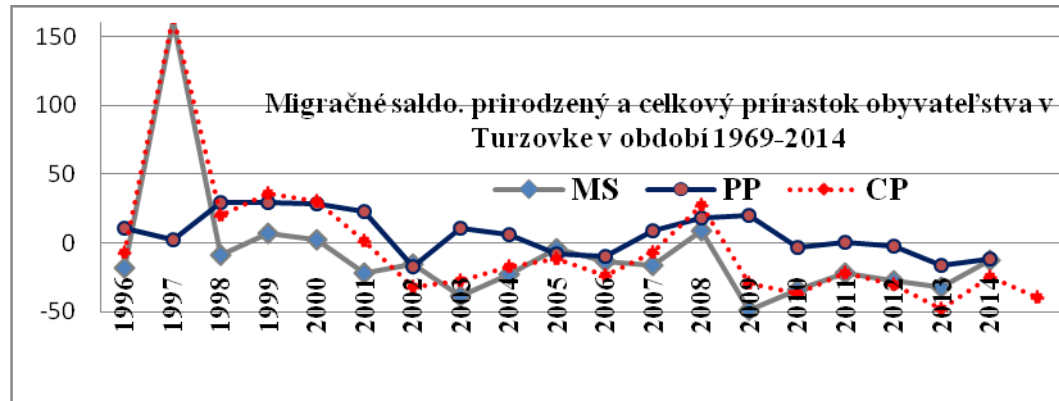
Vývojové trendy vyplývajúce z tabuliek možno formulovať:

- 1.) Hodnota migračného salda v Turzovke od roku 1996 do 03/2015 dosiahla spolu (úbytok 324 osôb), čo predstavuje priemerne úbytok 19,1 osôb/rok. Výrazná dynamika migračného salda je viditeľná od roku 2009. Tento trend je porovnateľný s okresom Čadca ako celok
- 2.) Vyšší počet vystáňovaných osôb ako pristáňovaných je jedna z príčin poklesu absolútnych počtov obyvateľstva v meste Turzovka.
- 3.) Migračný prírastok do okresu je väčšinou tvorený občanmi, ktorí sa nepresadili najmä vo väzbe na svoje zdravotné, kvalifikačné, vekové, či iné handikopy v konkurencieschopnosti pracovnej sily v iných regiónoch. Tento aspekt z pohľadu trhu práce skôr prispieva k zvyšovaniu rigidity lokálneho trhu práce.
- 4.) Prirodzený prírastok v Turzovke za obdobie: 1996 do 03/2015 dosiahol spolu 119 osôb, čo ročne predstavuje priemer prírastok 6,2 osôb. Avšak za ostatných 5 rokov hodnota prirodzeného prírastku nedosiahla pozitívnu hodnotu. V roku 2002 prvý krát

(od r.1996) o 17 ľudí zomrelo viac ako sa narodilo. Pre celý okres sa hodnota prirodzeného prírastku dostala do záporných čísiel v roku 2005. Pre Turzovku v porovnaní s rovnakými ukazovateľmi je typická vysoká úmrtnosť mužov, za ostatné roky je stredná dĺžka života mužov pri narodení v intervale 68 – 70 rokov, u žien 77 – 79 rokov.

- 5.) Silný vplyv religiozity je zrejímavý v celom regióne Kysúc, čím má aj Turzovka vyššiu mieru pôrodnosti oproti iným mestám Slovenska. Obyvatelia Turzovky sú silno katolícky veriaci, preto sa priemerne rodí mimo manželstva len menej ako 20% detí. Tento trend však za ostatných 10 rokov postupne oslabuje.

Tabuľka 38: Migračné saldo, Zdroj: ŠÚ SR databáza DATAcube + vlastný prepočet

Migrácia obyvateľov Kysúc má takmer 200 ročnú tradíciu. V začiatkoch smerovala migrácia na Dolnú zem (Sedemohradsko, Srbsko, Chorvátsko), neskôr do Ameriky. Po roku 1954 nasledovalo osídľovanie pohraničných pásiem v Čechách a na Morave po odchode Nemcov. Od prelomu 50 a 60 rokov migračné toky smerovali najmä na Ostravsko. Väčší prítok obyvateľov do Turzovky nastal až 80 a 90-tich rokoch, kedy kulminovala bytová výstavba v meste.

3.2.4. Veková štruktúra obyvateľstva

Veková štruktúra obyvateľstva odráža demografické procesy prebiehajúce v danej populácii. Veková pyramída má regresívny tvar, pričom najsilnejšiu vekovú štruktúru tvoria obyvatelia v produktívnom veku a najnižšiu oproti minulým rokom obyvatelia v predproduktívnom veku.

vek. skup	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54
Počet	402	371	511	552	615	644	726	634	525	503	569
podiel %	5,15	4,76	6,55	7,06	7,88	8,20	9,31	8,13	6,73	6,45	7,29
vek. skup	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-90	90-94	95-99	100+	Spolu
Počet	578	387	263	193	167	100	54	6	2	0	7 802
podiel %	7,41	4,96	3,37	2,47	2,14	0,13	0,69	0,08	0,03	0,0	100

Tabuľka 39: Veková štruktúra obyvateľstva v meste Turzovka, Zdroj: SOBD 2011

Vývoj hodnoty priemerného veku (PV) v okrese Čadca, Žilinskom kraji a v SR

PV	1996	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Čadca	33,17	35,37	35,66	35,99	36,3	36,59	36,86	37,15	37,48	37,82	38,17	38,53
Za kraj	33,91	36,26	36,56	36,87	37,18	37,46	37,73	38,01	38,35	38,64	38,93	39,24
SR	36,66	37,13	37,41	37,71	37,99	38,25	38,49	38,73	39,05	39,32	39,6	39,87

Tabuľka 40: Vývoj hodnoty PV, Zdroj ŠÚ SR, databáza DATAcube (všetky údaje sú k 31.12. k.r.)

Na precizáciu demografického vývoja – priemerný vek obyvateľstva je uvedená aj tabuľka mediánového veku.

Vývoj hodnoty priemerného veku (MV) v okr. Čadca, Žilinskom kraji (ZA kraj) a v SR

MV	1996	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Čadca	30,6	33	33,4	33,8	34,3	34,7	35,1	35,5	36	36,5	37	37,5
Za kraj	31,7	34	34,4	34,8	35,2	35,6	36	36,4	36,9	37,4	37,8	38,3
SR	33	35,3	35,6	35,9	36,2	36,5	36,9	37,2	37,7	38,2	38,6	39

Tabuľka 41 : Vývoj hodnoty MV, Zdroj ŠÚ SR, databáza DATAcube (všetky údaje sú k 31.12. k.r.)

Hodnota priemerného veku u mužov v Turzovke podľa údajov SODB 2011 bola 35,86 roka, u žien 38,61, spolu pre obyvateľov Turzovky: 37,25 roka.

Vývoj hodnoty indexu starnutia (IS) v okr. Čadca, Žilinskom kraji (ZA kraj) a v SR

IS	1996	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Čadca	41,8	53,6	55,2	57,7	59,6	61,8	63,2	65,0	66,8	70,0	73,0	76,4
Za kraj	4	4	9	6	5	6	1	8	5	8	1	5
SR	45,7	60,3	62,4	65,1	67,6	69,9	71,8	73,6	75,6	78,4	81,7	84,9
	6	4	1	3	5	2	5	9	9	3	7	7
	51,22	68,1	70,7	73,4	76	78,2	80,0	81,0	82,9	85,5	88,3	91,1
		2	4	7	6	1	1	6	1	4	7	7

Tabuľka 42: Vývoj hodnoty IS, Zdroj: do r.2011 <http://px-web.statistics.sk/>, 2012 – 2014 ŠÚ SR (všetky údaje sú k 31.12. kúr.)

IS – index starnutia vyjadruje počet osôb v poproduktívnom veku pripadajúcich na 100 osôb v predproduktívnom veku. Podľa metodiky ŠÚ SR sa do poproduktívneho veku zaratávajú muži vo veku 60 rokov a viac. Podľa metodiky EÚ sú to všetky osoby vo veku 65 rokov a viac. IS podľa metodiky EÚ je hodnotený od roku 2005. Všetky uvedené ukazovatele demografického vývoja indikujú negatívny trend – starnutie obyvateľstva, pričom dynamika tohto trendu sa zvyšuje v ostatných 6 – 8 rokoch .

Ukazovateľom tohto demografického vývoja je aj zastúpenie predproduktívnej (PrPzO), produktívnej(PzO) a poproduktívnej zložky (PoPzO) obyvateľstva v okrese Čadca .

Zložka	1996	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
PrPzO	23,8	19,3	18,7	18,1	17,5	17,0	16,7	16,4	16,	15,9	15,6	15,4
	4	7	8		7	7	4	4	3	5	7	5
PzO	66,1	70,2	70,8	71,4	71,9	72,3	72,6	72,8	72,	72,8	72,8	72,7

	9	4	4	4	4	7	8	6	8	8	9	5
PoPz	9,98	10,3	10,3	10,4	10,4	10,5	10,5	10,7	10,	11,1	11,4	11,8
O		9	8	6	8	6	8		9	8	4	1

Tabuľka 43: Zdroj ŠÚ SR, databáza DATAcube (všetky údaje sú k 31.12. k.r.)

Obyvateľstvo trvalo bývajúce v meste Turzovka v predproduktívnom veku (0 – 14 rokov)

Predproduktívny vek je vek, v ktorom obyvateľstvo ešte nie je ekonomicky aktívne. Podkladom na spracovanie boli údaje o dokončenom veku obyvateľov k rozhodujúcemu okamihu sčítania 2011. Podľa tejto metodiky podiel predproduktívnej zložky obyvateľstva v roku 2011 dosiahol v meste Turzovka 15,4%, čo predstavuje 1 204 obyvateľov tejto vekovej kategórie.

Obyvateľstvo trvalo bývajúce v meste Turzovka v poproduktívnom veku (65+)

Poproduktívny vek je vek, v ktorom väčšina obyvateľstva už nie je ekonomicky aktívna. Podkladom na spracovanie boli údaje o dokončenom veku obyvateľov k rozhodujúcemu okamihu sčítania 2011. Podľa tejto metodiky podiel predproduktívnej zložky obyvateľstva v roku 2011 dosiahol v meste Turzovka 9,7%, čo predstavuje 773 obyvateľov tejto vekovej kategórie.

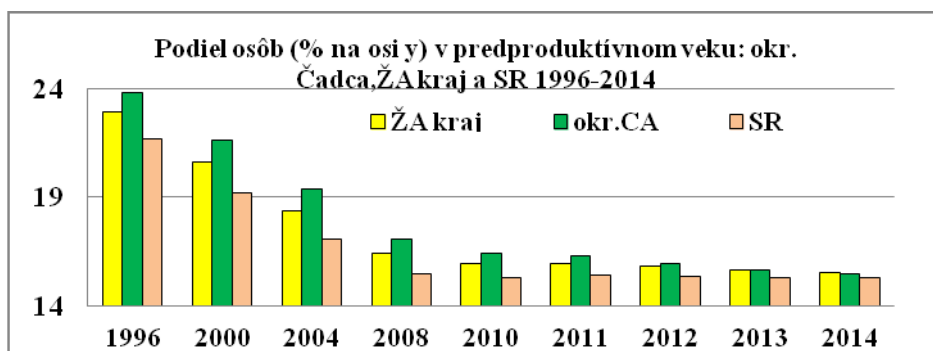
Evidentný je mimoriadne negatívny trend klesajúceho podielu obyvateľov v predproduktívnom veku. Index 2014/1996 dosiahol hodnotu 0,6481, čo je najhoršia hodnota zo všetkých okresov Žilinského kraja

Demografický vývoj v meste Turzovka ako aj v okrese Čadca v rokoch 1996 - 2014 charakterizuje postupné spomaľovanie reprodukcie obyvateľstva a starnutie populácie v regióne Kysúc. Uvedený vývoj predpokladá v budúcnosti zvýšený nápor na poskytovanie sociálnych služieb a zdravotnej starostlivosti. Pre okres Čadca, ako jeden z ekonomicky depresných regiónov v dôsledku dlhodobého vývoja, je nutné rešpektovať minimálne tieto dva fakty:

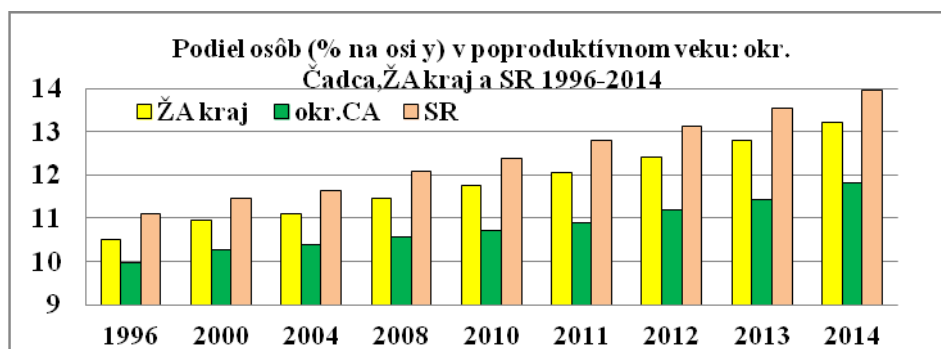
- výška mzdy v danom okrese (v rámci okresov Žilinského samosprávneho kraja najnižšie a v rámci SR patria priemerné mzdy v okrese Čadca dlhodobo medzi najnižšie.
- počtom odpracovaných rokov (ak v danom okrese je minimum pracovných príležitostí, je veľmi ťažké zvýšiť svoje skóre v tomto ukazovateli)

Záver: Z pohľadu sociálnej situácie obyvateľstva je mimoriadne dôležitým ukazovateľom aj priemerná výška sólo vyplácaného starobného dôchodku, ktorého výška je zásadnou podmienkou slušného zabezpečenia, resp. dôstojnej úrovne života seniorov

Grafické porovnanie % - uálneho zastúpenia predproduktívnej (PrPzO) a poproduktívnej (PoPzO) zložky obyvateľstva v okrese Čadca (NUTS IV), Žilinskom kraji (NUTS III) a v SR NUTS I.

Graf 1: Podiel osôb v predproduktívnom veku Zdroj ŠÚ SR, databáza DATAcube (všetky údaje sú k 31.12. k.r.)

Graf 2: podiel osôb v poproduktívnom veku, Zdroj ŠÚ SR, databáza DATAcube (všetky údaje sú k 31.12. k.r.)

3.2.5. Vzdelanostná skladba obyvateľstva

V roku 2011 najvyšší počet obyvateľov malo ukončené stredoškolské vzdelanie bez maturity, čo zodpovedá hospodárskej štruktúre a potrebe odborných pracovníkov v priemysle. Vysoký podiel tvoria obyvatelia so základným vzdelaním, čo sa však zvýšilo oproti roku 2001, kedy základné vzdelanie malo 23,3 % obyvateľov. Nízky podiel tvoria obyvatelia s vysokoškolským vzdelaním, čo je 6,7 %. Je to spôsobené nízkym finančným ohodnotením ich práce, čo spôsobuje, že mnoho vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov migruje za prácou do väčších miest. Zároveň počet vysokoškolských vzdelaných ľudí je vyšší oproti minulým rokom, čo je spôsobené veľkým počtom rôznych súkromných vysokých škôl, ktoré neprodukujú takú vzdelanostnú úroveň a sú len akosi vývarovňou študentov s vysokoškolským vzdelaním, ktorí nenachádzajú uplatnenie vo svojom obore.

Porovnanie vzdelanostnej štruktúry obyvateľstva v Turzovke podľa výsledkov SODB 2001 a 2011

SODB	Najvyšší dosiahnutý stupeň vzdelania						16 r ³
	základné	stredoškolské		vyššie	Vysokoškolské	Bez vzdelania	
		bez maturity	maturitou				
2001	23,3	28,3	21,3	0,5	3,4	0,4	22,2
2011	16,0	29,5	26,2	1,9	6,7	N	16,8
Rozdiel %	-7,3	1,2	26,2	1,4	3,3	N	-5,6

Tabuľka 44 : Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva v Turzovke, Zdroj: SOBD 2011

Porovnanie vzdelanostnej štruktúry obyvateľstva: mestá v okrese Čadca (NUTS V)

% podiel Územie NUTS V.	Základ- né vzde- lanie	Učňov bez maturity	Stredné odborné bez maturity	Úplné stredné odborné učňov-ské maturitou	Úplné stredné odborné s maturitou	Úplné stredné všeobecné
Čadca	12,2	13,9	15,2	4,0	20,5	4,0
Krásno n/K.	15,4	15,5	11,3	3,8	19,0	3,4
Turzovka	16,0	16,0	13,5	3,2	17,5	3,9
	Vyššie Odborné	VŠ baka- lárske	VŠ II. stupeň Ing. Mgr..	VŠ III. stupeň doktorandské	Bez školského vzdelania ³	Nezistené
Čadca	1,2	2,5	9,0	0,4	15,3	1,9
Krásno n/K.	0,8	2,3	7,4	0,4	17,6	3,1
Turzovka	1,6	1,9	6,3	0,4	16,8	3,8

Tabuľka 45: Vzdelanostná štruktúra v okrese, Zdroj : SODB 2011 : Základné údaje: Obyvateľstvo podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania, ISBN 978-80-8121-210-9

Porovnanie vzdelanostnej štruktúry obyvateľstva na úrovni NUTS I – SR, NUTS III – Žilinský kraj, NUTS IV – okres Čadca a MUTS V. – mesto Turzovka

% podiel Územie NUTS	Základ- né	Učňovské bez maturity	Stredné odborné bez maturity	Úplné stredné odborné učňov-ské maturitou	Úplné stredné odborné s maturitou	Úplné stredné všeobecné
SR I.	15 ¹	13,4	9,7	3,5	20,2	4,4 ¹
ŽA kraj III	13,9	13,7 ²	11,0	3,7	20,4	3,9 ²
Okr. CA IV	16,9	15,4	13,9	3,6	17,7	3,1
Turzovka V	16,0	16,0	13,5	3,2	17,5	3,9
	Vyššie Odborné	VŠ bakalárske	VŠ II. stupeň Ing. Mgr..	VŠ III. stupeň Doktorandské	Bez školského vzdelania ³	Nezistené
SR I.	1,5	2,3	10,8	0,7	15,7	2,8
ŽA kraj III	1,4	2,4	10,0	0,6	16,5	2,4
Okr. CA IV	1,0	2,1	6,5	0,3	17,0	2,6
Turzovka V	1,6	1,9	6,3	0,4	16,8	3,8

Tabuľka 46: Vzdelanostná štruktúra na úrovni NUTS, Zdroj : SODB 2011, Základné údaje: Obyvateľstvo podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania ISBN 978-80-8121-210-9

- 1) v tabuľke vyjadruje podiel v % z celkového počtu trvalo bývajúcich obyvateľov SR,
- 2) v tabuľke vyjadruje podiel v % z celkového počtu trvalo bývajúcich obyvateľov kraja, vzťahuje sa aj na údaje uvedené v príslušnom riadku každého kraja,
- 3) v tabuľke znamená vrátane detí do 16 rokov,
(*Bez školského vzdelania* boli deti do 16 rokov (narodené po 20. 5.1995), ktoré ešte navštevovali základnú školu a obyvatelia 16-roční a starší bez ukončeného základného vzdelania.).

Obyvateľstvo podľa IKT zručností

Uvedená tabuľka udáva podielové zastúpenie respondentov, ktorí danú oblasť ovládajú (áno), resp. neovládajú (nie). Výsledky SODB sú uvádzané pre porovnanie úrovne PC – gramotnosti obyvateľov v meste Žilina, Čadca a Turzovka. Je zrejme, že úroveň PC gramotnosti obyvateľstva na Kysuciach (t.j. platí aj pre mesto Čadca) zaostáva za úrovňou obyvateľov v meste Žilina.

	Práca s textom		Práca s tabuľkami		E- mailová komunikácia		Práca s internetom	
	áno	nie	áno	nie	áno	nie	áno	nie
Žilina	55,6	30,4	43,8	39,0	52,1	32,6	58,9	28,3
Čadca	47,3	27,7	35,4	47,5	43,5	41,2	52,4	34,3
Turzovka	47,6	35,7	34,8	44,6	42,9	38,6	51,9	32,8

Tabuľka 47 : IKT zručnosti obyvateľstva, Zdroj : SODB 2011

3.2.6. Národnostná skladba obyvateľstva

Z pohľadu národnostnej skladby obyvateľstva možno konštatovať, že z tohto aspektu je štruktúra veľmi homogénna a to aj napriek faktu, že Kysuce sú prihraničným regiónom s dvomi štátmi. Tento fakt platí aj pre okres Čadca.

Štruktúra obyvateľstva v meste Turzovka podľa materinského jazyka

	slovenský	rómsky	český	maďarský	poľský	ostatní	nezistený	spolu
Počet obyvateľov v	7 180	87	58	6	7	8	472	7 802
Podiel v (%)	95,87	1,12	0,74	0,08	0,09	0,1	6,05	100

Tabuľka 48: Štruktúra obyvateľstva podľa materinského jazyka - Turzovka, Zdroj: SODB 2011

Štruktúra obyvateľstva v okrese Čadca podľa materinského jazyka

	slovenský	rómsky	český	maďarský	poľský	ostatné	nezistený	spolu
Počet obyvateľov	86 201	144	574	47	75	177	4 492	91 710
Podiel v (%)	94,0	0,16	0,63	0,05	0,08	0,19	4,9	100

Tabuľka 49: Štruktúra obyvateľstva podľa materinského jazyka – Okres Čadca, Zdroj: SOBD 2011

Štruktúra obyvateľstva mesta Turzovky podľa pohlavia a rodinného stavu

	Spolu	Slobodní/é	ženatí/vydaté	Rozvedení/é	Ovdovení/é	nezistené
Muži	3 886	1 880	1 611	144	85	146
Ženy	3 936	1 529	1 622	221	456	108

Tabuľka 50 : Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia a rodinného stavu, Zdroj : SODB 2011

3.3. SWOT ANALÝZA ĽUDSKÉ ZDROJE

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none">• pozitívny demografický vývoj, podľa prognózy ŠÚ SR až do roku 2015 ako dôsledok predchádzajúceho demografického vývoja,• aktuálne ešte vhodná veková štruktúra obyvateľstva s priaznivým indexom vitality a reprodukciou pracovnej sily,• vyhovujúca – dostatočná penetrácia vzdelávacích zariadení orientovaná na vzdelávanie dospelých, resp. na rozvoj pracovných zručností/zmeny profesie voľnej pracovnej sily,• z kvantitatívneho aspektu dostatočne vybudovaná sieť stredných škôl,• bohatstvo lesných zdrojov a dostatok drevnej hmoty pre jej priemyselné spracovanie,• Výhodná geografická poloha a strategická poloha na hranici s CZ a PL – doprava ,• tradícia priemyselnej výroby, živností a remesiel,• u väčšiny obyvateľov pozitívne osvojená filozofia mobility za prácou mimo región,• potenciál rastu odbornosti a zručnosti ľudských zdrojov,• územné pokrytie verejnými službami	<ul style="list-style-type: none">• trvalá migrácia z regiónu mladej a kvalifikovanej sily a prehlbujúci sa úbytok kvalitných odborníkov v regióne (úbytok – migrácia vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva do iných regiónov – Bratislava, a pod.) ,• nízka miera internetizácie regiónu a vybavenosti domácnosti PC,• nízky stupeň vybavenia školských zariadení výpočtovou technikou, nízky stupeň PC – gramotnosti a jazykovej vybavenosti mladých ľudí,• nízka dostupnosť informačných služieb,• nízka miera tolerancie obyvateľstva k nelegálnej práci, najmä s nižším stupňom vzdelania,• u mladej generácia stúpa preferencia negatívnych prvkov v životnom štýle obyvateľstva, často odrážajúca sa aj na zdravotnom stave obyvateľstva,• zvyšujúci sa podiel rizikových skupín UoZ (najmä starších občanov nad 50 rokov,) spôsobujúcich zvyšujúcu sa rigiditu lokálneho trhu práce,• nízka miera aktivít propagácie regiónu,• kvalita a dostupnosť zdravotníckej infraštruktúry,

<p>zamestnanosti,</p> <ul style="list-style-type: none">• disciplína, pracovitosť a motivácia zamestnancov,• rozvinutá sieť sociálnych služieb,• sieť stredných škôl, zabezpečujúcich vzdelávanie pre trh práce,• zachovalé prírodné a kultúrne dedičstvo, potenciál pre turizmus,• dostatočný potenciál pre využívanie obnoviteľných zdrojov energie.	<ul style="list-style-type: none">• infraštruktúra s modernizačným dlhom,• nedostatočná previazanosť medzi vzdelávacou sústavou a trhom práce,• vysoký podiel výroby s nízkou pridanou hodnotou, existencia základných výrobkov s nízkym stupňom finalizácie výroby (CA),• nedostatočná úroveň využitia domácich surovín,• nízka kvalita dopravnej infraštruktúry,• nedobudovanosť nadradenej dopravnej sústavy – diaľnic a rýchlostných komunikácií, nepripravené územie pre vstup zahraničných investorov (CA) – nedostatok záujmu potenciálnych investorov.
<p style="text-align: center;">PRÍLEŽITOSTI</p>	<p style="text-align: center;">OHROZENIA</p>
<ul style="list-style-type: none">• posilnenie významu Národných projektov v oblasti podpory inkluzivity TP,• podporiť integráciu na trh práce formou sociálnej zamestnanosti,• zvýšiť penetráciu internetových pripojení v regióne,• dobudovanie dopravnej infraštruktúry,• možnosti cezhraničnej spolupráce v rámci realizácie spoločných programov (SK-CZ, SK-PL),• vznik EZUS TRITIA,• skvalitnenie infraštruktúry (dopravnej, zdravotníckej),• rozvoj informatizácie - postupné nasadzovanie e-služieb v prioritných oblastiach rozvoja regiónu,• spolupráca školského systému a zamestnávateľskej sféry s cieľom prispôsobiť vzdelávanie požiadavkám TP,• participácia mesta na partnerských projektoch a programoch podporujúcich zamestnanosť a zamestnateľnosť nezamestnaných občanov mesta v spolupráci s územným ÚPSVaR,• participovať na projektoch a programoch smerujúcich k zvyšovaniu zamestnateľnosti UoZ,	<ul style="list-style-type: none">• dlhoročný a neustále pokračujúci odchod kvalifikovaných odborníkov s dlhoročnými praktickými skúsenosťami z regiónov potencionálne ohrozuje kvalitu a početnosť ľudských zdrojov v regióne,• znižovanie miery atraktivity regiónu pre prípadných investorov,• dlhodobo pokračujúci vysoký stupeň trvalej migrácie osôb s vysokoškolským vzdelaním, čím sa znižuje index vzdelanosti v regióne,• vysoký stupeň autonómie škôl spôsobuje nesúlad odborného zamerania stredných škôl v regióne s profesijnými požiadavkami trhu práce a klesá kvalita prípravy,• duplicita učebných odborov v regióne, resp. nepružný systém školstva pripravuje mladých ľudí skôr pre „potreby ÚPSVaR“ ako pre aktuálne potreby regionálnych TP,• zvyšujúci sa podiel dlhodobej a veľmi dlhodobej nezamestnanosti, vrátane nekoncepčnej profesijnej prípravy nových absolventov,• prehlbovanie a vytváranie ďalších disproporcií trhu práce, na odstránenie ktorých bude potrebné vynaložiť ďalšie finančné prostriedky,

• využívať možnosti vedúce k znižovaniu rigidity lokálneho, resp. regionálneho TP,• deinštitucionalizácia sociálnych služieb,• využitie územia na tranzitnú prepravu a logistiku ako predpoklad vzniku nových pracovných príležitostí,• budovanie integrovaného systému dopravy na regionálnej úrovni a nadregionálne prepojenie smerom k blízkym trhom,• výskyt významných prírodných zdrojov a možnosť ich využitia (suroviny na výrobu biopalív),• zmena štruktúry priemyslu, služieb a poľnohospodárstva smerom k ekologickým/čistým technológiám,• zmena prístupu k tvorbe krajiny, dosiahnutiu jej cieľovej kvality, k manažmentu chránených území i voľnej krajiny.	• pretrvávajúce skryté formy diskriminácie smerujúce najmä voči občanom vo veku nad 50 rokov,• prehlbovaním neúnosnosti socio – ekonomickej situácie obyvateľstva môže ohroziť sociálny zmiar v rámci regiónu ,• neatraktívne finančné ohodnotenie práce, vrátane vysokoškolsky vzdelaných ľudí,• nízka cena práce je determinantom nezájmu o odborné vzdelávanie,• starnutie obyvateľstva postupne zrýchľuje svoju dynamiku aj v našom regióne,• nedostatok finančných prostriedkov na obnovu a dobudovanie infraštruktúry, najmä dopravnej a zdravotníckej,• nízka miera využívania najnovších technológií,• prehlbovanie izolovanosti vzdelávacej sústavy od potrieb trhu práce• prehlbovanie štrukturálneho nesúladu dopytu a ponuky práce,• nízka ponuka pracovných príležitostí• nemotivujúce podnikateľské prostredie,• nedostatočne vybudovaná infraštruktúra,• obmedzujúca prílev priamych investícií do regiónu.

3.4. KULTÚRNE A SPOLOČENSKÉ ZDROJE

3.4.1. Kultúrno – spoločenský život v meste

Kultúra a kultúrne dedičstvo sú hodnoty našich predkov ukotvené v spôsobe ich života, ktoré sa po stáročia uchovávajú a prenášajú z generácie na generáciu formou ľudových piesní, ľudovej hudby, zvykoslovia a ľudovej slovesnosti. Mesto Turzovka si uchovalo krásu ľudového umenia kysuckej kultúry a udržuje ju realizáciou viacerých kultúrno – spoločenských podujatí prostredníctvom folklórnych súborov, rezbárov, remeselníkov a maliarov. Svojimi aktivitami sa výrazne podieľa nielen na spoločenskom živote mesta, ale aj na podujatiach. Mesto organizuje taktiež podujatia regionálneho i medzinárodného charakteru. Pri realizácii významných podujatí presahujúcich región a pri viacerých festivaloch s celoštátnou i medzinárodnou účasťou spolupracuje s mnohými odborníkmi, záujmovými združeniami a partnerskými kultúrnymi a umeleckými inštitúciami.

Významné podujatia

Medzi najvýznamnejšie podujatia patria podujatia počas Turzovského leta, ktoré predstavuje štruktúru rôznych spoločenských, kultúrnych a športových podujatí organizovaných počas letných prázdnin. Mesto Turzovka realizuje Turzovské leto pod svojou záštitou od roku 2005, ktoré každoročne začína podujatím pre deti „Športuje celá rodina“, pod názvom Balónom do sveta pri príležitosti ukončenia školského roku a končí Beskydskými slávnosťami, ktoré sa zvyčajne konajú počas víkendu, troch dní blízko dátumu 15.

augusta, kedy sa slávi zasvätenie farského kostola v Turzovke k Nanebovzatej Panny Márii. Súčasťou tohto hodového troj-dnia sú i sprievodné podujatia ako Turzovka Mesto rekordov – pokus o zápis do knihy rekordov s tradíciou od roku 2004, Turzovská cifrovačka, veselica na Kamenci, Remeselnícky jarmok, sprievod mestom, či už významné Beskydské slávnosti.

Medzinárodný folklórny festival Beskydské slávnosti pochádza z roku 1968 ako projekt a spoločné dielo troch susediacich okresov Čadca, Vsetína a Frýdku – Místku, s cieľom ukázať ľudom bohatstvo tradičnej ľudovej kultúry zachovanej v piesňach, tancoch, krojoch, či zvykoch.

Turzovské leto je tiež známe i inými kultúrno, športovo, spoločenskými podujatiami ako sú O pohár česko – slovenskej vzájomnosti – najstarší medzinárodný futbalový turnaj mužov,

O pohár primátora mesta – medzinárodný futbalový turnaj starších žiakov, Súťaž o najlepší guláš, plenér ľudových rezbárov z beskydskej oblasti pod názvom „Drevené tajomstvá, Drotária - medzinárodný festival folk, country, Beskyd Rally – medzinárodná súťaž historických vozidiel spojená s prehliadkou a súťažou elegancie, Uhorčíkovým chodníkom – turistický pochod pre turistov, Beskydský pohár vzájomnosti – medzinárodná súťaž hasičských družstiev, Rock Beskyd Fest – rockový festival, či rôzne výstavy usporiadané v meste Turzovka počas letných prázdnin.

Kultúrny život v meste obohacujú aj iné podujatia realizované počas roka ako sú Turzovský vrabčiak – súťaž neprofesionálnych country hudobných skupín, ktorého víťaz je súčasťou dramaturgického programu festivalu Drotária, Deň matiek so sprievodným podujatím, Stavanie mája, Váňanie mája, rôzne koncerty, divadelné predstavenia a výstavy spojené s ročnými obdobiami, Lietajúce rozprávky – šarkaniáda, Jašíkove Kysuce – literárna súťaž a výstava fotografií Na brehu priezračnej rieky, či Vianočné trhy spojené s kultúrnym programom.

Vybavenosť

Mesto Turzovka má v súčasnosti na uskutočňovanie kultúrnych podujatí k dispozícii priestory Kultúrneho a spoločenského domu R. Jašíka v Turzovke a prírodný amfiteáter.

Kultúrne a spoločenské stredisko v Turzovke zabezpečuje okrem mestskej knižnice aj organizáciu kultúrnych podujatí s možnosťou využitia priestorov ako sú výstavná miestnosť a spoločenský klub s kapacitou pre cca 130 osôb a kinosálu s kapacitou 415 sedadiel. Mestská knižnica poskytuje svoju knižnú činnosť pre 600 čitateľov s možnosťou využitia 23 437 knižných zväzkov. V budove kultúrne a spoločenského strediska sídli Centrum voľného času Turzovka a Medzinárodné informačné centrum Turzovka.

Centrum voľného času zabezpečuje krúžkovú činnosť nielen pre deti a žiakov Materskej a Základnej školy v Turzovke, ale aj okolité obce Mikroregiónu Horných Kysúc .

Medzinárodné informačné centrum Turzovka bolo vytvorené v roku 2006 ako projekt vytvorenia Turisticko – informačnej kancelárie, ktorý bol podporený z prostriedkov Európskej únie z programu PHARE BRIGS Slovenská republika – Poľsko. Hlavnou náplňou informačného centra je poskytovanie služieb občanom a návštevníkom mesta ako aj propagácia a podpora cestovného ruchu v regióne. Doplňkovou službou informačného centra je faxovanie, kopírovanie a tlač. Súčasťou priestorov centra je i stále expozícia spisovateľa R. Jašíka a mestské múzeum.

Prírodný amfiteáter sa nachádza na okraji časti centra mesta Turzovky na Bukovine s kapacitou cca 800 sedadiel. Prírodný amfiteáter prešiel čiastočnou obnovou a to rekonštrukciou pódia a vybudovaním vstupnej brány a oplotenia

k amfiteátru. Do budúca sa počíta s vytvorením hygienického zázemia a zastrešením pódia ako aj sedadiel. Pre zabezpečovanie niektorých kultúrnych podujatí ako sú Beskydské slávnosti a Vianočné trhy, je vytvorené pódium pred mestským úradom v Turzovke.

Šarkpark je malé pódium drevenej konštrukcie s kulisou kysuckej dediny, ktoré sa nachádza v centre mesta Turzovka. Šarkpark slúži na organizovanie kultúrnych podujatí malých formátov ako sú Turzovská cifrovačka, Pochovávanie basy, Stavanie mája, Váňanie mája, či Šarkaniádu. V meste Turzovka dlhodobo absentuje prekryté pódium, ktoré by okrem realizácie vlastných podujatí mohlo prinášať aj financie z jeho prenájmu iným subjektom.

3.4.2. Osobnosti mesta Turzovka

Významné osobnosti, ktoré sa narodili v Turzovke:

- **Dvorín Ferdinand:** 1901 – 1970, verejný činiteľ a publicista.
- **Haranta Ján:** 1909 – 1983, kňaz, spisovateľ a prekladateľ. Svoje básne uverejňoval v rôznych časopisoch, bol príslušníkom katolíckej moderny.
- **Hoffman Armín:** 1874 – 1944, lekár, vynálezca a osvetový pracovník.
- **Janota Dušan Demeter:** 1922 – 1997, publicista, pamiatkar a ekológ.
- **Jašík Rudolf:** 1919 – 1960, spisovateľ. Venoval sa literárnej tvorbe.
- **Kocúr Ján:** 1887 – 1948, krajský pracovník a publicista .
- **Lacko Ján st.:** 1800 – 1849, kňaz a osvetový pracovník.
- **Rudinský Jozef:** 1891 – 1972, právnik, politik a redaktor.
- **Ružička Ján Nepomucký Mikuláš (Ruzsicska):** 1811 – 1881, kňaz a pedagóg.
- **Štefan Barčák** - Ľudový rezbár, narodený v Turzovke. Motívom jeho prác boli spomienky na Kysuce.
- **Bielek Jozef :** 1830-1898, publicista, kňaz..
- **Hnitka Jozef :** 1913-1992, novinár, spisovateľ.

Zo súčasných žijúcich osobností možno spomenúť: Dlhopolček František (kariérny diplomat), Gernát Bartolomej (výrobca ľudových hudobných nástrojov), Kadura Anton (Ľudový rezbár), Kopková Darina, (akademická maliarka), Švábik Gustáv (sochár), Záhradníková Helena (folklórna speváčka) a Zimka Ondrej st. (výtvarník) , Zimka Ondrej ml..

Ostatné významné osobnosti, ktoré v Turzovke pôsobili⁴:

- **Ďurčanský Demeter:** 1855 – 1922, od r.1898 do 1908 farár a dekan v Turzovke, kňaz, pedagóg a národno kultúrny pracovník ,
- **Točík Karol st.:** 1890 – 1960, kňaz, historik a publicista. Postavil kostol v Klokočove a bol spoluzakladateľom Útulne sv. Jozefa (1940) pre telesne postihnuté deti a opustených starých ľudí.. V Turzovke pôsobil v rokoch: 1918 – 1959,
- **Tagáň – Tagányi Fraňo:** 1816 – 1894, kňaz, národno osvetový pracovník a spoluzakladateľ Matice Slovenskej. V Turzovke pôsobil v rokoch: 1849 – 1883.

3.4.3. Záujmové spolky a organizácie

Kultúru v meste Turzovka vytvára množstvo organizácií, spolkov, združení a speváckych skupín, ktoré sa podieľajú významnou mierou na realizácii podujatí organizovaných v meste Turzovka.

Spolok priateľov Turzovky : je organizáciou, ktorá sa zaoberá dokumentáciou života v meste Turzovka, jeho históriou, zachovávaním a rozvíjaním tradičnej ľudovej kultúry, ktorá je našim najväčším bohatstvom. Spolok priateľov Turzovky je iniciátorom vzniku podujatia pod názvom Rezbársky pléner, ktorý má v meste Turzovka tradíciu od roka 2006. Výsledkom rezbárskej činnosti známych kysuckých a medzinárodných rezbárov je množstvo drevených sôch, ktoré sú rozmiestnené po meste Turzovka.

Dobrovoľný hasičský zbor : bol založený v roku 1890 a odvtedy chráni mesto pred požiarmi, pôsobí na poli kultúry, pomáha pri organizácii kultúrnych podujatí a je neoddeliteľnou súčasťou kultúrno – spoločenského diania v meste. V súčasnosti má 114 členov, z toho zásahovú jednotku tvorí 21 z nich. Turzovskí hasiči pracujú s deťmi a mládežou, pričom dosahujú výborné výsledky v súťažiach. V júli organizujú Medzinárodnú súťaž hasičských družstiev Beskydský pohár vzájomnosti. V hasičskej zbrojnici od roku 1990 je umiestnená stála expozícia pod názvom „Z histórie Dobrovoľného hasičského zboru v Turzovke“.

Neinvestičný fond „ Otváraj sa brána,, : fond pre deti vznikol v roku 2002 za účelom podpory materiálnej a technickej pomoci pri zariaďovaní, prevádzke a údržbe v školách a školských zariadeniach. Taktiež podporuje organizovanie záujmových mimoškolských činností, ako aj modernizáciu učebných pomôcok a výcvikových predmetov v školách i školských zariadeniach.

Turzovský veterán klub : je združenie priateľov historických vozidiel a milovníkov starej techniky. Každoročne v júlových mesiacoch spoluorganizuje medzinárodnú prehliadku autoveteránov pod názvom Beskyd Rally. Staré automobily majú štart v českej obci Bílá a postupne prechádzajú mestami moravskej a slovenskej etapy. V meste Turzovka sa na námestí okrem prehliadky uskutočňuje aj súťaž elegancie. Na rally sa zúčastňuje veľké množstvo automobilov a motocyklov z rôznych kútov sveta - z Česka, Poľska, Belgicka a Holandska.

⁴ Autori knihy: osobnosti Kysúc (Bláha a kol.) upozorňujú na skutočnosť, že dôsledné dodržanie menoslovu osôb je s odstupom času takmer nemožné).

Slovenský skauting : je dobrovoľnou organizáciou, ktorá spolupracuje s inými skautskými organizáciami po celom svete. V meste Turzovka sídli 72. prístav Kysuca pod vedením p. Danice Janišovej. Oddiely sa zúčastňujú súťaží, výletov, výprav, organizujú mnoho aktivít pre deti a mládež ako aj letný detský tábor. 72 prístav Kysuca vznikol 22.11.2000, kedy mali jeden oddiel skautov a jeden oddiel skautiek. Spolu sa registrovalo 32 členov. Za roky ich činnosti sa v oddieloch vystriedalo množstvo skautov a skautiek, no väčšinou majú stále členskú základňu bez veľkých zmien. Symbolom vodných skautov je slovenská skautská Palia, umiestnená do stredu kormidelníckeho kolesa, ktoré je podložené kotvou.

Dámsky klub : je občianske združenie aktívnych žien, ktorý bol založený 26.9.2012. Iniciátorom založenia klubu a aj predsedkyňou tohto združenia je PaedDr. Eleonóra Nekorancová.. Dámsky klub ponúka rady, postrehy, námety, odpovede na otázky a problémy, ktoré trápia súčasnú ženu. Organizuje výlety, prednášky a rôzne kultúrno –spoločenské podujatia .

Terra Kisucensis : je dobrovoľným občianskym združením profesionálnych historikov, archivárov a ostatných bádateľov, ktorí sa zaoberajú vedeckým výskumom Kysúc a beskydského regiónu. Jeho hlavným cieľom je rozvíjať a všemožne podporovať systematický vedecký výskum, najmä v oblasti histórie, archeológie, etnografie, archívniectva a príbuzných vied, rozvíjať vyššiu odbornosť a profesionalitu v skúmaní dejín Kysúc a Beskyd a tým napomáhať k zvýšeniu historického vedomia a regionálnej príslušnosti obyvateľov k ich vlastnému kraju. Svoju činnosť začalo združenie rozvíjať v októbri 2007.

MAD Frequency :je turzovská kapela hrajúca štýly na metal, metal, grunge, rock. Všetko to začalo v roku 2002 rozpadom Turzovskej formácie NO ENTRY. Aktuálne má kapela 6 členov a vydané 3 skvelé albumy.

Folklór v meste : nezastupiteľnou zložkou budovania folklóru v meste je **ženská spevácka skupina Turzovanka**, ktorá má už svoju niekoľko ročnú tradíciu a zúčastňuje sa mnohých podujatí nielen v meste Turzovka, regióne Kysúc, ale ich piesne sú prezentované aj v zahraničí. Zaoberajú sa piesňami a zvykmi Horných Kysúc, ktoré spájajú s hovoreným slovom spracované do tematických pásiem. **Turzovskí heligonkári** pôsobia v meste od roku 2002. Ide o mužskú amatérsku zostavu, ktorá sa podieľa na mnohých podujatiach. Ďalšou folklórnou skupinou sú **Gernátovci**, ktorí sú známi tým, že si vyrábajú vlastné hudobné nástroje. Rodinná folklórna skupina sa významnou mierou podieľa na kultúrnom živote mesta Turzovka a rozvoj kultúrnych tradícií na Kysuciach. Kultúrne zvyky a tradície je potrebné uchovávať a sprostredkovať mladej generácii vo forme detských folklórnych skupín. Tou prvou detskou folklórnou skupinou je Ďatelinka, ktorá pracuje pod vedením p. Evy Porvazníkovej v Materskej škole v Turzovke. V súčasnosti navštevuje detskú folklórnu skupinu 14 detí. Ďalšou detskou folklórnou skupinou je Bukovinka, ktorá pracuje pod vedením p. Mgr. Janky Maďariovej pri Centre voľného času v Turzovke ako záujmový krúžok.

Tanec v meste : popri Základnej umeleckej škole v Turzovke pôsobí viacero tanečných krúžkov. Najstarším tanečným krúžkom boli Turzovské mažoretky pod vedením p. Mgr. Bajákovej, ktoré ukončili svoju činnosť po niekoľko ročnej tradícií na vysokej úrovni.

Mažoretky NICOL za svojho pôsobenia dosiahli mnoho úspechov nielen na pôde Slovenskej republiky, ale aj Európy. Medzi ďalšie tanečné skupiny patria Rytmik a Reflex. Ďalšou významnou skupinou je tanečná skupina Silver, ktorá pracuje pod vedením p. Mgr. Zbojkovej v Centre voľného času. V súčasnosti tanečný krúžok navštevuje 52 detí.

3.4.4. Kultúrne, historické a sakrálne pamiatky

Celkový obraz intravilánu mesta dokresľujú aj viaceré pamiatkové objekty zachovaného kultúrneho dedičstva. V extraviláne, v roztrúsenom osídlení najmä v Turkove, Hlinenom a Predmieri ich prezentuje ľudová architektúra drevených domov. V osadách sa ešte zachovali pozostatky objektov dreveníc, humien, hospodárskych dvorov, pivníc. Často ide o trojpriestorové zrubové domy so sedlovou strechou pokrytou kabrincom. Pôvodné domy nájdeme aj v iných častiach územia mesta, no postupne sú nahrádzané prestavbou na rodinné domy.

Okrem mnohých pamiatok pôsobili v meste aj viacerí významní rodáci a dejatelia, ktorým na znak úcty boli nainštalované pamätné tabule a postavené pamätníky, ktoré sa viažu k medzníkom mesta Turzovky :

Pomník padlým v I. svetovej vojne s pamätnou tabuľou padlých v II. svetovej vojne sa nachádza v areáli kostola – postavený v dvadsiatych rokoch minulého storočia. Je spomienkou predovšetkým na približne 500 mužov - miestnych rodákov, ktorí padli na frontoch I. svetovej vojny. Mená vyše 270 z nich sú vyryté na osadených pamätných tabuliach. Pamätník postavili v roku 1922 v tvare symbolického hrobu, ktorý pozostáva z niekoľkých objektov - sochy trúchliacej ženy, náhrobníka a kamenného kríža. Socha smútiacej mladej ženy s rúskom na hlave je osadená spredu na vyvýšenom podstavci. Napravo od nej stojí náhrobník z kamena, v strede ktorého sa nachádza osadená pamätná doska z čierneho mramoru s menami 130 padlých v I. svetovej vojne. Nad ňou je vytesaný reliéf znázorňujúci anjela držiaceho umierajúceho vojaka. Druhá tabuľa z bieleho mramoru s náhrobným nápisom: **NEZVESTNÍ VOJACI Z FARNOSTI TURZOVSKÉJ NA VOJNE 1914 – 18 ZAHYNUTÍ** obsahujúca mená ďalších približne 140 padlých je umiestnená na bočnej strane náhrobníka. Na vrchnej hrane náhrobníka sa nachádza jednoramenný kamenný kríž s korpusom. Po skončení druhej svetovej vojny sekundárne na chrbát pomníka osadili tabuľu s menami Turzovčanov, ktorí padli v druhom svetovom konflikte. Je to národná kultúrna pamiatka.

Súsošie Drotár a džarek sa nachádza v centre mesta Turzovka. Autorom bronzového súsošia je akademický maliar a čestný občan mesta Miroslav Cipár. Pamätník bol slávnostne odhalený v roku 1998 pri príležitosti 40. výročia založenia mesta.

Pamätná tabuľa - prvá murovaná škola v Turzovke – pochádza z roku 1873 a dodnes stojí pri kostole, i keď dnes slúži už na iný účel. Od roku 1879 do roku 1924 v tejto škole vyučoval organista a učiteľ Alexander Pritz. Jeho odchodom zo školskej služby v roku 1924 1.10., zanikla aj cirkevná škola.

Pamätník s bustou M.R. Štefánika – bol slovenský astronóm, politik a prvý československý minister vojny. Zahynul pri leteckej katastrofe pri návrate na Slovensko. Pamätník z roku 1924, sa nachádza v strede mesta Turzovka, v malom parčíku.

Pamätná tabuľa a izba spisovateľovi Rudolfovi Jašíkovi – je umiestnená na budove Kultúrneho a spoločenského strediska v Turzovke. Každoročne v decembri sa konajú Jašíkove dni, ktorých súčasťou je i pietna spomienka. V Medzinárodnom informačnom centre mesta Turzovky sa nachádza stála expozícia osobných predmetov a dokumentov, ktorá približuje život významného turzovského rodáka, ktorý sa narodil 2.12. 1919 a zomrel 30.6. 1960 v Bratislave. Jeho diela zachytávajú to, čo počas života zažil.

Pamätník 1. Svetového stretnutia Turzovčanov - sa nachádza pred budovou Mestského úradu v Turzovke. Každé štyri roky sa v Turzovke koná Svetové stretnutie Turzovčanov a ich potomkov. Pamiatkou na prvé stretnutie (1998) je pamätník s plastikou od akademického sochára Ondreja Zimku ml..

Pamätník Tomáša Úhorčíka - pamätník turzovského rodáka Tomáša Úhorčíka od akademického sochára Ondreja Zimku ml. bol slávnostne odhalený počas Beskydských slávností v roku 2013, kedy sme si pripomenuli 300 rokov od popravu tohto slávneho turzovského rodáka.

Pamätná tabuľa Jurajovi Thurzovi – počas IV. Svetového stretnutia Turzovčanov bola slávnostne odhalená pamätná tabuľa, ktorá vznikla z iniciatívy Spolku priateľov Turzovky a sponzorov. Autorom bronzovej tabule je sochár Ondrej Zimka ml. Tabuľa je osadená do opracovanej žuly, ukotvená do nerezového rámu, ktorý je upevnený v betónovom podstavci.

Pamätná tabuľa na mieste, kde stál vodný obilný mlyn s turbínou na výrobu elektriny z roku 1924 a lípy pre tretie tisícročie – rok 2006.

Pamätná tabuľa básnikovi P.H. Jurinovi – nachádza sa na budove Gymnázia v Turzovke (1998).

Pamätná tabuľa spisovateľovi J. Harantovi – nachádza sa na budove Gymnázia v Turzovke (1998)

Pamätná tabuľa kňazovi F. Tagányimu – nachádza sa na budove Farského úradu v Turzovke.

Pamätná tabuľa kňazovi, organizátorovi spolkového života Karolovi Točíkovi - nachádza sa na budove fary z roku 1998.

V meste sú stále expozície

- Z histórie Dobrovoľného hasičského zboru v Turzovke – hasičská zbrojnica (1990)
- Život a dielo Rudolfa Jašíka – Medzinárodné informačné centrum,
- Z histórie do Turzovky – zasadacia miestnosť Mestského úradu v Turzovke ,
- Hobymuzeum – súkromná zbierka p. L. Dlhopolčeka a J. Malíka , ktorá sa nachádza na ulici M.R. Štefánika (nad cukrárňou Matilda) a verejnosti bola po prvý krát otvorená v roku 2015.

Vydané publikácie o meste Turzovka :

- TURZOVKA 1598-1998 - Nadácia 400 rokov Turzovky v roku 1998 – rok vydania 1998,
- PÁNI MAJSTRI – remeslá, obchod a živnosti v Turzovke – Spolok priateľov Turzovky, rok vydania 2003,
- Farnosť Turzovka – Spolok priateľov Turzovky, rok vydania 2006,
- Turzovské priezviská, Spolok priateľov Turzovky, rok vydania 2011,
- Turzovka krížom – krážom, Spolok priateľov Turzovky, rok vydania 2010.

Charakter územia je dotváraný sakrálnymi stavbami kostolov, kaplniek, murovaných i drevených zvoníc, ale aj menšie votívne objekty kalvárií, sôch, prístenných krížov, obrázkov, či drobných plastík vo výklenkoch viacerých budov a domov. V teréne je viacero starých drevín, medzi najpozoruhodnejšie určite patria 250 ročné lipy v centre mesta

V samotnom meste Turzovka, zapísanou do Zoznamu národných kultúrnych pamiatok je rímsko-katolícky barokový **Kostol Nanebovzatia Panny Márie** z roku 1759. Hlavný oltár a ďalšie vybavenie kostola pochádza z 18. a 19.storočia. Sú to pamiatky z neskorého baroka a klasicizmu i novoklasicizmu. Patrí sem stĺpová oltárna architektúra, oltárne sochy, sochy svätcov, reliéfy, kazateľnica, rokoková krstiteľnica z 18.storočia. Bohato sú zastúpené diela najmä maliarov A. Lozinského a Jozefa Božetecha Klemensa, ktorého diela sú aj v kostoloch na Rakovej, v Čadci a v kaplnke Najsvätejšieho Srdca Panny Márie v Turzovke, časť Hlinené. Sú tu aj diela od neznámych tvorcov. Pozoruhodný je pseudobarokový organ s polychrómovanou drevorezbou. Ich opravu v roku 1997 dal realizovať vtedajší farár I. Máhrik.

V centre mesta sa nachádza rustikálny prístenný stĺp Svätého Jána Nepomuckého zo začiatku 19.storočia od neznámyho autora. Bol označený ako národná kultúrna pamiatka. Je to rustikálna práca - hranolový pilier s rímsovou hlavicou, na nej stojí v kontraposte svätec v tradičnom kňazskom odevu.

Medzi ďalšie pamiatky zapísané v Ústrednom zozname národných kultúrnych pamiatok patria :

- ľudový dom a maštal' v Hlinenom č. 85. Dom má kamennú podmurovku, na ktorej ležia steny z hladkých zrubových trámov a sedlovou strechou dokončenou debneným štítom. Krytinu strechy tvorí drevený šindel'.
- Kaplnka Najsvätejšieho Srdca Panny Márie v Hlinenom. Obraz namaľoval J.B. Klemens v roku 1871.
- Bývalá štátna meštianska škola postavená v 1. pol. 40 – tých rokov 20 storočia – (objekt Gymnázium Turzovka).
- Bývalý sirotinec, postavený v roku 1913 podľa projektu arch. M.M. Harminca.
- Socha piety, polychrómovaná drevorezba od J. Schwirczeka (okolo roka 1 880) v kaplnke Predmier.

Okrem týchto evidovaných pamiatok sa na území mesta nachádzajú aj tieto pozoruhodné sakrálné objekty“

Staršie sakrálné stavby:

- Kaplnka Sedembolestnej Panny Márie pochádzajúca z roku 1849, v časti Hlinené, osada U Blažkov,
- Kaplnka Panny Márie Ustavičnej pomoci z roku 1924 v časti Stred,
- Kaplnka Panny Márie Škapuliarskej z roku 1934 v časti Predmier,
- Kaplnka Sedembolestnej Panny Márie z roku 1944 v časti Vyšný Koniec.

Nové sakrálné stavby:

- Kaplnka Panny Márie Lurdskej z roku 2003 v časti Turzovka – Stred,
- Kostol Panny Márie Fatimskej z roku 2002 v časti Turzovka –Turkov,
- Kaplnka Svätého Jozefa z roku 1994 v Útulni Sv. Jozefa v časti Stred,
- Kaplnka Panny Márie, Kráľovnej pokoja z roku 1993 na Živčákovej,
- Chrám Panny Márie Matky Cirkvi z roku 2015 na Živčákovej.

V regióne Kysúc medzi najvýznamnejšie sakrálné stavby možno zaradiť:

- Makov : farský kostol sv. Petra a Pavla z roku 1803 a farský dom z roku 1801, Sochu Svätého Jána Nepomuckého z roku 1818 a Zvonica u Greguši,
- Raková: Neogotický kostol Narodenia Panny Márie z roku 1874,
- Vysoká nad Kysucou: rokoková krstiteľnica z roku 1770 a štrnásť zastavení Krížovej cesty z roku 1822.
- Krásno nad Kysucou : Kostol sv. Andreja Apoštola neorománsky kostol z roku 1861 stojí v strede obce a je najväčší na Kysuciach.

Pútnické miesto Staškov - Jelitov (kaplnka sv. Anny)

Drevená kaplnka v Staškove - Jelitove bola postavená už v roku 1888. V roku 1937 ju nahradila murovaná kaplnka, ktorá slúži veriacim dodnes. Kaplnka je zasvätená matke Panny Márie - Sv. Anne, ktorá je zároveň aj patrónkou matiek, manželiek, orodovníčkou za požehnanie dieťaťa a šťastný pôrod, čo v sebe nesie určitú symboliku.

Ďalšie sakrálne pamiatky na Kysuciach : Kaplnka na Kršlisku v Makove, Zvonica u Greguši v Makove, Kaplnka sv. Anny vo Vysokej nad Kysucou, Biely kríž v Klokočove, Kostol sv. Jána Krstiteľa s krížovou cestou v Skalitom, Kaplnka sv. Anny v Staškove – Jelitov, Kostol sv. Bartolomeja v Čadci, Kaplnka v Skalitom – Kudlove, Zvonica u Kubišov v Olešnej, Kaplna na kopci Medovec v Dlhej nad Kysucou, Kostolík Sedembolestnej Preblahoslavenej Panny Márie z roku 1954 v Dlhej nad Kysucou, Drevená zvonica u Gajdoši v Dlhej nad Kysucou, Kaplnka Panny Márie v Dolnom Vadičove z čias 19. storočia, Kostol sv. Mikuláša biskupa v Hornom Vadičove z roku 1802 – na veži kostola sa nachádza vadičovský orloj.

Jedným z najstarších kostolov v regióne je rímsko – katolícky kostol sv. Jakuba v Kysuckom Novom Meste /cca 30 km od Turzovky, z roku 1284 . Na Moravskej strane regiónu Kysúc je niekoľko historických drevených kostolov, najbližší je v obci Bíla cca 24 km od Turzovky.

Z ostatných kultúrno – historických pamiatok v regióne je vhodné uviesť najmä: Kysucké múzeum v Čadci, Kalváriu a kaštieľ v Oščadnici, Vlastivedné múzeum v Krásne nad Kysucou, Národopisná expozícia v skanzene Vychylovka, ktorého súčasťou je aj železnica, vybavená jedinečným úvrat'ovým systémom, Rodný dom J. Krónera (Staškov cca 5,5 km od Turzovky), pamätné izby v Čiernom, Rakovej a Vysokej nad Kysucou.

3.4.5. Cestovný ruch pútnický a vidiecky turizmus

Cestovný ruch na Kysuciach môže mať rôzne formy, pretože územie má široký rekreačný potenciál. Svojim zachovalým životným prostredím ako aj prírodnou scenériou a krásami prírodného reliéfu, ponúka viacero alternatív horského turizmu. Alternatívy využitia regionálneho potenciálu predstavujú možnosť celoročného záberu. Pre milovníkov živej i neživej prírody ponúka CHKO Kysuce veľké množstvo označených turistických chodníkov. Kysuce ponúkajú pešiu turistiku v štyroch horských celkoch:

Na juhovýchode – územie Kysuckej vrchoviny, na juhozápade pohorie Javorníkov, na severozápade Turzovská vrchovina a na severovýchode Kysucké Beskydy. Najvyššie položeným bodom je Veľká Rača v Kysuckých Beskydách: 1 236 m.n.m.

V zimnom období dominujú lyžiarske športy a v lete turistika a cykloturistika. V blízkosti mesta vedie aj 54 km dlhá Beskydsko – javornická lyžiarska bežecká magistrála. Odľahlé doliny so zachovalými dedinami a hospodárstvom je možné využívať formou vidieckeho turizmu. Najvýznamnejšou prírodnou raritou je Klokočovské skálie a Milošová – Megoňky – nález kamenných gúľ patrí medzi svetové unikáty.

Kataster mesta Turzovka sa nachádza medzi pohoriami Javorníky a Kysucké Beskydy (Turzovská vrchovina). Nadmorská výška okolitých pohorí sa pohybuje v intervale 700 – 800 m n. m.. Turzovka leží na slovensko – českom pomedzí, v doline Horných Kysúc, ktorú spája rieka Kysuca. Mesto má zmiešaný mestsko - vidiecky charakter s vyváženou zalesnenou plochou.

V meste sú vybudované :

Areál športu a oddychu Turzovka – ako stvorený pre milovníkov aktívneho spôsobu života je Areál športu a oddychu v Závodí, kde si môžu návštevníci načerpať sily a oddychovať v príjemnom prostredí. Areál športu a oddychu ponúka všestranné športové vyžitie. K dispozícii

je viacúčelové ihrisko a vonkajšie hokejbalové ihrisko. V letných mesiacoch je možnosť zahrať si petanque, ruské kolky, tenis na antukových dvorcoch, badminton, minigolf, alebo previesť sa dopravným ihriskom na kolobežke, či štvorkolke. Samozrejmosťou je vonkajšie a vnútorné spoločenské zázemie – oddychové terasy, lavičky, budova správcu so šatňami, hygienickým a športovým servisom a spoločenskou miestnosťou.

Detský hrad – bol postavený v roku 2005 z prírodných materiálov a sa nachádza v centre mesta Turzovky. Je určený pre najmenšie deti, aby mohli tráviť svoj voľný čas s mamičkami a so svojimi rovesníkmi. Súčasťou detského hradu sú preliezky a šmýkačky.

Pamätná izba spisovateľa Rudolfa Jašíka – nachádza sa v Medzinárodnom informačnom centre Turzovka, po ňom nesie meno aj budova kultúrneho domu v Turzovke a Jašíkova ulica. Zriadená bola v roku 1979, pri 60. výročí jeho narodenia. Na jeho počesť sa každý rok konajú Jašíkove Kysuce, literárna súťaž mladých prozaikov.

Lyžiarske stredisko Turzovka – Bukovina – rekreačné stredisko Bukovina sa nachádza 2km od centra Turzovky v regióne Kysuce. Stredisko ponúka priamo v areáli možnosť ubytovacích a stravovacích služieb. Ubytovacia kapacita rekreačného strediska je 45 lôžok. 18 lôžok je v hlavnej chate v dvoj-, troj-, a štvorposteľových izbách so sociálnym zariadením. Hostom chaty je k dispozícii spoločenská miestnosť s televízorom, jedáleň s barom, stolnotenisová sála, požičovňa horských bicyklov a nohejbalové ihrisko. Vedľa chaty je otvorené ohnisko s altánkom využiteľným v lete aj zime. K dispozícii sú dva lyžiarske vleky o dĺžke 500m a 600m s kapacitou 1250 osôb za hodinu. Svahy sú vhodné pre začiatočníkov, ale aj pokročilých

lyžiarov. Sú denne upravované snežnými pásovými vozidlami. Je tu aj možnosť večerného lyžovania nakoľko je svah osvetlený umelým osvetlením. Stredisko má dobré možnosti pre vytvorenie lyžiarskeho bežeckého okruhu v trase lyžiarsky vlek – Bogáňovci – Halgašovský kopec (763 m) – Niníkovci – Bogáňovci – chata Bukovina – 6 km.

Z mesta sú ľahko dostupné viaceré centrá cestovného ruchu napr. SKI Makov, Snow Paradise Veľká Rača, Športcentrum Oščadnica, či lyžiarske stredisko na Morave Ski Bíla. Tieto ponúkajú

klientom široké spektrum služieb, či rekreačného a športového vyžitia.

Lyžiarske stredisko SKI Makov je obľúbeným miestom rodinnej lyžovačky pre mladé rodiny s deťmi, ako aj lyžiarske školy. V stredisku v nadmorskej výške až 940 m n.m. sa nachádzajú 4 lyžiarske vleky, 2 km zasnežovaných trás a 1 200 m dlhá zjazdovka. K dispozícii je tiež detský SKIFUN park, SNOWPARK, snowtubing, požičovňa lyží či ski servis. Pre začiatočníkov slúži lyžiarska škola a škôlka. V lete stredisko ponúka jedno z prvých discgolfových ihrísk na Slovensku.

Beskydsko – Javornícka lyžiarska bežecká magistrála - základná trasa tvorí hrebeňové spojenie lokality na hranici s ČR – Makov Bumbálka a pokračuje v pohorí Vysokých Javorníkov po lokalitu Čadca – Husárik. Dĺžka tejto časti magistrály je 54 km. V súčasnosti je ukončená I. etapa, kedy sa realizovalo sprejazdnenie trasy, umiestnenie 3 ks odpočívadiel, 58 rázcestníkov, 23 informačných tabúl. Trasa sa nachádza v nadmorskej výške od 685 po 1050 m. Bežecká trasa z Turzovky : F2 Turzovka-Závodie – Klokočov-Konečná 11 km.

Región Kysúc patrí medzi tie časti Slovenska, ktoré majú vysoký stupeň penetrácie sakrálnych pamiatok. Osobitný význam v pútnickom turizme predstavuje

Živčákova hora, ktorá je súčasťou Turzovskej vrchoviny (787,7 m n. m.) a nachádza sa cca 3 km východne od mesta Turzovka.

Pútnické miesto Živčákova hora sa nachádza na rozhraní katastrov Turzovky, Korne a Vysokiej nad Kysucou. Návštevu tohto pútnického miesta možno považovať za špecifický druh turizmu. Jeden prístup asfaltovou komunikáciou je z Korne (osada Zelenkovci). A druhý prístup je lesným chodníkom z Vyšného konca Turzovky. Od nepamäti sa na tomto mieste v lese na strome nachádzal obrázok Panny Márie, pri ktorom sa okoloidúci zvykli modlievať. Presne sto rokov po zjavení Panny Márie vo francúzskych Lurdoch, sa Matka Božia zjavila aj na Živčákovej hore. Svedectvo o nej zanechal hájnik Matúš Lašút, ktorému sa v roku 1958 zjavila na tomto mieste pri obchôdzke lesom Panna Mária. V roku 1993 tu bola postavená Kaplnka Panny Márie Kráľovnej Pokoja a upravené pramene s vodou, ktorá má podľa veriacich pútnikov liečivé účinky. Hora Živčáková bola vyhlásená v roku 2008 za Mariánske pútnické miesto, ktoré patrí k najnavštevovanejším miestam na Kysuciach. Nakoľko pútnikov z roka na rok pribúda, u veriacich sa zrodila myšlienka vybudovať veľký pútnický chrám s vyhliadkovou vežou. V októbri 2008 požehnal biskup Tomáš Galis základný kameň a pozemok pod Chrám Panny Márie, Matky Cirkvi a pod exercično-rekreačný dom. Chrám je postavený vo výške 756 metrov nad morom, čo je o celých 52 metrov vyššie ako stojí socha Krista Spasiteľa v Rio de Janeiro. Výška veže chrámu s vyhliadkovou terasou končí na kóte 797 metrov. Vrch veže zdobí okrem kríža koruna Panny Márie.

Mesto Turzovka uvažuje o skultúrnení nástupného priestoru pri ceste II/487 na Vyšnom konci vybudovaním parkovacích plôch, zelene, oddychových plôch a informačného stánku s predajňou suvenírov. V súčasnosti ďalšou alternatívou sprístupnenia pútnického miesta Živčáková je z mestskej časti Závodie.

Medzi ďalšie zaujímavé ciele pre turistov sú v regióne :

Stratenec, Makov - na hlavnom vrchole Javorníkov vo výške 1055 m.n.m. sa nachádza vyhliadkový vrchol nazývaný Stratenec, ktorý je zaujímavý pamätníkom padlým počas 2. svetovej vojny v tvare troch veľkých betónových krížov. Pamätník postavil sochár Jozef Vajce v roku 1969. V júni roku 2008 k trom betónovým krížom pribudla nie veľká drevená rozhládňa vo výške 8 m s 24 schodmi, čo postačuje na veľmi pekné výhľady na obidve strany moravsko-slovenského pohraničia. Vyhliadkový vrchol je hranicou katastrov obcí Makov a Štiavnik.

Zvonica u Greguši, Makov - osada Greguše je jednou z najstarších osád v obci Makov. V decembri roku 1944 ju Nemci vypálili, no uprostred domov zostala stáť neporušená drevená zvonica, ktorá bola útočiskom pre ľudia počas vojny. Keď sa obyvatelia osady počas prvej svetovej vojny vopred dozvedeli, že budú rekvirovať zvony, zvon zložili a na tri mesiace

zakopali do kopy hnoja. V tom čase po okolí zobrali zvony, ale zvon v osade sa zachránil. Pôvodná zvonica z roku 1850 bola nahradená novšou až v roku 1997, ktorá bola zasvätená patrónke Slovenska, Sedembolestnej Panne Márii. Každý rok sa tam 15. septembra koná svätá omša a prichádzajú tu ľudia z celého okolia. Akademický sochár Milan Greguš, rodák z tejto osady vytvoril na počesť vypálenej osady monument - Dolmen života a smrti.

Zvonica u Kubišov, Olešná - táto zvonica je takmer už sto rokov dominantným miestom osady v Potôčkoch. Podľa zvestí, dal zvonicu postaviť v roku 1920 Pavol Krišťák. Zvonica bola postavená z kameňa, na ktorej vrchole sa nachádza kríž. Vo zvonici je umiestnený zvon o rozmeroch 57*47 cm s nápisom „Uliaty k úcte sv. Jozefa“ na pamiatku 900-ročného jestvovania. Na druhej strane je vyobrazená Panna Mária, ktorá v náručí

drží malého Ježiška. Zvon v osade mal svoje opodstatnenie a miestnym obyvateľom oznamoval úmrtie.

Vidiecka pamiatková zóna - osada Do Kršle, Klokočov - predmetom ochrany je jej dobová urbanistická hmotovo-priestorová skladba, ktorá je výsledkom špecifických podmienok vývoja postupného osídľovania podhorských oblastí Kysúc z obdobia valašskej kolonizácie. Najstarší objekt pochádzal z 19. storočia, najmladší dom bol postavený v roku 1948. V osade sa nachádzalo šesť pôvodných domov, tri hospodárske budovy a dve pivnice. V súčasnosti sú obývané len tri domy, ktoré sa využívajú na rekreáciu.

Súbor objektov ľudovej architektúry v osade u Gajdoši, Dlhá nad Kysucou - jedná sa o chránený súbor objektov ľudovej architektúry v osade U Gajdoši. Zahŕňa obytné a hospodárske objekty s popisnými číslami 51 až 57.

Rodný dom herca Jozefa Kronera, Staškov - rodný dom Jozefa Kronera sa nachádza pri železničnej stanici v obci Staškov, kde bol zamestnaný jeho otec. Jozef Kroner sa narodil v marci roku 1924. Neskôr sa jeho rodičia presťahovali do Serede. Do obce Staškov svojho rodiska a detstva sa počas celého života často vracal, najmä na známy futbalový turnaj „O pohár Jozefa Kronera“, ktorý sa tu koná každoročne na druhú júlovú nedeľu od roku 1972. Na jeho počesť bola zriadená v jeho rodnom dome pamätná izba. Z filmu Obchod na Korze, v

ktorom si zahrál známy herec hlavnú postavu, získal cenu Americkej filmovej akadémie „Oscara“, jediného na Slovensku. Jeho replika je súčasťou expozície.

Okolo domčeka vedie trasa Turistického náučného chodníka Jozefa Kronera, ktorý bol vybudovaný v rámci cezhraničnej spolupráce obce Staškov a obce Horní Lomná. Trasa chodníka začína pri obecnom úrade a končí pri Kaplnke v Kline na hranici s partnerskou obcou. Chodník označený informačnými tabuľami bol slávnostne

otvorený 24. mája 2014.

Rozhľadňa na Kamenitom, Dlhá nad Kysucou - vo výške 834 m.n.m. na hlavnom hrebeni Javorníkov, priamo na turistickom chodníku medzi Dlhou nad Kysucou a Dlhým Poľom sa nachádza rozhľadňa, ktorá bola otvorená v roku 2005. Táto rozhľadňa je známa aj ako Mikovčákova rozhľadňa. Pri dobrej viditeľnosti môžete z rozhľadne vidieť prekrásne scenérie na Beskydy a Malú Fatru, či dokonca Tatry.

Múzeum kysuckej dediny v Novej Bystrici – vo Vychylovke predstavuje ukážky ľudovej architektúry a bývania na Kysuciach zo začiatku 20. storočia. S výstavbou sa začalo r. 1974. Podnetom pre jeho vznik bola výstavba Novobystrickej vodárenskej nádrže, kvôli ktorej boli likvidované obce Riečnica a Harvelka.

Chránené drevenice boli

prevezené do skanzenu. Postupne tu boli premiestnené aj objekty z ďalších obcí, napr. mlyn a píla z Klubiny, kostolík zo Zborova, krčma z Korne a iné. Vo viacerých objektoch sú nainštalované vnútorné zariadenia a nástroje na typické domáce remeselné práce. V letných mesiacoch sa cez víkendy v areáli

Múzea kysuckej dediny predvádzajú ukážky ľudových remesiel a programy folklórnych skupín. **Historická úvrat'ová lesná železnica** – je súčasťou Múzea kysuckej dediny. Je to zachovaný úsek bývalej kysucko-oravskej lesnej železnice, ktorou sa dopravovalo drevo z Oravy a z dolín povodia Bystrice na pílu v Ošadnici. Vznikla v roku 1926 a spolu s početnými odbočkami merala 110 km. V roku 1968 bola demontovaná a zachoval sa iba úsek z osady Kubátkovia po vrch Beskyd v dĺžke cca 11 km. Časť z neho v dĺžke 3,6 km bola zrekonštruovaná a slúži na prepravu návštevníkov Múzea kysuckej dediny. Jeho atraktivnosť je v tom, že výškový rozdiel prekonáva systémom piatich úvratí, pri ktorých lokomotíva na jednom úseku vozne ťahá a na ďalšom ich tlačí, čo je svetová rarita. Železnica je národnou kultúrnou pamiatkou.

Pamätná izba E.A. Cernana - sa nachádza v budove obecného úradu vo Vyskej nad Kysucou, ktorá bola otvorená pre verejnosť v roku 1994 pri návšteve E.A. Cernana v rodnej obci jeho starých rodičov, ktorí sa v roku 1903 vystažovali do USA. E.A. Cernan bol veliteľom americkej expedície Appollo 17, ktorá v roku 1972 pristála na mesiaci. Vo vesmíre strávil 23 dní, 14 hodín a 15 minút.

Pamätná izba Janka Palárika (1822-1872) – je umiestnená v budove kultúrneho domu. Otvorená bola v roku 1972 pri 150. výročí jeho narodenia. Na počesť tohto kňaza, dramatika a publicistu sa tu koná každý rok súťažná prehliadka ochotníckych divadiel s názvom Palárikova Raková,

Kozia farma na Podvysokej ponúka svojim návštevníkom množstvo zaujímavostí, okrem prehliadky areálu farmy, môžu návštevníci nahliadnuť k výrobe a spracovaniu výrobkov z kozieho mlieka. Novinkou je výroba tabletiiek z kozieho mlieka.

Sudopark Klokočov - „Drevená dedinka,, , ktorá ponúka svojim návštevníkom množstvo zaujímavostí a atrakcií pre trávenie voľného času. Nevšedným zážitkom je kúpanie v drevených vyhrievaných sudoch, ktoré sú umiestnené v exteriéri a chladiacim sudom v zemi so stálym prítokom horúcej vody. V korune stromov je pre deti vybudovaný detský raj a farma. V zime sú

obľúbené vychádzky na koči, alebo saniach ťahaných koňmi, v lete zase jazda na koňoch.

Slovenský orloj v Starej Bystrici - ide o najväčšiu drevenú sochu na Slovensku. Celková kompozícia predstavuje sediacu Madonu, Sedembolestnú Pannu Máriu, patrónku Slovenska. Vo výklenkoch orloja je umiestnených šesť bronzových plastík. Samotný orloj je tvorený siedmimi sochami slovenských apoštolov, ktoré z topoľového dreva vytesal ľudový rezbár Peter Kuník z Tvrdošína. Srdcom orloja je tzv. astroláb, teda ciferník s astronomickými údajmi.

Bytčiansky zámok – renesančný klenot Slovenska, ktorý si ako jeden z mála kaštieľov zachoval pôvodný a nenarušený vzhľad. Bytčiansky kaštieľ bol sídlom Juraja Thurzu, sídlom správy thurzovských majetkov a centrom renesančnej kultúry.

Sobášny palác v Bytči – najvýznamnejšia renesančná pamiatka v strednej Európe, ktorú dal postaviť Juraj Thurzo (zakladateľ terajšieho mesta Turzovky) ako súčasť zámockého areálu v Bytči. Palatín ho dal postaviť najmä pre svadby svojich dcér. V roku 2009 bola dokončená jeho rekonštrukcia a palác bol slávnostne otvorený.

Prírodovedné múzeum v Krásne nad Kysucou – prvá komplexná prírodovedná expozícia prezentujúca exponáty fauny a flóry severozápadného Slovenska. Súčasťou expozície je aj replika mamutej samice v životnej veľkosti.

Kysucká galéria a kaštieľ v Oščadnici s lesoparkom - sídli v Oščadníckom kaštieli a vznikla z iniciatívy priateľov a rodákov Kysúc. Galéria pripravuje ročne okolo 15 výstavných podujatí, zameraná na prezentáciu tvorby autorov zo Slovenska, Čiech a Poľska. Park dnes predstavuje vyvinutý typ prírodného parku, v ktorom sa nachádzajú domáce aj cudzokrajné dreviny.

Kamenný kostol a kalvária v Oščadnici – postavili ju obyvatelia obce v roku 1946 po skončení druhej svetovej vojny z vďačnosti, že vo vojne nikto z obce nezahynul a obec neutrpela žiadne väčšie škody. Každoročne sa tu koná pri príležitosti Nanebovzatia Panny Márie Kysucká púť, kde prichádzajú pútnici z celého regiónu Slovenska.

Trojmedzie – stretnutie troch krajín na jednom mieste sa nachádza v obci Čierne. Tento geografický, výnimočný bod sa nachádza v strži koryta potôčika, ktorá je hlboká a široká 34 metrov. V roku 1995 sa tu osadili tri vysoké žulové monolity, nazvané Beskydy. Miesto stretu troch krajín je prepojené osemnásťmetrovým dreveným mostom pre peších a zároveň sa stal turistickým hraničným priechodom. Počas roka sa tu koná množstvo kultúrno – spoločenských podujatí s vysokou účasťou návštevníkov.

Kaštieľ v Radoli – Národná kultúrna pamiatka predstavuje renesančný typ zemianskeho sídla. Objekt bol v rokoch 1980-83 rekonštruovaný a v súčasnosti slúži na expozičné účely Kysuckého múzea. Kaštieľ patrí medzi najstaršie historické objekty na Kysuciach a pochádza z druhej tretiny 16. storočia. Návštevníkom je v nej predstavený život človeka od najstaršieho osídlenia. V roku 2012 bola sprístupnená pre verejnosť expozícia Alchymistické laboratórium a Cyril a Metod.

Kysucká hviezdáreň v Kysuckom Novom Meste - hviezdáreň organizuje exkurzie, prednášky pre rôzne vekové stupne pre školy a verejnosť, besedy k aktuálnym objavom a úkazom, denné a nočné pozorovanie oblohy pre verejnosť, premietanie vedecko-populárnych filmov a pod.

Náučný chodník

Náučný chodník Javorníky – Družba - Východisko: Makov – Bumbálka, Lazy pod Makytov, Čertov, Trasa: Bumbálka (ČR) – sedlo Pindula – sedlo Čierna voda – Veľký Javorník – Strateneč – Malý Javorník – hotel Portáš, Dĺžka: 25 km, prevýšenie 211 m.

Náučný chodník Veľká Rača - Východisko: parkovisko v rekreačnom stredisku Dedovka, Prístup: SAD Čadca – Oščadnica, parkovisko v rekreačnom stredisku Dedovka, ďalej po lesnej ceste do osady Zadedová, Dĺžka: 7,2 km, prevýšenie 660 m.

Náučný chodník Klokočovské skálie - Prístup: autobusom (z Čadce, Turzovky): Zastávka: Klokočov, Hrubý Buk, Rieka (možnosť občerstvenia - pohostinstvo, obchod, pri ceste je umiestnená 4. informačná tabuľa) Zastávka: Klokočov, Galus (350 m po miestnej komunikácii k 1. informačnej tabuli), autom: Možnosť parkovania priamo na začiatku chodníka pri chate Klokočovské skálie (350 m z hlavnej cesty, odbočka od aut. zastávky Klokočov - Galus), pešo:

Klokočovským skálím prechádza modrá turistická značka č. 2670 (Čuboňov - Nesluša - celková dĺžka 30 km).

Sedem divov obce Korňa – Východisko autobusom, alebo autom do obce Korňa - Korňa osada Galuščakovci, Veterný mlyn – osada Jančíkovci, Korňanský ropný prameň – na Skotni, Lipy na Vigľaši – U Žilov – U Chajdov – U Zelenkov, Mariánske pútnické miesto Živčáková – U Zelenkov – U Študenta – Mravcovci, korniansky cintorín, farský kostol Božského srdca Ježišovho, drevený kostolík Božského srdca Ježišovho – Korňa centrum – Turzovka – Čadca.

Náučný chodník Jozefa Kronera sa nachádza v dedinke Staškov, 6 km od mesta Turzovka. Začína pri obecnom úrade, prechádza okolo Kysuce a cez lávku k domu Jozefa Kronera. Od Kronerovho domu pokračuje náučný chodník lúkami a lesom ku kaplnkám v Jelitove (9 km, z tohto bodu je možné sa vrátiť autobusom na Staškov, resp. do Čadce a Turzovky) a na Murínkovom vrchu (Kaplnka v Kline, 16 km). Po ceste nájdeme bunkre z II. svet. Vojny a drevený kríž. Chodník končí na hranici obce Staškov s českou obcou Horní Lomná. Trasa je dobre značená, sú na nej umiestnené náučné tabule, odpočívadlá a smerovníky. Pred konečnou zastávkou, 16 km dlhého chodníka, sa nachádza aj studnička s pitnou vodou. Náučný chodník je schodný pešo a na horskom bicykli.

Významné pešie trasy

Kysucké rarity

Dĺžka: 12 km / 3:00 h, **Prevýšenie:** 316 m, **Náročnosť:** stredne náročná.

Popis trasy: Turzovka (centrum) – Turzovka – Vyšný koniec – Živčáková – Korňa – Korniansky ropný prameň – Turzovka – Predmier

Charakteristika: Okružná trasa s jedným náročnejším výstupom na horu Živčáková – kysucké Lurdy, známe pútnické miesto s kaplnkou a prameňmi minerálnej vody. Zostup do obce Korňa, kde navštívite ropný prameň.

Ku prameňu Kysuce

Dĺžka trasy: 14 km / 4:15 h, **Prevýšenie:** 330 m, **Náročnosť:** stredne náročná

Popis trasy: Makov (Centrum) – Makov (Čierne) – Osada U Lovasov – Čemerky – Kopanice – prameň Kysuce – Kopanice – Makov Centrum **Charakteristika:** Okružná trasa z centra Makova cez malebné horské osady. Z Kopaníc vystúpite po žltó značenej trase k jednému z prameňov rieky Kysuce. Odtiaľ späť na Kopanice.

Dĺžka trasy: 8.35 h, opačným smerom: 8.10 h **Popis trasy:** Turzovka (475 m n.m.) – Košariská (675 m n. hlavnej ceste do centra obce).

Turzovka-Raková

m.) 1.15 h – osada Hlinené (737 m n.m.) 2.05 h – Hlinené (860 m n.m.) 2.40 h - Nad Fučkovcami (750 m n.m.) 3.10 h – Hrubý Buk (595 m n.m.) 3.40 h – Uhorská (1000 m n.m.) 5.15 h – Čuboňov (935 m n.m.) 5.35 h – sedlo Pod Muřínkovým vrchom (960 m n.m.) 6.35 h – Veľký Polom (1 067 m n.m.) 7.05 h – Trasa vedie Turzovskou vrchovinou a prechádza Moravsko-sliezskými Beskydami po štátnej hranici cez Veľký Polom. Okrem pekných výhľadov z viacerých miest trasy poskytuje možnosť navštíviť dve prírodné rezervácie – Klokočovské skálie i Veľký Polom.

Bumbálka-Klokočov

Dĺžka trasy: 6:10 h, opačným smerom: 6:15 h, **Popis trasy:** Bumbálka (850 m n.m.) – Masarykova chata (880 m n.m.) 0,15 h – Smutníky (840 m n.m.) 0.20 h – Chata Kmínek (845 m n.m.) 0. 40 h – Hluchanka (775 m n.m.) 1.25 h – Bobek (871 m n.m.) 2.25 h – Konečná (720 m n.m.) 3.25 h – Dorot'anka (690 m n.m.) 4.30 h – Biely Kríž (852 m n.m.) 5.25 h – Klokočov – Vrchpredmier (597 m n.m.) 6.10 h. Trasa je vyslovene pohraničná. Vede takmer v celej dĺžke po slovensko-českej hranici.

Na Veľkú Raču - Dĺžka trasy: 6,9 km (Ž 8541 +Z 5542), resp. 7,4 km (Z 5542) Popis trasy: Oščadnica, Dedovka (Ž) - Príslop (2,7 km) (Z) - Pod Hladkou (4,3 km) (Z) - Chaty na Rači, rázc. (4,8 km) (Z) - Veľká Rača, vrchol (6,9 km) alebo Oščadnica, Vyšný koniec (Z) - Veľká Rača, vrchol (7,4 km). Charakteristika: Najvyšší vrch Kysúc, Veľká Rača s nadmorskou výškou 1 236 m, leží na hraniciach s Poľskom. Čas výstupu od jeho nástupnej zastávky v Dedovke, po žltej tur. značke po poslednú zastávku na vrchole Veľkej Rače so 630

metrovým prevýšením, trvá približne 2 hodiny.

Cyklotrasy

Kysucká cyklomagistrála

Celým územím regiónu prechádza približne 140 km dlhá Kysucká cyklomagistrála, ktorá smeruje z Kotešovej (okres Bytča) až do Sedla Demänová, kde sa napája na Oravskú cyklomagistrálu. Magistrála má značené prepojenie na hraničný priechod do Českej a Poľskej republiky, a tým je zabezpečené bezproblémové napojenie na české a poľské cyklotrasy :

005: Kysucká cyklomagistrála (138 km)

005a: Napojenie Kysuckej CM na ČR Konečná (4 km)

005b: Napojenie Kysuckej CM na PL Vreščovské sedlo (3,2 km)

Cykloturistika pre nenáročných - REKREA

REKREA – menej náročná trasa alebo okruh vhodný na zoznámenie sa s jazdou na bicykli. Vyžaduje základy techniky jazdy a základný fyzický fond jazdca.

1. Vysoká nad Kysucou – Staškov – Ľahká, 13,6

km – Vysoká nad Kysucou – Grušpieroenci 0 km, Turzovka 7,5 km, Staškov 11,8 km

Cykloturistika pre mierne náročných - ŠPORT

ŠPORT – náročnejšie športové trasy alebo okruhy, ktoré vyžadujú dobré zvládnutie techniky jazdy na bicykli a dobrú fyzickú kondíciu.

1. **Nižný Kelčov - Kasárne (13,6 km)** – Nižný Kelčov rázcestie 0 km, Makov 1,9 km – Butorky 13,1 km – Kasárne 23,6 km.
2. **Makov - Bumbálka (6,9 km)** –Makov – Centrum 0 km, Bumbálka, štátna hranica 6,9 km.
3. **Čadca - Jelitov (23,0 km)** – Čadca Podzávoz 0 km – Milošová 5 km, Megoňky 7 km – Raková – Korcháň 10 km, - Jelitov 23,0 km.
4. **Raková - cyklotrasa vzájomnosti (12 km)** – Raková, námestie 0 km – Korcháň 5 km, rozhl'adňa Tetřev ČR 12 km.

Lyžiarske bežecké trasy

Medzinárodná stopa zdravia

Trasa má 45 kilometrov a prevýšenie od 436 m n. m. vo Svrčinovci po 836 m n. m. na vrchu Liesková nad Skalitým. Je tu možnosť napojenia sa na Kysuckú lyžiarsku magistrálu v sedle Vreščovka.

Kysucká lyžiarska magistrála

Trasy majú polohu o 600 do 1 236 m nadmorskej výšky. Hlavný areál bežeckých trás sa nachádza pod V. Račou v troch dolinách.

Beskydsko – Javornícka lyžiarska bežecká magistrála

Základná trasa tvorí hrebeňové spojenie lokality na hranici s ČR – Makov Bumbálka a pokračuje v pohorí Vysokých Javorníkov po lokalitu Čadca – Husárik. Dĺžka tejto časti magistrály je 54 km.

BEŽECKÉ TRASY:

- A Bumbálka – Sedlo pod Hričovcom 10,2 km
- B Sedlo pod Hričovcom – Makov-Pančava, Melocík 8,5 km
- B1 Sedlo pod Hričovcom – Sedlo Bukovina 7,6 km
- C Makov-Pančava, Melocík – Semeteš 8,6 km
- C1 Makov-Pančava, Melocík – Vysoká nad Kysucou 6,8 km
- D Semeteš – Kamenité 7,3 km
- **E Kamenité – Za Jakubovským vrchom 5,9 km**
- **E1 Kamenité – Turzovka-Vřšok 4,2 km**
- F Za Jakubovským vrchom – Petránky 4,8 km
- F1 Za Jakubovským vrchom – Turzovka-Bukovina 9,7 km
- **F2 Turzovka-Závodie – Klokočov-Konečná 11 km**
- G Petránky – Husárik 8,1 km
- G1 Petránky – Zákopčie-Majer 4,4 km

- G2 Cez osadu Črchľa 1,7 km
- G3 Kaplnka Pod Črchľou – Vojtov vrch 1,5 km

Rozhľadne

Rozhľadňa na Kamenitom : 834 m n. m., nachádza sa na hlavnom hrebeni Javorníkov, priamo na turistickom chodníku, medzi Dlhou nad Kysucou a Dlhým Poľom a bola ako prvá otvorená v roku 2005. Táto rozhľadňa je známa aj ako Mikovčakova rozhľadňa postavená z tradičných materiálov ako kameň a drevo.

Rozhľadňa Bobovec : 723 m n. m., nachádza sa nad Starou Bystricou na vrchu BOBOVEC, otvorená v auguste 2011.

Rozhľadňa na Mart'akovskom kopci : 854 m n. m., nachádza sa nad osadou Petranky v Zákopčí. V blízkosti rozhľadne cca 50 m vedie turistický chodník. Rozhľadňa bola otvorená verejnosti v roku 2011 a je postavená z tradičných materiálov ako sú kameň a drevo.

Drevená 19 m rozhľadňa na Luboch : 910 m n. m., je zatiaľ najmladšou rozhľadňou na hlavnom hrebeni Javorníkov cca 200 m od turistického chodníka medzi obcou Vysoká nad Kysucou a Veľkým Rovným.

Najvyššie položenou vyhladkovou vežou Javorníkov je **drevená rozhľadňa na vrchu Strateneč** : 1055 m n. m., postavená nad Makovom v roku 2008.

Turistická vyhladka na Veľkej Rači v obci Oščadnica (1 236 m n. m.)

Rozhľadňa na vrchu Tábor nad Kysuckým Novým Mestom (697 m n. m.) – z roku 2015, postavená z dreva

Rekreačný potenciál celého regiónu Kysúc je veľmi veľký, keďže je možné využívať mnohé formy turizmu, ktoré prilákajú návštevníkov. Vďaka nenarušenej prírode je možné rozvíjať mnoho druhov turizmu ako horský turizmus, vidiecky turizmus, kultúrna rekreácia, či chalupárstvo. Pre rozvoj cestovného ruchu v prímestských oblastiach je potrebné dobudovať prímestskú rekreačnú zónu. Prímestská rekreačná zóna je v rámci územného plánu predpokladaná v oblasti Bukoviny a Bogáňovcov v južnej časti. Vo východnej a západnej časti mesta je podľa územného plánu rozvoj rekreačnej vybavenosti limitovaný oblasťou CHKO Kysuce. Rekreačný potenciál je možné budovať taktiež v mestskej časti Predmier pri Rybníkoch, ktoré v minulosti využívali miestni obyvatelia ako kúpalisko. V súčasnosti sa rybníky nachádzajú v devastovanom stave a slúžia len na lov rýb. Zámerom je vytvoriť z rybníkov v Predmieri peknú oddychovo – relaxačnú zónu s náučným chodníkom, lavičkami a altánkom s ohniskom pre trávenie voľného času.

Mestská časť Turkov, ktorá je samostatným katastrálnym územím je významnou oblasťou, kde sa nachádza množstvo objektov pôvodnej ľudovej architektúry, využívané ako rekreačné objekty. Celkovo sa tu nachádza 46 rekreačných chalúp. Je tu veľmi veľký predpoklad rozvoja vidieckeho turizmu, agroturistiky, no je potrebné tu dobudovať technickú infraštruktúru.

Okres	2001	2003	2005	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Čadca	15 315	15 449	18 902	26 301	22 838	23 214	25 513	27 095	30 315
K. N. Mesto	6 798	5 372	4 966	3 862	2 372	1 330	971	1 949	1 982
Spolu	22 113	20 821	23 868	30 163	25 210	24 544	26 484	29 044	32 297

Tabuľka 51: Počty návštevníkov v regióne Kysúc (okres Čadca a Kys. Mesto), Zdroj: Štatistický úrad SR

Okres	2001	2002	2005	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Čadca	48 283	53 136	74 217	79 090	60 685	59 467	58 002	60 185	68 121
K. N. Mesto	21 517	16 782	16 995	11 105	7 948	2 821	2 013	4 691	3 828
Spolu	69 800	69 918	91 212	90 195	68 633	62 288	60 015	64 876	71 949

Tabuľka 52: Počet prenocovaní návštevníkov v ubytovacích zariadeniach v regióne Kysúc (okres Čadca a Kys. Nové Mesto), Zdroj: Štatistický úrad SR

Pozitívny trend zaznamenávame aj v postupne zvyšujúcom sa počte ubytovacích zariadení. Tieto sú však z regionálneho pohľadu veľmi nerovnomerne rozložené. Koncentrujú sa v strediskách cestovného ruchu: Oščadnica – najväčší podiel, nasleduje: Makov, Čadca, Turzovka a Kysucké Nové Mesto. Ostatné mestá a obce sú len výnimočne zastúpené.

Kategorizácia lokality – Kysuce

- Podľa NPRR (Národný plán regionálneho rozvoja) – globálny cieľ 4 v špecifickom ciele: Rozvoj cestovného ruchu a kúpeľníctva zaraďuje región do tretej skupiny, t.j., regióny s priemernými podmienkami pre rozvoj CR. Do tejto kategórie patrí napr. aj Záhorie, Podunajsko, Gemer, Zemplín a iné.
- Podľa NPR CR (Národný program rozvoja cestovného ruchu) je región Kysuce zaradený do tretej skupiny z celkovo piatich. Spolu s regiónmi: Spiš, Turiec, Gemer, Podunajsko, Pohronie – sever a iné, je charakterizovaný ako región s celkovo dobrými podmienkami aj pre medzinárodný turizmus.

Strategické ciele regiónu Kysúc možno formulovať:

- Zvýšiť povedomie o regióne Kysuce doma aj v zahraničí.
- Vytvoriť kvalitný a konkurencieschopný produkt regiónu Kysuce.
- Výstavba a skvalitnenie infraštruktúry cestovného ruchu v regióne.

Výsledným efektom je podpora rozvoja cestovného ruchu, či turizmu v regióne Kysuce na základe zhodnotenia ľudského potenciálu, prírodných daností, kultúrneho dedičstva a posilnenie výkonnosti a kreativity malého a stredného podnikateľa pôsobiaceho v oblasti cestovného ruchu.

Dosiahnuteľnosť týchto cieľov je podmienené dodržiavaním týchto základných princípov

- seriózne partnerstvo a spolupráca všetkých zainteresovaných subjektov,
- kvalita služieb cestovného ruchu (minimálne na úrovni národného štandardu),
- trvalá udržateľnosť cestovného ruchu,

d./ zvýšenie konkurenčnej schopnosti regiónu .

3.5. SWOT ANALÝZA – CESTOVNÝ RUCH (CR) V REGIÓNE ČADCA:

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none">• výhodná geografická poloha s ohľadom na trojhrianičný región SK – PL – ČR a tradícia týchto podujatí• bohatý a zachovaný prírodný potenciál ,historicko - kultúrny potenciál,• dobré klimatické podmienky pre zimné športy,• dobré klimatické podmienky pre letnú turistiku,• jedinečné a neopakovateľné ľudové umenie, čiastočne živý folklór a remeslá,• veľký výskyt minerálnych a termálnych prameňov,• osobitná mikroklima,• dobre rozvinutá štruktúra pre zimný cestovný ruch a zimné športy,• všeobecná vzdelanostná úroveň obyvateľstva, relatívne dostatočná kapacita ubytovacích zariadení,• rozsiahly a dosiaľ málo využívaný bytový fond na vidieku,• dobré podmienky pre zimný a letný cestovný ruch v porovnaní s krajinami V4 ,• hustá sieť značkovaných peších a cyklotrás,• existujúca sieť cyklotrás s prepojením trás na Oravu a ČR,• regiónom prechádza dôležitá európska dopravná trasa,• organizovanie podujatí, ktoré sú známe na slovenskom aj zahraničnom trhu CR,• pravidelná prezentácia regiónu na veľtrhoch CR,• známe pútnické miesta v regióne s dobrou dopravnou dostupnosťou,•	<ul style="list-style-type: none">• málo rozvinutý marketing, väčšinou slabší imidž, kraj je pre väčšinu potencionálnych návštevníkov neznámou krajinou,• nedostatočná propagácia,• excentrická poloha vzhľadom na Slovensko a tak nedostupnosť pre turistov z niektorých regiónov Slovenska a zahraničia,• sezónnosť využívania kapacít CR,• nedostatočne dobudované informačné služby cestovného ruchu,• nedokončená dostavba diaľničných úsekov,• nevyhovujúci štandard niektorých kultúrno-spoločenských a športovo-rekreačných zariadení,• nevyhovujúci stav mnohých historických pamiatok limituje ich využitie v cestovnom ruchu,• nízka kvalita miestnej dopravnej infraštruktúry,• zníženie dopravnej priepustnosti kamiónovou dopravou,• nedostatok doplnkových služieb pre voľný čas v strediskách cestovného ruchu,• kvalita služieb cestovného ruchu nedosahuje požadovaný európsky štandard,• nevyhovujúca štruktúra a kvalita ubytovacích zariadení,• nevyhovujúci štandard verejných hygienických zariadení,• nízka kvalita stravovacích služieb, relatívne stereotypná ponuka jedál a nápojov,
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA

• rozvoj zimnej a letnej turistiky vzhľadom na prírodný potenciál,• nízka dynamika rastu ponuky doplnkových služieb v strediskách CR,• rozvinutie ponuky na báze historicko-kultúrneho dedičstva,• dobré podmienky pre rozvoj vidieckej turistiky – bytový fond na vidieku,• možnosti orientácie na ekologický cestovný ruch (soft – cestovný ruch),• rast záujmu obyvateľstva o zdravý spôsob života, pobyt v prírodnom prostredí v letnej sezóne, všeobecný rast záujmu o tzv. kultúru tela,• spolupráca so subjektmi v CR – zefektívnenie, zaktivizovanie - sledujúc spoločný cieľ,• partnerské projekty – cezhraničná spolupráca s Českou republikou a Poľskom,• dobudovanie cestných ťahov na ČR a Poľsko,• optimalizácia podmienok pre malé a stredné podnikanie, aj formou SHR, či rodinných firiem,• využitie relatívnej konkurenčnej výhody, ktorú má ten región, ktorý napr. ponúka porovnateľné produkty ako ostatné regióny (kraje), ale lepšej kvality, s nižšími nákladmi a dosiahnuteľnosť produktov je výhodnejšia z hľadiska dopravnej dostupnosti, cenovej výhodnosti a z hľadiska kvalitnej informovanosti.	• „mentálna nepripravenosť“ obyvateľov Kysúc o tento spôsob získavania príjmov• nízka návštevnosť regiónu turistami zo Slovenska – väčšine stredísk CR tvorí základ domáca klientela ,• kontinuálne sa zvyšujúca konkurencia na trhu cestovného ruchu v ostatných samosprávnych krajoch SR, v krajinách EÚ, V4 („krajiny Vyšegrádskej štvorky“)• problémy dostupnosti finančných zdrojov na investície, problémy kofinancovania,• predpoklad rastu cien služieb CR a strata tejto konkurenčnej výhody,• nízka jazyková vybavenosť obyvateľov Kysuckého regiónu,• pomalý rast kvality našej regionálnej ponuky ,• nedostatok finančných prostriedkov na propagáciu – absentuje logo – značka regiónu,• pokles životnej úrovne slovenského obyvateľstva, ktorý je hlavným segmentom trhu v regióne Kysúc.

Zdroj: Regionálna rozvojová agentúra Kysuce so sídlom v Čadci.

3.6. SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

Cieľom práce v sociálnej oblasti je sústrediť sa na rozvoj sociálnych služieb v komplexnom ponímaní, s prihliadnutím na demografické zmeny, zvýšený dopyt ľudí, ktorí sú odkázaní na sociálne služby a nepostačujúce zabezpečenie vybraných druhov sociálnych služieb v meste Turzovka a jeho okolí.

3.6.1. Sociálne služby v meste

V meste Turzovka je registrovaných viacero druhov sociálnych služieb, ktorých využitie sa viaže priamo na povahu nepriaznivej sociálnej situácie, či cieľovú skupinu obyvateľstva, pre ktorú sú určené.

Sociálne služby krízovej intervencie:

1. **Nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu.** Tento druh sociálnej služby je zabezpečovaný od roku 2009 v Nízkoprahovom dennom centre DÚHA na Vyšnom konci. Centrum je zriadené pre deti a rodiny, ktoré sú ohrozené sociálnym vylúčením, alebo majú obmedzenú schopnosť spoločensky sa začleniť a samostatne riešiť svoje problémy pre svoje životné návyky a spôsob života. V spolupráci s OZ Rozviažme im krídla sa v centre realizujú voľnočasové aktivity zamerané na realizáciu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Najväčšia sústredenosť /cca 50 detí - denne/ príjemcov tohto druhu sociálnej služby v centre je počas letných prázdnin pri realizácii projektov podporených Žilinským samosprávnym krajom.

Víziou mesta Turzovka v NDC – DÚHA:

- vo väčšej miere sústredovať sociálnu prácu s rodinou do NDC DÚHA,
- zabezpečovať realizáciu programov zameraných na pomoc pri riešení problémov detí v škole, a na pomoc rodinám pri riešení výchovných, sociálnych či iných problémov,
- možnosť vytvorenia spolupráce s ÚPSVaR pre realizovanie výchovných opatrení,
- začať spolupracovať s odborníkmi /psychológ, právnik, špeciálny pedagóg/,
- realizovať opatrenia v rámci spolupráce s detským domovom,
- činnosťou smerovať k tomu, aby mesto nebolo zaťažované tvorbou úspor v prípade odňatia dieťaťa z dysfunkčnej rodiny do ústavnej starostlivosti.

Pri nadväznosti na činnosť NDC DÚHA v rámci sociálnej práce s rodinou, mesto Turzovka vykonáva činnosť OSOBITNÉHO PRÍJEMCU pre rodiny s deťmi, v ktorých došlo k výskytu záškoláctva. Rodiny, ktorým bol stanovený osobitný príjemca pre štátne sociálne dávky – prídavok na dieťa, resp. príplatok k prídavku, v konečnom dôsledku majú neusporiadané rodinné pomery. V roku 2013 bolo mesto Turzovka príslušným ÚPSVaR určené ako osobitný príjemca pre 12 rodín, v roku 2014 pre 10 rodín a v roku 2015 pre 10 rodín.

Mesto Turzovka je tiež žiadateľom:

- Dotácie na podporu výchovy k plneniu školských povinností dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením sa poskytuje oprávnenému žiadateľovi.
- Dotácie na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením sa poskytuje oprávnenému žiadateľovi.

Prostredníctvom uvedených žiadostí zabezpečuje nákup školských pomôcok a obedov pre deti, ktoré patria do rodín, ktoré sa ocitli v hmotnej núdzi. Takouto formou sa doteraz pomohlo 17 deťom zo Základnej školy v Turzovke, 1 dieťaťu v Materskej škole v Turzovke a 1 dieťaťu v Špeciálnej základnej škole v Turzovke.

2. Nocľaháreň – v meste Turzovka je k 31.12.2015 reálne 7 ľudí bez domova. Naďalej tu pretrváva problém so skutočnosťou, že v meste žijú obyvatelia, ktorí majú odhlásený pobyt zo svojich trvalých pobytov – 167 občanov. Takíto obyvatelia získajú pobyt na adrese mesta Turzovka. Práve počet týchto obyvateľov (21 obyvateľov) má od roku 2007 stúpajúcu tendenciu. Alarmujúci je i fakt, že práve títo obyvatelia riešia vo svojom živote viaceré problémy a nachádzajú sa často v nepriaznivej sociálnej situácii.

Vízia mesta Turzovka súvisiaca s touto problematikou:

- doriešiť problém so zabezpečením pitnej vody do lokality umiestnených unimobuniiek v mestskej časti – Stred / bývalá tehelná /,
- zaregistrovať druh sociálnej služby cestou ŽSK,
- získať dotáciu cestou Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR pre financovanie tohto druhu sociálnej služby.

Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu , alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku:

1. Opatrovateľská služba – je registrovanou sociálnou službou. Mesto Turzovka však ku dnešnému dňu nezabezpečuje samotnú realizáciu opatrovateľskej služby. Poplatok stanovený VZN – 3 €/ hod..

Ako správny orgán v konaniach o odkázanosti na opatrovateľskú službu však mesto Turzovka vyhotovilo v roku 2014 - 140 posudkov o odkázanosti na opatrovateľskú službu pre neverejného poskytovateľa opatrovateľskej služby, a v roku 2015 - 56 posudkov a rozhodnutí.

Vízia mesta Turzovka:

- upraviť podmienky /VZN/ pre zabezpečovanie opatrovateľskej služby,
- priamo zabezpečiť poskytovanie opatrovateľskej služby.

Rozvojom opatrovateľskej služby mesto Turzovka chce prispieť k dôstojnému životu občanov s nepriaznivým zdravotným stavom v ich prirodzenom domácom prostredí. Prostredníctvom zabezpečovania uvedenej sociálnej služby má mesto Turzovka vedomosť, že túto službu potrebujú prevažne občania dôchodkového veku, ale patričný počet prijímateľov opatrovateľskej služby tvoria aj deti, či klienti mladšieho veku.

2. Prepravná služba – registrovaná sociálna služba mesta od roku 2012, ktorá je do tohto času nevyužívaná.

Vízia mesta:

- úprava podmienok /VZN/ poskytovania prepravnej služby,
- vo väčšej miere dostávať do povedomia občanom, ktorí by mohli túto sociálnu službu začať využívať jej existenciu a možnosť využitia pre zmiernenie sociálnych dôsledkov ich nepriaznivého zdravotného stavu.

3. Poskytovanie sociálnej služby v zariadení

Vízia mesta:

- potrebná obnova a úprava projektu pre vybudovanie Zariadenia opatrovateľskej služby a vybavenie inžinierskych sietí v objekte Turzovka -Vyšný Koniec. Mesto Turzovka má pripravenú projektovú dokumentáciu na výstavbu tohto zariadenia. Projektový zámer bude financovaný z vlastných zdrojov za účasti spolufinancovania z finančných prostriedkov Európskej únie.

Podporné sociálne služby

1. **Poskytovanie sociálnej služby v dennom centre** – zaregistrovaná sociálna služba pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek, fyzické osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, alebo s nepriaznivým zdravotným stavom, rodičovi s dieťaťom, alebo starému rodičovi s vnukom alebo vnučkou. Denné centrum mesta využíva priestory Kultúrneho a spoločenského strediska a slúži na stretávanie seniorov a vyvíjanie ich spoločných aktivít. V súčasnej dobe má 62 členov.
2. **Poskytovanie sociálnej služby v jedálni** – mesto Turzovka zabezpečuje túto sociálnu službu od októbra 2007. V roku 2008 bola poskytovaná pre 64 klientov. V súčasnosti je zabezpečovaná pre 112 klientov, pričom pre 92 osôb je prísun obedov zabezpečovaný rozvozom a 20 klientov si obedy osobne odoberá v školskej jedálni.

Vízia mesta:

- cestou Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny požiadať o dotáciu pre rozvoj sociálnych služieb - zakúpenie vozidla na rozvoz stravy v dôsledku zvýšeného počtu záujemcov o tento druh sociálnej služby.

Mesto Turzovka v rámci sociálnej pomoci poskytuje občanom v prípade nepriaznivej sociálnej situácie, ktorá vyplýva zo skutočnosti, že sa občan /rodina/ nachádza v hmotnej núdzi jednorazovú dávku sociálnej pomoci.

Pre priblíženie uvádzame využitie jednorazovej dávky, ktoré mesto Turzovka poskytlo v rámci poskytnutia sociálnej pomoci za nasledujúce obdobia:

- **rok 2013** -počet žiadateľov, ktorým bola poskytnutá jednorazová dávka: 11 občanov.
- **rok 2014** - počet žiadateľov, ktorým bola poskytnutá jednorazová dávka: 8 občanov.
- **rok 2015** - počet žiadateľov, ktorým bola poskytnutá jednorazová dávka: 10 občanov.

Sociálne služby pre obyvateľov v hmotnej núdzi

Medzi sociálne ohrozenú skupinu občanov sa zaraďujú ľudia v hmotnej núdzi, dlhodobo nezamestnaní, s nízkym stupňom vzdelania alebo bez vzdelania, závislí na návykových látkach, bezdomovci. K 31.12. 2015 ÚPSVaR s pracoviskom v Turzovke evidovalo 190 osôb z toho rodín s deťmi a dôchodcov. Výrazným problémom je, že len 15 týchto obyvateľov spĺňa podmienky zaradenia na aktivačné práce, ktoré vykonáva 1 z nich. Mnohí uchádzači nemajú ukončené ani základné vzdelanie, preto je pre nich veľmi zložitá uplatniť sa na trhu práce. Veľký podiel z obyvateľov bez vzdelania je Rómov (nehlásia sa k rómskej národnosti).

Sociálne marginalizovaná skupina rómskych obyvateľov

Výrazne sociálne ohrozenou je rómska komunita obyvateľov. V meste v roku 2015 žilo cca 170 obyvateľov rómskej národnosti. Pozitívom je, že žijú v meste decentralizovane a nekoncentrujú sa do jedného priestoru. Z toho vidno, že v malom počte obytných priestorov žije veľké množstvo ľudí, čo vytvára nevyhovujúce životné podmienky najmä pre deti. Medzi dospelými obyvateľmi prevláda vysoká nezamestnanosť, čoho hlavným dôvodom je veľmi nízka alebo žiadna kvalifikácia ako aj neochota riešiť svoju situáciu.

3.6.2. SWOT analýza Sociálne služby v meste

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none">• kvalifikovaní a zariadení personál sociálneho referátu MsÚ,• existencia právnych noriem (VZN) v oblasti sociálnej pomoci a aktivít,• existencia nízko prahového centra „Dúha“ a dobrovoľníci ,• dobré zabehnuté aktivity terénnej práce a služieb (napr. rozvozy obedov),• v ÚPD mesta vytvorené rámcové podmienky pre bytovú výstavbu,• v ÚPD je aj 160 miest pre IBV na Bukovine,• inštalovať udržateľné možnosti pre mimoškolské aktivity mládeže,• rozšíriť existujúce športoviská a vybudovať novú športovú halu, resp. kúpalisko,• záujem mesta o vybudovanie zariadenia pre seniorov a existencia vhodného priestoru, stúpajúci záujem občanov o sociálne služby.	<ul style="list-style-type: none">• nedostatok finančných zdrojov na ohodnotenie pracovných výkonov personálu,• nutná priebežná novelizácia VZN v súlade s meniacou sa legislatívnou situáciou ,• potreba riešenia finančného krytia na prevádzku nízko prahového zariadenia,• potreba modernizácie technického vybavenia (kuchyňa, rozvoz stravy a pod.),• administratívna náročnosť získania finančných zdrojov zo ŠFRB,• nedostatok finančných zdrojov k výstavbe rodinných domov,• často absentuje záujem samotných rodičov o spoluprácu pri organizovaní aktivít,• absentuje aj častý záujem mladých pedagógov pri angažovaní sa v mimoškolských činnostiach,• aktuálne chýbajú indikatívne harmonogramy operačných programoch o jednotlivých výzvach, finančné ohodnotenie sociálnych pracovníkov je finančne nemotivujúce.

PRÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none">• možnosti zlepšenia pracovných podmienok personálu sociálneho referátu MsÚ,• možnosť inovácie prístupov v oblasti sociálnej pomoci občanov,• využitie projektových možností najmä z oblasti sociálnych služieb,• rozšíriť spektrum poskytovaných služieb priamo v teréne,• využitie prostriedkov z EŠIF,• využiť možnosti sociálneho zamestnávania v spolupráci s ÚPSVaR,• splniť želanie občanov o vybudovanie tohto potrebného zariadenia,• zriadenie opatrovateľskej služby v rámci vyhlásených Národných projektov.	<ul style="list-style-type: none">• možné zníženie záujmu pracovníkov sociálneho referátu, zníženie miery empatie,• možné zvyšovanie finančného zat'azenia rozpočtu mesta v sociálnej oblasti,• možné utlmovanie dobre rozbehnutých činností nízko prahového centra,• pri obmedzovaní sociálnych služieb reálne hrozí strata dôvery občanov,• trvalá migrácia mladých a kvalifikovaných ľudí, reálne sa zvyšuje dynamika starnutia,• zmysluplné využívanie voľného času verzus „výchova ulice“, resp. kamarátov,• po uplynutí programovacieho obdobia sa šance na vybudovanie znížia na minimum,• hroziaca strata sociálneho zázemia (kontaktov) občanov v dôchodkovom veku,• hroziaca marginalizácia ľudí odkázaných na pomoc iných, najmä z dôvodu zdravia, či veku.

3.6.3. Bytová infraštruktúra

Domový a bytový fond je možné hodnotiť podrobnejšie predovšetkým podľa štatistiky zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2001, kde sa zisťujú podrobné charakteristiky o bývaní. Menej podrobné údaje je možné zistiť z internej mestskej štatistiky, ako je počet domov a bytov.

Ukazovateľ	1991	2001	2006	2015
Počet trvalo obývaných domov	1 290	1 278	1264	1 334
Počet neobývaných domov	127	260	95	
Celkový počet domov	1 417	1 538	1359	
Počet trvalo obývaných bytov	1 980	2190	2137	2 215
Počet neobývaných bytov	134	293	95	
Celkový počet bytov	2 114	2 505	2232	
Počet osôb na jeden byt	3,68	3,52	3,66	
Počet bytov na 1000 obyvateľov	271,7	284,0	273,3	

Tabuľka 53: Charakteristika domového a bytového fondu za roky 1991,2001,2006, ; Zdroj: Pivarči 2002, SDOB 2001, interná mestská štatistika

Najvyšší podiel ku sčítaniu obyvateľov, domov a bytov z roku 2001 (SDOB) tvoria 3 izbové byty (40,64%), približne ne rovnakej miere sú zastúpené dvoj, štvor, päť a viac izbové byty, najmenej sa v meste Turzovka nachádza 1 izbových bytov (7,15%).

Podľa mestskej štatistiky sa dajú zistiť aj jednotlivé počty rodinných domov v mestských častiach k 31.12.2006.

Mestská časť	počet RD			počet RD	
	2006	2011		2006	2011
Stred	259	337	Turkov	66	61
Závodie	97	100	Predmier	287	237
Vyšný koniec	333	322	Hlinené	189	192
			Spolu	1 231	1 249

Tabuľka 54: Počet obývaných rodinných domov (RD) na území mesta Turzovka v roku 2006 a 2011, Zdroj: interná mestská štatistika 2006 a 2011

	Spolu	Obývané byty	Iné obytné jednotky	Kolektívne obydlia	Nezistený typ
Okr. Čadca	26 631	26 064	7	116	444
Mesto Turzovka	2 302	2 186	1	5	110
Podiel Tka (%)	8,64	8,39	14,29	4,31	24,77

Tabuľka 55 : Porovnanie typov obydlií mesta Turzovka s okr. Čadca , Zdroj: SOBD 2011

Najvyšší počet rodinných domov je v mestských častiach Stred, Vyšný koniec a Predmier, ktoré však disponujú aj veľkou rozlohou, majú prevažne obytnú funkciu. Najmenej rodinných domov sa nachádza v časti Turkov. V súčasnosti stráca atraktivitu kvôli svojej odľahlosti voči centru mesta a nadobúda skôr rekreačný charakter. Svoj význam, vzhľadom na voľné plochy nadobúda aj individuálna bytová výstavba na Bukovine.

Najväčší stavebný rozmach zaznamenalo mesto v 70 -tých rokoch 20. storočia, kedy boli stavané vo veľkej miere bytové domy. Centrálna časť mesta Turzovka: Turzovka – Stred bola postavená a budovaná najmä v 60 – 70 tých rokoch 20. storočia. Od zmeny spoločenského systému, od roku 1998 zvýšil s záujem občanov skôr o prestavbu, resp. nadstavbu domov a bytov. Po roku 2001 mesto postavilo a dalo do prevádzky 2 nové bloky bytových domov. Jeden blok č. 22 tvorí 22 sociálnych bytov (správcom je Mestský podnik služieb) a druhý č. 43 (Polyfunkčný objekt pri Zdravotnom stredisku), ktorú mesto zrekonštruovalo a prerobilo na 25 bytov.

Vybavenosť bytov a domov po technickej stránke možno hodnotiť ako vyhovujúce. Tento záver možno vysloviť na základe publikovaných údajov zo sčítania obyvateľov domov a bytov v rokoch 2001 aj 2011. Podobne možno konštatovať, že väčšina bytov disponuje základnou technickou infraštruktúrou. vodovod (cca 95%), kúpeľňa (cca 92 %), ústredné kúrenie (viac ako 80%) a vybavenosť splachovacím WC je na úrovni viac ako 90%

V súčasnosti má Mesto Turzovka 916 bytov v bytových domoch v správe 3 spoločností: Energetika Turzovka s.r.o., Okresného bytového družstva v Čadci, Byty s.r.o. Z toho mesto dalo k dispozícii 24 sociálnych bytov v časti Predmier, Bytový podnik spravuje 370 bytov, Okresné bytové družstvo v Čadci má 467 bytov a spoločnosť Byty s.r.o. 32 bytov. Dopyt po nových bytoch v meste stále je, priemerne je podaných 20 žiadostí ročne.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

Rok	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
počet podaných žiadostí	24	27	9	26	10	24	14	28	18
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
		4	11	31	21	19	8	13	27*

Tabuľka 56: Vývoj dopytu po nových bytoch v meste Turzovka v období 1998 – 2015, Zdroj: interná mestská štatistika

Obdobie výstavby	Do r. 1919	1919 1945	1946 1960	1961 1970	1971 1980	1981 1990	1991 2000	2001 2005	Od r. 2006	Nezis- tené
Počet bytov	28	134	267	396	770	286	216	26	33	361

Tabuľka 57 : Počet bytov podľa doby výstavby: (celkový počet bytov 2517), Zdroj: SOBD 2011

Tabuľka evidentne deklaruje skutočnosť, že väčšina bytov bola postavená v rozmedzí rokov 1961 až 1971. Spolu bola postavených 1 166 bytov, čo z celkového počtu predstavuje viac ako 46,3%.

Obdobie výstavby	Do r. 1919	1919 1945	1946 1960	1961 1970	1971 1980	1981 1990	1991 2000	2001 2005	Od r. 2006	Nezis- tené	Spolu
s 1 bytom	26	106	223	196	198	161	53	24	15	346	1 348
s 2 bytmi	2	12	32	90	94	38	10	2	0	14	294
s 3 bytmi a viac	0	16	12	110	478	87	153	0	18	0	874

Tabuľka 58 : Byty v budovách podľa počtu bytov: (byty v neobývaných budovách SDOB 2011 uvádza 1 byt v kategórii nezistené), Zdroj: SOBD 2011

1970			1980			1991			2001			2011		
PO	PB	PD	PO	PB	PD	PO	PB	PD	PO	PB	PD	PO	PB	PD
6	1	1	6	1	1	7	1	1	7	2	1	7	2	1
170	452	189	962	813	264	287	980	290	854	207	287	802	302	285
PO – počet obyvateľov			PB – počet bytov			PD – počet domov								

Tabuľka 59: Retrospektíva vývoja: prehľad počtu obyvateľov a domov 1970 – 2011, Zdroj: SOBD 2011

počet obyvateľov v byte spolu	Hustota obývanosti bytov
Počet obyvateľov v byte 1 až 2	2 143
Počet obyvateľov v byte 3 až 5	1 132
Počet obyvateľov v byte 6 a viac	232
Počet obyvateľov 6 až 10	220

Tabuľka 60: Počty obyvateľov v bytoch a hustota obývanosti, Zdroj: SOBD 2011

Poznámka: Za obývaný sa považoval taký byt, v ktorom sa zdržiaval aspoň jeden používateľ väčšiu časť roka, ale aj byt, ktorého používateľ bol dočasne neprítomný.

3.6.4. Dotazníkový prieskum – sociálna a bezpečnostná situácia v meste

V dotazníkov prieskume bola pozornosť venovaná aj veľmi citlivej otázke bezpečnosti občanov, resp. návštevníkov mesta.. Na jednotlivé alternatívy tohto aspektu prieskumu odpovedali respondenti nasledovne:

%S – miera spokojnosti	%N – nespokojnosti	%P – priemer	%S	%N	%P
Bezpečnosť občanov a návštevníkov mesta			19,0	34,3	46,7
Ochrana osôb a majetku v meste			17,5	37,5	45,0
Spolupráca občanov a mestskej polície (MP) Turzovka			18,8	32,7	48,6
Spokojnosť s prácou MP v boji proti vandalizmu a ochrany majetku			18,9	30,9	50,2
Spokojnosť s kamerovým systémom			44,7	13,3	42,0
Spokojnosť s činnosťou dobrovoľného hasičského zboru			87,1	10,0	2,9

Tabuľka 61: Dotazník MsÚ Turzovka – sociálna a bezpečnostná situácia v meste

V rámci navrhovaných špecifických cieľov, opatrení a indikatívnych aktivít smerujú návrhy na zlepšenie aj v tejto oblasti života občanov a návštevníkov mesta.

Zriadenie Mestskej polície Turzovka bolo schválené Mestským zastupiteľstvom v Turzovke Všeobecne záväzným nariadením (ďalej len VZN) č. 1/2011 dňa 14.12.2012, podľa ustanovenia § 6, ods. 1, zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a doplnkov a zákona SNR č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii v znení neskorších zmien a doplnkov. VZN č. 1/2011 nadobudlo právoplatnosť 31.12.2011.

Mestská polícia v Turzovke zahájila svoju činnosť oficiálne dňa 01.06.2012. Od tohto dňa sa píše oficiálna história MsP Turzovka. Náčelníkom MsP Turzovka bol MsZ vymenovaný na návrh primátora mesta Mgr. Ján Chromík. (v súčasnosti je náčelníkom Roman Šutiak).

V dotazníkov prieskume bola pozornosť venovaná aj veľmi citlivej otázke bezpečnosti občanov mesta.

3.6.5. Zdravotné služby v meste

V januári 2003 Ministerstvo zdravotníctva SR zákonom č. 416/2001 Z. z. „o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky“ delimitovalo Žilinskému samosprávnemu kraju štyri nemocnice s poliklinikou a sedem samostatných polikliník. V regióne Kysúc sa z toho nachádza Kysucká nemocnica s poliklinikou Čadca a dve zdravotnícke zariadenia (bývalé polikliniky) v Kysuckom Novom Meste a v Turzovke. Uvedené polikliniky boli v marci roku 2007 transformované na správu majetku z dôvodu odštátnenia zdravotníckych činností.

Hlavným poskytovateľom zdravotnej starostlivosti v meste Turzovka je Zdravotnícke zariadenie pod správou Žilinského samosprávneho kraja / bývala budova Polikliniky Turzovka Stred č.41/. Toto zdravotnícke zariadenie aktuálne poskytuje zdravotnú starostlivosť nielen pre občanov mesta Turzovka, ale aj pre celú spádovú oblasť Horných Kysúc - cca 28,000 obyvateľov.

V zdravotnom stredisku Turzovka sú umiestnené nasledovné ambulancie:

1. na prízemí: ambulancia: chirurgia- 1 lekár, ortopédia – 1 lekár, RTG a SONO – 1 lekár,
2. na prvom poschodí - ambulancie : gynekológia - 2 lekári, dermatovenerológ – 1 lekár, praktickí lekári pre dospelých – 2 lekári, internista – 1 lekár,
3. na druhom poschodí – ambulancie : otorhinolaryngológ – 1 lekár, neurológ - 1, logopéd – 1,
4. v areáli zdravotného strediska sú aj dve ambulancie a 2 lekári pre detí a dorast.⁵

V druhom zdravotníckom zariadení na Jašíkovej ul. č. 565 sa nachádza ambulancia súkromného praktického lekára pre dospelých a súkromná interná a diabetologická ambulancia. (0,2 l. m. a diabetológa na 0,80 l.m./l.m. lekárske miesto) V zariadení je aj lekárne ALTEA. Okrem tejto lekárne sú v Turzovke ešte lekárne Ferrumi, Stred č. 215 a Paracelsus v areáli zdravotného strediska na adrese Turzovka – Stred 486.⁶

V našom meste pracuje aj súkromné fyziatrisko – rehabilitačné zariadenie IMPULZ, Turzovka – Stred č.43. Toto zariadenie poskytuje množstvo procedúr, masáže, vodoliečbu, parafín, saunu, elektroliečbu, liečebná telesnú výchovu a pod. Laboratórium klinickej biochémie sa nachádza v centre mesta na Jašíkovej ulici č.170. V meste sú celkom štyria súkromní stomatólogovia, z toho traja sú v budove vedľa zdravotného strediska a 1 ambulancia je od 01.11.2015, v centre mesta na Jašíkovej ulici.

Spádová nemocnica pre našich pacientov je Kysucká nemocnica v Čadci. Dopravu pacientov do zdravotníckych zariadení zabezpečuje súkromná DZS Čadca, pod ktorú sa zlúčili sanitné vozidlá aj z Turzovky, táto sa nachádza v Čadci a pacienti z nášho regiónu musia niekedy dlho čakať na príchod sanitného vozidla.

Nedostatkom sú najmä tieto faktory:

- a.) takmer polovica lekárov je v dôchodkovom, resp. v preddôchodkovom veku,
- b.) vzhľadom na narastanie kardiovaskulárnych, črevných, alergických ochorení sa javí ako nedostatok odborných ambulancií: kardiologická, gastroenterologická, alergologická,
- c.) v meste bola v minulých rokoch zrušená LSPP v našom meste a zrušenie lekárskej RZS, ktorá tu mala sídlo, V súčasnosti je v meste sídlo len sesterskej RZS v budove p. Ivanyiho na Jašíkovej ul. 564. (pri supermarkete TESCO),
- d.) chýba pohotovostná zubná ambulancia a LSPP,
- e.) chýba pohotovostná lekárne, ktorá by fungovala minimálne v sobotu v dopoludňajších hodinách. Najbližšie pohotovostné lekárne sú v 15 km vzdialenom meste Čadca .

Problematiku zdravotnej starostlivosti veľmi citlivo vnímajú aj občania mesta, čo sa prejavilo aj vo výsledkoch dotazníkového prieskumu. (Takmer každý piaty respondent vyjadril negatívne postrehy v tejto oblasti.). Ako najvýraznejšie rozdiely v miere spokojnosti resp. nespokojnosti dokumentujú výsledky dotazníkového prieskumu.

⁵ Ambulancie uvedené v odsekoch a), b), c) sa nachádzajú na adrese Turzovka, Stred 41 a ambulancie v odseku d) na adrese Turzovka, Stred 42.

⁶ Všetky lekárne sa nachádzajú v súkromnom vlastníctve.

Miera spokojnosti	%	Miera nespokojnosti	%
Existujúca sieť lekární	72,8	Počet zubných ambulancií v meste	73,7
Dostupnosť RZS v meste (rýchla zdravotná služba)	34,9	Počet ambulancií odborných lekárov v meste	70,6
Počet ambulancií odborných lekárov v meste	24,5	Počet ambulancií praktických lekárov v meste	49,0
Dostupnosť LSPP v meste (lekárska služba prvej pomoci)	23,1	Dostupnosť LSPP v meste (lekárska služba prvej pomoci)	46,7
Dostupnosť lekárskej starostlivosti	19,1	Dostupnosť lekárskej starostlivosti	42,3

Sumárne vyhodnotenie jednotlivých aspektov tejto problematiky výrazne podčiarkujú fakt, že téma zdravotnej starostlivosti v meste musí patriť medzi priority a mesto v rámci svojich možností (kompetencií) musí vyvíjať aktivity smerujúce k zlepšeniu situácie.

3.6.6. SWOT analýza: Zdravotné služby v meste

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none">dostatok vhodných priestorov pre zriadenie ambulancií lekárov,dostatočné zastúpenie lekární v meste,široká ponuka liekov v dostupných zdravotníckych zariadeniach,dobrá dopravná dostupnosť do nemocnice v Čadci,vhodné priestory pre umiestnenie LSPP (lekárskej služby prvej pomoci).	<ul style="list-style-type: none">neúplné zastúpenie potrebných ambulancií pre občanov mesta,približne 50 % lekárov je v dôchodkovom, resp. pred dôchodkovom veku,„neatraktívne“ prostredie pre nových, mladých lekárov,chýba pohotovostná služba lekáreň počas víkendov,zdravotná situácia obyvateľstva,absentuje miesto stálych LSPP – náročnosť cestovania pre pacientov v zimnom období.
PRÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none">v spolupráci s VÚC vytvárať priestor pre zriaďovanie potrebných ambulancií v meste,rokováním s majiteľmi lekární vytvoriť fungujúci systém tak, aby aspoň v sobotu bola jedna lekáreň dopoludnia otvorená,vytvárať podmienky pre otvorenie ambulancií mladých lekárov,v spolupráci s lekármi podporovať osvetu zdravého životného štýlu občanov mesta a zlepšenie zdravotnej situácie občanov s dôrazom na prevenciu pred chorobami,zriadenie LSPP v meste Turzovka.	<ul style="list-style-type: none">hrozí redukcia poskytovaných zdravotných služieb občanom mesta,obidve detské lekárky sú v pred dôchodkovom veku a hrozí zánik týchto ambulancií,ohrozenie zdravia občanov, najmä v akútnych prípadoch,celkové zhoršovanie podmienok zdravotnej starostlivosti občanom mesta, so všetkými dôsledkami,ohrozenie zdravia občanov, najmä v akútnych prípadoch a úrazových stavoch.

3.7. ŠKOLSTVO, VZDELÁVANIE A MIMOŠKOLSKÁ ČINNOSŤ

Dňa 01.júla 2002 vstúpil do platnosti zákon č. 416/2001 o prechode niektorých kompetencií pôsobností z orgánov štátnej správy na obce, mestá, resp. vyššie územné celky. Mesto Turzovka sa stalo zriaďovateľom zariadení v oblasti školstva. Do tejto pôsobnosti prešla: ZŠ Bukovina, MŠ Stred – Šárky, Centrum voľného času (CVČ) a Základná umelecká škola (ZUŠ). Okrem týchto školských zariadení na území mesta pôsobia aj nasledujúce školské subjekty: Gymnázium, 2 školské jedálne(1 pri ZŠ a 1 pri MŠ), Školský klub detí (ŠKD) a Špeciálna základná škola ŠZŠ.

Základná škola (ZŠ) Bukovina – nový školský areál bol odovzdaný do prevádzky

v roku 1964 a školu navštevovalo v tomto roku 1 094 žiakov. Okrem tohto subjektu boli v prevádzke aj ZŠ v Turkove (zrušená v roku 1978), ZŠ Turzovka – Vyšný koniec, (zrušená v roku 2003) a ZŠ v Hlinenom, (zrušená v roku 2004). Od júna 2002, keď sa ZŠ stala samostatným právnym subjektom v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta, prešla škola výraznými modernizačnými zmenami (rok 2002 až 2006, investície vo výške cca 1,15 mil. €), vďaka ktorým škola patrí medzi zariadenia s výbornými podmienkami pre výchovno – vzdelávaciu činnosť nielen na Kysuciach. V období rokov 2007 až 2010 boli prevedené ďalšie rekonštrukčné práce, (napr. rekonštrukcia školských dielní, modernizácia školskej jedálne, vrátane zateplenia + 6 nájomných bytov a v pavilónoch A a B boli vymenené okná, radiátory s rozvodmi tepla). Bola zrušená kotolňa na tuhé palivo a ZŠ sa napojila na centrálny zdroj tepla. Výrazným pozitívom je aktívne zapájanie sa školy do rôznych aktivít a projektov, čím si škola, okrem budovania dobrého mena dokáže získať aj učebné pomôcky, či didaktickú techniku. Navyše veľmi vysoký štandard v celoslovenskom meradle si udržiava aj školský časopis „Čítanie pod lavicou“.

Vývoj počtu žiakov je zrejмый z nasledujúcej tabuľky. Klesajúce počty žiakov súvisia s demografickým vývojom nielen v SR, ale aj v regióne Kysúc. Za sledované obdobie dosiahol pokles počtu žiakov cca 19 %. (prítom od roku 2007 pribudli žiaci z obce: Dlhá nad Kysucou)

Počet	Školský rok							
	2008/ 09	2009/ 10	2010/ 11	2011/ 12	2012/ 13	2013/ 14	2014/ 15	2015/ 16
Pedagog. pracovníci	47	48	48	49	45	44	43	43
Nepedag. pracovníci	17	17	17	17	17	17	17	17
Tried spolu	29	28	28	27	27	27	27	28
Žiakov spolu	806	767	722	718	689 *	661 *	636 *	655

* - vrátane žiakov, ktorí si splnili školskú dochádzku v zahraničí

Technické zabezpečenie (pomôcky, didaktická technika a pod) : **veľmi dobré**

Priestorové zabezpečenie: **dobré** (súvis s novou legislatívou – nová štátna politika vzdelávania)

Výchovno – vzdelávacie výsledky: **veľmi dobré**

Plánované investície do roku 2020 : Rozvoj odborných učební pre technické vyučovanie
(zákon NR SR č. 245/2008 Z.z. v platnom znení)

Kompletná rekonštrukcia: pavilón A (odhadované náklady cca 380 000 €)

Tabuľka 62: Prehľad ZŠ Turzovka, Zdroj: interná mestská štatistika

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

	Školský rok		
	2012/13	2013/14	2014/15
Počet tried	28	27	27
Celkový počet žiakov	689	661	636
Z toho: ŠVVP	11	11	9
Z toho: ŠKD	106	99	118

Tabuľka 63 : Údaje o počtoch žiakov a tried v šk. rokoch: 2012/13, 2013/14 a 2014/15, Zdroj: Správy o výsledkoch výchovno – vzdelávacích činnosti v šk. r.2012/13, 2013/14 a 2014/

	Školský rok		
	2012/13	2013/14	2014/15
PsV (prospol s vyznamenaním)	41,52%	39,18%	41,99%
PVD (prospol veľmi dobre)	21,05%	20,27%	20,76%
P (prospol)	36,40%	37,09%	35,65%
N (neprospol)	1,02%	2,9%	1,58%

Tabuľka 64 : Prospech žiakov v šk. rokoch: 2012/13, 2013/14 a 2014/15, Zdroj: Správy o výsledkoch výchovno – vzdelávacích činnosti v šk. r.2012/13, 2013/14 a 2014/15

	Školský rok		
	2012/13	2013/14	2014/15
Testovanie 9: Jazyk slovenský ZŠ Turzovka	64,53%	58,32%	67,09%
Jazyk slovenský SR	67,51%	62,00%	62,58%
Testovanie 9: matematika ZŠ Turzovka	53,91%	44,57%	53,98%
matematika SR	60,07%	54,67%	52,68%

Tabuľka 65 : Výsledky externých meraní žiakov v školských rokoch: 2012/13, 2013/14 a 2014/15, Zdroj: Správy o výsledkoch výchovno – vzdelávacích činnosti v šk. r.2012/13, 2013/14 a 2014/15

	Školský rok		
	2012/13	2013/14	2014/15
Počet projektov spolu v danom školskom roku	3	14	8
z toho: oblasť vzdelávania	1	3	3
oblasť životného prostredia	1	4	2
Ostatné projekty	1	7	3

Tabuľka 66 : Zapojenie školy do projektových aktivít, Zdroj: Správy o výsledkoch výchovno – vzdelávacích činnosti v šk. r.2012/13, 2013/14 a 2014/

Materská škola (MŠ) – Šárky – školský areál bol vybudovaný v roku 1984 s následnou dostavbou v roku 1988. Areál pozostáva z troch vzájomne prepojených budov tzv. pergolou.

Vzhľadom na dobu prevádzkovania MŠ, je zrejmé, že je potrebná modernizácia zariadenia. V rokoch 2005 až 2007 bola čiastočne zrekonštruovaná sanita, z dôvodu nevyhnutnej potreby. V roku 2011 bola na všetkých troch objektoch prevedená oprava živичného povrchu striech a boli zateplené dve budovy. V roku 2013 sa dostavbou časti terás zväčšila plocha v štyroch triedach pre 5 a 6 ročné deti. Technicky najväčšie problémy sú s hospodárskou budovou, ktorú je potrebné v najbližšej budúcnosti riešiť. V rámci analýzy

aktuálneho stavu mesto Turzovka v spolupráci s MŠ vypracovali projekt „Komplexná rekonštrukcia Materskej školy Turzovka- Šárky so zreteľom na energetickú efektívnosť a materiálno-technickú obnovu“. Súbežne je riešený aj aktuálne nedostatočný počet miest a je potrebné vybudovanie 2 nových učební pre deti. Spracovaný projekt uvažuje o nadstavbe prízemnej budovy o jedno podlažie. Dôvodom je nielen technický stav, ale aj nedostatočné kapacity vo väzbe na záujem občanov o túto službu pre svoje deti.

Počet	Školský rok							
	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Pedagogickí pracovníci	17	17	18	18	19	17	18	18
Nepedagogickí pracovníci	11	11	11	11	11	12	11	11
Počet detí spolu	181	182	176	172	181	170	186	185*

* predpokladaný počet
Technické a materiálne vybavenie – dobré – vzhľadom na reálne možnosti mesta
Priestorové zabezpečenie: skôr priemerné, až nevyhovujúce
Plánované investície do roku 2020:
realizácia nadstavby – získanie potrebných priestorov dvoch učební pre deti
Aktuálny ročný rozpočet je vo výške cca 324 tis. € a náklady na školskú jedáleň cca 51 tis. € .

Tabuľka 67 : Prehľad materská škola, Zdroj: interná mestská štatistika

Základná umelecká škola (ZUŠ) – základným poslaním ZUŠ je príprava nadaných žiakov pre štúdium na stredných a vysokých školách umeleckého zamerania. Súbežne je ZUŠ aktívna aj pri prezentácii školy a mesta. Participuje na kultúrnych podujatiach organizovaných mestom a zároveň je agilná pri organizácii vlastných výstav a koncertov. Je častým účastníkom rôznych regionálnych programov, či súťaží. ZUŠ vzdeláva v štyroch odboroch: tanečný, hudobný, výtvarný a literárno – dramatický.

Súbor mažoretiek dosahuje dlhodobu vynikajúcu výsledky na celoslovenskej aj medzinárodnej úrovni. Rovnako i Detský spevácky zbor sa zúčastňuje celoslovenských prehliadok a súťaží. Materiálno technické vybavenie ZUŠ je možné hodnotiť ako dobré. Existujúce priestory vyhovujú na individuálnu výučbu hudobného a výtvarného odboru. Chýbajú priestory na vyučovanie tanečného a literárno – dramatického odboru. Tieto sú prenajímané v základných školách okolitých obcí ako Podvysoká, Staškov, Korňa a Klokočov.

Počet	Školský rok *							
	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Pedagogickí pracovníci*	20	19	20	18	18	18	19	19
Nepedagogickí pracovníci	2	2	2	2	2	2	2	2
Počet detí spolu**	419	369	423	426	428	377	422	402

* tabuľka udáva počty žiakov na začiatku daného školského roka
** prehľadná tabuľka udáva počet pedagogických pracovníkov spolu, t.j. na plný + skrátený úväzok. Z dlhodobého priemeru je počet 12 pedagógov na plný úväzok a 7 na skrátený.
** v priemere cca 45 % detí navštevujúcich ZUŠ sú z Turzovky, ostatní sú z okolitých obcí
Priestorové zabezpečenie: možno hodnotiť ako priemer
Plánované investície do r. 2020: zabezpečiť vhodné priestory pre tanečný súbor

Tabuľka 68 : Prehľad Základná umelecká škola, Zdroj: interná mestská štatistika

Odbor:	Šk. rok 2012/13 stav k:		Šk. rok 2013/14 stav k:		Šk. rok 2014/15 stav k:	
	15.9.2012	15.9.2012	30.6.2013	30.6.2014	15.9.2014	30.6.2015
Hudobný	130	126	120	120	147	147
Výtvarný	156	155	142	142	145	145
Tanečný	127	115	105	91	118	108
Literárno-dramatický	15	15	10	10	12	1
S p o l u	428	411	377	363	422	411

Tabuľka 69 : Zmeny počtu žiakov v priebehu školských rokov: 2012/13, 2013/14 a 2014/15, Zdroj: Správa o výsledkoch a podmienkach výchovno – vzdelávacej činnosti ZUŠ v Turzovke šk.rok:2012/13. 2013/14 a 2014/15⁷.

Nedostatky činnosti Základnej umeleckej školy v Turzovke :

- Nekvalifikovaní pedagógovia v tanečnom odbore,
- Neúčast' na súťažiach v rámci hudobného odboru.

Špeciálna základná škola internátna sv. Jozefa v Turzovke - jej súčasťou je aj Praktická škola sv. Jozefa. Tunajšie zariadenie vzniklo v tridsiatych rokoch minulého storočia, aby slúžilo sociálnym účelom. V posledných desaťročiach prešlo rôznymi zmenami. Medzi najdôležitejšie patrí to, že v rámci reštitučného konania bolo zariadenie vrátené pôvodnému majiteľovi. Od 1. 11. 1991 je vlastníkom budovy **Slovenská provincia Kongregácie sestier sv. Cyrila a Metoda so sídlom v Turzovke**.

Slovenská provincia Kongregácie sestier sv. Cyrila a Metoda je zriaďovateľom školy, detského domova a sociálneho centra:

Spojená škola sv. Jozefa internátna, Jašíkova 219, 023 54 Turzovka, ktorá má organizačné zložky:

1. Špeciálna základná škola s materskou školou sv. Jozefa Turzovka
2. Praktická škola sv. Jozefa
3. Školská jedáleň pri SŠ sv. Jozefa

Špeciálna základná škola s materskou školou sv. Jozefa poskytuje výchovu a vzdelávanie žiakom s rôznym stupňom mentálneho postihnutia ako i s rôznymi druhmi

⁷ Rozdiely v ročných počtoch sú spôsobené žiakmi, ktorí vystúpili zo ZUŠ v danom školskom roku.

pridružených, kombinovaných a viacnásobných postihnutí (ADHD, poruchy správania, poruchy zmyslových orgánov, DMO, poruchy hybnosti orgánov, imobilita, inkontinencia, autizmus, ťažká dekompenzácia srdca). Podľa stupňa postihnutia sú vzdelávaní žiaci vo vzdelávacích variantoch A, B a C. V školskom roku 2015/2016 má 5 tried.

Na základe záujmu a žiadosti rodičov o predprimárne vzdelávanie detí s mentálnym postihnutím a kombinovaným viacnásobným postihnutím bola v tomto školskom roku 2015/2016 otvorená i jedna trieda **špeciálnej materskej školy**.

Pozn. Žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia sú vzdelávaní podľa variantu A.

Žiaci so stredným stupňom mentálneho postihnutia sú vzdelávaní podľa variantu B.

Žiaci s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia sú vzdelávaní podľa variantu C.

Kapacita je vymedzená počtom lôžok. Služi pre mentálne postihnuté deti a deti s nariadenou ústavnou výchovou vo veku 3-18 rokov. V špeciálnej škole pracovalo v roku 2007 v počte 13 zamestnancov a v roku 2014 v počte 16 zamestnancov.

Praktická škola sv. Jozefa poskytuje vzdelávanie a prípravu na jednoduché pracovné činnosti žiakom s mentálnym postihnutím, ktorí skončili základnú špeciálnu školu a neboli prijatí do odborného učilišťa. Praktická škola pripravuje žiakov na život v rodine, na sebaobsluhu a praktické práce v domácnosti. Príprava v praktickej škole trvá jeden až tri roky. V školskom roku 2015/2016 má praktická škola otvorené 2 triedy, jedna so zameraním na domáce práce a údržba domácnosti a druhá na pomocné práce v záhradníctve a aranžovanie.

Školská jedáleň pri Spojenej škole sv. Jozefa internátnej zabezpečuje obеды a doplnkové stravovanie pre deti zo škola a detského domova, zamestnancom školy a detského domova ako i iným dospelým osobám.

V školskom roku 2015/2016 Spojenú školu sv. Jozefa internátnu navštevuje celkom 48 žiakov.

Detský domov sv. Jozefa v Turzovke vznikol v rámci transformácie špeciálnych škôl z časti internátu Spojenej školy sv. Jozefa internátnej. Svoju činnosť začal od 1. 1. 2006. Detský domov má kapacitu 40 miest. Deti v detskom dome sú umiestnené v špecializovaných samostatných skupinách pre deti so zdravotným postihnutím, ťažkým zdravotným postihnutím a duševnými poruchami.

Väčšina detí navštevuje špeciálnu základnú školu, sú vzdelávané podľa A, B i C vzdelávacieho variantu, len 2 deti sú intaktné. Po skončení povinnej školskej dochádzky deti pokračujú v príprave na budúce povolanie podľa svojich individuálnych možností, zdravotného stavu a záujmu dieťaťa vo zvolených učebných odboroch – kuchárka, cukrárka, stavebný zámočník, obuvník v odborných učilištiach. Deti z ťažším postihnutím navštevujú praktickú školu.

Zariadenie pokračuje vo svojej dlhoročnej tradícii – venuje sa deťom opusteným, sirotám, deťom z problémových rodín, o ktoré sa rodičia nevedia, nechcú alebo nemôžu z rôznych príčin postarať.

Detský domov sa v maximálnej miere snaží realizovať rodinný spôsob prístupu k dieťaťu, priblížiť dieťaťu život v rodine. Výchova detí je v náboženskom duchu. Ku každému dieťaťu sa pristupuje individuálne, podľa jeho individuálnych možností a daností. Prioritou detského domova je vrátiť dieťa do rodiny, či už biologickej alebo náhradnej rodiny. Hľadá všetky spôsoby a možnosti. Spolupracuje s biologickou rodinou, pracuje na sanácii rodiny, aby sa narušené putá mohli opäť spojiť. Počas pobytu detí v detskom domove je cieľom vytvoriť deťom rodinné prostredie, ktoré by čo najviac zodpovedalo životu v bežnej štandardnej rodine,

zabezpečiť detom také podmienky, kde by sa mohla rozvíjať a rásť ich osobnosť po stránke emocionálnej, charakterovej, mentálnej, sociálnej,... Pomáha detom nájsť svoju identitu. Dáva im možnosť rozhodovať o sebe a učiť ich niest zodpovednosť za svoje rozhodnutia. Viesť deti k samostatnosti a zodpovednosti za svoje konanie. Vede deti k sebaobslužnosti, k osvojovaniu a upevňovaniu pracovných návykov a zručností (príprava jedla, domáce práce,...). Učí ich hospodáriť s peniazmi, viesť domácnosť, plánovať si reálne ciele, postupne ich takto pripravuje na začlenenie do spoločnosti.

1) Sociálne centrum sv. Jozefa Turzovka má dve zložky:

- a) Denný stacionár sv. Jozefa
- b) Zariadenie opatrovateľskej služby

Sociálne centrum poskytuje sociálnu službu klientom, ktorí sú odkázaní na pomoc inej osoby na základe posudku odkázanosti na sociálnu službu. Ide o „najmladšie zariadenie“, ktoré vzniklo na základe dopytu a žiadosti rodičov bývalých žiakov špeciálnych škôl z Turzovky a okolia po tomto druhu služby pre mentálne postihnutých mladých ľudí, kde by mohli zmysluplne tráviť voľný čas. Denný stacionár bol otvorený v roku 2013. Zariadenie opatrovateľskej služby začalo poskytovať svoje služby klientom od 1. 4. 2015.

V budúcnosti by sme uvítali keby bola v meste zriadená chránená dielňa, kde by sa mohli uplatniť absolventi špeciálnych škôl, prípadne mladí ľudia so zdravotným postihnutím. Niekedy máme problémy s mladými dospelými, ktorí končia pobyt v detskom domove a nemajú možnosť vrátiť sa k príbuzným, uvítali by sme „chránené bývanie“, prípadne „dom na polceste“.

Centrum voľného času Turzovka je výchovno-vzdelávacie zariadenie pre deti a mládež s celoročnou prevádzkou, zaradené do siete základných škôl. Výchovno-vzdelávacia činnosť CVC podľa zákona 188/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, bola realizovaná formou práce v záujmových útvaroch, kurzoch, organizovaním príležitostnej, servisnej a prázdninovej činnosti. Zabezpečuje výchovno-vzdelávaciu, záujmovú a rekreačnú činnosť detí a mládeže vo veku od 3 do 30 rokov, usmerňuje rozvoj ich záujmov, utvára podmienky na rozvíjanie a zdokonaľovanie praktických zručností a podieľa sa na formovaní návykov užitočného využívania voľného času prostredníctvom rôznych foriem záujmovej činnosti:

- *pravidelnej* – v záujmových útvaroch (krúžky, súbory, kurzy, kluby)
- *príležitostnej* – formou podujatí, súťaží, alebo exkurzií
- *spontánnej* – formou ponuky rekreačných a relaxačných aktivít podľa záujmu detí
- *prázdninovej* – formou táborov, sústreďení a podujatí
- *individuálneho prístupu* – k talentovaným a zdravotne postihnutým deťom

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

Počet	Školský rok							
	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Pedagogickí pracovníci	6	6	6	6	6	6	5	5
Nepedagogickí pracovníci	2	2	2	2	2	2	2	2
Externí pracovníci	101	141	38	98	55	13	15	11
Počet detí spolu	2 025	2 860	1 364	2 148	1 591	752	835	720
Počet krúžkov	153	237	84	153	110	47	52	47
* počty sa upresnia								
Štruktúra CVC (oddelenia) v školskom roku 2015/16 (v zátvorke počet krúžkov)								
1. spoločenských vied (8) 2. prírodovedné (13)								
3. jazykov a vzdelávania (10) 4. telovýchovy a športu (16)								
Technické a materiálne vybavenie : veľmi dobré								
CVC je umiestnené v prenajatých priestoroch a zriaďovateľom je mesto Turzovka V školskom roku 2014/2015 zorganizovalo CVC Turzovka 90 podujatí na všetkých podujatiach sa zúčastnilo 6 891 detí, mládeže a dospelých. V rámci letnej činnosti 2014/15 organizovala nasledujúce tábory, ktoré celkovo navštívilo 106 účastníkov, v školskom roku 2013/2014 to bolo 95 účastníkov a v školskom roku 2012/2013 to bolo 126 účastníkov.								
Počet vzdelávacích poukazov za obdobie 9 – 12 /2014 622, 1 – 6/2015 622								

Tabuľka 70: Prehľad Centrum voľného času, Zdroj: Štatistika CVC

	Školský rok		
	2012/13	2013/14	2014/15
Celkový počet akcií za rok (I a II. polrok spolu)	60	135	90
Počet zúčastnených detí do 15 rokov	7 702	7 802	5 888
Počet zúčastnených detí nad 15 rokov	1 562	1 289	1 003
Počet účastníkov spolu	9 264	9 091	6 891

Tabuľka 71 : Prehľad o počtoch detí a záujmovej činnosti v šk. roku 2012/13, 2013/14 a 2014/15, Zdroj: Správy o výsledkoch výchovno – vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach Turzovka ch v CVC v šk. r.2012/13, 2013/14 a 2014/15

Centrum voľného času v Turzovke sídli v prenajatých priestoroch Kultúrneho domu R. Jašíka na druhom poschodí. K dispozícii má jednu počítačovú učebňu, ktorá je vybavená 12 PC pre deti + 1 PC pre učiteľa, didaktickou technikou a kamerovým systémom. Súčasťou centra je jedna trieda na výučbu jazykov (5 ks PC na výučbu jazykov) a jedna zrkadlová miestnosť. (Učebňa jazykov je variabilná a dá sa s menšími úpravami využívať aj na činnosť iných krúžkov napr. prírodovedný, technický, estetický a pod.). Zrkadlová miestnosť je využívaná najmä na športové, či tanečné krúžky. Od školského roku 2012/2013 sa podarilo

materiálne aj priestorovo zabezpečiť činnosť kuchynky a malej dielne. Centrum voľného času pri organizovaní záujmovej činnosti spolupracuje najmä so ZŠ a Špeciálnou ZŠ Turzovka. Pri výučbe dopravnej výchovy sa využíva Areál športu a oddychu v Závodí.

Gymnázium Turzovka – je jediná stredná škola nielen v meste, ale v celom regióne „Horných Kysúc“. Najbližšie stredné školy sú až v okresnom meste Čadca, vzdialenom cca 15 km od Turzovky. Vďaka úspešným

projektom si škola zlepšuje podmienky pre realizáciu výchovno – vzdelávacieho procesu. Pozitívom mimoškolskej činnosti je dlhodobý vysoký počet záujmových krúžkov. Za ostatné roky ich počet osciluje medzi 10 až 15 krúžkami ročne, pričom väčšina krúžkov sa zameriava na prírodovedné predmety (matematika, či prírodné vedy) resp. sú orientované na rozvoj jazykovej, či počítačovej gramotnosti.

Úspešne sa riešili projekty vyhlasované MŠ SR – Elektronizácia a revitalizácia zariadení školského stravovania, Modernizácia vzdelávacieho procesu na základných školách a Modernizácia vzdelávacieho procesu na stredných školách, Prečo som na svete rád / rada, Modelový Európsky parlament, Otvorená škola – oblasť športu. V školskom roku 2012/13 sa realizoval projekt s názvom „Podpora športových aktivít mládeže v regióne Kysuce“ z grantového programu odboru školstva a športu Žilinského samosprávneho kraja s názvom „Vráťme šport do škôl“ v podprograme „Škola ako centrum športu“. Úspešne sa implementovali projekty z ESF „Moderná škola“ a „Podporujeme vedomosti, kompetencie, zručnosti a myslenie našich žiakov“.

Študenti gymnázia sú úspešní nielen v krajských olympiádach, ale dobré výsledky získavajú aj v medzinárodných súťažiach

Počet	Školský rok							
	2008/ 09	2009/ 10	2010/ 11	2011/ 12	2012/ 13	2013/ 14	2014/ 15	2015/ 16
Pedagogickí pracovníci	16	18	1	17	15	16	15	15
Nepedagogickí pracovníci	7	8	7	7	10	9	10	10
Tried spolu	2	2	2	2	2	2	2	2
Žiakov spolu	229	231	227	224	201	191	170	162
z toho: maturanti	52	59	60	61	52	57	52	41

Materiálno – technické vybavenie: (učebné pomôcky a didaktická technika) veľmi dobré
Veľká časť sa získala najmä úspešnou realizáciou projektov, do ktorých sa škola pravidelne a úspešne zapája.
Vzdelávacie výsledky – veľmi dobré : ukazovateľ – nízke počty evidovaných absolventov na ÚPSVaR, po ukončení predpísaného 4 – ročného štúdia)
Priestorové zabezpečenie – veľmi dobré
Plánované investície: a./ modernizácia telocvične b./ výmena okien
c./ zníženie energetickej náročnosti budovy – zateplenie

Tabuľka 72 : Prehľad Gymnázium Turzovka, Zdroj Štatistika Gymnázia

3.7.1. SWOT analýza školstvo a školské zariadenia na území mesta

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none">• funkčná sieť materskej, základnej a strednej školy,• školské zariadenia fungujú vo vyhovujúcich priestoroch,• spokojnosť občanov s úrovňou školskej aj mimoškolskej výchovy,• väčšinou dobrá spolupráca rodičov a pedagogickými pracovníkmi ,• záujem mesta o vytváraní vhodných podmienok pre školskú a mimoškolskú činnosť,• existencia areálu športu a zdravia v Závodí a ostatných ihrísk pre mládež v meste,• veľký počet krúžkov a mimoškolských aktivít – úspešná reprezentácia mesta,• dobré dopravné spojenia umožňujú štúdiám na školách aj v ostatných regiónoch,• existencia špeciálnych škôl na území mesta.	<ul style="list-style-type: none">• nevyhovujúci technický stav niektorých budov dôsledky „modernizačného dlhu škôl“,• potreba obnovy školských priestorov a technického vybavenia,• aktuálny nedostatok miest v materskej škole,• vysoká energetická náročnosť pri vykurovaní budov školských zariadení,• morálna opotrebovanosť školských pomôcok a školských zariadení,• nedostatok finančných zdrojov na kontinuálnu modernizáciu, najmä v oblasti informačných technológií,• potreba finančných zdrojov na prevádzkovanie zariadení pre mimoškolskú činnosť,• klesajúci počet žiakov, ako dôsledok nepriaznivého demografického vývoja v regióne.
PRÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none">• skvalitnenie činností v sieti školských zariadení mesta,• zvýšiť zamestnanosť matiek s malými deťmi,• zlepšenie materiálo – technického vybavenia školských zariadení a MŠ, s cieľom zníženia nákladov na energie ,• skvalitnenie poradenstva smerujúceho k voľbe profesií, ktoré žiada trh práce,• vypracovávanie projektov na získanie finančných prostriedkov z fondov EÚ,• zlepšenie a skvalitnenie pripojenia na internet ako aj jeho poskytovania pre verejnosť,• rozšírenie výučby v oblasti informačných technológií v školách ,• zapojenie rodičov v edukačnom procese prostredníctvom spolupodieľania sa na organizácii podujatí pre deti,• zlepšenie a skvalitnenie pripojenia na internet ako aj jeho poskytovania pre	<ul style="list-style-type: none">• zvýšenie finančných zdrojov pri odstraňovaní havarijných stavov, či porúch,• strata zamestnania pre matky s malými deťmi,• zvyšovanie finančnej záťaže mestského rozpočtu,• nezáujem o štúdium technického, prírodovedného a informačného zamerania vedie k nezamestnanosti mladých ľudí ,• nedostatočné finančné možnosti samosprávy,• nedostatok pracovných príležitostí, s čím súvisí odchod žiteľov rodín za prácou mimo región,• deťom chýba prirodzená autorita – nárast zlých sociálnych vplyvov na mládež ,• nedostatok kvalitných záujmových krúžkov spolu s dobrým technickým vybavením,

verejnosc'.

slabá motivácia zo strany mladých pedagógov vykonávať pedagogickú činnosť.

3.7.2. Šport v meste

Z hľadiska športu má v meste Turzovka najvyššie zastúpenie futbal. Pôsobí tu futbalový klub TJ Tatran Turzovka, ktorý na svoje športové aktivity využíva futbalové ihrisko s tribúnou nachádzajúce sa v mestskej časti Závodie. Zastúpené sú všetky vekové kategórie a to žiaci, dorast i muži. Pri základnej škole sa nachádza športové ihrisko a telocvičňa, ktorú je možné využívať za určitý poplatok na mnohé voľno – časové aktivity. Telocvičňa je využívaná najmä na cvičenia pre ženy, mini-futbal, basketbal, florbal, zimné tréningy futbalistov a počas školského roka na hodiny telesnej výchovy. Športové ihrisko pri Základnej škole v Turzovke je využívané najmä na výučbu telesnej výchovy v jarných a jesenných mesiacoch. Keďže od svojho vzniku neprešlo ihrisko žiadnou rekonštrukciou, uvažuje sa do budúcnosti toto ihrisko rekonštruovať na multifunkčné ihrisko využiteľné na viacero športov. Okrem toho samospráva mesta Turzovka plánuje v areáli Základnej školy Turzovka vybudovať atletické ihrisko a posunúť atletiku do popredia. Na športové aktivity je využívané taktiež trávnaté futbalové mini -ihrisko v Areáli športu a oddychu v Závodí. Okrem toho sa tu nachádzajú tri antukové ihriská na tenis, hokejbalové ihrisko 46m x 22 m a plocha na výstavbu novej športovej haly v rozmeroch 42m x 22m, keďže nafukovacia hala postavená v roku 2007 bola už po svojej životnosti a bolo ju nutné zdemontovať. V lete je možné využiť minigolfové ihrisko s 18 jamkami, plochy pre skateboarding, lezeckú priestorovú stenu, ihrisko pre badminton, ruské kolky a petanque. Pre deti sú tu pripravené detské preliezky, hojdačky, pieskovisko, dopravné ihrisko pre deti. Samozrejmosťou týchto priestorov je vonkajšie a vnútorné zázemie – oddychové terasy, lavičky, budova správcu so šatňami, hygienickým a športovým servisom a spoločenskou miestnosťou.

Menšie multifunkčné ihrisko pre verejnosc' sa nachádza v mestskej časti Hlinené a Vyšný koniec pri Nízkoprahovom dennom centre Dúha, ktoré sa využívajú na voľno – časové aktivity. V Predmieri sa nachádza bikrosový areál, ktoré je potrebné zrekonštruovať. V budúcnosti sa plánuje vybudovať v tejto lokalite Skatepark pre nadšencov tohto športu.

FK Tatran Turzovka – futbalový klub

Futbalový oddiel Tatran Turzovka vznikol v roku 1933, jeho klubové farby sú zeleno- biela. Od roku 1945 sa v meste Turzovka organizuje najstarší futbalový turnaj na Slovensku: „O pohár Československej vzájomnosti“. Predsedom klubu je Ladislav Hejčík. Domovským stánkom futbalového klubu je trávnaté futbalové ihrisko v Závodí, v ktorom má svoje miesto akom mužov aj žiacka a dorastenecká reprezentácia. Súčasťou ihriska je správcovská budova so šatňami a tribúna s kapacitou pre cca 160 osôb. V budúcnosti sa uvažuje o jeho rekonštrukcii tohto areálu. Muži hrajú 1 triedu, dorast III. ligu a mladší a starší žiaci taktiež III. ligu.

Mestská liga malého futbalu

Mestská liga malého futbalu bola založená v roku 1987, kedy sa uskutočnil 1. ročník súťaže Mestskej ligy malého futbalu za účasti 11 mužstiev z Turzovky i blízkeho okolia. Predsedom MLMF je Roman Nistler. V roku 2015 sa uskutočnil už 29. ročník sa účasti 7 družstiev ako sú Legends, SS Kreator, Sporting VKT, FC Priority, FC Tango, FC Vyšný Koniec, Public Enem.

ŠK KST Turzovka

Druhou významnou organizáciou je 1. Športový klub Slovenských turistov Turzovka. Vznikol 21.4. 1995 ako občianske združenie. Každoročne v auguste usporadúva Turistický pochod Uhorčíkovým chodníkom. Uhorčík ako člen Jánošíkovej zbojníckej skupiny pochádzal práve z Turzovky. V roku 2015 sa uskutočnil 29. ročník, kde boli pripravené dve trasy 14 a 22 km. Pochod začína i končí v Turzovke, prechádza Javorníkmi cez Bukovinu, Solisko, Dlhú nad Kysucou, Kamenité, okolo kaplniek u Zajacov a na Vrštovni, Turkov, Veľkú lúku. Klub je aj členom bežeckého spolku, Slovenskej triatlonovej únie a najmä členom Klubu slovenských turistov, pričom metodicky spadá pod Regionálnu radu KST Čadca.

Nohejbalový klub – mesto Turzovka má svoje športové zastúpenie už aj v nohejbale. Nohejbalový klub Turzovka hrá v 2. nohejbalovej lige a svoj prvý oficiálny zápas odohral v závere apríla v roku 2013 so súperom z Bratislavy.

Enduro Team Turzovka

V decembri 2005 ho založili traja nadšenci z Turzovky. V súčasnosti má 10 členov, z toho 7 jazdcov, ktorí sa pravidelne zúčastňujú pretekov seriálu medzinárodných majstrovstiev Cross country Slovenská republika. Všetci jazdia v triede Hobby, ktorá je najviac obsadzovaná.

Chess Club Turzovka – je občianske združenie, ktoré bolo založené v roku 2007 Valným zhromaždením s cieľom propagovania šachovej hry. Stanovy Chess Club Turzovka prevzal Ing. Bibora zo šachového klubu Osuské a uspôsobil na naše podmienky. Valné zhromaždenie stanov schválilo. Chess Club Turzovka sa zaregistroval na Slovenskom šachovom zväze s cieľom prihlásiť sa do súťaže – 5. liga s počtom 11 kmeňových hráčov. Prvé domáce zápasy sa hrali v priestoroch CVČ Turzovka aj s ich materiálom. 1.ročník šachového turnaja v Turzovke zorganizoval Ing. Bibora v krčme „U Macvejdu“. Zabezpečil trofeje, diplomy a ceny pre prvé tri miesta.

Medzi ďalšie významné športové kluby a organizácie v Turzovke patria **Cykloklub Turzovka**, ktorý dosahuje výborné výsledky aj na celoslovenských podujatiach (Bebčák- majster SR), **Stolno – futbalový klub**, **Mestská organizácia SRZ Turzovka**, **Slovenský zväz chovateľov poštových holubov** a **novovzniknutý klub North Side Turzovka** s netradičným a moderným športom **ultimate frisbee**.

3.8. ZÁKLADNÁ TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Do konca II. svetovej vojny mala Turzovka charakter vidieckeho osídlenia. Po II. svetovej vojne sa začína výstavba priemyselných závodov, bytových a rodinných domov a občianskej vybavenosti. Centrum mesta Turzovka prešlo rekonštrukciou od roku 2009 výstavbou Centrálnej mestskej zóny Námestie Juraja Thurzu, v roku 2010 vytvorením pešej zóny na Jašíkovej ulici a implementáciou projektu z fondov Európskej únie – Regionálny operačný program, ktorým sa dovŕšila v roku 2012 celková úprava a podoba mesta Turzovka, tak ako ju poznáme dnes. Centrum mesta Turzovka sa nachádza v meandri rieky Kysuce. Hlavné kompozičné osi v centre mesta Turzovky predstavujú ulice Jašíková, M.R.Štefánika, Nádražná a Obchodná. V miestnych častiach sú to cestné komunikácie :

- Vyšný koniec – Kysucká cesta
- Predmier – Predmierska cesta
- Hlinené – Hlinenská cesta

3.8.1. Občianska vybavenosť a služby

Občianska vybavenosť a služby sú v meste na primeranej úrovni. Nachádza sa tu dostatočný počet potravín i mäsiarstiev s veľmi dobrým sortimentom výberu. V meste je tiež dostatok reštaurácií a pohostinstiev, ktoré počas pracovného týždňa poskytujú jedálne menu. Mesto Turzovka má Základnú školu, Materskú školu, Základnú umeleckú školu, Základnú špeciálnu školu, Školský klub a Gymnázium. Svojím obyvateľom poskytuje svoje služby Mestský úrad a Úrad práce sociálnych vecí a rodiny. Súčasťou budovy mestského úradu je Mestská polícia, Kultúrny dom s knižnicou a priestormi pre verejnosť, Informačné centrum, Fotoslužba, Dobrovoľný hasičský zbor, Centrum voľného času, Mestské múzeum, Úrad práce sociálnych vecí a rodiny, ako aj detašované pracovisko PZ SR pre zabezpečenie služieb obyvateľov súvisiacich s vybavením občianskych preukazov. V rámci centra mesta poskytuje svoje služby trafika, zmenárne, lekárne, klenotníctva, papiernictva a počas letnej sezóny predajne zmrzliny a cukrárne. Nezastupiteľnú zložku služieb v meste poskytuje pošta sídliaca na Mierovej ulici pri Beskydskej autobusovej zástavke. Popri hlavnej ceste II/487 sa nachádza čerpacia stanica Slovnaft. Z ostatných služieb sú to kaderníctva, cintorín, Dom smútku, prírodný amfiteáter, Zdravotné stredisko (Poliklinika) s lekárňami, Rehabilitačné centrum Impulz, obchodné reťazce TESCO, COOP JEDNOTA, obchody s rôznym tovarom. V meste sa taktiež nachádza záhradníctvo, kvetinárstva a iné druhy tovarov potrebných pre každodennú spotrebu občanov.

3.8.2. Primárny sektor

Primárny sektor tvoria odvetvia produkujúce základné suroviny a materiály (ťažobný priemysel, poľnohospodárstvo, lesníctvo). Charakteristickým znakom tohto sektora je nízke tempo vedecko-technického pokroku, pomalý rast produktivity práce, vysoká investičná náročnosť a relatívne malá ziskovosť.

1. Poľnohospodárstvo

Horné Kysuce majú v závislosti od geologického podložia pomerne silnú vertikálnu členitosť reliéfu v dôsledku čoho na ňu nadväzujú pôdy a klimatické podmienky vplyvajúce na úrodnosť pôd. Kvôli nedostatku vhodnej poľnohospodárskej pôdy sú poľnohospodársky využívané aj mierne sklonené južné svahy pohorí v obciach. Poľnohospodársky najcennejšia pôda, vhodná na pestovanie plodín, prevláda najmä na juh a východ od časti Turzovka – stred. Ostatné nezastavané plochy na svahoch pohorí slúžia zväčša ako TTP alebo lesné pozemky. Poľnohospodárska pôda v riešenom území k.ú. Turzovka a Turkov je okrem drobnovlastníkov obhospodarovaná predovšetkým spoločnosťou Hannibal s.r.o. a Naša Farma, s.r.o.. Celkovo Hannibal s.r.o. obhospodaruje v riešenom území 690 ha poľnohospodárskej pôdy, z toho 620 ha ako TTP. V k.ú. Turkov obhospodaruje 160 ha, z toho 155 ha predstavujú TTP, zvyšok tvoria ostatné plochy. Firma sa zameriava najmä na živočíšnu výrobu. Z hospodárskych zvierat je to hovädzí dobytok cca -80 ks.

2. Lesné hospodárstvo

Lesné porasty zaberajú na celkovej výmere územia 54,39 %, z toho v k.ú. Turzovka 50,6%, v k.ú. Turkov 67,14%. Z nepoľnohospodárskej pôdy tvorí lesná pôda až 85,84 % územia. Predstavujú plochu 1 898,69 ha. Podľa nadmorskej výšky zaraďujeme lesy do vegetačných stupňov, tak ako by mali byť prirodzene rozšírené. V regióne sa nachádza bukový stupeň a jedľovo-bukový vegetačný stupeň zaberajúci 93% územia. Z drevinového zloženia by mal dominovať buk. No v minulosti boli pôvodné zmiešané lesy vytlačené a nahradené smrekovou monokultúrou. Zachovalo sa len málo pôvodných lesov, preto v skutočnosti prevláda smrek (85%) s prímiesou pôvodnej stromovej vegetácie buka (2%), duba, jedle (10%) a borovice (3%). Z pôvodných lesných spoločenstiev dominujú bučiny a jedľové bučiny. Z lesohospodárskeho hľadiska sa zaraďuje sledované územie k.ú. Turzovka a k.ú. Turkov do oblasti lesov 32 - Západné Beskydy.

Lesné hospodárstvo rozlišuje tri základné kategórie lesov: hospodárske lesy, lesy osobitného určenia a ochranné lesy. Najrozšírenejšou kategóriou sú v oblasti *hospodárske lesy*. Ich funkcia je produkovať drevnú hmotu. Výrub sa realizuje zväčša rúbaňovým spôsobom, najmä maloplošným holorubom. Postupne sa však táto forma mení za podrastovú, ktorá menej poškodzuje následný porast. *Lesy osobitného určenia* sú najmä lesy pod vplyvom imisií, ktoré majú zvýšiť odolnosť proti ich škodlivému vplyvu a rekreačné lesy, ktoré sú súčasťou CHKO Kysuce. Ťažba prebieha v menšej miere ako v predchádzajúcej skupine, je realizovaná najmä podrastovým spôsobom, no v malej miere aj maloplošným holorubom. *Ochranné lesy* majú protieróznú a pôdoochrannú funkciu. Nachádzajú sa v k.ú. Turzovka na extrémnych stanovištiach a v okolí vodných zdrojov.

Snahou je čo najviac využívať prirodzenú obnovu lesa a jeho opätovné postupné zalesnenie pôvodnými prirodzenými drevinami. Každoročne sa plochy lesov zvyšujú zalesňovaním.

Poľovníctvo a rybolov

Rybolov je rozšírený v prítokoch Kysuce, ale najmä v rieke Kysuca. Najčastejšie chytanými rybami sú pstruhy, lipne, kapre, mreny, jalce. Z malých rybičiek sa vyskytnú čereble. Odchyt je povolený na rybársky lístok na udicu a rybári sú organizovaní v Slovenskom rybárskom zväze. Z rybárskych revírov sa na území mesta nachádzajú tri: - kaprová voda-rybníky v Predmieri

- pstruhová voda – od obce Makov po mestskú časť Hlinené
- lipňová voda – od mosta Hlinené po Čadcu

Celá oblasť Horných Kysúc je poľovným územím, ale aj CHKO Kysuce. Poľovný revír by mal mať minimálne 500 ha, preto vlastníci pôdy prenajímajú túto pôdu Poľovným združeniam. V meste Turzovka aktívne pôsobí Poľovnícke združenie Turzovka, ktoré patrí pod Slovenský poľovnícky zväz so sídlom v Čadci. Poľovnícky zväz Turzovka susedí s PZ Zákopčie, Vysoká nad Kysucou, Korňa, Klokočov a PS (Poľovnícka spoločnosť) Olešná. Hranicu tvoria prevažne rieky, alebo cesty.

Územie je bohaté na poľovnú zver. Z hlavných druhov poľovnej zveri sa loví jelenia zver potom danielia zver, srnčia zver, diviacia zver, zajac poľný. Chránené druhy je možné loviť len na povolenie vydané MŽP SR, ako napríklad medveď hnedý, ktorého je v regióne evidovaných malý počet. Okrem nich sa vyskytuje aj vlk obyčajný.

3.8.3. Sekundárny sektor

Sekundárny sektor tvoria odvetvia spracovateľského priemyslu a stavebníctva (potravinársky, elektronický, textilný, odevný priemysel). Tento sektor sa vyznačuje rýchlym tempom zavádzania vedecko-technického pokroku, rýchlym rastom produktivity práce, rýchlou obmenou sortimentu, s čím súvisí pomerne vysoká investičná náročnosť. V súčasných podmienkach trhového hospodárstva sa podniky museli naučiť byť konkurencie schopné, preto sa najmä veľké štátne podniky ocitli v likvidácii a nepodarilo sa im transformovať na súčasné podmienky. Po prvotnom poklese tržieb v priemyselnej výrobe, postupne nastáva ich nárast a vznikajú nové, moderné, síce menšie ale konkurencie schopné podniky.

Z priemyselnej výroby sa v meste Turzovka nachádza textilný priemysel a výroba dreveného tovaru. Podnikmi v tejto oblasti sú I.TRAN s.r.o., zamestnávajúci približne 100 zamestnancov a TDF s.r.o. zamestnávajúca 73 zamestnancov. V oblasti stavebníctva medzi najväčšie patria:

- ECOTHERM, spol. s.r.o. – zatepľovacie práce, 12 zamestnancov.
- STAVOSPOL, spol.s.r.o. - predaj stavebnín a služby v stavebníctve, 42 zamestnancov.
- ZISTAV, s.r.o. – predaj stavebného materiálu – 4 zamestnanci.
- TIMEX, s.r.o. – zatepľovacie práce, 24 zamestnancov.

V extraviláne mesta i okolitých obciach je mnoho drevnej hmoty, preto je aj viacero podnikov zaoberajúcich sa jej ťažbou, spracovaním a výrobou výrobkov z dreva. Odvetvie má dlhú a bohatú tradíciu. Najskôr prevládala len ťažba drevnej hmoty a produkcia drevnej guľatiny, najmä smreka ktorý bol kvôli drevnej hmote vysadený namiesto pôvodných porastov ako monokultúra. Z najväčších sú to Lesy SR, Drevo- lesy s.r.o. Turzovka. Iné firmy sa už okrem prvotného spracovania zaoberajú aj výrobou výrobkov: Drevovýroba, spol. s.r.o. Makov , Filtrácia Fučková , s.r.o, K-Ten KOVO, s.r.o. z Vysokej nad Kysucou, ktorá sa zaoberá okrem kovovýroby aj výrobou školského nábytku a TDF, s.r.o.

Mesto Turzovka bolo dlhé roky významné tiež z hľadiska textilného priemyslu. Na textilnú tradíciu vďaka kvalifikovanej pracovnej sile i vhodným priestorom po zaniknutej textilnej fabrike nadviazalo viacero spoločností. Spoločnosť I-TRAN s.r.o. sa zaoberá výrobou textílií. Medzi iné patria: Konfekčná výroba- Ing. Šuranská, Krajčírska dielňa- Kubošníková.

Domácu potravinársku výrobu zastupuje množstvo malých živnostníkov pôsobiacich v pekárstve, mäsopriemysle, v cukrárenskej výrobe. Každý rok vzniká množstvo drobných firiem a živnostníkov lokálneho charakteru zameraných na výrobu v rôznych odvetviach priemyslu. Ich prevádzky sú väčšinou rozlohou i počtom zamestnancov malé.

Rozvoj priemyselnej výroby sa bude uberať dvoma smermi a to :

- intenzifikáciou výroby na existujúcich plochách pri revitalizácii výrobných prevádzok,
- na nových plochách zriadením priemyselného parku v lokalite Turzovka – Vyšný koniec na ploche navrhovanou preložkou II/487 a železničnou traťou č. 128 a prevádzok pri hranici s k.ú. Podvysoká.

3.8.4. Terciárny sektor

Terciárny sektor zahŕňa všetky druhy služieb, obchod, dopravu a spoje. Ide o najrýchlejšie sa rozvíjajúci sektor. Je tu najnižšia investičná náročnosť, rýchle tempo vedecko-technického pokroku a vysoký rast produktivity práce. Veľký podiel obyvateľov si nachádza pracovnú pozíciu v oblasti služieb, ktoré prevažujú v zamestnaneckej štruktúre. Služby obyvateľom sprostredkujú najmä drobní podnikatelia a živnostníci. Ich výhodou je priamy kontakt so zákazníkom.

Maloobchod

Zásobovanie obyvateľstva tovarmi poskytujú maloobchodné predajne rôzneho druhu. Obchody kvôli ich väčšiemu počtu a širšiemu výberu sortimentu využívajú aj obyvatelia okolitých obcí dochádzajúci do mesta Turzovka za prácou a do škôl. Na území mesta sa nachádzajú predajne:

- potravinárskeho tovaru	12 v meste Turzovka a 6 v mestských častiach Predmier, Hlinené a Vyšný Koniec
- zmiešaného tovaru	6
- nepotravinárskeho tovaru	24

- pohonné látky 1
- obchodné domy (Tesco) a nákupné strediská Hranec a COOP Jednota SD.

Niektoré predajne menších potravín v súkromnom vlastníctve podnikateľov sú združené do spotrebných družstiev Jednota, lebo len tak majú šancu prežiť oproti veľkopredajniam a nákupným strediskám.

Mesto Turzovka je pre okolité obce nodálnym centrom, kde sa sústreďujú sídla jednotlivých firiem. Služby, ktoré poskytuje v slabšej úrovni, alebo neposkytuje vôbec, obyvatelia nachádzajú vo väčšom mestskom centre Čadca, vzdialenom len 16 km, ktoré je dopravne dostupné.

Výrobné služby

Okrem predajní sú v meste situované aj rôzne výrobné a nevýrobné služby. Poskytované sú predovšetkým živnostníkmi a malými súkromnými podnikateľmi. Z významnejších podnikov tu pôsobí Energetika Turzovka s.r.o, Mestský podnik služieb Turzovka. Menšie spoločnosti sa zaoberajú :

- autoservis 3
- opravárenská činnosť 10
- stavebné spoločnosti 4
- remeselné služby 4
- reklamné a tlačiarenské služby 2

Nevýrobné služby

V meste sú 2 cintoríny v Turzovke a v časti Hlinené spolu s Domom smútku. Pohrebné služby zabezpečujú 4 súkromné pohrebniectva. Mestský podnik služieb spravuje verejné WC a údržbu mesta Turzovka. Mestský úrad zabezpečuje správu organizácií sídliacich v budove mestského úradu ako : medzinárodné informačné centrum, Dobrovoľný hasičský zbor, Úrad práce sociálnych vecí a rodiny, Fotoslužba, Daňové poradenstvo Dautip, Advokátska kancelária, Vybavovanie osobných dokladov – detašované pracovisko Ministerstvo vnútra SR, Stavebný úrad, Silver Care – opatrovateľská služba, Daňové poradenstvo. Ostatné nevýrobné služby zabezpečujú:

- kaderníctva 8
- kozmetika, manikúra 7
- solárium 1
- fotoslužby 1
- videopožičovňa 1
- stávkové kancelárie 3
- veterinárna ambulancia 1
- právne služby 2
- daňové poradenstvo 3
- účtovníctvo 5
- informačné služby 1
- autoškola 2
- zmenáreň 3
- predaj textilu 21
- kvetinárstvo 4

Veľké zastúpenie v meste Turzovka má autobusová a kamiónová doprava :

Vavrica – Transport – kamiónová doprava, 17 zamestnancov.

Danza Trans – autobusová preprava, 38 zamestnancov.

Alta T - s.r.o. – kamiónová doprava, 27 zamestnancov

Autodoprava Jozef Stopka - dopravné služby, 23 zamestnancov.

Iványi s.r.o. – kamiónová doprava, 21 zamestnancov.

Finančné služby

Finančné služby sú poskytované viacerými bankovými i nebankovými subjektmi: Stavebná sporiteľňa, Slovenská sporiteľňa a.s., VÚB a.s. pobočka Turzovka. Taktiež dve poisťovne. V meste majú situované svoje bankomaty tri subjekty: Prima Banka Slovensko, a.s., Slovenská sporiteľňa a.s., a VÚB, a.s. Všetky sa nachádzajú v centre mesta. V meste sa nachádzajú tieto administratívne zariadenia :

- Mestský úrad Turzovka
- Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Čadci – vysunuté pracovisko Turzovka
- Detašované pracovisko PZ SR pre zabezpečenie služieb obyvateľov súvisiacich s vybavením občianskych preukazov
- Farský úrad
- Polícia SR obvodné oddelenie
- Pošta

Keďže služby využívajú aj obyvatelia okolitých obcí je predpoklad, že v budúcnosti bude potrebné rozširovať sieť služieb a predovšetkým zlepšovať ich kvalitu a dostupnosť pre obyvateľov.

Stravovacie a ubytovacie služby

Kvantita a pestrosť stravovacích a ubytovacích zariadení momentálne odpovedá dopytu. Spomedzi stravovacích zariadení prevládajú pohostinstvá. Najvyšší počet (25) stravovacích zariadení je koncentrovaných v časti Turzovka Stred. Nájde sa stravovacie zariadenia typu reštaurácia, kaviareň, bar, pohostinstvo a 3 cukrárne. V častiach Hlinené - 2, Predmier - 3 a Vyšný koniec – 3 pohostinstiev. Reštauračné služby ponúka v centre mesta: Artemis, Espresso, Pub 66, Reštaurácia Urbár, Motorest Rudolf Mravec, Fotbal Club Viktoria. Stravovanie taktiež zabezpečuje Jedáleň pri ZŠ Bukovina a jedáleň Materskej školy. Z rýchleho občerstvenia dominuje Pizzeria Charlie.

Ubytovanie ponúka 5 zariadení :

- Motel Smažák (s kapacitou pre 31 až 45 osôb). Na výber je spomedzi šiestich 2-lôžkových izieb s možnosťou jednej prístelky, dvoch 3-lôžkových izieb ako aj troch apartmánov - jedného 5-lôžkového apartmánu a dvoch dvojspálňových apartmánov s kapacitou pre 4 až 8 hostí. Všetky izby a apartmány sú vybavené rádiom, bezplatným WiFi pripojením na internet a vlastnou kúpeľňou so sprchovacím kútom a toaletou. Izby a apartmány vyššieho štandardu sú zariadené modernejším nábytkom a disponujú taktiež televízorom.
- Reštaurácia Armetis – ponúka ubytovanie v 2 izbách kategórie Business Room a Business Apartment, s dôkladne vybraným nábytkom a dekoráciami. Samozrejmosťou je farebný LCD-TV, Wi-fi pripojenie na internet a samostatné sociálne zariadenia. Ubytovanie má samostatný vstup oddelený od reštaurácie.

- Penzión Bukovina - ubytovacia kapacita rekreačného strediska je 45 lôžok. 18 lôžok je v hlavnej chate v dvoj-, troj-, a štvorposteľových izbách so sociálnym zariadením. Hosťom chaty je k dispozícii spoločenská miestnosť s televízorom, jedáleň s barom, stolnotenisová sála, požičovňa horských bicyklov a nohejbalové ihrisko. Vedľa chaty je otvorené ohnisko s altánkom využiteľným v lete aj zime,
- Penzión Bowling - ubytovacia časť má 7 izieb s kapacitou 22 postelí s možnosťou prístelky v 2, 3 a 4 lôžkových izbách. Každá izba má vlastné sociálne zariadenie s kúpeľňou a TV s káblovou prípojkou.

V súčasnosti je počet a kapacita zariadení dostačujúca, avšak aj ony reagujú na dopyt trhu a ubytovacie kapacity sa vzhľadom na predpokladaný rozvoj cestovného ruchu budú rozširovať. Taktiež sa predpokladá nárast počtu a diferencovanosti týchto zariadení ako aj rast kvality poskytovaných služieb.

3.8.5. Dopravná situácia na území mesta – dopravná infraštruktúra

V rámci spádovej oblasti predstavuje mesto Turzovka dopravný uzol, sústreďuje sa tu vyššia vybavenosť a čiastočne aj pracovné príležitosti.

Dopravná dostupnosť z mesta : od Bratislavy je Čadca vzdialená 240 km od Bratislavy po cestnej komunikácii a 230 km po železničnej komunikácii a od Žiliny 30 km . Dostupnosť na chartrove letisko v Dolnom Hričove je cca 50 km, na medzinárodné letiská v Ostrave - Zábřeh cca 70 km a do Popradu cca 180 km.

Doprava patrí medzi rozhodujúce faktory, ktoré ovplyvňujú celkový rozvoj každého regiónu. Infraštruktúra dopravy je rozhodujúca najmä pri zvyšovaní dostupnosti práce (doprava do zamestnania) ako aj dostupnosti služieb obyvateľstva, či zamestnávateľských subjektov. Čo sa týka okresu Čadca, je región pod celoslovenským priemerom a základným problémom je nedobudovanosť dopravného koridoru : sever – juh.

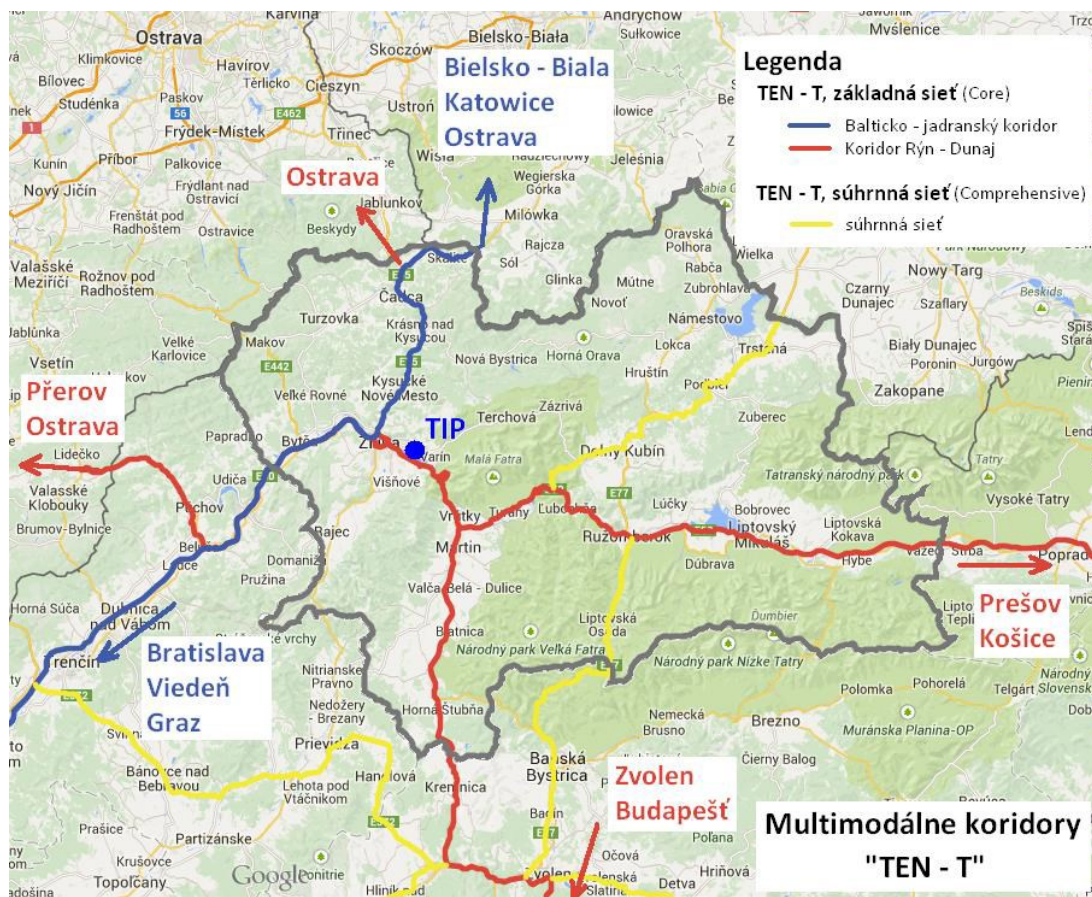
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 1315/2013 z 11. decembra 2013 o usmerneniach Únie pre rozvoj transeurópskej dopravnej siete a o zrušení rozhodnutia č. 661/2010/EÚV nariadení sa stanovujú usmernenia pre rozvoj TEN-T siete s dvojúrovňovou štruktúrou, ktorá pozostáva zo súhrnnej siete (comprehensive) a základnej siete (core). Základná sieť je podskupinou súhrnnej siete, ktorá ju prekrýva. Predstavuje strategicky najvýznamnejšie uzly a prepojenia TEN-T siete v závislosti od dopravných potrieb. Z pohľadu strategického materiálu je v blízkosti R5 ako súčasť súhrnnej siete TEN-T: úsek Svrčinovec – štátna hranica SR/ČR Žilinským krajom prechádzajú dva multimodálne koridory **základnej dopravnej siete TEN – T** (TEN-T CORE Network) ktorá bude tvoriť základnú prioritnú kostru rozvoja udržateľnej multimodálnej európskej dopravnej siete do roku 2030, a to:

Balticko - jadranský koridor: Gdynia - Gdansk - Katowice - Ostrava - Brno - Viedeň; Katowice - Bialsko Biala - Žilina - Bratislava - Viedeň - Graz - Terst - Koper a Terst - Benátky - Bologna - Ravenna, **v Žilinskom kraji tvorený:** železničným traťovými úsekmi Žilina - Bytča (číslo trate 106), Žilina- Čadca – Mosty u Jablunkova (číslo trate 106), Čadca - Zwardoň (číslo trate 114), diaľnicami D1, D3, časťou rýchlostnej cesty R3 od Martina po južnú hranicu kraja a plánovanou Vážskou vodnou cestou

Koridor Rýn - Dunaj: Přerov - Ostrava - Žilina; Zlín - Žilina a Žilina - Košice - hranica s Ukrajinou, **v Žilinskom kraji tvorený:** železničným traťovým úsekom Žilina – Vrútky – Ružomberok – Liptovský Mikuláš – Liptovský Hrádok – Važec (číslo trate 106, 105) a diaľnicou D1.

V zmysle dohody AGTC tvoria oba koridory v Žilinskom kraji aj významné dopravné trasy intermodálnej prepravy. Nespornou výhodou pre mesto je skutočnosť, že mesto leží medzi týmito dopravnými koridormi a nie je extrémne zaťažované kamiónovou dopravou. Prepojenie miestnymi komunikáciami na tieto dopravné koridory umožňuje veľmi dobré dopravné napojenie na hlavné cestné a železničné trasy Slovenska, a to prostredníctvom cesty II/487 na I/18 v Makove a na I/11 a perspektívne aj na D3 v Čadci a prostredníctvom regionálnej železničnej trate č. 128 na magistrálnu železničnú trať č. 127 Ostrava – Čadca – Žilina a magistrálnu železničnú trať č. 129 Čadca – Zwardoň. Cesta II/484 spája Turzovku s Českou republikou a cesta II/541 v smere na Veľké Rovné spája Turzovku s údolím Váhu.

Obrázok 3 Zobrazenie multimediálnych koridorov

Cestná doprava:

Priamo územím okresu prechádzajú medzinárodné cestné ťahy. Hlavnú sieť okresu tvoria cesty I. triedy :

1/11 E 75 cesta medzinárodného významu sever – juh, spája ČR a Poľsko cez Čadcu a Žilinu s Bratislavou .

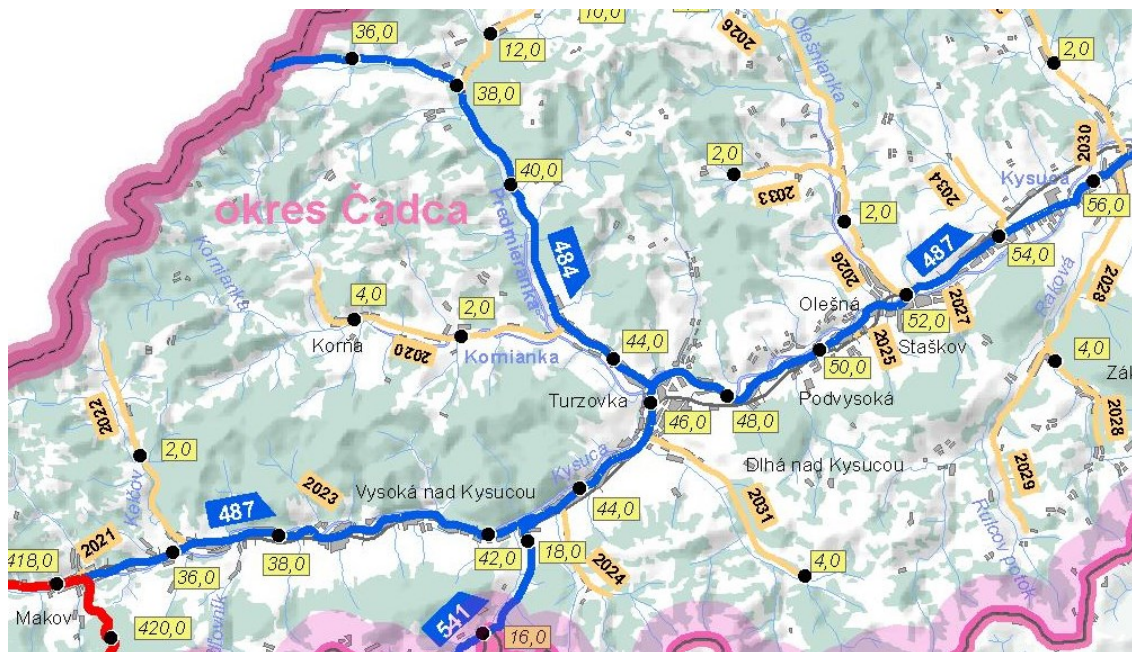
1/18 E442 cesta I. triedy spájajúca Bytču cez Makov s Českou republikou a to smerom na Vsetín a Rožnov pod Radhoštěm.

Cesta ŽSK II/487 spája Čadcu s Makovom a trasa prechádza mestom Turzovka.

Okrem hlavnej cestnej komunikácie z mesta vychádzajú ešte dve cesty II. triedy a to cesta II/484 smerom na Klokočov, ktorej kvalita spĺňa kritéria štandardu a cesta II/541 cez Semeteš smerom na Kotešová. Táto cesta potrebuje nutne dôslednú rekonštrukciu a problémy sú s jej dopravnou priepustnosťou, najmä v zimnom období. Profil cesty sťažuje najmä odstraňovanie

snehu z vozovky. Cesty nižšej (III. triedy) vedú na Korňu (2020), Turkov (2024) a Dlhú nad Kysucou (2031). Zvyšok cestných komunikácií tvoria miestne obslužné komunikácie.

Obrázok 4 Prehľad značenia komunikácií

Zimná údržba	Poradie dôležitosti:			
	I.	II.	III.	IV
Zdroj MPS Turzovka	15 018	10 927	11 238	4 323
Dĺžka miestnych komunikácií v m		3 314 (m ²) – pešia zóna		
Plocha chodníkov pre chodcov (m ²)		+ 845 (m ²) mestské schody (k ZŠ)		
Plocha mestských parkovísk v meste (m ²)		11 595		

Tabuľka 73: Údržba, Zdroj MPS Turzovka

Celková dĺžka dopravných komunikácií v intraviláne mesta: 41 506 m, t.j. cca 41,5 km

Celková dĺžka miestnych komunikácií avizuje vysokú finančnú náročnosť nielen na zimnú údržbu, ale aj na ich opravy, či rekonštrukciu. Mesto má prijatý plán postupnej údržby – harmonogram, ktorý reaguje najmä na potrebu akútnosti a možnosti finančných zdrojov mesta.

V rámci dotazníkového prieskumu prejavená miera nespokojnosti respondentov so stavom dopravnej infraštruktúry dosiahla celkom 11,8%, čo bolo po otázkach zamestnanosti (20,3%, zdravotnej starostlivosti (19,2%) a sociálnej politiky (15,5%) najvyššia miera nespokojnosti. Aj z tohto dôvodu v strategickej, programovej a realizačnej časti PHSR sa opatrenia a indikatívne aktivity primerane venujú problémom v dopravnej infraštruktúre.

Železničná doprava

Mestom Turzovka prechádza jednokolejná železničná trať č. 128 z Čadce do Makova, ktorá je regionálneho významu. V Čadci vzdialenej 14 km, sa táto trať napája na hlavný železničný dopravný ťah medzinárodného významu zaradeného do európskeho systému AGC ako kategória E 40 prvá, do systému AGTC ako kategória C-E40, úsek hranice ČR/SR – Svrčinovec – Čadca – Žilina – Poprad – Kysak – Košice - Čierna nad Tisou.

V priestore mesta vlak zastavuje v centrálnej časti mesta na železničnej stanici Turzovka a na Vyšnom konci na zastávke, vzdialenej cca 4 km od centra.

Trasa železnice je vedená úzkym údolím rieky Kysuce, na husto zastavanom území. Nie je preto reálne uvažovať s jej vylepšovaním bez výnimočného dôvodu, zabezpečeného dostatočným finančným krytím. Veľkým nedostatkom sú časté železničné priecestia, ktoré bývajú zdrojom dopravných nehôd. V budúcnosti je potrebné uvažovať o rekonštrukcii a modernizácii zabezpečovacieho systému.

Osobná doprava na železnici zotráva približne na rovnakej úrovni a v porovnaní s automobilovou dopravou je ťažké rátať s jej väčšími prírastkami. V roku 2008 bolo na železničnej stanici v Turzovke predaných priemerne 324 cestovných lístkov za 24 hodín. Na trati premáva mesačne 780 osobných vlakov, t.j. 26 vlakov denne v oboch smeroch. V októbri 2015 premávalo obojsmerne 24 vlakov, čo je zrejme spôsobené nárastom osobnej automobilovej dopravy. Oproti roku 2008 poklesol v roku 2015 aj počet predaných lístkov (v priemere cca o 15%, pričom svoj vplyv má aj bezplatné cestovné pre študentov a dôchodcov).

Nákladná doprava na železnici bola v roku 2008 zabezpečovaná 57. vlakmi mesačne, v roku 2015 mierne poklesol. Hlavnými prepravovanými substrátmi sú spracované drevo a uhlie.

Hromadná doprava

Hromadná doprava obyvateľstva je zabezpečovaná v rámci železničnej dopravy jediným prepravcom Železničná spoločnosť Slovensko a.s., nákladná doprava železničnou spoločnosťou Cargo Slovakia a.s.. Prímestskú a mestskú autobusovú dopravu zabezpečuje hlavný prepravca SAD Žilina, a.s., súkromní prepravcovia: UNITRANZTECH, Kysučan Expres, DANZA TRANS, Miroslav Budoš. Autobusová doprava je realizovaná z autobusovej stanice pri Tescu a z beskydskej zástavky na Mierovej ulici. Nákladná cestná doprava je zabezpečovaná : ALTA T – s.r.o. Turzovka, Vavrica – Transport, Alexander Ivanyi a Autodoprava Jozef Stopka.

V oblasti dopravy budú jednotlivé ciele a zámery mesta Turzovka zosúladené so strategickými dokumentmi MDVRR SR a inými relevantnými rozvojovými dokumentmi na všetkých úrovniach.

3.8.6. Komunikačné a informačné siete

Internetové pripojenie prevádzkuje spoločnosť Herakles (Ing. Miroslav Sebechlebský) v rámci mesta je napojených (marec 2016) cca 260 domácností a v rámci Mikroregiónu Horné Kysuce cca 1500 pripojení. Väčšina pripojení je typu 6MB/1MB a ostatné sú s prenosovou rýchlosťou 7MB/2MB.

Ďalším prevádzkovateľom je TESS Media Žilina. Pripojenie je realizované v rámci káblovej televízie. V rámci mesta sú dostupní všetci mobilní operátori, ktorí rovnako ponúkajú možnosti internetových pripojení.

3.8.7. Rozvodné siete v meste

Hlavným zdrojom elektrickej energie je vodná elektrárňa Hričov na rieke Váh. Je prvým stupňom druhej vážskej kaskády a jedná sa o priehradovú akumuláciu elektrárne s tromi turbínami typu Kaplan a výkonom 31,5 MW. Priemerná ročná výroba el. energie je 59,1 GWh. Rozvod elektrickej energie pre územie mesta Turzovka je realizovaný z dvoch 110 kV uzlov (TR 110/22 kV Čadca a Bytča), po 22 kV vedeniach číslo 187 TR Čadca – Turzovka a 232 TR Bytča – Makov – Turzovka. (Pivarčí, 2002)

Elektrifikované je celé územie mesta, dané vedenia č. 187 a č. 232 vedú el. energiu smerom cez Predmier a Hlinené do okolitých obcí. Avšak v časti Predmier dochádza k nedodržaniu ochranného pásma v oblasti IBV. Zásobovanie elektrickou energiou aktuálne zabezpečuje celkom 21 trafostaníc s celkovým inštalovaným výkonom 7.227 kVA. Do domácností je elektrická energia rozvádzaná sekundárnymi vedeniami dvoma spôsobmi: vzduchom po betónových stĺpoch, čo je vhodnejšie pri IBV a v zemi prostredníctvom mrežovej siete, čo je vhodné pre centrum a husto zastavané územie. V období rokov 2006 až 2007 bola prevedená výmena drevených stožiarov za betónové.

Systém verejného osvetlenia mesta obsahuje celkovo 959 ks svetelných bodov. Pôvodných sodíkových neekonomických typov svietidiel je celkom 409 ks. V rámci akcie Regenerácia sídiel bolo inštalovaných 136 ks halogenidových ks svietidiel. Od roku 2015 mesto pristúpilo k postupnej výmene neekonomických sodíkových svietidiel za úsporné LED svietidlá. Reálna úspora elektrickej energie je až 82% oproti zastaraným systémom. Mesto realizovalo rekonštrukciu verejného osvetlenia mestských častí v roku 2015 v dvoch etapách.

1. Etapa - Zahŕňala výmenu 180 ks sodíkových svetelných bodov za úsporné LED svietidlá s elektronickým predradníkom vrátane výmeny vzdušného káblového vedenia v celkovej dĺžke 8 km. Súčasne bolo vymenených 6 ks pôvodných RVO skriní za nové s elektronickým systémom riadenia cez GPS.
2. Etapa – Došlo k výmene 234 ks pôvodných sodíkových svietidiel za úsporné LED svietidlá s elektronickým predradníkom a výmene 7 ks pôvodných RVO skriní nové.

3.8.8. Plynofikácia a rozvody tepla

Dodávky plynu zabezpečuje Slovenský plynárenský priemysel, a.s., v Žiline. K SDOB 2001 bolo plynofikovaných 426 bytov v meste. V súčasnosti je však zrealizovaná výstavba plynofikačnej siete, čím sa zvýšil počet domov a bytov pripojených na sieť plynu. Bez plynových prípojok sú zväčša len osady. Plynové potrubia sú vedené v krajnici miestnych komunikácií. Plyn sa vyžíva predovšetkým na vykurovanie, menej varenie a ohrev vody. Záujmom mesta je v ďalšom období postupné rozširovanie plynofikácie aj do týchto častí mesta

Prívod plynu zabezpečuje VTL plynovod DN 150 PN 40 Raková -Turzovka a následné VTL prípojky VTL DN 80 a VTL DN 150 privádzajúce plyn do dvoch regulačných staníc s výkonom 3000 m³/h a 5000 m³/h. V súčasnosti bola dokončená prvá etapa plynofikácie, v zámere je dokončenie 2. etapy. V súčasnosti jediným veľkoodberateľom plynu je spoločnosť ENERGETIKA TURZOVKA s.r.o.. Veľkoodberatelia odoberajú 1648 tisíc m³ ročne, maloodberatelia priemerne 183m³/h ročne a obyvateľstvo 641 m³/h ročne. Medzi stredných odberateľov plynu patria bytový dom č. 272 so spotrebou 70 tisíc m³ ročne .

Zásobovanie teplom

Mesto Turzovka ako aj celý región Kysúc, patrí do mierne teplej až chladnej klimatickej oblasti. Dĺžka vykurovacieho obdobia sa pohybuje okolo 230 dní ročne. Tento počet vykurovacích dní sa v dôsledku globálneho otepľovania za ostatné roky znížil cca o 7 až 11%.

Podľa údajov SDOB 2001 bolo v regióne Dolných Kysúc 803 bytov pripojených na ústredné diaľkové kúrenie, 978 bytov bolo vykurovaných lokálnym ústredným kúrením. Z toho 25 % plynom, 14 % elektrickou energiou a 60 % tuhými palivami. Tento pomer sa v súčasnosti v dôsledku plynofikácie mení v prospech vykurovania plynom. Najväčším dodávateľom tepla je Kotelňa Šárky patriaca firme ENERGETIKA TURZOVKA s.r.o. Na túto kotelňu je centrálné prepojená kotelňa ZŠ Bukovina, celkový inštalovaný výkon je 6,4 MW. Menšie kotelne sa nachádzajú v bloku domov č.13 pripojené s výkonom 264 kW , bloku 272 s výkonom 300 kW, gymnázium Turzovka s výkonom 306 kW. Veľké spoločnosti majú vlastné kotelne vykurojúce ich prevádzky. Medzi ne patrí kotelňa I.TRAN na pevné palivo, Drevovýroba 2x2,8 MW, Konzervárne Turzovka využívajú plyn a Konfekčná výroba Šuranská disponuje kotlom s výkonom 300 kW. Rezervu v dodávke tepla tvorí len najväčšia kotelňa Šárky. Veľké množstvo IBV prechádza počas plynofikácie z vykurovania tuhými palivami na vykurovanie zemným plynom, no rozdiel je ešte stále veľký. Postupne dochádza k prechodu na vykurovanie zemným plynom, najmä vďaka postupujúcej plynofikácii.

Novodobé ekologické trendy v oblasti vykurovania prostredníctvom obnoviteľných zdrojov energie a využívání biopalív sa dostávajú do povedomia magistrátu i podnikateľov. V súčasnosti produkuje teplo prostredníctvom biomasy Turzovská drevárska fabrika, s.r.o., s celkovým výkonom 3,6 MW, ktorá je predizolovaným potrubím prepojená na CZT Šárky . V stredno a dlhodobom horizonte ide o ekologickjšiu výrobu tepla, ktorá je navyše podporovaná štátom i orgánmi EÚ, a je aj ekonomicky výhodnejšia. Dôjde k racionálnejšiemu využívaniu zdroja energie ako aj úspore nákladov na produkciu tepla o desiatky percent.

3.8.9. Pošta a telekomunikácie

Pošta v Turzovke spadá pod Stredisko poštovej prevádzky Čadca (SPP), ktoré je priamo riadené OU Stredoslovenské riaditeľstvo pôšt Banská Bystrica. Z hľadiska poštovej prepravy patrí pod Oblastné spracovateľské centrum Čadca 1 s príslušnosťou do hlavného spracovateľského centra (HSC) Žilina 2 a vylievacej pošty Žilina 2. (cit. in. Pivarčí, 2002). Pošta je od roku 2014 situovaná v samostatnej budove na Mierovej ulici : Turzovka Stred č.311 . V súčasnosti kapacitne vyhovuje potrebám obyvateľstva.

Telekomunikačná ústredňa je zaradená do primárneho telekomunikačného obvodu Žilina. Z technického hľadiska sa jedná o digitálnu ústredňu RSU pripojenú na oblastný optický kábel vedený z Čadce do Makova. Taktiež sa nachádza v nevyhovujúcich priestoroch. Telefónna sieť je vedená dvoma spôsobmi: optickými káblami v zemi v intravilánu mesta. Druhý spôsob je káblami po stĺpoch v oblasti rozptýleného osídlenia.

3.8.10. Rozvody vody a kanalizácia v meste .

Približne 73 % obyvateľov mesta je v súčasnosti zásobovaných pitnou vodou z verejného vodovodu mesta Turzovka. Zvyšných 27 % obyvateľov je zásobovaných pitnou vodou zo súkromných vodovodov / osady U Chrapa, U Šamajov, U Tunáka, Mikovský háj / a individuálnych zdrojov / studní a vrtov / v odľahlejších mestských častiach a osadách. Verejný vodovod v katastri mesta Turzovka je v správe firmy SeVaK a.s. , závod 06 Žilina. Pitná voda do systému je dodávaná z dvoch zdrojov.

1. Zo zdroja podzemnej vody z nivy rieky Kysuca , situovanej v mestskej časti Závodie v intraviláne mesta Turzovka. Tu sú zriadené 4 hlbinné studne, odkiaľ je voda prečerpávaná do vodojemu s celkovým objemom 2 x 650 m³. Odtiaľ je voda dodávaná gravitačným potrubím do mestských častí Stred, Vyšný koniec, Závodie, Predmier a Hlinené. Kapacita vodovodu je 21,3 l/s.
2. V rámci akcie Zásobovanie pitnou vodou a odkanalizovanie Horných Kysúc bolo v roku 2009 v meste Turzovka uvedených do prevádzky 13,047 km nových rozvodov pitnej vody. Voda je vedená potrubím zo zdroja, ktorým je vodná nádrž v Bystrickej doline cez novovybudovaný vodojem Bukovina s objemom 2 x 500 m³.

Mesto Turzovka v súčasnosti disponuje pomerne rozvinutou kanalizačnou sieťou s vlastnou čističkou odpadových vôd / ČOV /, situovanou v obci Podvysoká. V rámci akcie Zásobovanie pitnou vodou a odkanalizovanie Horných Kysúc bolo v roku 2009 uvedené do prevádzky 259 km novovybudovanej splaškovej kanalizácie a dve zrekonštruované ČOV v Turzovke a v Čadci. Záväzný cieľový ukazovateľ uvedenej akcie by mali predstavovať napojenie obyvateľov na verejnú kanalizačnú sieť v rozsahu 83 %.

Mesto Turzovka plánuje v blízkej dobe vybudovať verejnú kanalizáciu v mestskej časti Turkov / v súčasnosti je spracovaná projektová dokumentácia na stavby Pretlak pod železnicou a Predĺženie Turkov v dĺžke cca 500m /. Okrem tejto akcie je v pláne mesta vybudovanie verejnej kanalizácie v mestskej časti Vyšný koniec U Pavlíkov a Semetešská cesta.

Pri rozširovaní vodovodnej a kanalizačnej siete v meste Turzovka bude rešpektovaný dokument - Plán rozvoja verejných vodovodov a kanalizácií Žilinského kraja.

3.8.11. Samospráva mesta

V zmysle § 1 ods. 1 zák. 369/1990 Z z. O obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, je obec samostatným samosprávnym a správnym celkom Slovenskej republiky. V zmysle zák. 221/1996 Z.z. o územnom a správnom usporiadaní SR v znení neskorších predpisov, samosprávnymi územnými celkami SR, sú obce a Vyššie územné celky. Obce sú správnymi celkami, ak podľa osobitných zákonov vykonávajú štátnu správu. V rámci slovenskej miestnej správy vystupujú slovenské obce v dvojzjednom obsadení ako

1. Samosprávne celky – v situácií, keď obce vykonávajú vlastnú samosprávnú pôsobnosť.
2. Správne celky - v situácií, keď obce zabezpečujú prenesenú pôsobnosť ako nepriamy vykonávateľ štátnej správy.

Pri vymedzení osobného základu obce, zák. O obecnom zriadení obce vychádza z koncepcie, že obec predstavuje určité územné spoločenstvo jej obyvateľov, ktoré majú na jej území trvalý pobyt. V zmysle § 1. ods. 1 zák. O obecnom zriadení, je obec právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovení zákonov, samostatne hospodári s vlastným majetkom a vlastnými príjmami. V tomto smere Zákon o obecnom zriadení konštituoval obec ako právnickú osobu a priznal jej právnu subjektivitu. Obec teda existuje ako samostatný právny subjekt. Obec má tak súkromno – právnu subjektivitu – t.j. má spôsobilosť a práva v oblasti civilných vzťahov (občianskoprávne, pracovnoprávne, obchodnoprávne) ako aj administratívnoprávnu subjektivitu, ktorá je daná právomocou samostatne konať a rozhodovať v právnom vzťahu.

Obecná samospráva predstavuje neoddeliteľnú súčasť verejnej samosprávy spoločnosti a je charakterizovaná ako výkonné pôsobenie a ovplyvňovanie spoločenského života inými verejnoprávnymi subjektmi ako je štát. Samospráva ako nezastupiteľná zložka demokracie, je výrazom práva a schopnosti samosprávnych orgánov v rámci svojej zodpovednosti a v záujme obyvateľov regulovať a riadiť časť verejných záležitostí.

Základnou ideou samosprávy po roku 1989 je idea nezávislej miestnej komunity od štátu a prirodzená túžba nás samých „ spravovať si slobodne svoje vlastné záležitosti

3.8.12. SWOT analýza – technická infraštruktúra mesta

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none">• vybudovaný vyhovujúci systém regionálnej železničnej a autobusovej dopravy,• blízkosť dopravného koridoru európskeho významu: sever – juh,• vybudovanosť miestnych dopravných sietí a výhodné možnosti napojenia sa na hlavnú komunikačnú sieť ,• aktuálne dostačujúce zásobovanie pitnou vodou, teplom, elektrickou energiou a plynom,• dobre fungujúca vodovodná sieť z miestnych zdrojov ,• realizácia projektu : Zásobovania pitnou vodou a odkanalizovania Horných Kysúc,• vybudovaná kanalizačná sieť a napojenie na ČOV odvádzajúcej odpadovú vodu z časti mesta,• vybudované verejné osvetlenie (VO),• vybudovaná funkčná digitálna telefónna sieť,• funkčné a postačujúce pokrytie územia mesta signálom mobilných operátorov,• funkčný mestský kamerový systém• existencia skľudnenej zóny v centre mesta.	<ul style="list-style-type: none">• nízka kvalita existujúcej miestnej cestnej siete,• absencia chodníkov pre chodcov popri väčšine miestnych komunikácií• nedoriešené témy nemotorovej dopravy,• nevyhovujúca poloha a kvalita autobusovej stanice a odstavných plôch,• nepreviazanosť autobusovej a železničnej dopravy,• nedostatočné napojenie domácnosti na kanalizačnú sieť,• nespevnené korytá vodných tokov v intraviláne mesta, spôsobujú podmývanie brehov,• klesajúci prietok vody vo vodných tokoch a pokles hladiny podzemných vôd,• modernizačný dlh technického stavu miestnej siete rozhlasov, VO, elektrických vedení,• potreba zníženia energetickej náročnosti (VO),• problematická dostupnosť pripojenia k sieti internet,• nedostupnosť kamerového systému na rizikových miestach,• chýbajúce oddychové, či rekreačné zóny v intraviláne mesta.
PRÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none">• oprava a rekonštrukcia miestnych cestných komunikácií, vybudovanie chodníkov pre chodcov,• optimalizácia riešení nemotorovej dopravy ,• realizovať opatrenie preventívneho charakteru najmä v oblasti vodných tokov,• udržať kvalitu životného prostredia na území mesta,• rekonštrukcia miestnych rozhlasov,	<ul style="list-style-type: none">• zhoršujúci sa stav miestnych komunikácií,• vznikajúci deficit parkovacích miest• ohrozenie bezpečnosti cyklistov, korčuliarov, či občanov pri pohybe na miestnych komunikáciách,• znižovanie kapacít vodných zdrojov v regióne a možné vyhynutie života vodných živočíchov ,• zvyšovanie nákladov na prevádzkovanie energetickej náročných

verejného osvetlenia, elektrického vedenia,

- možnosti zníženia energetickej náročnosti pri modernizovaní infraštruktúry mesta znižovane modernizačného dlhu existujúcich zariadení (budovy, osvetlenie, komunikačné siete a i.),
- zvyšovať PC gramotnosť obyvateľstva a vytvárať podmienky pre zavádzanie inovatívnych IK technológií,
- využiť reálne možnosti získavania finančnej podpory na vybudovanie technickej infraštruktúry zo štátnych dotácií a fondov EU,
- dobudovať rekreačno – oddychovú zónu na nábreží rieky Kysuce,
- Zabezpečiť parkovacie plochy pre bicykle s určeným minimálnym percentuálnym počtom miest do 20 % kapacity parkoviska pre motorové vozidlá v zmysle STN 73 6110,
- na ochranu diaľnic, ciest a miestnych komunikácií a premávky na nich, mimo sídelného útvaru mesta ohraničeného dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce, dodržať cestné ochranné pásma v zmysle zákona č.135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon),
- postupovať podľa: k. č. 513/2009 Z.z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov, postupovať v súlade s príslušnými technickými predpismi a STN, rešpektovať trasovanie existujúcej dopravnej štruktúry,
- pri navrhovaní jednotlivých lokalít v blízkosti pozemných komunikácií a železničných tratí je nevyhnutné posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy a dodržať pásmo hygienickej ochrany pred hlukom a negatívnymi účinkami dopravy v zmysle vyhlášky MZ SR č.549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácii v životnom

subjektov – znižovanie disponibilných zdrojov mesta,

- finančná poddimenzovať samospráva vytvára problémy pokrytia prevádzkových nákladov prevádzkovými príjmami a udržať si stabilný celkový rozpočet,
- podporovať aktivity zvyšujúce PC gramotnosť v zariadeniach, ktorých je mesto zriaďovateľom,
- vysoká miera administratívnej náročnosti tvorí problémy s čerpaním finančných prostriedkov z fondov EÚ,
- zložité čerpanie finančných prostriedkov zo štátnych dotácií a nízka miera schválenej finančnej pomoci zo strany štátu i eurofondov.

prostredí v znení neskorších zmien a predpisov.

- postupovať v súlade s uznesením vlády SR č. 223/2013 o Národnej stratégii rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR.

3.9. EKONOMICKÉ VYUŽÍVANIE ZDROJOV

3.9.1. Okres Čadca ako ekonomicky depresný región

Okres Čadca z pohľadu ekonomického vývoja patrí do skupiny tzv. **ekonomicky depresných regiónov**, t.j. regiónov, ktoré si nedokážu vlastnými silami pomôcť. Tradičné priemyselné odvetvia sa dostali do dlhodobej krízy a nerozvinutá regionálna infraštruktúra objektívne nemôže vytvárať podmienky pre nárast dôležitejších priemyselných aktivít. Ekonomická depresia, najmä z aspektu absencie vlastných zdrojov, prehľbuje disproporcie k ostatným regiónom. Nízka cena práce ako komparatívna výhoda spôsobuje odchod mladej, kvalifikovanej a produktívnej pracovnej sily z týchto regiónov. Následne prirodzene klesajúci index vzdelania v regióne nemôže vytvárať záujem investorov. V roku 2005 zverejnila M.E.S.A 10 materiál, ktorý každej obci na Slovensku na základe indexu deprivácie (ID) priradil mieru chudoby. Pri intervale ID: 0 až 100 (100 – najvyššia miera chudoby), priradil Turzovke ID = 8. Podľa tohto atribútu je z Mikroregiónu Horné Kysuce najhoršie Klokočov ID = 17 a Dlhá n/Kysucou ID = 16. Najlepšie je na tom mesto Čadca ID = 6. V rámci Žilinského kraja najvyšší ID = 38 má obec Veľké Borové, v okrese Liptovský Mikuláš. Celkovo je hodnotených 2 903 obcí.

3.9.2. Charakteristika podnikateľského prostredia v regióne (NUTS IV)

V hodnotení **kvality podnikateľského prostredia**, ktorá bola na úroveň okresov spracovaná Podnikateľskou alianciou Slovenska, sa **okres Čadca umiestnil na 61. mieste** zo 79 sledovaných okresov Slovenska, pričom ako **najväčšia bariéra v jeho rozvoji bola identifikovaná nedostatočná kvalita a dobudovanosť cestnej infraštruktúry, prepojenie odborných škôl s trhom práce a prílev zahraničných investícií.**

Identifikácia zásadných problémov regionálneho rozvoja

(zdroj: PAS/podnikateľská aliancia Slovenska)

- dlhodobá migrácia pracovnej sily – dopad na vyst'ahovalectvo (okr. Čadca je jedným z typických príkladov),
- dopady šedej ekonomiky na kvalitu podnikateľského prostredia na úrovni regiónov,
- hospodárenie miestnych samospráv,
- úroveň prepojenia odborného školstva a trhu práce,
- vplyv činností úradov na podnikanie,

- pokračujúca administratíva a byrokracia spojená s priet'ahmi v konaní na úradoch,
- úroveň ochrany súkromného majetku,
- nezodpovedajúca kvalita cestnej/dopravnej infraštruktúry,
- nízky záujem štátnych inštitúcií o problematiku regiónov (najmä z kategórie – depresných),
- nízka miera vymožitelnosti práva na okresných súdoch,
- vysoké disparity medzi regiónmi.

Faktory rozvoja regiónu	Kľúčové disparity
Rozvíjajúce sa súkromné agentúry sprostredkovania práce	Zvyšujúce sa migračné saldo ekonomicky aktívneho obyvateľstva
Vyhovujúce pokrytie regiónu službami zamestnanosti	Trvale zvyšujúca sa rigidita národného TP, ktorá má negatívny dopad na miestne TP
Zvýšenie zamestnanosti – plnenie cieľov Lisabonskej zmluvy v oblasti zamestnanosti	Nezáujem investorov, nevybudovaný priemyselný park, neexistencia priemyselných, resp. obchodných zón
Kvalita existujúcej pracovnej sily	Pracovný potenciál je neustále znižovaný odchodom vzdelanej a kvalifikovanej pracovnej sily do zahraničia, resp. do regiónov v SR
Zhodnocovanie drevnej hmoty	Absencia finančných zdrojov na nové technológie

Tabuľka 74: Faktory rozvoja regiónu, Zdroj PAS :Konkurencieschopné regióny 21

Najväčšie konkurenčné výhody regiónu (podľa PAS)

- Existujúci potenciál cestovného ruchu (resp. turizmu),
- Dostupnosť voľnej pracovnej sily,
- Dostupnosť kapitálových a finančných zdrojov,
- Motivácia zamestnancov k produktívnejšej práci,
- Plnenie úloh úradmi.

Regionálne problémy v SR patria k dlhodobým a najpálčivejším problém celoplošného trhu práce. Index regionálneho podnikateľského prostredia IPRR – vyjadruje kvalitu existujúcich podmienok na podnikanie. PAS v roku 2010 spracovala materiál: Konkurencieschopné regióny 21, ktorý bol spolufinancovaný z Nórskeho investičného mechanizmu a štátneho rozpočtu. Index IRPP je kompaktom 106 nezávislých indikátorov. Hodnota týchto indikátorov je stanovená v rozpätí : 1 – najnižšia hodnota = najhoršie podmienky až po maximálnu hodnotu : 6 najlepšie podmienky.

Jednotlivé indikátory sú kategorizované do štyroch subindexov:

- subindex I Ekonomická aktivita a legislatíva
- subindex II Verejná správa
- subindex III technológia a infraštruktúra
- subindex IV vzdelávanie a ľudské zdroje

Nasledujúci prehľad udáva projektom zistené parametre v okresoch Žilinského kraja

Okres Poradie v SR	Subindex				IR PP	Okres Poradie v SR	Subindex				IR PP
	I.	II	III	IV			I.	II	III	IV	
Žilina 8	4,17	3,20	3,93	3,95	3,90	K. N. Mesto 34	3,50	3,36	3,04	3,66	3,43
Ružomb. 23	3,71	3,27	3,44	3,74	3,56	D. Kubín 42	3,46	3,24	2,97	3,46	3,32
L.Mikuláš 28	3,65	3,05	3,64	3,52	3,52	Bytča 43	3,28	3,45	3,44	3,18	3,31
SLOVENSKO	3,51	3,32	3,30	3,50	3,43	T. Teplice 52	3,12	3,39	2,91	3,22	3,14
Martin 38	3,46	3,15	2,96	3,62	3,35	Námestovo 55	2,86	3,52	2,86	3,38	3,12
Tvrdošín 41	3,37	3,38	2,90	3,59	3,33	Čadca 61	3,08	3,37	2,68	3,23	3,05

Tabuľka 75: Zdroj PAS :Konkurencieschopné regióny 21

Poznámka: tučným typom písma je poradie (číslo) za názvom okresu, ktoré indikuje poradie okresu v rámci všetkých okresov SR. Čím má číslo väčšiu hodnotu tým je postavenie okresu v rebríčku nepriaznivejšie, napr. okr Čadca s poradím 61 znamená, že za okresom ČA sa nachádza ešte 18 okresov SR (do počtu 79 okresov).

Nasledujúci prehľad uvádza niekoľko vybraných indikátorov (z celkového počtu 106), kde okres Čadca patrí medzi najhoršie a najlepšie hodnotené ukazovatele

NAJHORŠIE hodnotené indikátory	P/SR	NAJLEPŠIE hodnotené indikátory	P/SR
Disciplína a pracovitosť zamestnancov	69	Vymožiteľnosť práva na okresnom súde	23
Vplyv prírod. podmienok na podnikanie	67	Vplyv korupcie na rozhodovanie úradov	33
Zmena podmienok na podnikanie	75	Hustota ciest II. triedy	33
Využívanie osobných motor. vozidiel	42	Využívanie nákladných motor. vozidiel	14
Dopad šedej ekonomiky na podnikanie	79	Index starnutia	13
Vyprodukovaná pridaná hodnota	66	Dynamika trhu práce	26
Doba pracovnej neschopnosti	68	Úspešnosť žiakov na maturite slovenského jazyka	21
Produktivita zamestnancov	69	Úspešnosť žiakov na maturite:	16

Ekologickosť produkcie	67	matematika	
Vplyv činnosti úradov na podnikanie	70	Počet žiakov základných škôl	11
Kvalita cestnej infraštruktúry	70	Úspešnosť žiakov: monitor matematika	20
Priemerná mesačná mzda	70	Dostupnosť vysokokvalifikovanej sily	22
Spoločnosť obchodných partnerov	77		
Rozvojový potenciál podnikov	72		
Dĺžka života	71		
Prílev zahraničných investícií	67		
Kvalifikácia UoZ	68		
Mzdové očakávania UoZ	74		

Tabuľka 76: Hodnotiace indikátory, Zdroj PAS :Konkurencieschopné regióny 21

3.9.3. Zdroje zamestnanosti

Podnikateľská sféra (zamestnávateľa, SZČO, SHR a SP)

Za účelom podpory investovania vypracoval v roku 2009 Úrad ŽSK „Katalóg investičných príležitostí Žilinského samosprávneho kraja“, ktorý v tlačenej a elektronickej slovensko –anglickej verzii prezentuje viac ako sto investičných príležitostí v kraji. Z okresu Čadca je zaznamenaných 11 možností a v okrese Kysucké Nové Mesto 3 možnosti.

V rámci regiónu Kysúc sú lokalizované 2 plochy pre priemyselné parky regionálneho významu, ktoré prešli procesom EIA a to: priemyselný park (PP) Krásno nad Kysucou s rozlohou 85 ha a PP Kysucké Nové Mesto s rozlohou 67 ha. Obe lokality sú zahrnuté v schválenom územnom pláne oboch miest.

Sektor	%	sektor	%
Ľahký priemysel	44,6	Obchod a doprava	24,7
Ťažký priemysel	14,5	Ostatné služby	6,0
Stavebníctvo	5,5	poľnohospodárstvo	4,8

Tabuľka 77: Štruktúra podnikateľského sektora (okres Čadca)

Fyzické osoby (FO)

Ukazovateľ: %Turzovka/okr.CA – predstavuje podiel FO v meste Turzovka z celkového počtu FO v okrese Čadca

Ukazovateľ	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SZČO – živnostníci	499	508	544	576	608	613	6018	640	589	577
%Turzovka/okr.CA	8,7	8,3	8,3	8,3	8,1	8,2	8,1	8,1	8,2	8,1
SHR (súkr. hosp. roľníci)	7	7	7	7	8	8	7	7	7	8
%Turzovka/okr.CA	3,3	3,9	3,8	4,6	4,3	4,5	4,5	4,4	4,8	5,4
SP (slobodné	25	25	13	12	12	12	12	12	12	14

povolania)										
%Turzovka/okr.CA	13,6	14,1	7,7	7,1	7,3	6,9	6,8	6,6	6,7	7,3
FO – spolu	531	540	564	595	628	633	637	659	608	599
%Turzovka/okr.CA	8,7	8,32	8,16	8,2	8,02	8,05	8,04	7,98	8,08	8,01

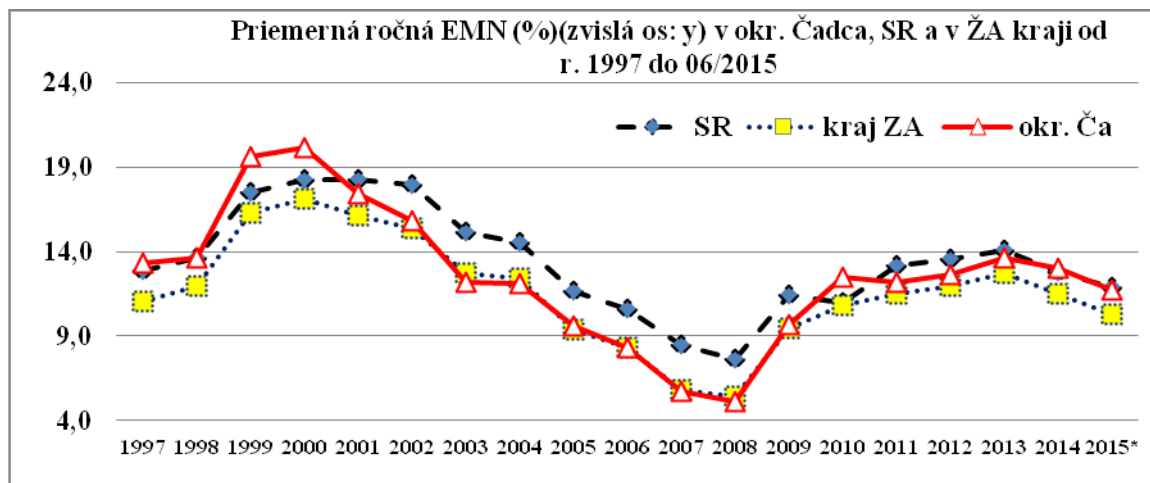
Tabuľka 78: Štruktúra podnikateľského sektora, Zdroj ŠÚ SR + vlastný prepočet (rok 2014 – údaj v čase spracovania nebol k dispozícii)

Najvyšší počet FO ku 31.12. 2013 v rámci Žilinského samosprávneho kraja bol zaznamenaný v okresoch Žilina (13 430), Čadca (7 474) a Martin (6 992), pričom od roku 2011 je zaznamenaný úbytok FO (v okrese Žilina o 1 251, v okrese Čadca o 780 a v okrese Martin o 725 FO).

3.9.4. Vývoj nezamestnanosti v regióne (NUTS IV)

Základné ukazovatele trhu práce sú štatisticky sledované iba po úrovni NUTS IV. Teda v tejto časti materiálu sú tieto ukazovatele uvádzané pre okres Čadca.

Nasledujúci graf vyjadruje retrospektívu vývoja priemernej evidovanej ročnej miery nezamestnanosti na lokálnej (okr.Čadca – NUTS IV), regionálnej (Žilinský kraj – NUTS III) a národnej (Slovensko – NUTS I.) úrovni od roku 1997 (kedy vznikol nový okres Čadca) do 30.06.2015.

Obrázok 5. Priemerná ročná EMN, Zdroj: 1997 – 2011 mesačné štatistiky ÚPSVaR Čadca 2012 – 2015 Ústredie PSVR+ vlastný prepočet

Z retrospektívy vývoja EMN v hodnotenom období je zrejماً základná tendencia dlhodobého vývoja nezamestnanosti viacúrovňového trhu práce a to evidentná previazanosť tohto základného ukazovateľa trhu práce. Všeobecne možno konštatovať, že ak sa darí slovenskej ekonomike, darí sa aj regiónom, čo sa odráža na hodnote miery nezamestnanosti.

Výkonnosť ekonomiky Slovenska je však v procese globalizácie úzko previazaná s ekonomikou EÚ, ktorá je však previazaná so svetovými ekonomikami. Obdobie rokov 2000 – 2002 a 2008 až 2012, v ktorých svetová ekonomika spomalila, mala negatívne dopady na viacúrovňový trh práce na Slovensku.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

Na precizáciu vývoja, nasledujúca tabuľka uvádza mesačné miery (celkovej: CMN a evidovanej: EMN miery nezamestnanosti) v okrese Čadca v rokoch 2013 a 2014. (údaje sú v %).

2013	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	Φ
CMN	15,3	15,7	15,5	14,7	14,4	14,5	14,8	14,4	15,2	15,1	15,1	15,2	15,0
EMN	13,9	14,0	14,0	13,2	13,1	13,2	13,7	13,3	14	13,7	13,7	13,7	13,6
2014	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	Φ
CMN	15,5	15,5	15,1	14,7	14,4	14,4	14,3	14,0	14,1	13,9	14,0	14,1	14,5
EMN	13,9	14,0	13,7	13,2	13,2	13,1	12,9	12,7	12,5	12,4	12,3	12,4	13,02

Tabuľka 79 : Miera zamestnanosti, Zdroj: mesačné štatistiky Ústredia PSVR Bratislava + vlastný prepočet

Poznámka: priemerný celkový počet UoZ v Turzovke v roku 2013 bol 559 UoZ, v roku 2014 bol priemerný počet 510 UoZ, čo zodpovedá priemernej CMN v okrese Čadca

Vytvorenie pracovných miest v meste Turzovka pre občanov so zdravotným postihnutím, formou samozamestnania (SZČO) a v chránených dielňach, resp. pracoviskách od 1.1.2010 do 30.06.2015, z radov uchádzačov o zamestnanie

Počet miest	Fyzickými osobami	Právnickými osobami	Neziskovými subjektmi	Spolu
vytvorené	4	9	6	19
zaniknuté	1	4	0	5

Tabuľka 80: vytvorenie pracovných miest, Zdroj: štatistiky ÚPSVaR Čadca

Vytvorenie miest v meste Turzovka pre občanov formou samozamestnania (SZČO) od 1.1.2009 do 30.06.2015, z radov uchádzačov o zamestnanie (UoZ pred podaním žiadosti mali trvalý pobyt v meste

Počet vytvorených miest	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
UoZ – muži (z mesta Turzovka)	23	16	12	12	0	2	3
UoZ – ženy (z mesta Turzovka)	4	8	9	6	6	1	0
Vytvorené miesta – spolu	27	24	21	18	6	3	3

Tabuľka 81: vytvorenie pracovných miest, Zdroj: štatistiky ÚPSVaR Čadca

Prevaha vytvorených miest u mužov je najmä v stavebníctve a činnostiach, ktoré súvisia so spracovaním drevnej hmoty. Vytváranie miest u žien sa orientovalo najmä na maloobchodné činnosti a služby (účtovníctvo, kaderníctvo a pod.).

Znižovanie nezamestnanosti formou samozamestnania po roku 2008 (celosvetová finančná a hospodárska kríza) vykazuje (nielen v okrese Čadca, ale celoplošne) niekoľko základných tendencií:

- a.) Postupne klesajúci záujem zo strany nezamestnaných
Ako hlavné dôvody tohto celoplošného trendu možno uviesť
 - zhoršujúca sa výkonnosť ekonomiky v globálnom meradle,
 - sprísnenie legislatívnych podmienok zo strany MPSVR SR pri získaní finančného príspevku,

- narastajúca administratíva a byrokracia spojená so získaním tohto príspevku .
- b.) Pre mužov z Kysúc je to jedna z mála reálnych alternatív, ako zabezpečiť príjem do rodiny. Bohužiaľ, absolútna väčšina týchto SZČO našla uplatnenie mimo náš región, teda tvorili hodnoty mimo Kysúc.

3.9.5. Identifikácia kľúčových faktorov nezamestnanosti

HISTORICKÝ VÝVOJ : miera nezamestnanosti pri vzniku trhu práce bola formovaná najmä:

- negatívnymi dopadmi malej a veľkej privatizácie,
- konverziou zbrojárskeho priemyslu (okres Čadca patril k najpostihnutejším okresom),
- likvidáciou poľnohospodárskej výroby,
- po vzniku samostatnej SR, odchod firmy TESLA do Čiech.

Spoločným menovateľom bolo uvoľnenie veľkého počtu pracovnej sily na nepripravený (formovaný) trh práce a za zaniknuté miesta nebola vytváraná systémová náhrada.

AKTUÁLNY VÝVOJ:

- Mieru nezamestnanosti v okrese Čadca dlhodobo negatívne ovplyvňuje prehlbujúci sa **nesúlad medzi profesijnou orientáciou absolventov stredných i vysokých škôl a dopytom na regionálnom pracovnom trhu**. Vysoký stupeň autonómnosti škôl vedie už viac ako 10 rokov k stavu, ktorý nadobudol alarmujúce rozmery, nielen v našom okrese, ale aj v celoslovenskom meradle.
- Na Horných Kysuciach sa premieta trend z Českej republiky - všeobecne sa zhoršujúca ekonomická situácia s prirodzeným dopadom na pracovný trh v oblasti zamestnanosti v Česku. Susedný český región Ostravsko stráca na Kysuciach pôvodný záujem o robotníkov v oblasti banského a hutníckeho priemyslu a v súčasnosti má pracovný trh v ČR záujem predovšetkým o lekárov, zdravotné sestry a profesie v stavebníctve a strojárskom priemysle.
- Nízka absorpčná schopnosť lokálneho, resp. regionálneho trhu práce.
- Nízka kúpyschopnosť obyvateľstva výrazným spôsobom determinuje tvorbu pracovných miest v službách.

DOPADY TOHTO VÝVOJA: v okrese Čadca je v rámci Žilinského kraja zaznamenaný jeden z najväčších podielov nezamestnaných žien, ktorý dlhodobo presahuje hranicu 50% z celkového počtu uchádzačov o zamestnanie (CP UoZ). Osobitným problémom sú UoZ so ZP (zdravotným postihnutím). Vývoj v tejto kategórii UoZ patrí k najnegatívnejším nielen v Žilinskom kraji, ale aj v SR.

Štruktúra a podielové zastúpenie vybraných skupín UoZ : medziročné porovnanie: 30.06.2015/2014.

Kategória UoZ	30.06.2015		30.06.2014		% zmena 2015/14	Medziročný Trend
	CP UoZ	% z CP	CP UoZ	% z CP		
Ženy okr. Čadca	2935	51,6	3 293	51,2	+ 0,4	Mierny nárast
Podiel žien (%) v Za kraji		49,9	X	48,5	+ 1,4	Mierny nárast
Podiel žien (%) v SR		50,6	X	49,3	+ 1,3	Mierny nárast
Občania so ZP okr. ČA	321	5,6	316	4,9	+ 0,7	Mierny nárast
Podiel UoZ so ZP (%) v Za kraji		4,4	X	3,9	+ 0,5	Mierny nárast
Podiel UoZ so ZP (%) v SR		3,7	X	3,3	+ 0,4	Mierny nárast
UoZ do 25 r. okr. Čadca	1 155	20,1	1 380	21,5	-1,4	Mierny pokles
Podiel UoZ do 25r. (%) v Za kraji		18,8	X	20,1	-1,3	Mierny pokles
Podiel UoZ do 25r. (%) v SR		17,0	X	18,1	-1,1	Mierny pokles
UoZ nad 55 r okr. Ča	867	15,2	854	13,3	+ 1,9	Mierny nárast
Podiel UoZ nad 55r. (%) v Za kraji		14,9	X	13,6	+ 1,3	Mierny nárast
Podiel UoZ nad 55r. (%) v SR		14,0	X	13,2	+ 1,2	Mierny nárast

Tabuľka 82: Medziročné porovnanie skupín UoZ, Zdroj mesačné štatistiky Ústredia PSVR Bratislava + vlastné spracovanie

Faktory rozvoja zamestnanosti v okrese Čadca

Priemysel a priemyselná výroba – najdôležitejšie determinanty rozvoja

- odchod kvalifikovanej pracovnej sily do iných regiónov – vyst'ahovalectvo,
- zanedbaná, nekvalitná a neúplná infraštruktúra regiónu – najmä doprava,
- nedostatok finančných zdrojov investičného charakteru PO v regióne,
- absencia priemyselného parku determinuje príliv zahraničných investícií,
- nedostatok surovín v regióne.

Primárny sektor – poľnohospodárstvo, vodné a lesné hospodárstvo

- nízka bonita pôdy výrazne obmedzuje výnosy,
- nedostatok finančných zdrojov na technológie, osívá a ošetrovanie pôdy,
- poľnohospodárska pôda v údolí riek je ohrozovaná záplavami – absencia protipovodňových opatrení,
- nevhodné klimatické podmienky v porovnaní s inými regiónmi.

Terciárny sektor – oblasť cestovného ruchu a turizmu

- nízka kúpyschopnosť obyvateľstva nedokáže stimulovať efektívnosť existujúcich zariadení cestovného ruchu, či turizmu. (Zahraniční turisti sú pre turistické strediská iba doplnkovým zdrojom príjmov),
- nekvalitná cestná sieť, minimálna kvalita a spektrum poskytovaných služieb,
- nízka jazyková vybavenosť väčšiny domáceho obyvateľstva.

3.9.6. Odchádzkovosť obyvateľstva mesta Turzovka

Počet EAO (ekonomicky aktívneho obyvateľstva)	muži	ženy	Spolu
Odchádzka za prácou v rámci okresu	240	313	513
Odchádzka za prácou ostatné obce mimo okres Čadca	67	13	80
Odchádzka za prácou do zahraničia	450	179	629
Odchádzka za prácou do iných okresov	318	96	414
Odchádzkovosť za prácou s p o l u	1 008	588	1 596

Tabuľka 83: Odchádzkovosť obyvateľstva, Zdroj: SOBD 2011 (Z702)

3.9.7. Odchádzkovosť študentov stredných a vysokých škôl

	Žiaci		Študenti	
	ZŠ	SŠ	VŠ	Spolu
Odchádzka ostatné obce mimo okres	6	16	16	38
Odchádzka do iných okresov	11	81	118	210
Odchádzka do zahraničia	2	5	53	60
odchádzajúcich za obec: s p o l u	19	102	187	308

Tabuľka 84: Odchádzkovosť študentov, Zdroj: SOBD 2011 (Z702)

3.9.8. SWOT analýza zamestnanosť a trh práce

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none">• tradícia v priemyselnej (najmä strojárskej a textilnej) výrobe, remesiel a živností,• pracovitosť a motivácia zamestnancov,• väčšinou pozitívne osvojená potreba geografickej mobility EAO obyvateľstva regiónu,• potenciál rastu odbornosti a zručnosti ľudských zdrojov,• rozvinutý a funkčný systém sociálnych služieb pokrývajúci celú rozlohu regiónu, vrátane služieb zamestnanosti,• dostatok drevnej hmoty na jej priemyselné spracovanie,• existujúci vhodný potenciál pre využívanie obnoviteľných zdrojov energie,• výhodná geografická poloha regiónu so strategickým faktorom jeho polohy,	<ul style="list-style-type: none">• veľmi nízky podiel sofistikovaných výrob, t.j. nízka tvorba hodnôt v regióne a minimálny podiel finalizačných výrob v regióne – bezprostredný dopad na cenu práce v regióne,• stúpajúci podiel dlhodobej nezamestnanosti ako jeden z rozhodujúcich faktorov stimulujúcich lokálnu rigiditu trhu práce,• s výnimkou drevnej hmoty, región nedisponuje surovinovými zdrojmi• veľmi nízka miera zhodnocovania drevnej hmoty priamo v regióne• minimálny prílev zahraničných investícií – dôsledok nízkej miery „atraktivity“ regiónu v hodnotení zahraničných investorov,• dopravná infraštruktúra, najmä nevybudovanosť nadradených dopravných systémov a relatívne nízka kvalita existujúcej dopravnej vybavenosti,• vysoký modernizačný dlh na dopravnej infraštruktúre,

<ul style="list-style-type: none">• aktuálne existujúci, stále ešte vhodný potenciál na rozvoj cestovného ruchu, resp. turizmu,• vhodné podmienky k využívaniu pútnického turizmu,• vhodné podmienky pre SHR zvýšiť životný štandard zavádzaním prvkov agroturistiky,• relatívne zachovalé ekosystémy s priaznivými tendenciami vývoja parametrov životného prostredia.	<ul style="list-style-type: none">• nepripravenosť vhodných území pre vstup prípadného investora,• absentujúca propagácia regiónu z hľadiska orientácie na cestovný ruch a turizmus,• absentuje previazanosť trhu práce s existujúcim školským systémom,
PRÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none">• zmena štruktúry primárneho a sekundárneho poľnohospodárskeho a výrobného) sektoru,• vytvárať podmienky pre rozvoj cestovného ruchu a turizmu,• dobudovanie infraštruktúry regiónu s dôrazom na dopravnú infraštruktúru,• možnosti cezhraničnej spolupráce s Poľskou a Českou republikou,• výskyt dostatočnej surovinovej základne na výrobu biopalív,• využitie nových nástrojov AOTP , najmä NP zameraných na posilňovanie inkluzívneho TP,• v rámci spolupráce s existujúcimi školami vytvárať možnosti na spružnenie lokálneho trhu práce,• zmena prístupov k tvorbe krajiny a kvalitnému manažmentu chránených území ako aj voľnej krajiny – orientácia na „čisté“ technológie,• čerpanie zo zdrojov Európskych fondov k minimalizácii počtov občanov ohrozených sociálnou exklúziou.	<ul style="list-style-type: none">• zrýchľuje sa dynamika „starnutia“ populácie v okrese ,• dlhodobá minimálna tvorba pracovných miest v regióne,• nízka ponuka pracovných príležitostí a prehľbovanie štrukturálneho nesúladu dopytu a ponuky pracovnej sily,• vysoká dynamika rastu miery nezamestnanosti (v ZA kraji jedna z najvyšších),• najvyšší podiel „sedej ekonomiky“ zo všetkých okresov v rámci SR (79 okresov),• pokračujúce znižovanie kvality odborného vzdelávania (celospol. trend),• nekoncepčné prístupy k manažmentu krajiny a eliminácii ekologických zát'azí na úrovni okresu,• chýbajú finančné zdroje na reštrukturalizáciu v priemyselnej sfére,• chýbajú finančné zdroje na modernizáciu výrobného zariadenia a technológií,• nízka cena práce ohrozuje sociálne istoty, resp. situáciu po dovŕšení dôchodkového veku,• obmedzené možnosti prílevu investícií najmä v dôsledku nedostatočnej, resp. nekvalitnej dopravnej a zdravotníckej infraštruktúre.

3.10. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE V REGIÓNE

Do katastrálneho územia mesta a okresu Čadca zasahuje aj časť CHKO Kysuce. Mikroregión Horné Kysuce s mierne zvlneným prírodným reliéfom má bohatú sieť tokov, množstvo prameňov, prechodných rašelinísk a slatinných lúk s chránenými a ohrozenými druhmi rastlín. V území bolo dosiaľ zistených 205 druhov stavovcov. Predstavuje západnú hranicu rozšírenia všetkých veľkých šeliem Slovenska - vlka, medveďa, rysa.

3.10.1. Odpadové hospodárstvo

Odpadové hospodárstvo mesta Turzovka sa riadi zákonom č. 223/2001 Z.z. o odpadoch, vykonáva úlohy v súlade s platným POH a platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi prijatými v SR a Všeobecne záväzným nariadením č. 6 /2009 o nakladaní s komunálnym odpadom a drobnými stavebnými odpadmi na území mesta Turzovka a jeho novelizácie. Zber odpadu funguje intervalovo – množstevným spôsobom. Na území mesta Turzovka zabezpečuje zber, prepravu a zneškodnenie komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov Mestský podnik služieb v Turzovke. Zvozy sú realizované podľa platného kalendára zvozu, sú vykonávané v jednotlivých mestských častiach osobitne a podľa príslušných nálepiek, ktoré určujú frekvenciu zvozu. Združením TKO Semeteš n.o. je zabezpečovaný odvoz VOK – ov z neprístupných lokalít v meste a Zberného dvora mesta Turzovka. Zvoz vyseparovaných zložiek od rodinných domov a podnikateľských subjektov zabezpečuje Mestský podnik služieb vrecovým systémom. Vrecia sú opatrené etiketou s čiarovým kódom na zabezpečenie identifikácie. Pri jednom vývoze je možné odovzdať max. 3 vrecia každej zbieranej komodity. V roku 2009 mesto Turzovka pristúpilo k novému systému ukladania separovaných zložiek odpadu pri bytových domoch. V súčasnosti máme 13 stojísk s polopodzemnými kontajnermi (po 3 kontajnery – plasty, papier, sklo). Vývoz je zabezpečovaný Mestským podnikom služieb (plasty a papier) a spoločnosťou SAKSON P+V, s.r.o.(sklo). Vyseparované zložky komunálneho odpadu sú v priestoroch TKO Semeteš, n.o. dotriedňované, materiálové zhodnotenie vykonáva spoločnosť ENVI-PAK, a.s.. V rámci riešenia komplexného systému hospodárenia s odpadmi mesto Turzovka zriadilo Zberný dvor, na ktorý je možné odovzdať elektroodpad, akumulátorové batérie, drobný stavebný odpad, odpadové farby, nadobjemný odpad, odpadové oleje z kuchýň zabalené vo vhodnom obale. Komodita papier je taktiež zhodnocovaná výmenným obchodom za papierové hygienické potreby spoločnosťou Juraj Krajčí, Kolárovice. Na území mesta Turzovka sú rozmiestnené špeciálne zberné nádoby na zber použitého šatstva a obuvi, zmluvu má mesto uzatvorenú s. p. Mišutka Zdeno, Hvozdnica. Elektroodpady sú zneškodňované spoločnosťami SEWA, a.s. a ENVIDOM. Zmesový komunálny odpad, objemový odpad a zmiešané odpady zo stavieb mesto Turzovka likviduje na evidovanej skládke Ministerstvom ŽP SR, na skládke Turzovka - Semeteš prevádzkovateľ WOOD ENERGY s.r.o., Podvysoká s rozlohou 7 035 m² a kapacitou 198 445 m³. Skládka odpadov je zohľadnená v strategických zámeroch mesta Turzovka.

Nasledujúca tabuľka ponúka prehľad množstva odvezeného odpadu za obdobie 2009 až 2015.

Ukazovateľ/ obdobie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
KUKA 110 1 (ks)	14.808	16.233	10.094	18.680	19.551	19.624	
KUKA 240 1 (ks)	2.224	2.784	3.192	2.259	2.548	2.407	
BOBR 1100 1	4.204	4.213	3.908	4.391	4.426	4.547	
VOK – 7 m3 (ks)	103	76	79	50	39	45	
Objem TKO (t)	1.405	1.476,80	1.371,22	1.443,08	1.279,55	1.488,42	
Objem TKO na 1 obyvateľa (kg)	180,42	190,28	177,90	187,34	168,43	197,66	
Náklady na TKO celkom (€)	103.212,11	109.947,74	98.722,22	87.710,92	78.972,90	86.867,01	
Náklady na TKO na 1 obyvateľa (€)	13,24	14,16	12,81	11,51	10,40	11,54	
Objem separovaných zložiek celkom (t)	176,52	213,31	248,86	250,14	270,98	247,88	
Objem separovaných zložiek na 1 obyvateľa (kg)	22,63	27,49	32,29	32,82	35,70	32,92	
Náklady na separovaný zber celkom (€)	16.290,70	22.727,57	20.862,06	20.175	21.806,13	18.345,93	
Náklady na separovaný zber na 1 obyvateľa (€)	2,09	2,92	2,71	2,65	2,87	2,44	
Objem odpad celkom (t)	1.752,67	1.896,00	1.672,65	1.736,16	1.563,25	1.823,84	

Tabuľka 85: Prehľad množstva vyseparovaného odpadu, Zdroj: interná mestská štatistika

Separácia odpadu – zberný dvor MPS Turzovka (mestský podnik služieb)

Na zberný dvor môžu obyvatelia Mesta Turzovka pod dohľadom zamestnanca zberného dvora bezplatne odovzdať vytriedené druhy odpadov. Odpad môže odovzdať len osoba s trvalým pobytom v Meste Turzovka, alebo vlastník nehnuteľnosti, ktorý platí mestu poplatok za komunálny odpad (nie podnikateľský subjekt).

Druhy odpadov:

- Separovaný odpad: plasty, papier (kartóny, noviny, časopisy), sklo (biele, farebné, fľaše), tetrapaky, železné a neželezné kovy,
- Nadobjemný odpad (nábytok z dreva),
- Elektroodpad: nepoškodený v celistvosti (biela technika, nefunkčné elektrospotrebiče, rádia, televízory, počítače),
- Drobný stavebný odpad do 1 m³,
- (betónová drť alebo kamenivo, omietka, tehly, dlaždice – betónová drť nesmie obsahovať armovacie železo, resp. iný kov),
- Nebezpečný odpad zo stavieb ako azbestová krytina a azbestové rúry – nie je súčasťou drobného stavebného odpadu,
- Odpadové farby, oleje, oleje z domácnosti (zabalené vo vhodnom obale),
- Pneumatiky z osobných automobilov bez diskov, z bicyklov, motoriek,
- Autobatérie.

3.10.2. Čistota ovzdušia, voda, pôda, rastlinstvo a živočíšstvo

Čistota ovzdušia

Znečisťovanie ovzdušia ako jeden z parametrov kvality životného prostredia v SR monitorovaný iba do úrovni regiónov NUTS IV a teda, získať relevantné údaje pre nižší stupeň územnej jednotky nie je možné. Z uvedeného dôvodu materiál uvádza produkciu sledovaných emisií pre celý okres Čadca a pre precizáciu faktov sú uvádzané aj komparácie s vyššími územnými jednotkami. (v nasledujúcej tabuľke je to Žilinský kraj (ZA kraj) a v záveroch sú hraničné údaje porovnávané aj celoslovenskými hodnotami.

Tabuľka: prehľad vyprodukovaných emisií v okrese Čadca v tonách na km² za obdobie 2002 až 2012 (pozn. štatistické prehľady udáva ŠÚ SR iba po úroveň NUTS IV).

Prvý riadok udáva produkciu emisií v tonách (t) v okrese Čadca a v druhom riadku ukazovateľ % okr. CA/ZA kraj – predstavuje podiel okr. CA v %, z celkovej produkcie emisií v Žilinskom kraji)

Ukazovateľ	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Tuhé emisie (t)	423,0	902,4	1 008	1 312	1 204	1 176	1 176	1 174	1 132	1 221	1 228
% okr.CA/ZA kraj	11,09	16,89	17,22	18,54	18,41	18,28	18,21	18,21	18,15	17,88	17,86
oxid dusíka (t)	239,0	321,1	330	376	344,3	325,5	325,0	324,3	321,8	328,5	330,2
% okr.CA/ZA kraj	5,74	7,16	7,02	8,04	7,69	7,16	7,39	7,62	6,76	6,62	6,80
oxid siričitý (t)	538,0	501,0	494,0	467,0	428,5	343,5	303,0	258,8	271,4	245,5	252,3
% okr.CA/ZA kraj	7,12	6,55	8,04	9,28	9,64	9,16	8,20	7,65	9,20	9,42	9,71
Oxid uhoľnatý (t)	N	1 724	1 706	1 971	1 925	1 744	1 760	1 681	1 680	1 716	1 718
%okr.CA/ZA kraj	N	10,48	9,89	12,38	12,84	11,88	12,39	14,52	13,93	13,88	15,65

Tabuľka 86: Prehľad vyprodukovaných emisií, Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube., N – údaj nie je v databáze uvádzaný

Veľmi nepriaznivá je v okrese Čadca situácia v znečisťovaní ovzdušia najmä tuhými emisiami. V roku 2007 produkcia tuhých emisií v t/km² prekročovala o 118 % priemer v SR a takmer o 65% (64,89%) priemer Žilinského kraja. Tento trend produkcie tuhých emisií vyjadrený v tonách ostal aj v rokoch 2008 až 2011 je bez výraznejších zmien. Mierny pokles pri spáde tuhých emisií má relatívne malú dynamiku a teda výraznejšie zlepšenie týchto ukazovateľov je skôr vo vízii do budúcnosti. Výrazne v porovnaní s rokom 2001 stúplo v roku 2011 množstvo ako aj podiel emisií NO_x (oxidy dusíka) Spád oxidu uhoľnatého v t/km² dosiahol 61,23 priemeru SR a priemer Žilinského kraja bol vyšší cca o 10,3 %. Za hlavné zdroje znečisťovateľov ovzdušia tuhými emisiami a oxidom uhoľnatým možno považovať teplárne a vykurovanie domácnosti nekvalitným uhlím (veľmi často kalom). Orientácia na menej kvalitné uhlie resp. kal je výrazne podmienená nízkymi zárobkami občanov na Horných Kysuciach, ktorí uprednostňujú nákup lacnejšieho a tým aj menej kvalitného uhlia.

Tabuľka vyjadruje objektívnejším spôsobom zaťaženie územia emisiami. Z tohto pohľadu, resp. kritéria je zrejme, že väčšina ukazovateľov za posledných desať rokov ma v okrese Čadca priaznivú tendenciu. Výnimkou je iba produkcia tuhých emisií, ktorá vysoko prekračuje hodnoty celoslovenského ukazovateľa a zároveň aj Žilinského kraja.

Na území mesta Turzovka sú na základe výpisu z informačného systému evidované tieto environmentálne záťaž:

Názov EZ	CA(004) Turzovka	CA(005)/Turzovka
Názov lokality	ČS PHM Turzovka	Skládka Semeteš
Druh činnosti		Skládka komunálneho odpadu
Stupeň priority v registri	Nie je uvedené	Nie je uvedené
Registrovaná ako	Sanovaná/rekultivovavná lokalita	Sanovaná/rekultivovavná lokalita

Voda

Podľa mikrobiologického znečistenia a znečistenia mikropolutantmi, patrí rieka Kysuca do IV. triedy čistoty ako silne znečistená. Ostatné ukazovatele sú lepšie a zaraďuje sa do III. triedy ako znečistená, no z hľadiska kyslíkového režimu, nutrientov a fyzikálno-chemického znečistenia je klasifikovaná ako tok II. triedy, čistá. Práve existencia kanalizačnej siete v meste Turzovka znižuje mieru znečisťovania vodných tokov, predovšetkým Kysuce. Povrchové toky zväčša znečisťujú výpusty zo žump a odvádzanie splaškových vôd z domácností do povrchových tokov, čo je ešte bežná prax, najmä v častiach nenapojených na kanalizačnú sieť. Po komplexnom dobudovaní verejnej kanalizačnej siete, bude miera vypúšťania odpadových vôd ešte nižšia.

Pôda

Na degradáciu pôdy pôsobia jednak prirodzené faktory - vodná a veterná erózia. Antropogénne podmienená erózia sa týka najmä poľnohospodárskej pôdy zbavenej vegetácie. Na Kysuciach, teda aj na sledovanom území, je pomerne rozšírená kvôli odlesňovaniu, pôda stráca prirodzenú ochranu, čo urýchľuje proces prirodzenej erózie. Časť poľnohospodárskej pôdy je označená ako silne potenciálne erodovateľná a ako silne a veľmi silne erodovateľná pôda. Najvýznamnejším eróznym činiteľom sa stáva voda v súčinnosti gravitácie na naklonených reliéfoch.

Pôdy môžu byť degradované aj chemickými vplyvmi niektorých látok organickej a anorganickej povahy. Na celom území mesta Turzovka nebolo zistené žiadne prekročenie referenčných hodnôt rizikových látok, teda ide iba o mierne kontaminovanú pôdu.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Vegetácia má v ochrane a tvorbe krajiny významnú ekostabilizačnú úlohu, no na jej poškodzovanie vplyva človek svojou hospodárskou činnosťou, či už priamo alebo nepriamo. Priamym zásahom je nehospodárny výrub lesov kvôli drevnej hmote. Nepriamym vplyvom je produkcia emisií, ktoré nepriaznivo pôsobia na zdravotný stav rastlín, ich väčšej chorobnosti a zníženej odolnosti voči škodcom. Kysucké lesy sú napadnuté drevokaznými hubami, agresívnymi druhmi podkôrneho hmyzu a ťaží sa predovšetkým kalamitné drevo. Preto sa lesníci snažia postupne nepôvodnú smrekovú monokultúru nahradiť zmiešanými porastmi. Živočíšstvo je ohrozované predovšetkým stále sa zmenšujúcimi plochami prirodzených biotopov. Významný je aj nástup a invázne šírenie nepôvodných druhov rastlín. V katastrálnom území Turzovky bol zaznamenaný výskyt Boľševníka obrovského.

3.10.3. SWOT analýza – Životné prostredie v meste

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none">• veľká lesnatosť územia a rozsiahle plochy trvalých trávnatých porastov zvyšujúce ekologickú stabilitu,• vypracovaný Program odpadového hospodárstva,• systém likvidácie TKO,• systém separovaného zberu,• aktívna spolupráca s CHKO Kysuce.	<ul style="list-style-type: none">• nedostatočná starostlivosť vlastníkov o lesné porasty, ich obnovu a zdravotný stav,• znečistenie ovzdušia emisiami z cestnej dopravy,• nízka informovanosť, ochrana a vzťah verejnosti k životnému prostrediu,• absencia kanalizačnej siete na celom území mesta, priesaky zo septikov do podzemných vôd,• nedostatočné environmentálne povedomie občanov (budovanie divokých skládok, nedostatočná separácia odpadu, ochrana ŽP), existencia čiernych skládok.
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none">• zintenzívniť separovaný zber odpadu spolu s vzrastom objemu,• environmentálna výchova obyvateľstva v meste,• dobudovanie kanalizačnej siete a ČOV,• využívanie prostriedkov z fondov EÚ,• vybudovať kompostovisko biologicky rozložiteľných odpadov pre mesto .	<ul style="list-style-type: none">• nárast množstva vyvázaného odpadu,• nedisciplinovanosť občanov pri separovanom zbere odpadu,• zhoršenie stavu životného prostredia v regióne,• Skládka TKO Semeteš – výrazné znečisťovanie životného prostredia.. Prítomnosť environmentálnej záťaže s vysokou prioritou riešenia, čo môže ovplyvniť ďalšie využitie územia.

3.11. ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

3.11.1. Širšie územné vzťahy a limity rozvoja (KURS 2001)

K zvýšeniu atraktivity regiónu prispeje Kysucká diaľnica D3, ktorá je dôležitým prvkom diaľničnej infraštruktúry na Slovensku a je aj jednou z najdôležitejších diaľničných priorít tejto vlády. V súčasnosti prebieha výstavba tunelov (Svrčinovec a Skalité) a mostných prepojení. Súbežne sa zahájila výstavba úsekov diaľnice D3, smerujúcej zo Žiliny na Poľsko. Diaľnica D3 má zároveň v pokračovaní rýchlostnej cesty R5 silný dopravný vzťah k Českej republike, k Ostravsko – Karvinskej aglomerácii ležiacej neďaleko za hranicami Slovenska a zároveň vytvára napojenie na priemyselný park Nošovice.

Význam diaľnice D3 je pre región Kysúc zásadný, či už z pohľadu využiteľnosti územia, dopravného napojenia jestvujúcej cestnej siete, riešenia otázky bezpečnosti a v neposlednom rade z pohľadu zvýšenia atraktivity regiónu pre potenciálnych investorov.

Prepojenie budovanej dopravnej infraštruktúry je v prílohe č. 7 obrázok č. 5

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 – záväzná časť v znení KURS 2011 ukladá:

1. V oblasti medzinárodných súvislostí usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry
 - 1.2. Rozvíjať ťažiská osídlenia a sídla pozdĺž spojnic
 - 1.2.1. katowickej a viedenskej aglomerácie, blízkosť Turzovky a regiónu Kysúc v blízkosti trojuholníka: Katowice – Ostrava – Žilina vytvorí potrebný priestor k zvyšovaniu sociálno – ekonomickej situácie obyvateľov Kysúc

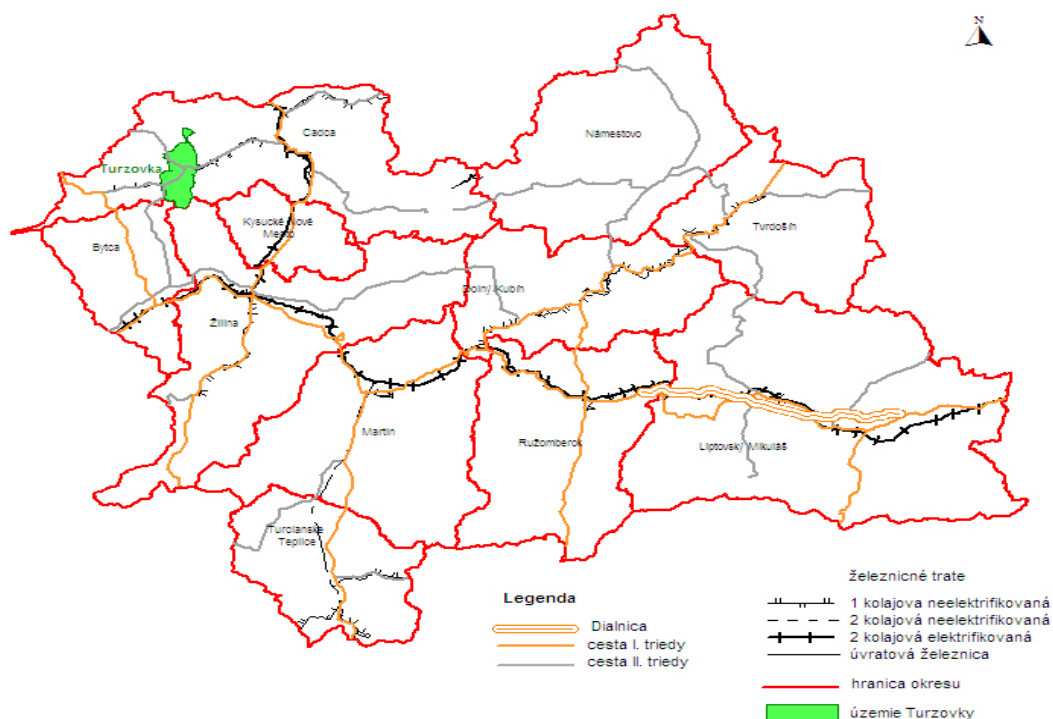
V časti 2.15: je deklarovaná podpora rozvoja centier štvrtej skupiny sídiel: Dobšiná, Dudince, Gíraltovec, Hriňová, Hurbanovo, Krompachy, Lipany, Nová Dubnica, Poltár, Rajecké Teplice, Sobrance, Spišská Belá, Spišské Podhradie, Stará Turá, Stupava, Tisovec, Tornaľa, Trenčianske Teplice, **T u r z o v k a**, Veľké Kapušany, Vrútky, Žarnovica, Želiezovce.

Materiál kategorizuje sídla celkom do piatich skupín.

Podporovať ako rozvojové osi prvého stupňa:

- a.) Aktivita: 2.27.3. žilinsko – kysuckú rozvojovú os: Žilina – Čadca – hranica s Českou republikou.
- b.) Aktivita: 11.15.4. (Vsetín) – Makov – Čadca – Krásno nad Kysucou – Nová Bystrica – Oravská Lesná – Námestovo – Trstená – Suchá Hora – (Chocholov) Poľská republika .
Uvedená trasa prechádza katastrálnym územím mesta .
- c.) Aktivita: 2.29.10. kysuckú rozvojovú os: Čadca – Turzovka – Makov.

V kontexte tejto skutočnosti nadobúda reálny obraz aj fakt, že Železničná spoločnosť Slovensko má v pláne (aktivita 3.2.14) realizovať v období rokov 2014 – 2020 rekonštrukciu železničných zastávok na Kysuciach (Čadca, Turzovka, Makov). Cieľom tohto zámeru je vytvoriť estetické funkčné zázemie vstupných brán regiónu – železničných staníc. Táto aktivita bude jednoznačným prínosom podpory cestovného ruchu, či turizmu na Kysuciach.

Obrázok 6 : Hlavné dopravné siete v ZA kraji

Navrhovaný materiál PHSR Žilinského samosprávneho kraja na roky 2014 – 2020 problematiku koncepcie územného rozvoja Slovenska rieši výhradne v intenciách tohto dokumentu.

3.11.2. Ochrana prírody (NATURA 2000)

Dokument Európskeho významu, ktorý obsahuje sústavu chránených území členských krajín EÚ a jej základným poslaním je uchovanie prírodného dedičstva nielen v rámci príslušnej krajiny, ale aj pre EÚ. Na území Horných Kysúc sa nachádzajú lokality európskeho významu (Klokočovské rašeliniská,).

Potreba a postup hodnotenia plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 vyplýva zo Smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (ďalej smernica o biotopoch), konkrétne z článku 6(3) a 6 (4). Na Slovensku je legislatívnym nástrojom na hodnotenie plánov a projektov na územia Natura 2000 zákon o ochrane prírody a krajiny (§ 28 zákona č. 543/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov) a zákon o posudzovaní vplyvov na ŽP (č. 24/ 2006 Z.z.).⁸ V rámci CHKO Kysuce je lokalizovaných spolu 12 ÚEV (územie európskeho významu)

⁸ Zdroj: <http://www.sopsr.sk/natura/>

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

Kod lokality	Názov lokality
<u>SKUEV0101</u>	Klokočovské rašeliniská
<u>SKUEV0288</u>	Kysucké Beskydy
<u>SKUEV0289</u>	Chmúra
<u>SKUEV0642</u>	Javornický hrebeň
<u>SKUEV0643</u>	Ráztocké penovcové pramenisko
<u>SKUEV0644</u>	Petrovička
<u>SKUEV0647</u>	Bystrické síhly
<u>SKUEV0648</u>	Príslop
<u>SKUEV0655</u>	Predmieranka
<u>SKUEV0657</u>	Malý Polom
<u>SKUEV0671</u>	Olešnianske rašeliniská
<u>SKUEV0777</u>	Starobystrické prenovcové pramenisko

Tabuľka 87: Rozdelenie ÚEV, Zdroj SOPSR

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) je celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ktoré zabezpečujú rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Táto je tvorená biocentrami, biokoridormi a interakčnými prvkami v hierarchických úrovniach: nadregionálnej – biosférickej a provincionálnej, regionálnej a miestnej (lokálnej) úrovni.

kategória	názov	Výmera/dĺžka/šírka
Biocentrá provincionálne	Vychylovka - Haverlka - Riečnica	7 725
Biocentrá nadregionálne	Malá Rača - Skalka	1 600
	Malý Polom - Veľký Polom	1 950
	Veľký Javorník	210
Biocentrá regionálne	Čemerka - Hričovce	905
	Hlinené	625
	Skalité - Rieka	488
	Javorské	1 350
	Chotárny kopec - Vojtov vrch	663
	Lutiša	225
	Černatín	550
	Škorňov grúň	1 100
	Bahaňa	290
Biokoridory nadregionálne	Veľký Javorník - Malý Polom (terestr)	25,7/1 000-4 000
	vodný tok Kysuca a Čierňanka	27,5/150
	Radôstka - Nová Bystrica (terestrický)	6,3/600-3 300
	Veľký Polom - Skalité - Rieka	12/400-1 000
Biokoridory regionálne	Klokočov-Javorské-Vreščovský Beskyd	23,6/350-2 000
	Vysoká n.Kys. - Oščadnica (terestrický)	29,4/650-1 750
	vodný tok Kysuca (hydricko-terestrický)	27,5/150
	vodný tok Bystrica	19,5/130
	Klubiná	5,0/500-700
	vodný tok Trstená	5,0/50-100
	Predmieranka	6,5/50-100
	Klinkovský vrch - Šulcovci	8,5/600-1 000

Tabuľka 88 Prehľad ÚSES v okrese Čadca

Kostru ekologickej stability vytvárajú prvky :

- regionálne biocentrum Hlinené - B 11.
- regionálny terestrický biokoridor III.R – sever územia, biokoridor vo viacerých miestach sa spája s nadregionálnym biokoridorom I. a ďalšími hydrickými biokoridorami.
- regionálny terestrický biokoridor IV.R - k.ú. Turkov, je tvorený prevažne lesnými ekosystémami a lúčnymi priestormi vrátane spoločenstiev ekotonu.
- regionálny terestrický biokoridor X.R – západný kraj územia, je prerušený 3 cestnými komunikáciami.
- regionálny hydrický biokoridor XI. R – rieka Kysuca, je ovplyvnený hlavne reguláciou toku vo Vyskej a v Turzovke – Vyšný koniec.
- regionálny hydrický biokoridor XII. R – rieka Predmieranka, Kysuca, Kornianka, pre prirodzené meandre s cennými zoocenózami je sú vhodné na vyhlásenie ako chránený areál.

V časti Hlinené sa nachádza biocentrum regionálneho významu Hlinené s rozlohou 625 m². Charakteristikou je mozaikovitá krajina, lesné celky s prímiesou listnatých drevín, lúky, pasienky, terasovitá krajina, vlhké až podmáčané svahové lúky a prechodné rašeliniská. Územím prechádza regionálny hydricko-terestrický biokoridor Kysuce so zvyškami lužných lesov, ktorý spája regionálne hydrické a terestrické biokoridory jej prítokov. Umožňuje migráciu vodných živočíchov a obojživelníkov. Mimo územia nadväzuje na nadregionálny hydrický biokoridor Váhu. V severozápadnej časti záujmového územia sa naň napája regionálny hydricko-terestrický biokoridor Predmieranky. Ďalším významným biokoridorom je terestrický biokoridor horskej bioty prechádzajúci vrcholovými časťami pohorí medzi nadregionálnymi biocentrami Malý Polom - Veľký Javorník. Za lokálne biokoridory v katastrálnom území Turzovky a Turkova sú vyhlásené: Semetešský potok, Turkovský potok, Dĺžiansky potok a Hlinenský potok.

V katastrálnom území Turzovky a Turkova sa nachádza 13 genofondových lokalít⁹:

36z	Kysuca pod Rusínovým vrchom, k.ú. Turzovka, ohrozené živočíchy potočného a riečneho alúvia
37z	Predmierske rybníky, k.ú. Turzovka, liahnisko obojživelníkov.
38z	Predmieranka, k.ú. Turzovka, ohrozené živočíchy potočného a riečneho alúvia (zámer na vyhlásenie za chránený areál).
96zf	Stará tehelňa, k.ú. Turzovka, kroviny, mokrade, jazierka s liahniskami obojživelníkov, ornitofauna, ohrozené druhy rastlín.
97f	Závodie, k.ú. Turzovka, podhorské kvetnaté lúky s orlíčkom obyčajným.
98f	Rybníky na Kornianke, k.ú. Turzovka, liahnisko obojživelníkov.
99z	Predmier pri ceste, k.ú. Turzovka, zimovisko obojživelníkov.
100f	Pod Komárovom, k.ú. Turzovka, slatinné lúky s páperníkmi a vstavačovými.
101f	Predmier-Škorovci, k.ú. Turzovka, slatinné lúky a prechodné rašeliniská.
102f	Hlinené U Štiakov, k.ú. Turzovka, slatinné lúky s páperníkmi a vstavačovými.

⁹ Údaje sú k 31.12.2013, Zdroj UP Mesta Turzovka.

- 103f Hlinené Pod Kempou, k.ú. Turzovka, slatinné lúky s vachtou a vstavačovými.
104f Hlinené Pri kapli, k.ú. Turzovka, slatinné lúky a prechodné rašeliniská.
108z Kysuca v Turzovke, k.ú. Turzovka, ohrozené druhy riečneho alúvia.

Ekologicky významné väčšie oblasti Slovenska, medziiným aj oblasť Kysúc, boli vyhlásené za Chránené krajinné oblasti (CHKO), čím získali II. stupeň ochrany. CHKO Kysuce bola vyhlásená Vyhláškou MK SSR č. 68/1984 Zb. zo dňa 23. 5. 1984 v Znení Zákona NR SR č. 287/1994 Z.z. s výmerou 65 462 ha. Je typická svojimi dvoma navzájom priestorovo oddelenými časťami: Javornickou časťou na západe Kysúc a Beskydskou časťou vo východnej oblasti Kysúc. Na územie mesta Turzovka zasahuje zo západu Javornická časť CHKO Kysuce. Vďaka intenzívnej valašskej kolonizácii získala monotónna flyšová krajina unikátny mozaikovitý charakter, kde sa striedajú lesy, lúky, polia i roztratené osídlenie osád s pôvodnou ľudovou architektúrou.

V meste Turzovka sa nachádzajú taktiež chránené stromy ako sú Lípy pri prístestnom stĺpe **Svätého Jána Nepomuckého so stupňom ochrany 2.**

Ev. číslo	Slovenský názov taxónu	Vedecký názov taxónu	Obvod kmeňa [cm]	Výška stromu [m]	Priemer koruny [m]	Vek stromu [rok]
1	lipa malolistá	<i>Tilia cordata</i> Mill.	419	21	17	250
2	lipa malolistá	<i>Tilia cordata</i> Mill.	340	20	17	200

V území aj mimo chránených území sa vyskytuje mnoho chránených rastlín a živočíchov. Z chránených druhov rastlín sa vyskytujú: driev obyčajný (*Cornus mas*), Palia zlatohlavá (*Lilium martagon*), orlíček obyčajný (*Aquilegia vulgaris*), pérovník pštosí (*Matteuccia struthiopteris*), chvostník jedľovitý (*Huperzia selago*), plavúň obyčajný (*Lycopodium clavatum*), plavúň pučivý (*Lycopodium annotinum*), plavúnik sploštený (*Diplazium complanatum*), rebrovka rôznohladá (*Blechnum spicant*), rosička okrúhlohladá (*Drosera rotundifolia*), soldanelka karpatská (*Soldanella carpatica*), šafrán karpatský (*Crocus heuffelianus*), vemeník dvojlistý (*Platanthera bifolia*). Okrem chránených druhov niektoré druhy majú čiastočnú ochranu: horec luskáčovitý (*Gentiana asclepiadea*), mečík škridlicovitý (*Gladiolus imbricatus*), prilbica pestrá (*Aconitum variegatum*), vachta trojlistá (*Menianthes trifoliata*).

Z invázičných rastlín sa na našom území nachádza:

- boľševník obrovský (*Heracleum mantegazzianum*) – brehové porasty Kysuce a jej prítokov, Lúčna ulica, lávka pri Smažákovi, most cez Predmieranku,
- pohánkovec japonský (*Fallopia japonica*) – brehové porasty: ústie potoka Hlinené, horný koniec- Bernátovci a Predmier - rybníky,
- netýkavka žliazkatá (*Impatiens glandulifera*) – brehové porasty,
- ježatec laločnatý (*Echinocystis lobata*) – brehové porasty,
- zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*), ktorej porasty sú pozdĺž železničnej trate.

Tieto rastliny je v zmysle ust. §7b, ods. 3 zákona o ochrane prírody a krajiny odstraňovať vlastník, užívateľ, alebo správca pozemku.

Na Dolných Kysuciach boli zistené viaceré druhy chránených živočíchov. Z vtáctva asi 80%, z rýb hlaváčka podunajská, hrúz Kesslerov, kolok menší, ropucha obyčajná (*Bufo bufo*), z hlodavcov myšovka vrchovská, plšík lieskový, netopiere (rod *Chiroptera*), medveď hnedý, vlk obyčajný.

biokoridorov.

Najohrozenejšími prvkami z ekologickej siete sú biokoridory vodných tokov, ktoré sa nachádzajú v súbehu s cestnými komunikáciami a železnicou, prechádzajú územím s vysokou koncentráciou bývania a výroby a tiež biocentrá mokradí a slatiniskových lúk, ktoré sa pri týchto vodných tokoch nachádzajú. Tieto vodné toky sú hlavnými recipientmi odvádzanie splaškových a odpadových vôd. Ekologickými opatreniami je potrebné zabezpečiť vodivosť, funkčnosť a hygienickú nezávadnosť

Taktiež existuje riziko poškodenia genofondovej lokality Predmierské rybníky v dôsledku rekreačnej činnosti ako aj úpravy brehov rybníkov pre účely rekreácie. Preto všetky zásahy v tejto lokalite je potrebné konzultovať so správou CHKO Kysuce. Úpravu brehov treba vykonávať z prírodných materiálov, ktoré zachovávajú poloprirodzený charakter tokov s možnosťou udržania akvatickej a semiakvatickej flóry a fauny s miernym sklonom brehu do 30°, kvôli dobrej prístupnosti. Opatrenia na ochranu sú zahrnuté aj v Územnom pláne mesta Turzovka. Rovnako opatrne treba zaobchádzať pri plánovanom projekte cyklochodníka „Strieborná Kysuca“, keďže sa jedná o územie s regionálne významným hydricko – terestrickým biokoridorom vedúcim riekou Kysuca, pričom pôvodná vegetácia lužných lesov s biotopmi európskeho a národného významu je v okolí rieky Kysuca zastúpená v nízkych plošných výmerách.

3.11.3. Východisková situácia mesta s väzbami na širšie územie (okres, kraj)

PHSR Žilinského samosprávneho kraja pre roky 2014 - 2020 pre svoje účely profiluje fakty týkajúce sa mesta Turzovka, resp. regiónu Kysúc nasledovne:

Z aspektu sídelnej štruktúry sú sídla v KURS 2001 zaradené tak, že iba mesto Čadca je podľa platnej koncepcie územného rozvoja Slovenska centrom druhej skupiny, Kysucké Nové Mesto je centrom tretej skupiny, mesto Turzovka je centrom štvrtej skupiny a mesto Krásno nad Kysucou je centrom piatej skupiny. Obývané časti Kysúc prevažne patria do okrajového pásma žilinsko – martinského ťažiska osídlenia prvej úrovne. Regiónom vedie rozvojová žilinsko – kysucká rozvojová os prvej úrovne spájajúca Žilinu cez Čadcu s hranicou s Českou republikou. Skalit'anská rozvojová os druhého stupňa vedie v línii Svrčinovec – Čierne – Skalité – hranica s Poľskou republikou. Kysucká rozvojová os tretieho stupňa vedie v línii Čadca – Turzovka – Makov. S prepojením na Oravu vedie z Kysúc aj kysucko – oravská rozvojová os tretieho stupňa spájajúca Krásno nad Kysucou s Námestovom, Tvrdošínom, Trstenou a hranicou s Poľskou republikou.

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO
ROZVOJA MESTA TURZOVKA
NA OBDOBIE 2016-2020
S VÝHLADOM DO ROKU 2023**

STRATEGICKÁ ČASŤ

4. VÍZIA STRATEGICKÉHO ROZVOJA

Vízia regionálneho rozvoja v Národnej stratégii regionálneho rozvoja SR predstavuje stav, ku ktorému má Slovensko za niekoľko rokov dospieť - vymedzuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorít na obdobie 2014 až 2020 s výhľadom do roku 2030, ako aj postupy na ich dosiahnutie. Vízia regionálneho rozvoja Slovenska je v strategických materiáloch definovaná nasledovne:

„ Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých občanov. Každý región bude využívať svoje danosti v prospech svojho udržateľného hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho a územného rozvoja, a tým aj Slovenskej republiky ako vyspelého, hospodársky, politicky a sociálne súdržného členského štátu Európskej únie „ .

Počas realizácie aktualizovanej Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR bude pri plánovacích procesoch uplatňovaný integrovaný prístup orientovaný smerom k udržateľnému sociálnemu, ekonomickému, environmentálnemu a územnému rozvoju mesta Turzovka. Predpokladáme, že mesto a Mikroregión Horných Kysúc budú schopné efektívne využívať svoj existujúci vnútorný potenciál. Tento vlastný interný potenciál bude poskytovať východiska ako svoju konkurenčnú výhodu s cieľom zvyšovať kvalitu života obyvateľov a snažiť sa o znižovanie vnútroregionálnych rozdielov.

Národná stratégia regionálneho rozvoja SR: predpokladá presadzovanie a uplatňovanie princípov udržateľného regionálneho rozvoja s komplexným využívaním celého pozitívneho rozvoja potenciálu SR. Za udržateľný rozvoj je považovaný rozvoj založený na ekonomickom raste prednostne na efektívnom využívaní obnoviteľných zdrojov a rozvážnom využívaní neobnoviteľných prírodných zdrojov so znižovaním ich nadmernej spotreby, na rešpektovaní kultúrnych a sociálnych potrieb obyvateľstva a na ochrane životného prostredia. K tomu je potrebné na všetkých úrovniach aktivovať dostupné vnútorné zdroje obcí, krajov aj štátu a využívať ponúkané doplnkové, externé zdroje v rámci realizácie regionálnej politiky EÚ.

Stratégia Európa 2020 je desaťročná stratégia Európskej únie v oblasti rastu. Jej cieľom je odstrániť nedostatky aktuálneho rastového modelu a vytvoriť podmienky pre inteligentnejší, udržateľnejší a inkluzívnejší rast. Kľúčovými – rozhodujúcimi oblasťami naformulovanej stratégie Európa 2020 sú z hospodárskeho a územného hľadiska mestá a mestské oblasti.

Ciele Územnej agendy Európskej únie 2020 sú prioritne orientované do:

- podpory polycentrického a vyváženého územného rozvoja,
- podpory integrovaného rozvoja v mestách, vidieckych a špecifických regiónoch,
- zabezpečenia globálnej konkurencieschopnosti regiónov vychádzajúcej zo silného miestneho hospodárstva,
- zlepšenia územného prepojenia pre jednotlivcov, komunity a podniky,
- riadenia a prepájania environmentálnych, krajinných a kultúrnych hodnôt regiónov .

Koncepcia spracovania PHSR mesta Turzovky prísne akceptuje zosúladenie cieľov národnej stratégie a stratégie Európskej únie so zámermi mesta podľa prioritných oblastí.

Súbežne nastavenie cieľov bolo komparované s návrhom cieľov PHSR Žilinského samosprávneho kraja pre roky 2014 – 2020 v časti: Stratégia rozvoja územia.

Vrcholový cieľ 2014 – 2020 Žilinského samosprávneho kraja:

Žilinský samosprávny kraj dosiahne do roku 2020 pozitívnu zmenu vedúcu k pozitívnej zmene kvality života jeho obyvateľov v integrujúcej sa Európe. Tento cieľ obsahovo korešponduje s víziou mesta Turzovka na uvedené programovacie obdobie.

Strategické ciele Žilinského samosprávneho kraja:

- 1.) dobudovať kvalitné prepojenie kraja s európskymi dopravnými a komunikačnými sieťami zlepšiť kvalitu životného prostredia a zabezpečiť udržateľnosť využívania prírodných zdrojov.
- 2.) zvýšiť konkurencieschopnosť ekonomiky a zlepšiť podnikateľské prostredie v kraji.
- 3.) dosiahnuť vyššiu uplatniteľnosť ľudského kapitálu na trhu práce a sociálnu inklúziu znevýhodnených skupín.
- 4.) rešpektovaním a rozvíjaním špecifických črt regiónov na území kraja podporovať rast ich atraktívnosti.

Predkladaný materiál PHSR ich zdefinoval ako globálne ciele v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti. Z racionálneho hľadiska materiál PHSR mesta Turzovka v súlade s cieľmi Žilinského samosprávneho kraja reaguje najmä na :

- 1.) kvalitu životného prostredia (zo strategického cieľa 1).
- 2.) otázku lokálnej, resp. regionálnej zamestnanosti (strategický cieľ 3).
- 3.) využívanie špecifických črt regiónov, v kontexte ich silných, resp. slabých stránok. (strategický cieľ č.4).

Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja mesta pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik a určuje hlavné ciele a priority rozvoja mesta pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia. Tento strategický zámer akceptuje reálne a racionálne možnosti rozvoja mesta v kontexte regionálnych špecifik. Zároveň zohľadňuje aj vplyv externých faktorov na vývoj situácie v meste v ďalšom období. Materiál sa snaží v plnom rozsahu akceptovať skutočnosť, že rozvoj obcí má viacrozmerný charakter zahŕňajúci ekonomický, sociálny a územný kontext. Rozvoj územného (mestského) celku je potrebné chápať komplexne, pretože rozvoj obcí je procesom, ktorým sa nevzťahuje len na určitú obec, ale dotýka sa aj územných celkov a systémov, do ktorých obec patrí. Previazanosť väzieb rôznych úrovní je nevyhnutným dôsledkom aktuálneho sociálno – ekonomického vývoja .

4.1. ZÁZNAM Z VEREJNÉHO PREROKOVANIA STRATEGICKEJ ČASTI DOKUMENTU (FORMULÁR S2)

Názov dokumentu: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Turzovka 2016 – 2020 s výhľadom do roku 2023

Pripomienky realizoval: odborný garant - Ing. Marián Masnica

Termín pripomienkovania: zasadnutie MsZ Turzovka dňa:

Dostupnosť materiálu: www.turzovka.sk

Spôsoby doručenia pripomienok: prostredníctvom elektronickej pošty : prednosta@turzovka.sk, lenka.kubikova@turzovka.sk, poštou na adrese Mestský úrad Turzovka, Stred 178, 023 54 Turzovka , priamym rozhovorom.

4.2. STRATÉGIA ROZVOJA VO VZŤAHU K REGIONÁLNYM ŠPECIFIKÁM

Strategická časť materiálu bola formulovaná na základe:

- Analýza vnútorného a vonkajšieho prostredia mesta,
- Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu medzi občanmi realizovaného v roku 2015,
- Disparity a faktory rozvoja územia mesta Turzovka čiastkových vízií, ktoré boli navrhnuté pracovnými skupinami pre tvorbu PHSR,
- Analýzy silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození pre mesto v oblastiach ekonomického rozvoja, ľudských zdrojov, sociálneho rozvoja, životného prostredia a technickej infraštruktúry mesta,
- Analýzy problémov identifikovaných pracovnými skupinami.

4.3. FORMULÁCIA STRATÉGIE A SPOLOČNEJ VÍZIE HLAVNÝCH AKTÉROV V REGIÓNE

Pri realizácii spoločnej vízie mesta sa javí ako najvhodnejšia kombinácia alternatív týchto základných foriem stratégie:

- 1.) stratégia rastu – materiál sa orientuje na zabezpečenie rastu, resp. rozširovania služieb, ktoré mesto ponúka svojim občanom, alebo návštevníkom. Potenciálne zvažuje aj možnosti príchodu možného investora.
- 2.) stratégia stability – orientácia aktivít zameraná na udržanie existujúceho stavu .
- 3.) investičná stratégia – táto alternatíva je výrazne determinovaná dispozičnými kapitálovými zdrojmi mesta, rovnako ako vo väčšine samospráv na Slovensku.

Hospodárska politika:	Sociálna politika:	Environmentálna politika:
Široko koncipovaný dotazník priamo nadväzoval na problematiku absolútnej väčšiny týchto ukazovateľov/faktorov, resp. bol obsahovo previazaný.		
Trh práce Nezamestnanosť Podnikateľské prostredie Zamestnávateľské subjekty Kreatívny a kultúrny priemysel (tradičné remeslá, folklór) Poľnohospodárska výroba Kultúrne aktivity v meste Kultúrne dedičstvo Cestovný ruch Dopravná infraštruktúra (miestne komunikácie, chodníky, parkovanie, cyklotrasy a i.) Technická infraštruktúra (verejné osvetlenie, mestský rozhlas, kamerový systém a i.) Efektívna verejná správa	Ľudské zdroje Školstvo, Vzdelávanie Sociálna situácia v meste Bezpečnostná situácia v meste Bytová politika Zdravotníctvo v meste Šport v meste Kvalita života – bývanie a služby, Partnerstvá	Životné prostredie v meste Odpadové hospodárstvo Vodné hospodárstvo (vody, kanalizácia, protipovodňové opatrenia, prevencia pred živelnými pohromami a i.) Ochrana a tvorba zložiek životného prostredia (ochrana čistoty ovzdušia, výsadba zelene a jej ochrana, znižovanie energetickej náročnosti budovania) Ochrana krajiny a prírody

Tabuľka 89 : Metodika spracovania strategickej časti rešpektuje členenie v súlade s platnou metodikou ,
Zdroj: vlastné spracovanie

4.4. PRIORITNÉ OBLASTI VYPLÝVAJÚCE Z DOTAZNÍKOVÉHO PRIESKUMU

Prioritné oblasti rozvoja mesta sú spracované sumárnym vyjadrením, ktorých cieľom bolo práve vyšpecifikovanie problémov ako ich vnímajú občania mesta (sumár odpovedí otázok č. 10.26 a 27 – vyjadrený ukazovateľom „podiel%“ t.j. podiel odpovedí na danú tému z celkového počtu).

Hierarchia cieľov rešpektuje najmä tieto vyšpecifikované témy.

Označenie	Téma	Podiel %
A	Problémy v dopravnej infraštruktúre	cca 49 %
F	Problémy v podpore miestnej zamestnanosti	cca 37 %
C	Problémy v sociálnej oblasti	cca 37 %
G	Problémy v zdravotníckej oblasti	cca 26 %
B	Problémy v riešení bytovej otázky	cca 25 %

Poznámka č.1: medzi prioritné problémy patrí jednoznačne otázka zamestnanosti a možná podpora všetkých interných a externých faktorov, ktoré priamo, či nepriamo podporujú rast lokálnej, či regionálnej zamestnanosti

Poznámka č.2: v otázke č. 26 nad priemer všetkých odpovedí dosiahla téma „J – šport a športoviská“ cca 19%, čo je výsledok požiadaviek občanov na budovanie plavárne (kúpaliska a pod.) a skvalitnenie infraštruktúry Areálu športu a oddychu v Závodí

Tabuľka 90: Prioritné oblasti vyplývajúce z dotazníkového prieskumu, Zdroj: vlastné spracovanie

4.5. HIERARCHIA STRATEGICKÝCH CIEĽOV (FORMULÁR S1)

Proces formulovania strategickej časti materiálu je podľa metodiky zameraný výhradne na precizáciu a hierarchiu cieľov v algoritme: vízia – globálne ciele – špecifické ciele – tematické ciele – územné ciele. Súčasne akceptuje aj priority rozvoja v súlade s výsledkami dotazníkového prieskumu.

V kontexte tejto skutočnosti sa materiál následne zameriava aj na možnú realizáciu významných zmien s dlhodobým dopadom na územie a to v súlade so stanovenou hierarchiou cieľov. Je jednoznačným faktom, že realizácia tých cieľov je možné dosiahnuť iba koordinovaným úsilím viacerých subjektov a spoločným zapojením viacerých zdrojov (ľudských, finančných, materiálnych a organizačných). Predkladaný materiál sa snaží o využitie potenciálu najmä miestnych zdrojov, s výnimkou finančných zdrojov. Vzhľadom na všeobecne známu skutočnosť o finančnom poddimenzovaní samosprávy v SR môže materiál riešiť iba obmedzený počet tém/priorít.

Materiál venuje pozornosť najmä koordinácii rozvojových zámerov mesta, ktoré budú vo väzbe na schválené operačné programy spolufinancované zo zdrojov EÚ. Rešpektuje súlad s aktualizovanou Národnou stratégiou regionálneho rozvoja SR s definovanými piatimi prioritnými oblasťami (PO):

PO – 1	Ľudské zdroje – zvýšenie kvality ľudského potenciálu
PO – 2	Ekonomická výkonnosť a konkurencieschopnosť hospodárstva
PO – 3	Štrukturálne zmeny
PO – 4	Poznatkovo orientovaná ekonomika
PO – 5	Ochrana a tvorba životného prostredia
Zdroj: Národná stratégia regionálneho rozvoja Bratislava, október 2014	
Pozn. : vzhľadom a na regionálne podmienky a v snahe prispôsobiť materiál podmienkam existujúcej úrovne boli zlúčené oblasti PO – 2 a PO – 4 do oblasti hospodárska politika	

Tabuľka 91 : Prioritné oblasti, Zdroj: vlastné spracovanie podľa NS RR SR

Strategické ciele na obdobie 2016 -2020 s výhľadom do roku 2023 sú zadané za každú oblasť rozvoja mesta, na ktorú sa chceme v uvedenom období zamerať. Podrobnejšie sú ciele špecifikované v jednotlivých opatreniach a následných aktivitách.(časť D: Programová časť). V každej uvádzanej prioritnej oblasti rozvoja mesta Turzovka sú v strategickej časti identifikované špecifické a tematické ciele. Ciele sú usporiadané v súlade s metodikou tvorby PHSR.

Vízia Formulár S1	<p>Chceme dosiahnuť, aby mesto Turzovka v roku 2020 bolo:</p> <ul style="list-style-type: none">• otvoreným a priateľským mestom pre partnerstvo a spoluprácu,• čistým, bezpečným mestom a príjemným pre život občanov,• mestom, ktoré využíva svoj rozvojový potenciál a prezentuje sa ako prirodzené centrum Mikroregiónu Horné Kysuce,• mesto, ktoré zodpovedne využíva, chráni a zveľaďuje svoje kultúrne tradície a dedičstvo našich predkov,• mestom, aktívnych, spokojných a slušných občanov, pre ktorých sú v rámci reálnych možností vytvorené predpoklady pre ich všestranný rozvoj,• mestom eliminácie dispartít medzi majoritnými a minoritnými skupinami obyvateľstva (Rómovia a bezdomovci).				
<p>Strategický cieľ: Zámerom je vytvorenie podmienok pre udržateľné zvyšovanie kvalitatívnych parametrov života občanov v Turzovke, s podporou racionálneho hospodárskeho rozvoja a kvalitným životným prostredím. Zámer rešpektuje strategické ciele VÚC Žilinského samosprávneho kraja, ako aj ciele aj programov tvoriacich Partnerskú dohodu.</p> <p>Poznámka: v súlade s týmto strategickým (globálnym) cieľom materiál PHSR precizuje, vychádzajúc z tohto cieľa aj jednotlivé strategické zámery pre:</p> <table data-bbox="300 992 1329 1099"><tr><td>a./ Hospodársku oblasť (politiku)</td><td>b./ sociálnu oblasť (politiku)</td></tr><tr><td>c./ environmentálnu oblasť (politiku)</td><td>d./ prierezové oblasti (partnerstvá)</td></tr></table>		a./ Hospodársku oblasť (politiku)	b./ sociálnu oblasť (politiku)	c./ environmentálnu oblasť (politiku)	d./ prierezové oblasti (partnerstvá)
a./ Hospodársku oblasť (politiku)	b./ sociálnu oblasť (politiku)				
c./ environmentálnu oblasť (politiku)	d./ prierezové oblasti (partnerstvá)				

Tabuľka 92 : Hierarchia cieľov podľa jednotlivých oblastí , Zdroj: vlastné spracovanie

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO
ROZVOJA MESTA TURZOVKA
NA OBDOBIE 2016-2020
S VÝHĽADOM DO ROKU 2023**

PROGRAMOVÁ ČASŤ

5. ŠPECIFIKÁCIA CIEĽOV V HOSPODÁRSKEJ, SOCIÁLNEJ A ENVIROMENTÁLNEJ OBLASTI

Veľmi významným faktorom, ktorý pomôže celkovému hospodársko – sociálnemu rozvoju je dobudovanie diaľnice D3 (plán rok 2016 – po diaľnici D1 má v SR najvyššiu prioritu) na úseku Svrčinovec – Skalité, jej dobudovaním so Žilinou sa v regióne výrazne posilní:

- atraktivita regiónu pre potenciálnych investorov,
- podmienky pre rast zamestnanosti, najmä v sektore služieb ,
- urýchlí prepravu osôb, tovarov a služieb,
- výrazne skvalitní životný priestor severozápadných Kysúc,
- umožní ľahkú dostupnosť severo – južného dopravného koridoru,
- región sa dostane do dopravnej siete perspektívneho priemyselného trojuholníka: Ostrava – Katovice – Žilina,
- možnosť lepšieho využitia leteckej dopravy letiska Žilina v Dolom Hričove, ktoré sa nachádza 12 km od centra mesta Žilina.

5.1. PREHĽAD OPATRENÍ, PROJEKTOV A AKTIVÍT PODĽA OBLASTÍ

HOSPODÁRSKA POLITIKA

DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA	
Priorita č. 1 Špecifikácia cieľov: Základným zámerom mesta je zabezpečenie bezpečnej dopravnej premávky na komunikáciách v meste Turzovka. Zlepšenie obslužnosti územia mesta docielime dobudovaním nových a zmenou parametrov existujúcich komunikácií, čím dosiahneme plynulejšie a bezpečnejšie napojenie na regionálnu cestnú sieť.	
Opatrenia na dosiahnutie cieľov	indikatívne aktivity (značkou © - sú označené aktivity prebiehajúce počas celého obdobia realizácie PHSR)
H.1.1 Zvýšenie kvality a dopravnej obslužnosti na území mesta	H 1.1.1 Optimalizovať dopravno – obslužný systém v meste. H 1.1.2 Rekonštrukcia miestnych komunikácií v meste Turzovka. H 1.1.3© V dôsledku nárastu dopravy kontinuálne zabezpečovať údržbu a modernizáciu miestnych komunikácií, s dôrazom na okrajové časti mesta. Zároveň postupne zlepšovať technické vybavenie komunikácií – zvýšenie bezpečnosti. H 1.1.4 Vytvoriť podmienky na realizáciu procesov trvalo udržateľnej mobility v meste, najmä opravy lávok a mostov v správe mesta a ostatnej infraštruktúry. H 1.1.5 Dokončiť vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom, na ktorých sú vybudované miestne komunikácie, resp. mestská infraštruktúra.

H.1.2

Vytváranie podmienok pre rozvoj nemotorovej dopravy a bezpečnosti na komunikáciách

H 1.1.6 **Ⓟ** Zachovanie železničnej dopravy na úseku Makov – Čadca.

H 1.1.7 Komunikačné a spoločné zariadenia – rekonštrukcia poľných a lesných ciest.

H 1.1.8 **Ⓟ** V spolupráci so starostami Mikroregiónu Horných Kysúc (od Turzovky po Makov) pokúsiť sa presadiť tzv. "rýchlo" cestu na úseku Turzovka - Makov

H 1.2.1 Zlepšenie parametrov statickej dopravy v meste zameranej na vybudovanie chodníkov popri miestnych komunikáciách a ceste ŽSK II/487 a II/484.

H 1.2.2 **Ⓟ** Zabezpečiť možnosť zvýšenia parkovacích miest v meste a pri bytových domoch.

H 1.2.3 **Ⓟ** Pravidelnými opravami zabezpečovať funkčnosť dopravného ihriska v Areáli športu a oddychu v Závodí.

H 1.2.4 Vyriešiť statickú dopravu v meste – parkovací systém.

H 1.2.5 **Ⓟ** Vytvárať podmienky pre obhospodarovanie poľnohospodárskej pôdy v extraviláne mesta Turzovky.

H 1.2.6 Presmerovanie dopravy zo sídliska a vytvorenie skľudnenej zóny v meste.

H 1.2.7 Výstavba nového mostného objektu do mestskej časti Predmier.

H 1.2.8 **Ⓟ** Zvýšenie bezpečnosti cestnej premávky formou zlepšovania dopravno – technických zariadení (semafony, osvetlenie, retardéry, dopravné značenie).

H 1.2.9 **Ⓟ** Zlepšenie dostupnosti a možnosti výstavby mostného objektu v mestskej časti Vyšný Koniec – lokalita u Letavaya.

Tabuľka 93 : Dopravná infraštruktúra, Zdroj : Vlastné spracovanie

TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA OBCE A SLUŽBY VEREJNEJ SPRÁVY	
Priorita č.1.3	
Špecifikácia cieľov: Zámerom samosprávy mesta Turzovka je zabezpečenie modernizácie a rozvoja technickej infraštruktúry v meste, zvýšenie bezpečnosti a zaručenie bezproblémového fungovania zariadení technickej infraštruktúry.	
Opatrenia na dosiahnutie cieľov	indikatívne aktivity (značkouⓅ - sú označené aktivity prebiehajúce počas celého obdobia realizácie PHSR)
H 1.3 Technická infraštruktúra	H 1.3.1 Ⓟ Zhotoviť pasportizáciu verejného osvetlenia a na základe výsledkov zabezpečiť rekonštrukciu prvkov verejného osvetlenia. H 1.3.2 Realizovať ďalšie etapy modernizácie verejného osvetlenia a zaviesť nové technológie verejného osvetlenia s vyššou spoľahlivosťou a nižšou energetickou náročnosťou. H 1.3.3 Ⓟ Modernizáciou technickej infraštruktúry prispieť k zvýšeniu komfortu života občanov a ich bezpečnosti. H 1.3.4 Ⓟ Zabezpečiť rekonštrukciu energetických sietí v súlade s potrebami energetickej koncepcie, zabezpečiť rekonštrukciu trafostaníc a sietí elektrickej energie, zamerať sa na zemné vedenie. H 1.3.5 Ⓟ Zabezpečiť rozšírenia siete plynofikácie v meste Turzovka. H 1.3.6 Ⓟ Zabezpečiť pokrytie mesta Turzovka signálmi všetkých telekomunikačných operátorov. H 1.3.7 Ⓟ Vytvoriť integrovanú optickú sieť pre prenos televízneho, rádiového, parkovacieho systému a iných informačných sietí. H 1.3.8 Vybudovanie trhového domu – mestskej tržnice
H 1.4 Služby verejnej správy	H 1.4.1 Ⓟ Kontinuálne vytvárať podmienky a podporovať dostupnosť širokopásmového internetu na celom území mesta Turzovka. H 1.4.2 Ⓟ Podpora rozvoja ľudských zdrojov a optimalizácia procesov vo verejnej správe prostredníctvom IKT. H 1.4.3 Ⓟ Zavádzanie opatrení pre elimináciu možností korupcie a zvýšenie transparentnosti v prostredí verejnej správy. H 1.4.4 Ⓟ Optimalizácia a digitalizácia procesov vo verejnej správe prostredníctvom informačných technológií.

Tabuľka 94 : Technická infraštruktúra a služby verejnej správy, Zdroj : Vlastné spracovanie

CESTOVNÝ RUCH (CR) A TURIZMUS

Priorita č. 1.5

Špecifikácia cieľov: Ciele sú zamerané na možnosti skvalitnenia ponuky služieb v regióne, zatraktívniť sortiment ponuky a zvýšiť informovanosť a dostupnosť týchto služieb. Tento segment výrazne závisí od úrovne spolupráce s ostatnými regionálnymi aktérmi v oblasti CR. Úlohou samosprávy je zamerať sa najmä na dobudovanie infraštruktúry, zlepšiť prezentáciu „imidž“ mesta pri prezentácii ponúkaných produktov CR. O prínosoch CR treba informovať občanov, aby pozitívne vnímali aktivity v oblasti CR a aby na nich aktívne participovali.

Opatrenia na dosiahnutie cieľov

indikatívne aktivity

(značkou **Ⓟ** - sú označené aktivity prebiehajúce počas celého obdobia realizácie PHSR)

H 1.5

Rozvíjanie cestovného
ruchu a turizmu v regióne

H 1.5.1 **Ⓟ** Budovanie verejnej infraštruktúry podporujúcich zvýšenie počtu návštevníkov mesta a regiónu.

H 1.5.2 **Ⓟ** Využívať jedinečnosť špecifických črt lokality a následne zabezpečiť ich využiteľnosť pri tvorbe produktov v oblasti turizmu.

H 1.5.3 V spolupráci s rímsko-katolíckou cirkvou spracovať plán sprístupnenia pútnického miesta na horu Živčáková z mesta Turzovka.

H 1.5.4 **Ⓟ** Zavádzanie produktov CR, ktoré by boli prístupné všetkým skupinám obyvateľstva - podpora aktivít s dôrazom na pútnický turizmus.

H 1.5.5 **Ⓟ** Spolupráca s miestnymi ľudovými remeselníkmi vrátane aktualizácie ich databáz na web stránke mesta.

H 1.6

Destinačný manažment

H 1.6.1 **Ⓟ** Participovať na spoločných projektoch pri tvorbe produktov cestovného ruchu (náučné chodníky, poznávacie trasy a iné), prepájanie týchto trás s trasami susediacich regiónov, vrátane cyklotrás.

H 1.6.2 **Ⓟ** Prehľbovanie spolupráce s etablovanými regionálnymi organizáciami CR a ostatnými aktérmi s cieľom dosiahnutia synergického efektu.

H 1.6.3 **Ⓟ** Pokračovať v tradíciách už zabehnutých podujatí (podujatia realizované v rámci Turzovského leta, Beskydské folklórne slávnosti, remeselnícke podujatia, pléner, (hody/ „kermaš“, Noc kostolov, športové turnaje, súťaže, prehliadky, výstavy a pod.).

H 1.6.4 **Ⓟ** Vytvorenie databáz ľudových výrobcov pri interaktívnej prezentácii ich produktov na web stránke mesta.

H 1.6.5 **Ⓟ** Podpora aktivít zvyšujúcich atraktivitu mesta a mikroregiónu – v rámci mikroregiónu vytvoriť trvalú spoluprácu pri tvorbe produktov cestovného ruchu, turizmu, oddychu a rekreácie.

H 1.6.6 **Ⓟ** Zapojenie mestského informačného centra do aktívnej spolupráce so subjektmi cestovného ruchu v rámci regiónu Kysúc.

H 1.6.7 Vybudovanie vstupných objektov do mesta Turzovka.

H 1.6.8 Vybudovanie cyklomagistrály v meste Turzovka a jej prepojenie na Makov, Čadcu, Korňu a Klokočov.

H 1.6.9 Vybudovanie lyžiarskej magistrály s prepojením na Beskydsko – Javornickú lyžiarsku magistrálu s malým bežeckým okruhom na Bukovine.

H 1.6.10 **Ⓟ** Vytváranie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu, zlepšovanie podmienok športového vyžitia ako strediska regiónu Horných Kysúc, ktorá pomôže podporiť cestovný ruch (Lanový park, športová hala, vyhliadková veža, kúpalisko).

Tabuľka 95: Cestovný ruch a turizmus, Zdroj : Vlastné spracovanie

KULTÚRA

Priorita č. 1.7 Efektívne a racionálne využívanie prírodného a kultúrneho dedičstva pre rozvoj mesta Turzovka, Mikroregiónu Horné Kysuce, resp. regiónu Kysúc.

Špecifikácia cieľov: Korešpondujúce a podporné opatrenie s opatrením č. 1.5. Zvýšenie záujmu o kultúru v meste Turzovka predpokladá aktualizovať a vylepšovať ponuku a propagáciu kultúrnych podujatí v meste Turzovka .

Opatrenia na dosiahnutie cieľov	indikatívne aktivity (značkou Ⓟ - sú označené aktivity prebiehajúce počas celého obdobia realizácie PHSR)
H 1.7 Efektívne a racionálne využívanie kultúrneho dedičstva (– zvýšiť spokojnosť občanov s ponukou kultúry v meste)	H 1.7.1 Zriadenie mestského múzea za účelom prezentácie historických a kultúrnych zvláštností mesta. H 1.7.2 Ⓟ Realizovať stretnutia amatérskych tvorcov z rôznych oblastí kultúry (rezbárske plenéry, heligonkári, remeselníci, folklórne súbory, spevácke skupiny, country skupiny a pod.). H 1.7.3 Podporovať renováciu kultúrnych pamiatok a iných historických objektov pre ich ďalšie využívanie. Udržiavanie pamiatok a tradícií – Pamätník I. Sv. vojny, Pamätník II. Sv. vojny, Park M.R. Štefánika, Námestie J. Thurzu, Drotárske tradície – Súsošie Drotára a džarka, Park rodákov. H 1.7.4 Ⓟ Zavádzanie produktov CR, ktoré by boli prístupné všetkým skupinám obyvateľstva. H 1.7.5 Ⓟ Spolupráca s miestnymi ľudovými remeselníkmi. H 1.7.6 Podporiť zlepšenie technického a prevádzkového stavu objektov využívaných na organizovanie kultúrnych podujatí – prírodný amfiteáter, Kostol Nanebovzatia Panny Márie, Šarkpark). H 1.7.8 Ⓟ Postupné zlepšovanie podmienok na zlepšenie ponuky kultúrnych podujatí v meste, najmä tých ktoré majú dlhodobú tradíciu – výstavy, Turzovský vrabčiak, podujatia počas Turzovského leta (Balónom

do sveta, Rock Beskyd fest, futbalové turnaje, hasičská súťaž Beskydský pohár, Drotária, Beskydské slávnosti, Pokus o zápis do knihy rekordov, Remeselnícky jarmok, Turzovská cifrovačka), Jašíkové Kysuce, Noc kostolov, Vianočné trhy, Kermaš.

H 1.7.9 **Ⓟ** Spracovať Konceptiu cestovného ruchu na úrovni mesta Turzovka.

Tabuľka 96 : Kultúra, Zdroj : Vlastné spracovanie

ZAMESTNANOSŤ A ĽUDSKÉ ZDROJE

Priorita č. 1.8 Zlepšovanie podnikateľského prostredia pre existujúcich zamestnávateľov

Špecifikácia cieľov: Zámerom samosprávy je optimalizovať možnosti ponuky:

- 1.) verejného zamestnávania (podpory sociálnej zamestnanosti), samozamestnania v oblasti primárneho sektoru a kreatívneho priemyslu.
- 2.) participovať na tvorbe podmienok stimulujúcich rozvoj podnikania najmä v sektore služieb.
- 3.) participovať na tvorbe podmienok vytvárajúcich priestor pre rast zamestnanosti.

Opatrenia na dosiahnutie cieľov	indikatívne aktivity (značkouⓅ - sú označené aktivity prebiehajúce počas celého obdobia realizácie PHSR)
H 1.8 Zlepšovanie podnikateľského prostredia pre existujúcich zamestnávateľov	H 1.8.1 Prehodnotenie ÚPM (územného plánu mesta) aj s výhľadom na možnosti tvorby podnikateľského priestoru do roku 2023. H 1.8.2 Ⓟ Vytvárať podmienky pre podporu inkluzívneho trhu práce a sociálnej zamestnanosti. (podpora zamestnanosti obyvateľov formou verejného zamestnávania – „sociálna“ zamestnanosť). H 1.8.3 Ⓟ Podpora aktivít a projektov v oblasti kultúrneho a kreatívneho priemyslu. H 1.8.4 Ⓟ Podpora hospodárskeho rozvoja primárneho sektora so zámerom vyššej kvality biodiverzity na vidieku. H 1.8.5 Ⓟ Participovať na tvorbe systémového marketingu smerovaného k rastu zamestnanosti v rámci Mikroregiónu Horné Kysuce – marketingové aktivity v rámci partnerských projektov. H 1.8.6 Ⓟ Zo strany samosprávy systematicky venovať pozornosť marketingovým stratégiám a komunikácii s potenciálnymi investormi, či domácimi podnikateľskými subjektmi. Jeden krát za pol rok viesť podnikateľské fórum smerujúce k podpore rozvoja podnikania v meste. H 1.8.7 Ⓟ Venovať pozornosť alternatívam sociálnej zamestnanosti. H 1.8.8 Ⓟ Kontinuálne vytváranie podmienok

pre etablovanie tradičných ľudových remesiel, remeselných zručností v kreatívnom priemysle.

H 1.8.9 Podpora investícií do ľudských zdrojov v primárnom sektore.

H 1.8.10 Podpora rozširovania spektra služieb na vidieku. Podpora rozvoja všetkých foriem malého a stredného podnikania na vidieku.

H 1.8.11 Podpora spoločných partnerských projektov podporujúcich zamestnanosť.

H 1.8.12 Vytvorenie priemyselnej zóny pre príchod potencionálnych investorov.

H 1.8.13 Vytvorenie podmienok zamestnania v poľnohospodárstve s nadväznosťou na pozemkové úpravy v meste Turzovka so zameraním na drobných poľnohospodárov.

H. 1.8.14 Podpora priemyselných zón v zmysle platného UP mesta Turzovka.

H. 1.8.15 V spolupráci s vysokými školami vytvoriť Konceptiu rozvoja podnikania a zamestnanosti.

H.1.8.16 Podpora vybudovania tržnice umožňujúcej predaj poľnohospodárskych produktov a pestovateľov v meste Turzovka.

H. 1.8.17 Neustála komunikácia s vlastníkmi lesov v meste Turzovka za účelom zachovania pridanej hodnoty drevnej hmoty.

H. 1.8.18 Vytvorenie na web stránke mesta Turzovka prevádzku portálu, kde budú uverejnené všetky podnikateľské subjekty.

Tabuľka 97 : Zamestnanosť a ľudské zdroje, Zdroj : Vlastné spracovanie

OTVORENÉ MESTO

Priorita č. 1.9 Zabezpečenie účinnej a otvorenej verejnej správy vytvárajúcej priaznivé prostredie pre všetky segmenty obyvateľstva mesta.

Špecifikácia cieľov: Formou vzdelávacích modulov v rámci projektov a programov zvyšovať profesijné kompetencie pracovníkov samosprávy.

Tematický cieľ – Vytváranie priaznivého „imidžu“ mesta z pohľadu verejnosti.

Opatrenia na dosiahnutie cieľov

indikatívne aktivity

(značkou © - sú označené aktivity prebiehajúce počas celého obdobia realizácie PHSR)

H.1.9
Otvorené mesto

H 1.9.1 © Podpora aktivít orientovaných na rozvoj informačnej spoločnosti a efektívnej verejnej správy s dôrazom na jej digitalizáciu a elektronizáciu.

H 1.9.2 © V rámci dopytovo – orientovaných projektov, resp. iných vzdelávacích aktivít zabezpečiť vzdelávanie pracovníkov samosprávy.

H 1.9.3 © Postupné zlepšovanie kvality a dostupnosti k elektronickým dátam pre občanov, zamestnávateľov a verejnosť.

Tabuľka 98: Otvorené mesto, Zdroj: vlastné spracovanie

SOCIÁLNA POLITIKA

Ciele v sociálnej oblasti sú nastavené tak, aby korešpondovali s nastavenými cieľmi definovaných v materiáli: Národné priority rozvoja sociálnych služieb (str. 4), ktoré vydalo MPSVR SR v roku 2014 ako jeden zo strategických dokumentov na programovacie obdobie 2014 – 2020.

V kontexte reálnych možností regionálnej, resp. lokálnej politiky materiál sa zameriava najmä na špecifické ciele: 1, 2 a 4. Špecifický cieľ č. 4 bude sledovaný v rámci reálnych možností mesta.

ŠPECIFICKÉ CIELE (silnejším typom písma sú vyznačené ciele PHSR Žilinského kraja, na ktoré reaguje PHSR mesta Turzovka).

- 1.) Zabezpečiť realizáciu práva občana na poskytovanie sociálnej služby so zohľadnením ľudsko-právneho a nediskriminačného prístupu s dôrazom na rešpektovanie ľudskej dôstojnosti.**
- 2.) Zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb v súlade s potrebami cieľových skupín a komunity.**
- 3.) Zabezpečiť rozvoj sociálnych služieb dostupných pre osoby v segregovaných lokalitách s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby.
- 4.) Zvýšiť dostupnosť komunitných a sociálnych služieb (príloha č. 1 materiálu) s dôrazom na rozvoj sociálnych služieb pre rodinu, ktorá sa stará o svojho člena, odkázaného na pomoc inej osoby pri sebaobsluhe.**
- 5.) Deinštitucionalizované sociálne služby.
- 6.) Presadiť princíp integrovanej zdravotno- sociálnej starostlivosti.
- 7.) Zaviesť systém zabezpečenia a hodnotenia podmienok kvality poskytovaných sociálnych služieb.

ŠKOLSTVO, VZDELÁVANIE A ĽUDSKÉ ZDROJE

Špecifikácia cieľov:

- Zámerom samosprávy je optimalizácia kvality rozvoja ľudských zdrojov a komplexná podpora starostlivosti o občanov mesta so zámerom dosiahnutia vyššej uplatniteľnosti ľudského kapitálu na trhu práce.
- Modernizácia všetkých stupňov vzdelávania a výchovy v školských zariadeniach, ktorých zriaďovateľom je mesto.

Tematické ciele: Vzdelávanie, školstvo a školské zariadenia, zaškolenie detí v MŠ.

Priorita č. 2. Školstvo, školské zariadenia a výchovno – vzdelávací proces

Opatrenia na dosiahnutie cieľov	indikatívne aktivity (značkou ⊕ - sú označené aktivity prebiehajúce počas celého obdobia realizácie PHSR)
S 2.1 Zlepšovanie podmienok smerujúcej k širšej zaškolenosti detí v MŠ, vrátane detí rómskej komunity	S 2.1.1 Rekonštrukcia a rozšírenie objektu MŠ (Turzovka – Šárky) s vybavením a dôrazom na energetickú efektívnosť budovy a rozšírenie jej kapacity. S 2.1.2 Rekonštrukcia vonkajšieho areálu objektov MŠ Turzovka – Šárky s dôrazom na pohybovú aktivitu a dopravnú výchovu. S 2.1.3 ⊕ Podpora programov orientovaných na zlepšenie komunikácie medzi zriaďovateľom a rodičmi. S 2.1.4 ⊕ V rámci školských a mimoškolských aktivít viesť deti k osvojeniu si prvkov technického myslenia. S 2.1.5 ⊕ Aktivity smerujúce k eliminácii segregácie detí marginalizovaných skupín v MŠ – podpora aktivít zameraných na multikultúrnu výchovu detí.
S 2.2 Školstvo a vzdelávanie	S 2.2.1 ⊕ Vytváranie potrebných podmienok smerujúcich k zvýšeniu kvality výchovno – vzdelávacieho procesu. S 2.2.2 ⊕ V rámci vzdelávacieho procesu smerovať dôraz najmä na technické, prírodovedné a jazykové zručnosti – popularizácia technických odborov medzi žiakmi ZŠ. S 2.2.3 ⊕ Kontinuálne zlepšovanie profesijných kompetencií najmä pedagogických pracovníkov školských zariadení absolvovaním vzdelávacích programov a projektov. S 2.2.4 ⊕ V časovom horizonte troch rokov zabezpečiť podmienky pre zavádzanie vyučovania technických predmetov. S 2.2.5 Dokončenie komplexnej rekonštrukcie objektov ZŠ Turzovka – Bukovina s dôrazom na energetickú efektívnosť. S 2.2.6 Riešenie komplexnej rekonštrukcie vonkajších objektov areálu ZŠ Turzovka – Bukovina vrátane prístupových komunikácií a vytvorenie podmienok pre pohybové aktivity s dôrazom na bezpečnosť. S 2.2.7 ⊕ Optimalizácia priestorových podmienok pre výkon činnosti Základnej umeleckej školy v Turzovke. S 2.2.8 ⊕ Vytvoriť podmienky pre realizáciu voľno – časových aktivít v objektoch ZŠ Turzovka – Bukovina.

	<p>S 2.2.9 ④ Zachovanie a podpora podmienok smerujúcich k udržaniu vzdelávacej činnosti – Gymnázium Turzovka, jediná stredná škola v meste.</p> <p>S 2.2.10 ④ Zachovanie a podpora podmienok smerujúcich k udržaniu vzdelávacej činnosti ostatných špecializovaných škôl a zariadení pre spádovú oblasť MHK.</p> <p>S 2.2.11 Odstránenie havarijného stavu strechy pavilónu „A“ ZŠ – Turzovka Bukovina.</p> <p>S 2.2.12 Odstránenie následkov havárie vodovodného potrubia v ZŠ Turzovka – Bukovina.</p>
S 2.3 Ľudské zdroje	<p>S 2.3.1 ④ Formou projektov podporovať ľudské zdroje ďalším vzdelávaním pedagógov škôl a školských zariadení v oblastiach modernej pedagogiky, moderných foriem vyučovania, používania modernej didaktickej techniky.</p> <p>S 2.3.2 ④ Podporovať ďalšie vzdelávanie pedagógov cudzích jazykov.</p> <p>S 2.3.3 ④ Podpora spoločných projektov škôl a školských zariadení s partnerskými mestami – príprava spoločných projektov.</p> <p>S 2.3.4 ④ Postupne zvyšovať úroveň a kvalitu výchovno – vzdelávacích procesov v školských zariadeniach mesta.</p> <p>S 2.3.5 ④ Posilňovať fungujúci systém na podporu rozvoja ľudských zdrojov v oblasti školstva v meste so zameraním na pedagogických pracovníkov.</p>

Tabuľka 99 : Vzdelávanie, školstvo a ľudské zdroje, Zdroj : Vlastné spracovanie

BYTOVÁ POLITIKA

Špecifikácia cieľov: Budovaním nájomných bytov samospráva reaguje na dlhodobý trvajúci trvalý odchod najmä mladých ľudí z nášho mesta a okolia.

Tematické ciele: Výstavba bytov a vytváranie podmienok pre IBV (individuálnu bytovú výstavbu) v meste Turzovka.

Priorita č. 2.4 Bývanie

Opatrenia na dosiahnutie Cieľov	indikatívne aktivity (značkouⓅ - sú označené aktivity prebiehajúce počas celého obdobia realizácie PHSR)
<p>S 2.4 Podpora výstavby a rekonštrukcie bytového fondu v správe mesta</p>	<p>S 2.4.1 Ⓟ Aktualizovať – vypracovať VZN mesta Turzovka zameranú na problematiku bytovej výstavby:</p> <ul style="list-style-type: none">• aktualizácia podmienok podporujúcich IBV Bukovina (individuálnu bytovú výstavbu),• spracovanie zámerov na využitie voľných budov v majetku mesta na možné bytové účely. <p>S 2.4.2 Ⓟ Spracovanie programu rozvoja bývania.</p> <p>S 2.4.3 Zabezpečiť potrebnú výstavbu nájomných bytov v lokalitách zadefinovaných v UP mesta Turzovka.</p> <p>S 2.4.4 Ⓟ Spracovanie VZN o pravidlách prenajímania nájomných bytov v meste Turzovka.</p> <p>S 2.4.5 Vytvorenie podmienok pre rozvoj individuálnej bytovej výstavby definovaných platným UP mesta Turzovka. Zamerať sa na lokalitu IBV Bukovina, kde je spracovaný UP zóny.</p> <p>S 2.4.6 Zabezpečiť riešenie technickej vybavenosti pre lokality individuálnej bytovej výstavby a nájomných bytov v meste Turzovka.</p> <p>S 2.4.7 Ⓟ V spolupráci s vlastníkmi bytových domov a Energetikou Turzovka zabezpečiť rekonštrukciu bytových domov zameraných na zníženie energetickej náročnosti.</p> <p>S 2.4.8 Ⓟ Udržať energetickú koncepciu centrálného zásobovania teplom a teplej úžitkovej vody pre komplexnú bytovú výstavbu s možnosťou jej rozširovania a zefektívňovania činnosti.</p> <p>S 2.4.9 Odstránenie havarijného stavu bytového domu 43 a zníženie energetickej náročnosti.</p> <p>S 2.4.10 Ⓟ Pre stavebné účely spracovať výskyt potencionálnych a stabilizovaných zosuvov posúdením a overením inžinierskogeologickým prieskumom. (Rozhodnutie OÚ Čadca, OU-CA-OSZP-2016/007482.22).</p> <p>S 2.4.11 Ⓟ Pre stavebné účely v zmysle prehodnotenia UP posúdiť výskyt radónového rizika podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z. – obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia (Rozhodnutie OÚ Čadca, OU-CA-OSZP-2016/007482.22).</p>

Tabuľka 100 : Bytová politika , Zdroj : Vlastné spracovanie

SOCIÁLNA OBLASŤ A BEZPEČNOSŤ

Špecifikácia cieľov: Zvýšiť kvalitu života občanov v meste Turzovka s ohľadom na všetky sociálne skupiny.

Tematické ciele:

- Venovať pozornosť dobudovaniu siete sociálnych služieb v meste Turzovka.
- Prispieť k zvýšeniu ochrany občanov a návštevníkov mesta, ako aj ich a majetku mesta.

Priorita č. 2.5 Sociálna situácia

Opatrenia na dosiahnutie Cieľov	indikatívne aktivity (značkou Ⓟ - sú označené aktivity prebiehajúce počas celého obdobia realizácie PHSR)
S 2.5 Indikatívne aktivity nastavené v reflexii na demografický celoplošný vývoj	S 2.5.1 Ⓟ Vypracovanie komunitného plánu do roku 2020, výhľadovo do roku 2023. S 2.5.2 Ⓟ Postupné rozširovanie spektra ponúkaných služieb v sociálnej oblasti v kontexte aktuálnych potrieb marginalizovaných skupín obyvateľstva. S 2.5.3 Ⓟ Podpora vzdelávania zamestnancov a odborného personálu zabezpečujúceho sociálne služby.
S 2.6 Rozšíriť možnosti ponuky sociálnych služieb občanom mesta	S 2.6.1 Výstavba zariadenia pre potreby občanov v dôchodkovom veku (Zariadenie pre seniorov, Stacionár, Dom opatrovateľskej služby), využiť existujúce priestorové možnosti pre vytvorenie nového sociálneho zariadenia. S 2.6.2 Ⓟ Rozvinúť systém starostlivosti o odkázaných dôchodcov – zväziť a prehodnotiť možnosti mesta v oblasti „sociálnych inovácií“ terénna práca, komunitné zariadenie a pod. S 2.6.3 Ⓟ Profesionalizácia sociálnej služby – jedáleň. S 2.6.4 Zakúpenie nového špecializovaného vozidla pre sociálnu službu – jedáleň na rozvoz stravy. S 2.6.5 Ⓟ Profesionalizácia činnosti Nízkoprahového denného centra pre deti s rodinou za účelom podpory sociálnej služby pre rodiny s deťmi. S 2.6.6 Ⓟ Profesionalizácia opatrovateľskej služby ako sociálnej služby na riešenie nepriaznivej situácie a zdravotného stavu, alebo dovŕšenia dôchodkového veku. S 2.6.7 Vybudovanie sociálneho zariadenia pre poskytovanie sociálnej služby – Útulok, alebo Nocľaháreň. S 2.6.8 Ⓟ Profesionalizácia sociálnej služby – Denné centrum. S 2.6.9 Ⓟ Podpora činnosti detského domova pre zdravotne postihnuté deti. S 2.6.10 Ⓟ Podpora činnosti predškolského zariadenia pre zdravotne postihnuté deti. S 2.6.11 Ⓟ Podpora činnosti terénnej sociálnej a komunitnej práce za účelom udržania klientov v prirodzenom rodinnom prostredí.

Priorita č. 2.7 Bezpečnostná situácia v meste

Špecifický cieľ : Prvkami bezpečnostnej politiky mesta Turzovka prispieť k zvýšeniu kvality života občanov v meste Turzovka.

Tematický cieľ : Skvalitňovanie bezpečnostných prvkov v meste Turzovka.

S 2.7 Zvýšiť pocit bezpečnosti občanov a návštevníkov mesta, ochrana majetku občanov a mesta (podpora dopravnej výchovy najmä u detí, so zámerom zvýšenia ich bezpečnosti pri pohybe po komunikáciách).	S 2.7.1 ① Vypracovanie aktuálnej koncepcie bezpečnostnej politiky „Bezpečné mesto „ S 2.7.2 ① Rozširovanie, skvalitňovanie a udržanie monitorovacích bezpečnostných zariadení. S 2.7.3 ① V spolupráci s mestskou políciou realizovať dopravnú výchovu detí formou preventívnych výchovných aktivít. S 2.7.4 ① Úzko spolupracovať s orgánmi štátnej polície za účelom skvalitnenia ich činnosti a napomáhaniu pri naplňaní bezpečnostnej politiky mesta Turzovka. S 2.7.5 ① Prehodnotiť systém práce mestskej polície v závislosti od bezpečnostnej situácie v meste. S 2.7.6 ① Sústavné vzdelávanie zamestnancov MsP a zamestnancov kamerového systému za účelom nadobudania poznatkov v oblasti páchania trestnej činnosti. S 2.7.7 Budovanie technickej infraštruktúry súvisiacej so zvyšovaním bezpečnostnej situácie v meste – kamerový systém, verejné osvetlenie, prechody pre chodcov, dopravné značenie, chodníky. S 2.7.8 ① Zabezpečovať dopravnú výchovu na školách a v školských zariadeniach. S 2.7.9 ① Prevádzkovanie dopravného ihriska v Areáli športu a oddychu v Závodí. S 2.7.10 ① Prevencia obyvateľstva pred dôsledkami alkoholizmu, vandalizmu a omamných látok.
---	--

Tabuľka 101 : Sociálna oblasť a bezpečnosť, Zdroj : Vlastné zdroje

ZDRAVOTNÍCTVO V MESTE

Tematické ciele: Budovanie zdravotnej starostlivosti v meste .

Špecifický cieľ : Zámerom je zlepšenie kvality života, prevencia a včasný záchyt ochorení.

Priorita č. 2.8 Zdravotníctvo v meste

Opatrenia na dosiahnutie Cieľov	indikatívne aktivity (značkou ① - sú označené aktivity prebiehajúce počas celého obdobia realizácie PHSR)
S 2.8 Zdravotníctvo a.) zabezpečenie zdravotnej starostlivosti občanom mesta	S 2.8.1 ① Udržanie a skvalitnenie komplexnej existujúcej siete zdravotnej starostlivosti v meste Turzovka pre spádovú oblasť Mikroregiónu Horné Kysuce v oblasti primárnej a špecializovanej starostlivosti. S 2.8.2 ① Zabezpečiť dostupnosť SVALZOV – Spoločné vyšetrovacie a liečebné zložky v meste Turzovka (ultrazvuk, biochemické laboratórium, röntgén).

<p>a spádovej oblasti Mikroregiónu „Horné Kysuce“</p> <p>b.) zlepšenie kvality života, prevencie, osvetovej výchovy a včasný záchyt možných ochorení občanov</p>	<p>S 2.8.3 Ⓟ Udržanie prijateľnej siete lekární v meste Turzovka.</p> <p>S 2.8.4 Ⓟ Zavedenie lekárskej služby 1. pomoci.</p> <p>S 2.8.5 Ⓟ Zabezpečiť v Mikroregióne Horných Kysúc vhodnú DZS – Dopravnú zdravotnú službu, RZS – Rýchlu zdravotnú službu s lekárom a zdravotnou sestrou a Lekársku zdravotnú službu.</p> <p>S 2.8.6 Ⓟ Snaha centralizovať zdravotnícke služby v meste Turzovka za spolupráce ŽSK, MZ SR a zdravotných poisťovní v areáli Polikliniky za účelom zlepšenia poskytovanej zdravotnej starostlivosti občanom Mikroregiónu Horných Kysúc.</p> <p>S 2.8.7 Ⓟ V spolupráci so ŽSK doriešiť materiálno – technický stav budovy Polikliniky v meste Turzovka na moderné zdravotnícke zariadenie.</p> <p>S 2.8.8 Ⓟ Kontinuálne vytvárať podmienky pre kvalitný zdravotný štýl ako prvok prevencie pred chorobami.</p> <p>S 2.8.9 Ⓟ Aktívne sa podieľať na zdravotných vzdelávacích programoch na školách, v školských zariadeniach a seniorských kluboch.</p> <p>S 2.8.10 Ⓟ Formou osvetovej činnosti v spolupráci so Slovenským červeným krížom propagovať darcovstvo krvi a kostnej drene.</p> <p>S 2.8.11 Ⓟ Aktívne participovať na tvorbe komplexných programov Žilinského samosprávneho kraja v oblasti sociálnej a zdravotnej politiky.</p>
ŠPORT V MESTE	
<p>Špecifický cieľ : Vytvoriť kvalitné podmienky a podporu pre rozvoj športu v meste.</p> <p>Tematické ciele :</p> <ul style="list-style-type: none">- zlepšiť technický stav existujúcich športovísk a športových zón.- dobudovať chýbajúce športoviská a športové zóny.- zabezpečiť odbornosť a kvalitu pri práci s deťmi a mládežou .	
Priorita 2.9	
Opatrenia na dosiahnutie Cieľov	indikatívne aktivity (značkou Ⓟ - sú označené aktivity prebiehajúce počas celého obdobia realizácie PHSR)
<p>S 2.9 Relaxačné aktivity (šport, oddych, rekreácia) - Podpora športového života v meste vrátane výstavby a modernizácie športovej infraštruktúry.</p>	<p>S 2.9.1 Ⓟ Udržanie a skvalitnenie podmienok všetkých športových zariadení a organizácií pôsobiacich v meste.</p> <p>S 2.9.2 Výstavba novej multifunkčnej športovej haly v AŠO Závodí (Areál športu a oddychu).</p> <p>S 2.9.3 Výstavba oddychovej zóny - resp. kúpaliska.</p> <p>S 2.9.4 Vybudovanie cyklochodníka „Strieborná Kysuca“.</p> <p>S 2.9.5 Ⓟ Rozširovanie napojenia lokálnych cyklo a turistických chodníkov na existujúcu regionálnu štruktúru.</p> <p>S 2.9.6 Ⓟ Postupne modernizovať, resp. rekonštruovať existujúce športové zariadenia v AŠO Závodie.</p> <p>S 2.9.7 Dobudovanie vonkajšieho fitness centra v AŠO o ďalšie</p>

	<p>cvičiacie prvky.</p> <p>S 2.9.8 Výstavba multifunkčného a atletického ihriska v areáli ZŠ Turzovka – Bukovina.</p> <p>S 2.9.9 Vybudovanie lesoparku v mestskej časti Závodie.</p> <p>S 2.9.10 Vybudovanie oddychovo – relaxačného priestoru Predmier – Rybníky.</p> <p>S 2.9.11 Dobudovanie priestorov pre oddych a športovanie – (Hlinené, Turkov).</p> <p>S 2.9.12 Vybudovanie skateparku a rekonštrukcia bicrosového areálu v mestskej časti Predmier (Staré ihrisko).</p> <p>S 2.9.13 Dobudovanie areálu FK Tatran Turzovka ako moderného priestoru – prednostne určeného pre futbal.</p>
<p>S 2.10 Voľnočasové aktivity (Zvýšiť spokojnosť obyvateľov s ponukou športových aktivít v meste)</p>	<p>S 2.10.1 P Zlepšiť dostupnosť športových objektov pre občanov a návštevníkov mesta.</p> <p>S 2.10.2 P Zlepšovanie podmienok pre rozvoj športu a dopravnej výchovy pre rôzne vekové kategórie, najmä pre deti a mládež.</p> <p>S 2.10.3 P Venovanie zvýšenej pozornosti športovým, spoločenským a iným spolkom (združeniam), ktoré dlhodobo úspešne reprezentujú mesto.</p> <p>S 2.10.4 P Postupne modernizovať, resp. rekonštruovať detské ihriská v meste a detský hrad.</p>

Tabuľka 102 : Zdravotníctvo a šport v meste, Zdroj : Vlastné spracovanie

PARTNERSTVO

Špecifikácia cieľov: princíp partnerstva patrí medzi dôležité aspekty v programovacom období 2016 – 2020. Vyžaduje si aktívnu spoluúčasť príslušných orgánov všetkých úrovní, pri realizácii projektov, ktoré sú súčasťou regionálnej politiky. Existujúce a funkčné partnerstvá predstavujú reálne možnosti pre rozvoj regiónov.

Opatrenia na dosiahnutie Cieľov	indikatívne aktivity (značkou P - sú označené aktivity prebiehajúce počas celého obdobia realizácie PHSR)
<p>P 1 Podpora princípu partnerstva</p>	<p>P 1.1 P Podporovať účasť a členstvo v záujmových združeniach a participovať na spoločných projektoch.</p> <p>P 1.2 P Budovanie pozitívneho povedomia občanov mesta k členstvu SR v EÚ.</p> <p>P 1.3 P Budovanie spoločného loga a imidžu mesta Turzovka ako centra Mikroregiónu Horné Kysuce.</p> <p>P 1.4 P Organizovať spoločné podujatia s partnerskými mestami za účelom spoločných projektov, ktoré podpora udržateľný rozvoj regiónu.</p> <p>P 1.5 P Podporovať a realizovať spoločné medzinárodné projekty. Participovať na spoločných projektoch Žilinského samosprávneho kraja, Euroregiónu Beskydy, Mikroregiónu Horné Kysuce a miestnej akčnej skupiny (MAS) Zem palatína Juraja Thurzu.</p> <p>P 1.6 P Udržiavať a upevňovať vzájomné vzťahy</p>

s partnerskými mestami : Kety z Poľskej republiky, Frýdlant nad Ostravicí z Českej republiky a Győrújbarát z Maďarskej republiky za účelom spoločných projektov, ktoré prispievajú k trvalo udržateľnému rozvoju regiónu.

P 1.7 **Ⓟ** Podpora „aktivít z dola“ vychádzajúcich z existencie spoločenských organizácií, spolkov a občianskych združení fungujúcich v meste Turzovka, ktoré pomáhajú prehlbovať a zvyšovať kvalitu spoločenského a kultúrneho života v meste.

Tabuľka 103: Partnerstvo, Zdroj: vlastné spracovanie

ENVIROMENTÁLNA POLITIKA

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Špecifikácia cieľov: ciele sledujú zlepšenie sledovaných parametrov jednotlivých zložiek životného prostredia. Prioritou je zníženie celkového množstva produkovaných odpadov s využitím dostupných možností jeho ďalšieho zhodnocovania.

Tematický cieľ : Zachovanie kvality životného prostredia prostredníctvom údržby a rozširovaním zelene s cieľom zvýšenia adaptácie na dopady klimatických zmien a zefektívnením odpadového hospodárstva.

Opatrenia na dosiahnutie Cieľov	indikatívne aktivity (značkou Ⓟ - sú označené aktivity prebiehajúce počas celého obdobia realizácie PHSR)
E 1 Zlepšenie životného prostredia v meste Turzovka	E 1.1 Ⓟ Spracovať pasportizáciu verejnej zelene v meste Turzovka a plán jej ošetrovania a údržby. E 1.2 Ⓟ Zabezpečiť ochranu všetkých prvkov životného prostredia v zmysle platného Územného plánu. E 1.3 Ⓟ Budovanie prvkov zelene v intraviláne mesta – revitalizácia verejných priestranstiev v miestach budovanej dopravnej a technickej infraštruktúry. E 1.4 Revitalizácia starého cintorína a vybudovanie Nového cintorína. E 1.5 Ⓟ Zabezpečiť riadne obhospodarovanie poľnohospodárskej a lesnej pôdy v súlade s jej funkčným využitím.
E 2 Riešenie stavu odpadového hospodárstva v meste Turzovka	E 2.1 Ⓟ Neustále zefektívňovať systém nakladania s odpadmi v meste Turzovka s dôrazom na zlepšenie systému zberu separovaného odpadu na území mesta a zvýšenie podielu zložiek vyseparovaného komunálneho odpadu. E 2.2 Zaviesť systém zberu a zhodnotenia BRO a jeho kompostovanie. E 2.3 Ⓟ Pasportizácia zberných nádob komunálneho odpadu, nádob na separovaný zber a ich zaznamenanie do geografického a informačného systému. E 2.4 Vybudovanie zberného dvora so všetkými náležitosťami v priestore Mestského podniku služieb Turzovka. E 2.5 Zavedenie systému recyklácie a drtenia drobného

	<p>stavebného odpadu využiteľného pre drobné stavebné úpravy a budovanie lesných ciest.</p> <p>E 2.6 Ⓟ Budovať a prevádzkovať skládku TKO Semeteš len za predpokladu splnenia všetkých environmentálnych zásad a pravidiel, ktoré nebudú mať vplyv na zníženie kvality života občanov v meste Turzovka a znečistenie životného prostredia. Integrované zariadenie pre nakladanie s odpadmi na TKO Semeteš.</p> <p>E 2.7 Modernizácia materiálne – technického vybavenia v oblasti odpadového hospodárstva v meste Turzovka.</p> <p>E 2.8 Ⓟ Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na odpadové hospodárstvo.</p>
<p>E.3 Vodné hospodárstvo</p>	<p>E 3.1 Ⓟ V spolupráci so Sevakom, a.s., kde je mesto Turzovka akcionárom, trvale zabezpečovať občanom mesta bezproblémovú dodávku pitnej vody.</p> <p>E 3.2 Ⓟ V spolupráci so Sevakom, a.s. dobudovať a rekonštruovať verejné vodovody v zmysle odpisových plánov.</p> <p>E 3.3 Ⓟ Prijat' vnútornú legislatívu mesta, ktorá naplní ustanovenia zákona 443/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách týkajúcich sa obmedzenia resp. zákazu používania pitnej vody na iné účely v čase jej nedostupnosti respektíve zabezpečiť spôsob náhradného zásobovania pitnou vodou.</p> <p>E 3.4 Dobudovanie a rozšírenie verejného vodovodu do okrajových častí mesta ako i pre nové formy IBV a KBV v nadväznosti na platný Územný plán.</p> <p>E 3.5 Ⓟ Zabezpečiť riadne povoľovanie vodných stavieb slúžiacich na individuálne zásobovanie obyvateľov pitnou vodou – studne.</p> <p>E 3.6 Ⓟ Zabezpečiť komplexnú ochranu náhradného zdroja v mestskej časti Závodie – studne.</p> <p>E 3.7 Ⓟ V spolupráci so Sevakom, a.s. zabezpečiť odvádzanie splaškových vôd v meste Turzovka, aby boli naplnené všetky atribúty v zmysle zákona 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách.</p> <p>E3.8 Ⓟ Zabezpečiť v spolupráci so Sevakom, a.s. rekonštrukciu jestvujúcej kanalizácie v meste Turzovka v zmysle príslušných odpisových plánov.</p> <p>E 3.9 Ⓟ Zabezpečiť riadne povoľovanie vodných stavieb slúžiacich na likvidáciu splaškových vôd – ČOV.</p> <p>E 3.10 Ⓟ Zabezpečiť riadnu evidenciu o spôsobe likvidácie splaškových vôd v meste Turzovka.</p> <p>E 3.11 Dobudovanie a vybudovanie verejnej kanalizácie do ostatných častí mesta Turzovka, kde nie je kanalizácia vybudovaná – prednostne Turkov, Semeteš a do lokalít rozvoja IBV a KBV v zmysle platného Územného plánu.</p> <p>E 3.12 Ⓟ Znižovať znečistenie vodných tokov a zdrojov vody v intraviláne mesta a zvýšiť podiel domácnosti</p>

	<p>napojených na kanalizáciu a ČOV.</p> <p>E 3.13 P Zabezpečiť dostatok pitnej vody v budúcnosti zvýšením hladiny podzemných vôd a zvýšenia hladiny rieky Kysuca.</p>
<p>E.4 Ochrana krajiny a prírody - zachovať prírodné dedičstvo na území mesta</p>	<p>E 4.1 P Zaviesť priebežné vzdelávanie najmä mladých ľudí na udržanie kvality životného prostredia – zvýšenie čistoty mesta v jeho intraviláne.</p> <p>E 4.2 P Zabezpečiť celkovú ekologickú stabilitu územia a zachovať aktuálnu biodiverzitu na území mesta.</p> <p>E 4.3 P Podpora k zmenám prístupu občanov pri tvorbe krajiny a manažmentu chránených území mesta a Mikroregiónu Horných Kysúc.</p> <p>E 4.4 P Odstraňovanie invazívnych rastlín v povodí rieky Kysuce, resp. prítokov</p>
<p>E.5 Protipovodňové opatrenia a prevencia pred živelnými pohromami - realizácia preventívnych opatrení na zníženie riziká povodní a iných rizík</p>	<p>E 5.1 P Spevnenie brehov, úpravy tokov v Predmieri, v Hlinenom, opravy kanalizačných zberačov.</p> <p>E 5.2 Realizácia opatrení podporujúcich spomalenie odtoku vody, resp. akumuláciu vody. Odvodnenie miestnych komunikácií – vodozádržné prvky.</p> <p>E 5.3 P Zabezpečiť riadnu a pravidelnú údržbu priekop, priepustov a kanálov pri všetkých typov komunikácií v meste Turzovka.</p> <p>E 5.5 P Zabezpečiť plnú funkčnosť DHZ a techniky slúžiacej na odstraňovanie následkov pri živelných pohromách.</p> <p>E 5.6 Realizácia protipovodňových opatrení na vodných tokoch v k. ú. Turzovka – vybudovanie protipovodňových opatrení - Hlinenský potok, Predmieranka a Turkov.</p> <p>E 5.7 P Zabezpečiť riadne obhospodarovanie krajiny v súlade s jej funkčným využitím.</p> <p>E 5.8 Zabezpečiť pozemkové úpravy v k.ú. Turzovka za účelom scelenia vlastníckych vzťahov a riadneho obhospodarovania krajiny.</p> <p>E 5.9 P Rešpektovať vyznačené záplavové územia v zmysle príslušných záplavových máp a platného Územného plánu.</p> <p>E 5.10 P Spracovať dokumentáciu na likvidáciu starého mosta do Hlineného, s možnosťou realizácie jeho odstránenia .</p>
<p>E.6 Ochrana a tvorba zložiek životného prostredia, znižovanie energetickej náročnosti</p>	<p>E 6.1 P Znižovať množstvo znečisťujúcich látok v ovzduší, ktoré vznikajú na území mesta.</p> <p>E 6.2 P Pokračovať v naplňaní energetickej koncepcie slúžiacej na centrálné zásobovanie KBV tepla a teplej vody.</p> <p>E 6.3 P Zabezpečiť riadne povoľovanie a kontrolu malých zdrojov znečisťovania ovzdušia – IBV.</p> <p>E 6.4 P Zabezpečiť podporu rozvoja obnoviteľných zdrojov energie pri znižovaní energetickej náročnosti budov na území mesta Turzovka.</p> <p>E 6.5 P Zabezpečiť energetickú certifikáciu všetkých budov v majetku mesta Turzovka a v zmysle jej výsledkov prijat'</p>

konceptiu znižovania ich energetickej náročnosti.

E 6.6 Zabezpečiť obnovu komunálnej techniky slúžiacej na čistenie miestnych komunikácií za účelom znižovania prašnosti.

E 6.7 Vykonávať environmentálne opatrenia na obmedzenie zdrojov zápachu v ovzduší (skládka odpadov, chov zvierat).

Územný cieľ: zvýšenie komfortu občanov, ochrany majetku a čistoty prostredia v časti Turkov - zameranie sa na mestské časti: Predmier, Hlinené a Turkov.

Tabuľka 104: Životné prostredia a odpadové hospodárstvo, Zdroj: vlastné spracovanie

5.2. SÚHRNÝ PREHĽAD PROJEKTOVÝCH ZÁMEROV A PROJEKTOVÝCH UKAZOVATEĽOV

Č.	Opatrenie	Názov projektu 2016 – 2020	Predpokladané náklady ca (€)
H		HOSPODÁRSKA POLITIKA „H“	
1	H 1.1.1	Optimalizovať dopravnú – obslužný systém v meste Turzovka	200 000 €
2	H.1.1.2	Rekonštrukcia miestnych komunikácií v meste Turzovka	750 000 €
3	H.1.1.4	Vytvoriť podmienky na realizáciu procesov trvalo udržateľnej mobility v meste, najmä opravy lávok a mostov v správe mesta Turzovka a ostatnej infraštruktúry	100 000 €
4	H 1.1.5	Dokončiť vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom, na ktorých sú vybudované miestne komunikácie, resp. mestská infraštruktúra	400 000 €
5	H.1.1.7	Komunikačné a spoločné zariadenia – rekonštrukcia poľných a lesných ciest	1 030 000 €
6	H.1.2.1	Zlepšenie parametrov statickej dopravy v meste zameranej na vybudovanie chodníkov popri miestnych komunikáciách a štátnej ceste II/487 a II/484.	450 000 €
7	H.1.2.4	Vyriešiť statickú dopravu v meste – parkovací systém	100 000 €
8	H.1.2.6	Presmerovanie dopravy zo sídliska a vytvorenie skľudnenej zóny v meste	200 000 €
9	H 1.2.7	Výstavba nového mostného objektu do mestskej časti Predmier	100 000 €
10	H 1.3.2	Realizovať ďalšie etapy modernizácie verejného osvetlenia a zaviesť nové technológie verejného osvetlenia s vyššou spoľahlivosťou a nižšou energetickou náročnosťou	400 000 €
11	H 1.3.8	Vybudovanie trhového domu – mestskej tržnice	120 000 €
12	H.1.5.3	V spolupráci s rímsko – katolíckou cirkvou spracovať plán sprístupnenia pútnického miesta Živčákova z mesta Turzovka	1 500 000 €
13	H 1.6.7	Vybudovanie vstupných objektov do mesta Turzovka	50 000 €
14	H.1.6.8	Prepojenie cyklomagistrály Strieborná Kysuce v meste Turzovka	100 000 €

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

		na Makov, Čadcu, Korňu a Klokočov	
15	H.1.6.9	Vybudovanie lyžiarskej magistrály s prepojením na Beskydsko – Javornickú lyžiarsku magistrálu s malým bežeckým okruhom na Bukovine	50 000 €
16	H.1.7.1	Zriadenie mestského múzea za účelom prezentácie historických a kultúrnych zvláštností mesta	70 000 €
17	H.1.7.3	Podporovať renováciu kultúrnych pamiatok a iných historických objektov pre ich ďalšie využívanie. Udržiavanie pamiatok a tradícií – Pamätník I. Sv. vojny, Pamätník II. Sv. vojny, Park M.R. Štefánika, Námestie J. Thurzu, Drotárske tradície – Súsošie Drotára a džarka, Park rodákov	70 000 €
18	H.1.7.6	Podporiť zlepšenie technického a prevádzkového stavu objektov využívaných na organizovanie kultúrnych podujatí – prírodný amfiteáter, Kostol Nanebovzatia Panny Márie, Šarkpark)	470 000 €
19	H 1.8.1	Prehodnotenie ÚPM (Územného plánu mesta) aj s výhľadom na možnosti tvorby podnikateľského priestoru do roku 2023 a uskladňovania komunálneho odpadu	10 000 €
20	H.1.8.12	Vytvorenie priemyselnej zóny pre príchod potencionálnych investorov	800 000 €
S		SOCIÁLNA POLITIKA „S“	
1	S 2.1.1	Rekonštrukcia objektu MŠ – Šárky s vybavením a dôrazom na energetickú efektívnosť budovy a rozšírenie jej kapacity	800 000 €
2	S 2.1.2	Rekonštrukcia vonkajšieho areálu objektov MŠ Turzovka .- Šárky s dôrazom na pohybovú aktivitu a dopravnú výchovu.	200 000 €
3	S 2.2.5	Dokončenie komplexnej rekonštrukcie objektov ZŠ Turzovka – Bukovina s dôrazom na energetickú efektívnosť	700 000 €
4	S 2.2.6	Riešenie komplexnej rekonštrukcie vonkajších objektov areálu ZŠ Turzovka – Bukovina vrátane prístupových komunikácií a vytvorenie podmienok pre pohybové aktivity s dôrazom na bezpečnosť	300 000 €
5	S 2.2.11	Odstránenie havarijného stavu strechy pavilónu „ A“ ZŠ Turzovka - Bukovina	120 000 €
6	S 2.2.12	Odstránenie následkov havárie vodovodného potrubia v ZŠ Turzovka - Bukovina	60 000 €
7	S 2.4.3	Zabezpečiť potrebnú výstavbu nájomných bytov v lokalitách zadaných v UP mesta Turzovka	200 000 €
8	S 2.4.5	Vytvorenie podmienok pre rozvoj individuálnej bytovej výstavby definovaných platným UP mesta Turzovka. Zamerat' sa na lokalitu IBV Bukovina, kde je spracovaný UP zóny	200 000 €
9	S 2.4.6	Zabezpečiť riešenie technickej vybavenosti pre lokality individuálnej bytovej výstavby a nájomných bytov v meste	200 000 €

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

		Turzovka	
10	S 2.4.9	Odstránenie havarijného stavu strechy na bytovom dome 43 a zníženie energetickej náročnosti	250 000 €
11	S 2.6.1	Výstavba zariadenia pre potreby občanov v dôchodkovom veku (Zariadenie pre seniorov, Stacionár, Dom opatrovateľskej služby), využiť existujúce priestorové možnosti pre vytvorenie nového sociálneho zariadenia	1 500 000 €
12	S 2.6.4	Zakúpenie nového špecializovaného vozidla pre sociálnu službu – jedáleň rozvoz stravy	25 000 €
13	S 2.6.7	Vybudovanie sociálneho zariadenia pre poskytovanie sociálnej služby – Útulok, alebo Nocľaháreň)	90 000 €
14	S 2.7.7	Budovanie technickej infraštruktúry súvisiacej so zvyšovaním bezpečnostnej situácie v meste – kamerový systém, verejné osvetlenie, prechody pre chodcov, dopravné značenie, chodníky	100 000 €
15	S 2.9.2	Výstavba novej multifunkčnej športovej haly v AŠO	550 000 €
16	S 2.9.3	Výstavba oddychovej zóny – resp. kúpaliska	2 000 000 €
17	S 2.9.4	Výstavba cyklochodníka - Strieborná Kysuca	660 000 €
18	S 2.9.7	Dobudovanie vonkajšieho fitness centra v AŠO o ďalšie cvičiace prvky.	10 000 €
19	S 2.9.8	Výstavba multifunkčného a atletického ihriska v areáli ZŠ Turzovka – Bukovina.	104 000 €
20	S 2.9.9	Vybudovanie lesoparku v meste Turzovka – mestská časť Závodie	50 000 €
21	S 2.9.10	Vybudovanie oddychovo – relaxačného priestoru v mestskej časti Predmier (Rybníky)	100 000 €
22	S 2.9.11	Dobudovanie priestorov pre oddych a športovanie – (Hlinené, Turkov).	60 000 €
23	S 2.9.12	Vybudovanie skateparku a rekonštrukcia bicrossového areálu v mestskej časti Predmier (Staré ihrisko).	70 000 €
24	S 2.9.13	Dobudovanie areálu FK Tatran Turzovka ako moderného priestoru – prednostne určeného pre futbal.	100 000 €
E		ENVIRONMENTÁLNA POLITIKA „E“	
1	E 1.4	Revitalizácia starého cintorína a dobudovanie nového cintorína	100 000 €
2	E 2.2	Zaviest' systém zberu a zhodnocovania BRO a jeho kompostovanie	150 000 €
3	E 2.4.	Vybudovanie zberného dvora so všetkými náležitosťami v priestore mestského podniku služieb	100 000 €
4	E 2.5	Zavedenie systému recyklácie a drtenia drobného stavebného odpadu využiteľného pre drobné stavebné úpravy a budovanie lesných ciest	100 000 €
5	E 2.7	Modernizácia materiálno – technického vybavenia v oblasti odpadového hospodárstva v meste Turzovka	100 000 €
6	E 3.4	Dobudovanie a rozšírenie verejného vodovodu do okrajových	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

		častí mesta ako i pre nové formy IBV a KBV v nadväznosti na platný Územný plán	50 000 €
7	E 3.11	Dobudovanie a vybudovanie verejnej kanalizácie do ostatných častí mesta Turzovka, kde nie je vybudovaná kanalizácia – prednostne Turkov, Semeteš a do lokalít rozvoja IBV a KBV v zmysle platného Územného plánu	295 000 €
8	E 5.2	Realizácia opatrení podporujúcich spomalenie odtoku vody – resp. akumuláciu vody a odvodnenie miestnych komunikácií, vodozádržné prvky	100 000 €
9	E 5.6	Realizácia protipovodňových opatrení na vodných tokoch v k. ú. Turzovka – vybudovanie protipovodňových opatrení Hlinenský potok, Predmieranka	1 000 000 €
10	E 5.8	Zabezpečiť pozemkové úpravy v k.ú. Turzovka za účelom scelenia vlastníckych vzťahov a riadneho obhospodarovania krajiny	1 000 000 €
11	E 6.6	Zabezpečiť obnovu komunálnej techniky slúžiacej na čistenie miestnych komunikácií za účelom znižovania prašnosti	150 000 €

Tabuľka 105 : Prehľad projektových zámerov, Zdroj : Vlastné spracovanie

5.2.1. Prieběžné indikatívne aktivity projektových zámerov

HOSPODÁRSKA POLITIKA – P

1	H.1.1.6	Zachovanie železničnej dopravy na úseku Makov – Čadca.
2	H 1.1.8	V spolupráci so starostami mikroregiónu Horných Kysúc (od Turzovky po Makov) pokúsiť sa presadiť tzv. "rýchlo" cestu na úseku Turzovka - Makov
3	H.1.2.2	Zabezpečiť možnosť zvýšenia parkovacích miest v meste a pri bytových domoch.
4	H.1.2.3	Pravidelnými opravami zabezpečovať funkčnosť dopravného ihriska v Areáli športu a oddychu v Závodí
5	H.1.2.5	Vytvárať podmienky pre skvalitnenie poľnohospodárskej pôdy v extraviláne mesta Turzovky.
6	H.1.2.8	Zvýšenie bezpečnosti cestnej premávky formou zlepšovania dopravné – technických zariadení (semafory, osvetlenie, retardéry, dopravné značenie).
7	H 1.2.9	Zlepšenie dostupnosti a možnosti výstavby mostného objektu v mestskej časti Vyšný Koniec – lokalita u Letavaya.
8	H.1.3.1	Zhotoviť pasportizáciu verejného osvetlenia a na základe výsledkov zabezpečiť rekonštrukciu prvkov verejného osvetlenia.
9	H.1.3.3	Modernizáciou technickej infraštruktúry prispieť k zvýšeniu komfortu života občanov a ich bezpečnosti.
10	H.1.3.4	Zabezpečiť rekonštrukciu energetických sietí v súlade s potrebami energetickej koncepcie, zabezpečiť rekonštrukciu trafostaníc a sietí elektrickej energie, zamerať sa na zemné vedenie.
11	H.1.3.5	Zabezpečiť rozšírenie siete plynofikácie v meste Turzovka.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

12	H.1.3.6	Zabezpečiť pokrytie mesta Turzovka signálmi všetkých telekomunikačných operátorov.
13	H.1.3.7	Vytvoriť integrovanú optickú sieť pre prenos televízneho, rádiového, parkovacieho systému a iných informačných sietí.
14	H.1.4.1	Kontinuálne vytvárať podmienky a podporovať dostupnosť širokopásmového internetu na celom území mesta Turzovka.
15	H.1.4.2	Podpora rozvoja ľudských zdrojov a optimalizácia procesov vo verejnej správe prostredníctvom IKT.
16	H.1.4.3	Zavádzanie opatrení pre elimináciu možností korupcie a zvýšenie transparentnosti v prostredí verejnej správy.
17	H.1.4.4	Optimalizácia a digitalizácia procesov vo verejnej správe prostredníctvom informačných technológií.
18	H.1.5.1	Budovanie verejnej infraštruktúry podporujúcich zvýšenie návštevnikov mesta a regiónu.
19	H.1.5.2	Využívať jedinečnosť špecifických črt lokality a následne zabezpečovať ich využiteľnosť pri tvorbe produktov v oblasti turizmu.
20	H.1.5.4	Zavádzanie produktov CR, ktoré by boli prístupné všetkým skupinám obyvateľstva - podpora aktivít s dôrazom na pútnický turizmus.
21	H.1.5.5	Spolupráca s miestnymi ľudovými remeselníkmi vrátane aktualizácie ich databáz na web stránke mesta.
22	H.1.6.1	Participovať na spoločných projektoch pri tvorbe produktov cestovného ruchu (náučné chodníky, poznávacie trasy a iné), prepájanie týchto trás s trasami susediacich regiónov, vrátane cyklotrás.
23	H.1.6.2	Prehľbovanie spolupráce s etablovanými regionálnymi organizáciami CR a ostatnými aktérmi s cieľom dosiahnutia synergického efektu.
24	H.1.6.3	Pokračovať v tradíciách už zabehnutých podujatí (podujatia realizované v rámci Turzovského leta, Beskydské folklórne slávnosti, remeselnícke podujatia, plénery, (hody/ „kermaš“, Noc kostolov, športové turnaje, súťaže, prehliadky, výstavy a pod.).
25	H.1.6.4	Vytvorenie databáz ľudových výrobcov pri interaktívnej prezentácii ich produktov na web stránke mesta.
26	H.1.6.5	Podpora aktivít zvyšujúcich atraktivitu mesta a mikroregiónu – v rámci mikroregiónu vytvoriť trvalú spoluprácu pri tvorbe produktov cestovného ruchu, turizmu, oddychu a rekreácie.
27	H.1.6.6	Zapojenie mestského informačného centra do aktívnej spolupráce so subjektmi cestovného ruchu v rámci regiónu Kysúc.
28	H.1.6.10	Vytváranie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu, zlepšovanie podmienok športového vyžitia ako strediska regiónu Horných Kysúc, ktorá pomôže podporiť cestovný ruch (Lanový park, športová hala, vyhladková veža, kúpalisko).
29	H.1.7.2	Realizovať stretnutia amatérskych tvorcov z rôznych oblastí kultúry (rezbárske plénery, heligonkári, remeselníci, folklórne súbory, spevácke skupiny, country skupiny a pod.).
30	H.1.7.4	Zavádzanie produktov CR, ktoré by boli prístupné všetkým skupinám obyvateľstva.
31	H.1.7.5	Spolupráca s miestnymi ľudovými remeselníkmi.
32	H.1.7.8	Postupné zlepšovanie podmienok na zlepšenie ponuky kultúrnych podujatí v meste, najmä tých ktoré majú dlhodobú tradíciu – výstavy, Turzovský vrabčiak, podujatia počas Turzovského leta (Balónom do sveta,

		Rock Beskyd fest, futbalové turnaje ,hasičská súťaž Beskydský pohár, Drotária, Beskydské slávnosti, Pokus o zápis do knihy rekordov, Remeselnícky jarmok, Turzovská cifrovačka), Jašíkové Kysuce, Noc kostolov, Vianočné trhy, Kermaš.
33	H.1.7.9	Spracovať Konceptiu cestovného ruchu na úrovni mesta Turzovka
34	H.1.8.2	Vytvárať podmienky pre podporu inkluzívneho trhu práce a sociálnej zamestnanosti. (podpora zamestnanosti obyvateľov formou verejného zamestnávania – „sociálna“ zamestnanosť).
35	H.1.8.3	Podpora aktivít a projektov v oblasti kultúrneho a kreatívneho priemyslu.
36	H.1.8.4	Podpora hospodárskeho rozvoja primárneho sektora so zámerom vyššej kvality biodiverzity na vidieku.
37	H.1.8.5	Participovať na tvorbe systémového marketingu smerovaného k rastu zamestnanosti v rámci Mikroregiónu Horné Kysuce – marketingové aktivity v rámci partnerských projektov.
38	H.1.8.6	Zo strany samosprávy systematicky venovať pozornosť marketingovým stratégiám a komunikácií s potenciálnymi investormi, či domácimi podnikateľskými subjektmi. Jeden krát za pol rok viesť podnikateľské fórum smerujúce k podpore rozvoja podnikania v meste.
39	H.1.8.7	Venovať pozornosť alternatívam sociálnej zamestnanosti.
40	H.1.8.8	Kontinuálne vytváranie podmienok pre etablovanie tradičných ľudových remesiel, remeselných zručností v kreatívnom priemysle.
41	H.1.8.9	Podpora investícií do ľudských zdrojov v primárnom sektore.
42	H.1.8.10	Podpora rozširovania spektra služieb na vidieku. Podpora rozvoja všetkých foriem malého a stredného podnikania na vidieku.
43	H.1.8.11	Podpora spoločných partnerských projektov podporujúcich zamestnanosť.
44	H.1.8.13	Vytvorenie podmienok zamestnania v poľnohospodárstve s nadväznosťou na pozemkové úpravy v meste Turzovka so zameraním na drobných poľnohospodárov.
45	H.1.8.14	Podpora priemyselných zón v zmysle platného UP mesta Turzovka.
46	H.1.8.15	V spolupráci s vysokými školami vytvoriť Konceptiu rozvoja podnikania a zamestnanosti.
47	H.1.8.16	Podpora vybudovania tržnice umožňujúcej predaj poľnohospodárskych produktov a pestovateľov v meste Turzovka..
48	H.1.8.17	Neustála komunikácia s vlastníkami lesov v meste Turzovka za účelom zachovania pridanej hodnoty drevnej hmoty.
49	H.1.8.18	Vytvorenie na web stránke mesta Turzovka prevádzku portálu, kde budú uverejnené všetky podnikateľské subjekty.
50	H.1.9.1	Podpora aktivít orientovaných na rozvoj informačnej spoločnosti a efektívnej verejnej správy s dôrazom na jej digitalizáciu a elektronizáciu.
51	H.1.9.2	V rámci dopytovo – orientovaných projektov, resp. iných vzdelávacích aktivít zabezpečiť vzdelávanie pracovníkov samosprávy.
52	H.1.9.3	Postupné zlepšovanie kvality a dostupnosti k elektronickým dátam pre občanov, zamestnávateľov a verejnosť .

SOCIÁLNA POLITIKA -S		
1	S 2.1.3	Podpora programov orientovaných na zlepšenie komunikácie medzi zriaďovateľom a rodičmi.
2	S 2.1.4	V rámci školských a mimoškolských aktivít viesť deti k osvojeniu si prvkov technického myslenia.
3	S 2.1.5	Aktivity smerujúce k eliminácii segregácie detí marginalizovaných skupín v MŠ – podpora aktivít zameraných na multikultúrnu výchovu detí.
4	S 2.2.1	Vytváranie potrebných podmienok smerujúcich k zvýšeniu kvality výchovno – vzdelávacieho procesu.
5	S 2.2.2	V rámci vzdelávacieho procesu smerovať dôraz najmä na technické, prírodovedné a jazykové zručnosti – popularizácia technických odborov medzi žiakmi ZŠ .
6	S 2.2.3	Kontinuálne zlepšovanie profesijných kompetencií najmä pedagogických pracovníkov školských zariadení absolvovaním vzdelávacích programov a projektov.
7	S 2.2.4	V časovom horizonte troch rokov zabezpečiť podmienky pre zavádzanie vyučovania technických predmetov.
8	S 2.2.7	Optimalizácia priestorových podmienok pre výkon činnosti Základnej umeleckej školy v Turzovke.
9	S 2.2.8	Vytvoriť podmienky pre realizáciu voľno – časových aktivít v objektoch ZŠ Turzovka – Bukovina.
10	S 2.2.9	Zachovanie a podpora podmienok smerujúcich k udržaniu vzdelávacej činnosti – Gymnázium Turzovka, jediná stredná škola v meste.
11	S 2.2.10	Zachovanie a podpora podmienok smerujúcich k udržaniu vzdelávacej činnosti ostatných špecializovaných škôl a zariadení pre spádovú oblasť MHK.
12	S 2.3.1	Formou projektov podporovať ľudské zdroje ďalším vzdelávaním pedagógov škôl a školských zariadení v oblastiach modernej pedagogiky, moderných foriem vyučovania, používania modernej didaktickej techniky .
13	S 2.3.2	Podporovať ďalšie vzdelávanie pedagógov cudzích jazykov.
14	S 2.3.3	Podpora spoločných projektov škôl a školských zariadení s partnerskými mestami – príprava spoločných projektov.
15	S 2.3.4	Postupne zvyšovať úroveň a kvalitu výchovno – vzdelávacích procesov v školských zariadeniach mesta.
16	S 2.3.5	Posilňovať fungujúci systém na podporu rozvoja ľudských zdrojov v oblasti školstva v meste so zameraním na pedagogických pracovníkov.

17	S 2.4.1	Aktualizovať – vypracovať VZN mesta Turzovka zameranú na problematiku bytovej výstavby: <ul style="list-style-type: none">• aktualizácia podmienok podporujúcich IBV Bukovina (individuálnu bytovú výstavbu),• spracovanie zámerov na využitie voľných budov v majetku mesta na možné bytové účely.
18	S 2.4.2	Spracovanie programu rozvoja bývania.
19	S 2.4.4	Spracovanie VZN o pravidlách prenajímania nájomných bytov v meste Turzovka.
20	S 2.4.7	V spolupráci s vlastníkmi bytových domov a Energetikou Turzovka zabezpečiť rekonštrukciu bytových domov zameraných na zníženie energetickej náročnosti.
21	S 2.4.8	Udržať energetickú koncepciu centrálného zásobovania teplom a teplej úžitkovej vody pre komplexnú bytovú výstavbu s možnosťou jej rozširovania a zefektívňovania činnosti.
22	S 2.4.10	Pre stavebné účely spracovať výskyt potencionálnych a stabilizovaných zosuvov posúdením a overením inžinierskogeologickým prieskumom.
23	S 2.4.11	Pre stavebné účely v zmysle prehodnotenia UP posúdiť výskyt radónového rizika podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane , podpore a rozvoji verejného zdravia a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z. – obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia
24	S 2.5.1	Vypracovanie komunitného plánu do roku 2020, výhľadovo do roku 2023.
25	S 2.5.2	Postupné rozširovanie spektra ponúkaných služieb v sociálnej oblasti v kontexte aktuálnych potrieb marginalizovaných skupín obyvateľstva.
26	S 2.5.3	Podpora vzdelávania zamestnancov a odborného personálu zabezpečujúceho sociálne služby.
27	S 2.6.2	Rozvinúť systém starostlivosti o odkázaných dôchodcov – zväžiť a prehodnotiť možnosti mesta v oblasti „sociálnych inovácií“ terénna práca, komunitné zariadenie a pod.
28	S 2.6.3	Profesionalizácia sociálnej služby – jedáleň.
29	S 2.6.5	Profesionalizácia činnosti Nízkoprahového denného centra pre deti s rodinu za účelom podpory sociálnej služby pre rodiny s deťmi.
30	S 2.6.6	Profesionalizácia opatrovateľskej služby ako sociálnej služby na riešenie nepriaznivej situácie a zdravotného stavu, alebo dovŕšenia dôchodkového veku.
31	S 2.6.8	Profesionalizácia sociálnej služby – Denné centrum.
32	S 2.6.9	Podpora činnosti detského domova pre zdravotne postihnuté deti.
33	S 2.6.10	Podpora činnosti predškolského zariadenia pre zdravotne postihnuté deti.
34	S 2.6.11	Podpora činnosti terénnej sociálnej a komunitnej práce za účelom

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

		udržania klientov v prirodzenom rodinnom prostredí.
35	S 2.7.1	Vypracovanie aktuálnej koncepcie bezpečnostnej politiky „ Bezpečné mesto „.
36	S 2.7.2	Rozširovanie, skvalitňovanie a udržanie monitorovacích bezpečnostných zariadení.
37	S 2.7.3	V spolupráci s mestskou políciou realizovať dopravnú výchovu detí formou preventívnych výchovných aktivít.
38	S 2.7.4	Úzko spolupracovať s orgánmi štátnej polície za účelom skvalitnenia ich činnosti a napomáhaniu pri naplňaní bezpečnostnej politiky mesta Turzovka.
39	S 2.7.5	Prehodnotiť systém práce mestskej polície v závislosti od bezpečnostnej situácie v meste.
40	S 2.7.6	Sústavné vzdelávanie zamestnancov MsP a zamestnancov kamerového systému za účelom nadobúdania poznatkov v oblasti páchania trestnej činnosti.
41	S 2.7.8	Zabezpečiť dopravnú výchovu na školách a v školských zariadeniach.
42	S 2.7.9	Prevádzkovanie dopravného ihriska v Areáli športu a oddychu v Závodí.
43	S 2.7.10	Prevenia obyvateľstva pred dôsledkami alkoholizmu, vandalizmu a omamných látok.
44	S 2.8.1	Udržanie a skvalitnenie komplexnej existujúcej siete zdravotnej starostlivosti v meste Turzovka pre spádovú oblasť Mikroregiónu Horné Kysuce v oblasti primárnej a špecializovanej starostlivosti.
45	S 2.8.2	Zabezpečiť dostupnosť SVALZOV – Spoločné vyšetrovacie a liečebné zložky v meste Turzovka (ultrazvuk, biochemické laboratórium, röntgén).
46	S 2.8.3	Udržanie prijateľnej siete lekární v meste Turzovka.
47	S 2.8.4	Zavedenie lekárskej služby 1. pomoci.
48	S 2.8.5	Zabezpečiť v Mikroregióne Horných Kysúc vhodnú DZS – Dopravnú zdravotnú službu, RZS – Rýchlu zdravotnú službu s lekárom a zdravotnou sestrou a Lekársku zdravotnú službu.
49	S 2.8.6	Snaha centralizovať zdravotnícke služby v meste Turzovka za spolupráce ŽSK, MZ SR a zdravotných poisťovní v areáli Polikliniky za účelom zlepšenia poskytovanej zdravotnej starostlivosti občanom Mikroregiónu Horných Kysúc.
50	S 2.8.7	V spolupráci so ŽSK doriešiť materiálno – technický stav budovy Polikliniky v meste Turzovka na moderné zdravotnícke zariadenie.
51	S 2.8.8	Kontinuálne vytvárať podmienky pre kvalitný zdravotný štýl ako prvok prevencie pred chorobami.
52	S 2.8.9	Aktívne sa podieľať na zdravotných vzdelávacích programoch na školách, v školských zariadeniach a seniorských kluboch.
53	S 2.8.10	Formou osvetovej činnosti v spolupráci so Slovenským červeným krížom propagovať darcovstvo krvi a kostnej drene.
54	S 2.8.11	Aktívne participovať na tvorbe komplexných programov Žilinského samosprávneho kraja v oblasti sociálnej a zdravotnej politiky

55	S 2.9.1	Udržanie a skvalitnenie podmienok všetkých športových zariadení a organizácií pôsobiacich v meste.
56	S 2.9.5	Rozširovanie napojenia lokálnych cyklo a turistických chodníkov na existujúcu regionálnu štruktúru.
57	S 2.9.6	Postupne modernizovať, resp. rekonštruovať existujúce športové zariadenia v AŠO Závodie.
58	S 2.10.1	Zlepšiť dostupnosť športových objektov pre občanov a návštevníkov mesta.
59	S 2.10.2	Zlepšovanie podmienok pre rozvoj športu a dopravnej výchovy pre rôzne vekové kategórie, najmä pre deti a mládež.
60	S 2.10.3	Venovanie zvýšenej pozornosti športovým, spoločenským a iným spolkom (združeniam), ktoré dlhodobo úspešne reprezentujú mesto.
61	S 2.10.4	Postupne modernizovať, resp. rekonštruovať detské ihriská v meste a detský hrad.
62	P 1.1	Podporovať účasť a členstvo v záujmových združeníach a participovať na spoločných projektoch.
63	P 1.2	Budovanie pozitívneho povedomia občanov mesta k členstvu SR v EÚ.
64	P 1.3	Budovanie spoločného loga a imidžu mesta Turzovka ako centra Mikroregiónu Horné Kysuce.
65	P 1.4	Organizovať spoločné podujatia s partnerskými mestami za účelom spoločných projektov, ktoré podporia udržateľný rozvoj regiónu.
66	P 1.5	Podporovať a realizovať spoločné medzinárodné projekty. Participovať na spoločných projektoch Žilinského samosprávneho kraja, Euroregiónu Beskydy, Mikroregiónu Horné Kysuce a miestnej akčnej skupiny (MAS) Zem palatína Juraja Thurzu.
67	P 1.6	Udržiavať a upevňovať vzájomné vzťahy s partnerskými mestami : Kety z Poľskej republiky, Frýdlant nad Ostravicí z Českej republiky a Győrújbarát z Maďarskej republiky za účelom spoločných projektov, ktoré prispievajú k trvalo udržateľnému rozvoju regiónu.
68	P 1.7	Podpora „aktivít z dola“ vychádzajúcich z existencie spoločenských organizácií, spolkov a občianskych združení fungujúcich v meste Turzovka, ktoré pomáhajú prehĺbovať a zvyšovať kvalitu spoločenského a kultúrneho života v meste.

ENVIRONMENTÁLNA POLITIKA

1	E 1.1	Spracovať pasportizáciu verejnej zelene v meste Turzovka a plán jej ošetrovania a údržby.
2	E 1.2	Zabezpečiť ochranu všetkých prvkov životného prostredia v zmysle platného Územného plánu.
3	E 1.3	Budovanie prvkov zelene v intraviláne mesta – revitalizácia verejných priestranstiev v miestach budovanej dopravnej a technickej infraštruktúry.
4	E 1.5	Zabezpečiť riadne obhospodarovanie poľnohospodárskej a lesnej pôdy v súlade s jej funkčným využitím.

5	E 2.1	Neustále zefektívňovať systém nakladania s odpadmi v meste Turzovka s dôrazom na zlepšenie systému zberu separovaného odpadu na území mesta a zvýšenie podielu zložiek vyseparovaného komunálneho odpadu
6	E 2.3	Pasportizácia zberných nádob komunálneho odpadu, nádob na separovaný zber a ich zaznamenanie do geografického a informačného systému.
7	E 2.6	Budovať a prevádzkovať skládku TKO Semeteš len za predpokladu splnenia všetkých environmentálnych zásad a pravidiel, ktoré nebudú mať vplyv na zníženie kvality života občanov v meste Turzovka a znečisťovanie životného prostredia. Integrované zariadenie pre nakladanie s odpadmi na TKO Semeteš
8	E 2.8	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na odpadové hospodárstvo.
9	E 3.1	V spolupráci so Sevakom, a.s., kde je mesto Turzovka akcionárom, trvale zabezpečovať občanom mesta bezproblémovú dodávku pitnej vody.
10	E 3.2	V spolupráci so Sevakom, a.s. dobudovať a rekonštruovať verejné vodovody v zmysle odpisových plánov.
11	E 3.3	Prijat' vnútornú legislatívu mesta, ktorá naplní ustanovenia zákona 443/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách týkajúcich sa obmedzenia resp. zákazu používania pitnej vody na iné účely v čase jej nedostupnosti respektíve zabezpečiť spôsob náhradného zásobovania pitnou vodou.
12	E 3.5	Zabezpečiť riadne povoľovanie vodných stavieb slúžiacich na individuálne zásobovanie obyvateľov pitnou vodou – studne.
13	E 3.6	Zabezpečiť komplexnú ochranu náhradného zdroja v mestskej časti Závodie – studne.
14	E 3.7	V spolupráci so Sevakom, a.s. zabezpečiť odvádzanie splaškových vôd v meste Turzovka, aby boli naplnené všetky atribúty v zmysle zákona 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách.
15	E 3.8	Zabezpečiť v spolupráci so Sevakom, a.s. rekonštrukciu existujúcej kanalizácie v meste Turzovka v zmysle príslušných odpisových plánov.
16	E 3.9	Zabezpečiť riadne povoľovanie vodných stavieb slúžiacich na likvidáciu splaškových vôd – ČOV.
17	E 3.10	Zabezpečiť riadnu evidenciu o spôsobe likvidácie splaškových vôd v meste Turzovka.
18	E 3.12	Znižovať znečisťovanie vodných tokov a zdrojov vody v intraviláne mesta a zvýšiť podiel domácností napojených na kanalizáciu a ČOV.
19	E 3.13	Zabezpečiť dostatok pitnej vody v budúcnosti zvýšením hladiny podzemných vôd a zvýšením hladiny rieky Kysuca
20	E 4.1	Zaviest' priebežné vzdelávanie najmä mladých ľudí na udržanie

		kvality životného prostredia – zvýšenie čistoty mesta v jeho intraviláne.
21	E 4.2	Zabezpečiť celkovú ekologickú stabilitu územia a zachovať aktuálnu biodiverzitu na území mesta.
22	E 4.3	Podpora k zmenám prístupu občanov pri tvorbe krajiny a manažmentu chránených území mesta a Mikroregiónu Horných Kysúc.
23	E 4.4	Odstraňovanie invazívnych rastlín v povodí rieky Kysuce, resp. prítokov
24	E 5.1	Spevnenie brehov, úpravy tokov v Predmieri, v Hlinenom, opravy kanalizačných zberačov.
25	E 5.2	Realizácia opatrení podporujúcich spomalenie odtoku vody, resp. akumuláciu vody. Odvodnenie miestnych komunikácií – vodozadržné prvky.
26	E 5.3	Zabezpečiť riadnu a pravidelnú údržbu priekop, priepustov a kanálov pri všetkých typov komunikácií v meste Turzovka.
27	E 5.5	Zabezpečiť plnú funkčnosť DHZ a techniky slúžiacej na odstraňovanie následkov pri živelných pohromách.
28	E 5.7	Zabezpečiť riadne obhospodarovanie krajiny v súlade s jej funkčným využitím.
29	E 5.9	Rešpektovať vyznačené záplavové územia v zmysle príslušných záplavových máp a platného Územného plánu.
30	E 5.10	Spracovať dokumentáciu na likvidáciu starého mosta do Hlineného, s možnosťou realizácie jeho odstránenia .
31	E 6.1	Znižovať množstvo znečisťujúcich látok v ovzduší, ktoré vznikajú na území mesta.
32	E 6.2	Pokračovať v naplňaní energetickej koncepcie slúžiacej na centrálné zásobovanie KBV tepla a teplej vody.
33	E 6.3	Zabezpečiť riadne povoľovanie a kontrolu malých zdrojov znečisťovania ovzdušia – IBV.
34	E 6.4	Zabezpečiť podporu rozvoja obnoviteľných zdrojov energie pri znižovaní energetickej náročnosti budov na území mesta Turzovka.
35	E 6.5	Zabezpečiť energetickú certifikáciu všetkých budov v majetku mesta Turzovka a v zmysle jej výsledkov prijať koncepciu znižovania ich energetickej náročnosti.

5.3. SPRACOVANIE PROJEKTOV PODĽA AKČNÉHO PLÁNU

Projektová aktivita č. **H – 1/2017-2020**, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Optimalizovať dopravnú – obslužný systém v meste Turzovka				
Realizácia: 2017 – 2020/23 zodpovedný: Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka				
Stav: v prípravnej fáze vedúci: Ing. Arch. Pavol Čuboň				
Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	H 1	Predpokladané náklady		200 000,00 €
Indikatívna aktivita	H 1.1.1			
Klasifikácia stavby:	2112	oblasť – téma:		
		hospodárska – dopravná infraštruktúra		
Indikátory:		a.) Dĺžka upravených úsekov miestnych komunikácií		
		b.) Počet novovybudovaných autobusových zastávok		
Výstižný popis (cieľ) projektu: Zvýšenie kvality a dopravnej obslužnosti na území mesta, optimalizácia možností cestovania pri využívaní vlakovej a autobusovej dopravy.				
Priebežne indikatívne aktivity : H 1.2.8				

Projektová aktivita č. **H – 2/2017-2020**, s výhľadom do roku 2023¹⁰

Názov projektu: Rekonštrukcia miestnych komunikácií v meste Turzovka				
Realizácia: 2017 – 2020/23 zodpovedný: Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka				
Stav: v prípravnej fáze vedúci: Ing. Arch. Pavol Čuboň				
Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	H 1	Predpokladané náklady		750 000 €
Indikatívna aktivita	H 1.1.2			
Klasifikácia stavby:	2112	oblasť – téma:		
		hospodárska – dopravná infraštruktúra		
Indikátory:		a.) Dĺžka opravených úsekov		
		b.) Počet opravených objektov dopravnej infraštruktúry		
Výstižný popis (cieľ) projektu: Prioritným zámerom je posilnenie vybavenosti a kvality dopravnej infraštruktúry formou kontinuálnych úprav miestnych komunikácií a potrebnej technickej vybavenosti. Dôsledkom je zvýšenie bezpečnosti a plynulosti automobilovej dopravy a chodcov na miestnych komunikáciách.				
Priebežne indikatívne aktivity : H. 1.1.3 H 1.3.3				

¹⁰ **Poznámka:** (indikatívne aktivity označené symbolom/značkou® - sú označené aktivity prebiehajúce počas celého obdobia realizácie PHSR. Ich podporný charakter má synergetický význam k dosiahnutiu príslušného opatrenia, resp. cieľa. Prípadná samostatná aktivita je realizovateľná iba v prípade získania mimorozpočtových zdrojov získaných v rámci dopytovo – orientovaných projektov, či iných výziev.)

Projektová aktivita č. H – 3/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Vytvoriť podmienky na realizáciu procesov trvalo udržateľnej mobility v meste, najmä opravy lávok a mostov v správe mesta Turzovka a ostatnej infraštruktúry				
Realizácia: 2017 – 2020/23 zodpovedný: Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka				
Stav: v prípravnej fáze vedúci: Ing. Arch. Pavol Čuboň				
Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	H 1.1	Predpokladané náklady v		100 000,00 €
Indikatívna aktivita	H 1.1.4			
Klasifikácia stavby:	2112	oblasť – téma: hospodárska – dopravná infraštruktúra		
Indikátory:	a.) Dĺžka upravených úsekov chodníkov b.) Počet upravených lávok a mostov c.) Počet novovybudovaných parkovacích miest			
Výstižný popis (cieľ) projektu: Vytváranie podmienok pre rozvoj nemotorovej dopravy v katastrálnom území mesta Turzovky s dôrazom na zvýšenie bezpečnosti chodcov a najmä detí.				
Priebežne indikatívne aktivity : H 1.3.3, H 1.2.8, H 1.2.2				

Projektová aktivita č. H – 4/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Dokončiť vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom, na ktorých sú vybudované miestne komunikácie – resp. mestská infraštruktúra				
Realizácia: 2017 – 2020/23 zodpovedný: Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka				
Stav: v prípravnej fáze vedúci: Ing. Arch. Pavol Čuboň				
Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	H 1.1	Predpokladané náklady		400 000 €
Indikatívna aktivita	H 1.1.5			
Klasifikácia stavby:		oblasť – téma: hospodárska – dopravná infraštruktúra		
Indikátory:	Počet vysporiadaných vlastníckych vzťahov			
Výstižný popis (cieľ) projektu: Zabezpečenie vlastníckych vzťahov potrebných pre rozvoj mestskej infraštruktúry – oprava miestnych komunikácií, chodníkov.				
Priebežne indikatívne aktivity :				

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

Projektová aktivita č. **H – 5/2017-2020**, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Komunikačné a spoločné zariadenia – rekonštrukcia poľných a lesných ciest				
Realizácia: 2017 – 2020/23 zodpovedný: Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka				
Stav: v prípravnej fáze vedúci: Ing. Arch. Pavol Čuboň				
Zdroje financovani	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
a				
Opatrenie:	H 1.1	Predpokladané náklady	200 000 €	
Indikatívna aktivita	H 1.1.7			
Klasifikácia stavby:	2112	oblasť – téma: hospodárska – dopravná infraštruktúra		
Indikátory:	a.) Počet zrekonštruovaných poľných ciest			
Výstižný popis (cieľ) projektu: Zámerom projektu je rekonštrukcia poľných ciest a lesných ciest s cieľom sprístupnenia pozemkov poľnohospodárom na obhospodarovanie pôdy a podpory drobných poľnohospodárov.				
Priebežne indikatívne aktivity : H 1.2.5				

Projektová aktivita č. **H – 6/2017-2020**, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Zlepšenie parametrov statickej dopravy v meste zameranej na vybudovanie chodníkov popri miestnych komunikáciách a štátnej ceste II/487 a II/484				
Realizácia: 2017 – 2020/23 zodpovedný: Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka				
Stav: v prípravnej fáze vedúci: Ing. Arch. Pavol Čuboň				
Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	H 1.2	Predpokladané náklady	450 000 €	
Indikatívna aktivita	H 1.2.1			
Klasifikácia stavby:	2112	oblasť – téma: hospodárska – dopravná infraštruktúra		
Indikátory:	a.) Počet novovybudovaných objektov b.) Vybudované, resp. rekonštruované technické príslušenstvo patriace do kategórie nemotorovej dopravy			
Výstižný popis (cieľ) projektu: Zvýšenie bezpečnosti najmä chodcov v dopravných situáciách. Výstavba chodníkov spojená s revitalizáciou mestskej zelene na renovovaných úsekoch.				
Priebežne indikatívne aktivity : H 1.2.8., H 1.3.3				

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

Projektová aktivita č. H – 7/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Vyriešiť statickú dopravu v meste – parkovací systém				
Realizácia: 2017 – 2020/23 zodpovedný: Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka				
Stav: v prípravnej fáze vedúci: Ing. Arch. Pavol Čuboň				
Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	H 1.2	Predpokladané náklady		100 000 €
Indikatívna aktivita	H 1.2.4			
Klasifikácia stavby:	1212	oblasť – téma:		
		hospodárska – dopravná infraštruktúra		
Indikátory:	a.)	Vybudovanie parkovacieho systému		
Výstižný popis (cieľ) projektu: Cieľom zámeru je vybudovanie parkovacieho systému, regulácia dopravy a vytvorenia podmienok pre parkovanie motorových vozidiel v meste Turzovka.				
Priebežne indikatívne aktivity : H 1.2.2				

Projektová aktivita č. H – 8/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Presmerovanie dopravy zo sídliska a vytvorenie skľupnenej zóny				
Realizácia: 2017 – 2020/23 zodpovedný: Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka				
Stav: v prípravnej fáze vedúci: Ing. Arch. Pavol Čuboň				
Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	H 1.2	Predpokladané náklady		200 000 €
Indikatívna aktivita	H 1.2.6			
Klasifikácia stavby:	2112	oblasť – téma:		
		hospodárska – dopravná infraštruktúra		
Indikátory:	a.)	Regulácia dopravy v meste Turzovka		
Výstižný popis (cieľ) projektu: Zámerom projektovej aktivity je regulácia dopravy v meste Turzovka a zvýšenie bezpečnosti s cieľom presmerovania motorovej dopravy zo sídliska.				

Projektová aktivita č. H – 9/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Rekonštrukcia nového mostného objektu v Predmieri				
Realizácia: 2017 – 2020/23 zodpovedný: Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka				
Stav: v prípravnej fáze vedúci: Ing. Arch. Pavol Čuboň				
Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	H 1.2	Predpokladané náklady		100 000 €
Indikatívna aktivita	H 1.2.7			
Klasifikácia stavby:	2141	oblasť – téma:		
		hospodárska – dopravná infraštruktúra		
Indikátory:	a.)	Počet novovybudovaných objektov		

b.) Vybudované, resp. rekonštruované technické príslušenstvo patriace mostnému telesu

Výstižný popis (cieľ) projektu: Vybudovanie mostu do Predmiera je v súlade s IBV. Pôvodný most bol v roku 2007 počas povodní úplne zničený a je nahradený provizórnym železným mostom vojenskej konštrukcie a objektívne nemôže vyhovovať podmienkam automobilovej dopravy v tejto mestskej časti. Stanovený zámer pred realizáciou bude zaslaný na posúdenie na MDVRR SR.

Projektová aktivita č. **H – 10/2017-2020**, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Realizovať ďalšie etapy modernizácie verejného osvetlenia a zaviesť nové technológie verejného osvetlenia s vyššou spoľahlivosťou a nižšou energetickou náročnosťou

Realizácia: 2017 – 2020/23 **zodpovedný:** Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka

Stav: v prípravnej fáze **vedúci:** Ing. Arch. Pavol Čuboň

Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	H 1.3	Predpokladané náklady		400 000 €
Indikatívna aktivita	H 1.3.2			
Klasifikácia stavby:	2420	oblasť – téma:		
		hospodárska – technická	infraštruktúra	
Indikátory:		a.) Počet vymenených svietidiel		
		b.) Zníženie spotreby energie		
Výstižný popis (cieľ) projektu:				
Cieľom projektu je pokračovať vo výmene sústavy zastaraných svietidiel v ostatných častiach mesta, kde sa nachádzajú staré svietidlá po svojej životnosti a nespĺňajú energetické normy.				
Priebežne indikatívne aktivity :	H 1.3.1			

Projektová aktivita č. **H – 11/2017-2020**, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Vybudovanie trhového domu - mestskej tržnice

Realizácia: 2017 – 2020/23 **zodpovedný:** Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka

Stav: v prípravnej fáze **vedúci:** Ing. Arch. Pavol Čuboň

Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	H 1.3	Predpokladané náklady		120 000 €
Indikatívna aktivita	H 1.3.8			
Klasifikácia stavby:	1230	oblasť – téma:		
		hospodárska – technická	infraštruktúra	
Indikátory:		a) Počet novovybudovaných objektov		
		b.) Vybudované, resp. rekonštruované technické príslušenstvo patriace k sfunkčneniu objektu		
Výstižný popis (cieľ) projektu:				
Cieľom zámeru je vybudovanie trhového miesta, ktoré bude spĺňať požiadavky trhovníkov, čím sa vytvorí priestor na elimináciu pouličného predaja a oživi sa pohyb obyvateľstva v centre mesta				
Priebežne indikatívne aktivity :	H.1.3.3			

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

Projektová aktivita č. **H – 12/2017-2020**, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: V spolupráci s rímsko – katolíckou cirkvou spracovať plán sprístupnenia pútnického miesta Živčáková z mesta Turzovka				
Realizácia: 2017 – 2020/23 zodpovedný: Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka				
Stav: v prípravnej fáze vedúci: Ing. Arch. Pavol Čuboň				
Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	H 1.5	Predpokladané náklady		1 500 000 €
Indikatívna aktivita	H 1.5.3			
Klasifikácia stavby:	2420	oblasť – téma:		
		hospodárska – cestovný ruch (turizmus)		
Indikátory:		a.) Dĺžka novovybudovanej prístupovej trasy		
		b.) Počet vybudovaných technických zariadení		
Výstižný popis (cieľ) projektu: Sprístupnenie známeho pútnického Mariánskeho miesta ako jedna z alternatív podpory cestovného ruchu a turizmu v regióne - využite jedinečnej špecifickej črty nášho regiónu.				
Priebežne indikatívne aktivity : H.1.5.1				

Projektová aktivita č. **H – 13/2017-2020**, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Vybudovanie vstupných objektov do mesta Turzovka				
Realizácia: 2017 – 2020/23 zodpovedný: Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka				
Stav: v prípravnej fáze vedúci: Ing. Arch. Pavol Čuboň				
Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	H 1.6	Predpokladané náklady v €		50 000 €
Indikatívna aktivita	H 1.6.7			
Klasifikácia stavby:	2420	oblasť – téma:		
		hospodárska – cestovný ruch		
Indikátory:		a.) Počet novo inštalovaných informačných tabúl		
		b.) Počet rekonštruovaných tabúl		
Výstižný popis (cieľ) projektu: Budovanie verejnej infraštruktúry podporujúcich zvýšenie návštevníkov mesta a regiónu, ako jedna z alternatív podpory cestovného ruchu a turizmu v regióne.				
Priebežne indikatívne aktivity : H 1.5.1				

Projektová aktivita č. **H – 14/2017-2020**, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Prepojenie cyklomagistrály Strieborná Kysuca v meste Turzovka na Makov, Čadcu, Korňu a Klokočov				
Realizácia: 2017 – 2020/23 zodpovedný: Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka				
Stav: v prípravnej fáze vedúci: Ing. Arch. Pavol Čuboň				
Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	H 1.6	Predpokladané náklady		100 000 €
Indikatívna aktivita	H 1.6.8			
Klasifikácia stavby:	2420	oblasť – téma:		

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

hospodárska – cestovný ruch				
Indikátory:	a.) Počet napojení na cyklomagistrálu Strieborná Kysuca			
Výstižný popis (cieľ) projektu: Cieľom projektu je napojenie cyklochodníka Strieborná Kysuca do ďalších obcí s cieľom podpory cestovného ruchu na Kysuciach. Stanovený zámer pred realizáciou bude zaslaný na posúdenie na MDVRR SR.				
Priebežne indikatívne aktivity : H 1.6.1				
Projektová aktivita č. H – 15/2017-2020 , s výhľadom do roku 2023				
Názov projektu: Vybudovanie lyžiarskej magistrály s prepojením na Beskydsko – Javornícku lyžiarsku magistrálu s malým bežeckým okruhom na Bukovine.				
Realizácia: 2017 – 2020/23 zodpovedný: Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka				
Stav: v prípravnej fáze vedúci: Ing. Arch. Pavol Čuboň				
Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	H 1.6	Predpokladané náklady v €		50 000 €
Indikatívna aktivita	H 1.6.9			
Klasifikácia stavby:	2420	oblasť – téma: hospodárska – cestovný ruch		
Indikátory:	a.) Vytvorenie bežeckého okruhu na Bukovine			
Výstižný popis (cieľ) projektu: Zámerom projektu je podpora zimného turizmu na Kysuciach a vytvorenia podmienok pre športové vyžitie v zimných mesiacoch a to konkrétne vytvorením bežeckého okruhu na Bukovine v meste Turzovka. Stanovený zámer pred realizáciou bude zaslaný na posúdenie na MDVRR SR.				
Projektová aktivita č. H – 16/2017-2020 , s výhľadom do roku 2023				
Názov projektu: Zriadenie mestského múzea za účelom prezentácie historických a kultúrnych zvláštností mesta Turzovka				
Realizácia: 2017 – 2020/23 zodpovedný: Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka				
Stav: v prípravnej fáze vedúci: Ing. Arch. Pavol Čuboň				
Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	H 1.7	Predpokladané náklady v €		70 000 €
Indikatívna aktivita	H 1.7.1			
Klasifikácia stavby:	2420	oblasť – téma: hospodárska – kultúra		
Indikátory:	a) Počet zrekonštruovaných objektov			
Výstižný popis (cieľ) projektu: Prioritou projektovej aktivity je podpora prezentácie kultúrneho dedičstva našich predkov, zvykoslovia a ľudovej slovesnosti zachovanej v predmetoch staršej generácie a uchovávaníu pre mladšiu generáciu prostredníctvom zriadenia mestského múzea.				

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

Projektová aktivita č. **H – 17/2017-2020**, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Podporovať renováciu kultúrnych pamiatok a iných historických objektov pre ich ďalšie využívanie. Udržiavanie pamiatok a tradícií – Pamätník I. sv. vojny, Pamätník II. Sv. vojny, Park M.R. Štefánika, Námestie J. Thurzu, Drotárske tradície – Súsošie Drotára a džarka, Park rodákov.

Realizácia: 2017 – 2020/23 **zodpovedný:** Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka

Stav: v prípravnej fáze **vedúci:** Ing. Arch. Pavol Čuboň

Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	H 1.7	Predpokladané náklady v €		70 000 €
Indikatívna aktivita	H 1.7.3			
Klasifikácia stavby:	2420	oblasť – téma: hospodárska – kultúra		
Indikátory:	a) Počet zrenovovaných pamiatok			
Výstižný popis (cieľ) projektu: Zámerom projektu je podporovať renováciu kultúrnych pamiatok a objektov, ktoré sú viazané na históriu a formovanie mesta Turzovky počas celej svojej histórie.				

Projektová aktivita č. **H – 18/2017-2020**, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Podporiť zlepšenie technického a prevádzkového stavu objektov využívaných na organizovanie kultúrnych podujatí ako sú prírodný amfiteáter, Šarkpark, Kostol Nanebovzatia Panny Márie.

Realizácia: 2017 – 2020/23 **zodpovedný:** Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka

Stav: v štádiu úvah **vedúci:** Ing. Arch. Pavol Čuboň

Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	H 1.7	Predpokladané náklady v		470 000 €
Indikatívna aktivita	H 1.7.7			
Klasifikácia stavby:	2420	oblasť – téma: hospodárska – kultúra		
Indikátory:	a.) Rozšírenie kapacity a vybavenosti amfiteátra b.) Počet zrekonštruovaných objektov			
Výstižný popis (cieľ) projektu : Zámerom projektu je rekonštrukcia a vytvorenie podmienok pre organizovanie kultúrnych podujatí rôzneho charakteru pre zvýšenie komfortu návštevníkov a obyvateľov mesta Turzovka.				

Projektová aktivita č. **H – 19/2017-2020**, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Prehodnotiť ÚPM (Územný plán mesta) aj s výhľadom na možnosti tvorby podnikateľského priestoru do roku 2023 a uskladňovania komunálneho odpadu.

Realizácia: 2017 – 2020/23 **zodpovedný:** Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka

Stav: v štádiu úvah **vedúci:** Ing. Arch. Pavol Čuboň

Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	H 1.8	Predpokladané náklady v		10 000 €
Indikatívna aktivita	H 1.8.1			
Klasifikácia stavby:	2420	oblasť – téma:		

hospodárska – zamestnanosť

Indikátory: a) Počet vytvorených podmienok pre podnikanie

Výstižný popis (cieľ) projektu : Zámerom projektu je prehodnotenie Územného plánu v meste Turzovka s cieľom vytvorenie podmienok pre podnikateľské prostredie.

Projektová aktivita č. **H – 20/2017-2020**, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Vytvorenie priemyselnej zóny pre príchod potencionálnych investorov.

Realizácia: 2017 – 2020/23 zodpovedný: Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka

Stav: v štádiu úvah **vedúci:** Ing. Arch. Pavol Čuboň

Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	H 1.8	Predpokladané náklady v		10 000 €
Indikatívna aktivita	H 1.8.12			
Klasifikácia stavby:	2420	oblasť – téma:		
		hospodárska –		
Indikátory:	a) Počet vytvorených pracovných miest			
Výstižný popis (cieľ) projektu : Zámerom projektu je vytvorenie podmienok pre zvýšenie zamestnanosti v meste Turzovka a to vytvorením priemyselnej zóny pre investorov s cieľom podporiť ekonomický rozvoj na Horných Kysuciach. .				

S O C I Á L N A O B L A S Ť : „ S “

Projektová aktivita č. **S – 1/2017-2020**, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Rekonštrukcia objektu MŠ – Šárky a materiálne vybavenie s dôrazom na energetickú efektívnosť budovy a rozšírenie jej kapacity.

Realizácia: 2017 – 2020/23 zodpovedný: Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka

Stav: v štádiu úvah **vedúci:** Ing. Arch. Pavol Čuboň

Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	S 2.1	Predpokladané náklady v		800 000 €
Indikatívna aktivita	S 2.1.1			
Klasifikácia stavby:	1263	oblasť – téma:		
		sociálna – školstvo		
Indikátory:	a.) Zvýšenie kapacity MŠ b.) Zníženie nákladov na energie			
Výstižný popis (cieľ) projektu: Cieľom projektu je zvýšenie komfortu vyučujúcich a detí so zámerom zatriktívnenia vyučovacieho procesu. Stavebné úpravy sa prioritne zamerajú na rekonštrukciu tried, pergoly, hygienických zariadení, systému vykurovania, zateplenia objektu a komplexnej opravy strechy				

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

Projektová aktivita č. S – 2/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Rekonštrukcia vonkajšieho areálu objektov MŠ Turzovka – Šárky s dôrazom na pohybovú aktivitu a dopravnú výchovu.				
Realizácia: 2017 – 2020/23 zodpovedný: Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka				
Stav: v štádiu úvah vedúci: Ing. Arch. Pavol Čuboň				
Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	S 2.1	Predpokladané náklady v	200 000 €	
Indikatívna aktivita	S 2.1.2			
Klasifikácia stavby:	1263	oblasť – téma: sociálna – školstvo		
Indikátory:	a) Počet zrekonštruovaných vonkajších objektov			
Výstižný popis (cieľ) projektu: Zámerom projektu je rekonštrukcia vonkajších priestorov areálu Materskej školy, vybudovanie chodníkov, rekonštrukcia dopravného ihriska a preliezok s cieľom zabezpečiť nielen priestor pre voľno časové aktivity pre deti, ale aj bezpečnosť.				

Projektová aktivita č. S – 3/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Dokončenie komplexnej rekonštrukcie objektov ZŠ Turzovka – Bukovina s dôrazom na energetickú efektívnosť..				
Realizácia: 2017 – 2020/23 zodpovedný: Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka				
Stav: v štádiu úvah vedúci: Ing. Arch. Pavol Čuboň				
Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	S 2.2	Predpokladané náklady v	700 000 €	
Indikatívna aktivita	S 2.2.5			
Klasifikácia stavby:	1263	oblasť – téma: sociálna – školstvo		
Indikátory:	a) Zníženie nákladov na energie b) Počet zrekonštruovaných objektov			
Výstižný popis (cieľ) projektu: Cieľom projektu je pokračovať v rekonštrukcii pavilónov a objektov Základnej školy Turzovka – Bukovina a zatraktívnenia priestorov pre vyučovací proces žižkov a pedagógov.				

Projektová aktivita č. S – 4/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Riešenie komplexnej rekonštrukcie vonkajších objektov areálu ZŠ Turzovka – Bukovina vrátane prístupových komunikácií a vytvorenie podmienok pre pohybové aktivity s dôrazom na bezpečnosť.				
Realizácia: 2017 – 2020/23 zodpovedný: Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka				
Stav: v štádiu úvah vedúci: Ing. Arch. Pavol Čuboň				
Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	S 2.2	Predpokladané náklady v	300 000 €	
Indikatívna aktivita	S 2.2.6			
Klasifikácia stavby:	1263	oblasť – téma: sociálna – školstvo		

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

Indikátory: a) Počet zrekonštruovaných vonkajších objektov

Výstižný popis (cieľ) projektu: Zámernom projektu je rekonštrukcia prístupových komunikácií a prepojovacích chodníkov medzi objektmi základnej školy, s cieľom zvýšiť bezpečnosť detí a vytvoriť podmienky pre pohybové aktivity

Projektová aktivita č. **S – 5/2017-2020**, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Odstránenie havarijného stavu strechy pavilónu „A“ ZŠ Turzovka

Realizácia: 2017 – 2020/23 **zodpovedný:** Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka

Stav: v štádiu úvah

vedúci: Ing. Arch. Pavol Čuboň

Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
---------------------	--------	----------	---------	----------------

Opatrenie:	S 2.2	Predpokladané náklady v		120 000 €
------------	-------	-------------------------	--	-----------

Indikatívna aktivita	S 2.2.11			
----------------------	----------	--	--	--

Klasifikácia stavby:	1263	oblasť – téma:		
		sociálna – školstvo		

Indikátory: a) Zrekonštruovaná strecha pavilónu „A“ ZŠ Turzovka

Výstižný popis (cieľ) projektu: Zámernom projektu je rekonštrukcia havarijného stavu strechy na pavilóne „A“ ZŠ Turzovka a to výmenou rovnej asfaltovej strechy za sedlovú, čím zabránime jej ďalšiemu zatekaniu.

Projektová aktivita č. **S –6/2017-2020**, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Odstránenie následkov havárie vodovodného potrubia v ZŠ Turzovka - Bukovina

Realizácia: 2017 – 2020/23 **zodpovedný:** Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka

Stav: v štádiu úvah

vedúci: Ing. Arch. Pavol Čuboň

Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
---------------------	--------	----------	---------	----------------

Opatrenie:	S 2.2	Predpokladané náklady v		65 000 €
------------	-------	-------------------------	--	----------

Indikatívna aktivita	S 2.2.12			
----------------------	----------	--	--	--

Klasifikácia stavby:	1263	oblasť – téma:		
		sociálna – školstvo		

Indikátory: a) Zrekonštruovaná havária vodovodného potrubia v ZŠ Turzovka - Bukovina

Výstižný popis (cieľ) projektu: Účelom projektu je riešenie havarijného stavu vodovodného potrubia v pavilónoch A a B v Základnej škole Turzovka – Bukovina.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

Projektová aktivita č. S –7/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Zabezpečiť potrebnú výstavbu nájomných bytov v lokalitách zadaných v UP mesta Turzovka.

Realizácia: 2017 – 2020/23 zodpovedný: Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka

Stav: v štádiu úvah vedúci: Ing. Arch. Pavol Čuboň

Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	S 2.4	Predpokladané náklady v		200 000 €
Indikatívna aktivita	S 2.4.3			
Klasifikácia stavby:	2420	oblasť – téma:		
		sociálna – bytová politika		
Indikátory:	a) Počet vytvorených nájomných bytov			
Výstižný popis (cieľ) projektu: Cieľom projektu je podpora mladých rodín a vytvorenia podmienok pre život a založenie si rodiny výstavbou nájomných bytov v zmysle Územného plánu mesta Turzovka.				

Projektová aktivita č. S –8/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Vytvorenie podmienok pre rozvoj individuálnej bytovej výstavby definovaných platným UP mesta Turzovka. Zamerat' sa na lokalitu IBV Bukovina, kde je spracovaný UP zóny.

Realizácia: 2017 – 2020/23 zodpovedný: Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka

Stav: v štádiu úvah vedúci: Ing. Arch. Pavol Čuboň

Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	S 2.4	Predpokladané náklady v		200 000 €
Indikatívna aktivita	S 2.4.5			
Klasifikácia stavby:	2420	oblasť – téma:		
		sociálna – bytová politika		
Indikátory:	a) Počet vybudovaných rodinných domov			
Výstižný popis (cieľ) projektu: Cieľom projektu je vytvorenie podmienok pre výstavbu rodinných domov s cieľom podpory demografického rozvoja mesta Turzovka, aby nám mladé rodiny neodchádzali do okolitých obcí na Kysuciach.				
Priebežne indikatívne aktivity : S 2.4.1				

Projektová aktivita č. S –9/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Zabezpečiť riešenie technickej vybavenosti pre lokality individuálnej bytovej výstavby a nájomných bytov v meste Turzovka

Realizácia: 2017 – 2020/23 zodpovedný: Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka

Stav: v štádiu úvah vedúci: Ing. Arch. Pavol Čuboň

Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	S 2.4	Predpokladané náklady v		200 000 €
Indikatívna aktivita	S 2.4.6			
Klasifikácia stavby:	2420	oblasť – téma:		
		sociálna – bytová politika		

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

Indikátory: a) Riešenie technickej vybavenosti

Výstižný popis (cieľ) projektu: Cieľom projektu je vytvorenie podmienok pre výstavbu rodinných domov a výstavbu nájomných bytov prioritne pre mladé rodiny v zmysle platného Územného plánu.

Priebežne indikatívne aktivity : S 2.4.1, S 2.4.2, S.2.4.4

Projektová aktivita č. S –10/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Odstránenie havarijného stavu strechy na bytovom dome 43 a zníženie energetickej náročnosti

Realizácia: 2017 – 2020/23 zodpovedný: Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka

Stav: v štádiu úvah **vedúci:** Ing. Arch. Pavol Čuboň

Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
---------------------	--------	----------	---------	----------------

Opatrenie:	S 2.4	Predpokladané náklady v	250 000 €
------------	-------	-------------------------	-----------

Indikatívna aktivita	S 2.4.9
----------------------	---------

Klasifikácia stavby:	1274	oblasť – téma:
		sociálna – bytová politika

Indikátory: a) Zníženie spotreby energie
b) Počet technicky zhodnotených budov

Výstižný popis (cieľ) projektu: Cieľom projektu je vytvorenie podmienok pre komfortné a bezpečné bývanie obyvateľov mesta Turzovka v bytovom dome 43, ktorý svojím technickým stavom nezodpovedá požiadavkám týchto obyvateľov.

Priebežne indikatívne aktivity : S 2.4.7, S 2.4.4

Projektová aktivita č. S –11/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Výstavba zariadenia pre potreby občanov v dôchodkovom veku (Zariadenie pre seniorov, Stacionár, Dom opatrovateľskej služby) využiť existujúce priestorové možnosti pre vytvorenie nového sociálneho zariadenia

Realizácia: 2017 – 2020/23 zodpovedný: Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka

Stav: spracovaná dokumentácia **vedúci:** Ing. Arch. Pavol Čuboň

Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
---------------------	--------	----------	---------	----------------

Opatrenie:	S 2.6	Predpokladané náklady v	1 500 000 €
------------	-------	-------------------------	-------------

Indikatívna aktivita	S 2.6.1
----------------------	---------

Klasifikácia stavby:	1264	oblasť – téma:
		sociálna – sociálna služba

Indikátory: a.) Počet vytvorených miest pre dôchodcov
b.) Počet poskytovaných služieb

Výstižný popis (cieľ) projektu: Cieľom projektu je vytvoriť potrebné zázemie osamelým starším občanom mesta ktorí potrebujú pomoc.

Priebežne indikatívne aktivity : S 2.6.2, S.2.6.11

Projektová aktivita č. S –12/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Zakúpenie nového špecializovaného vozidla pre sociálnu službu – jedáleň rozvoz stravy

Realizácia: 2017 – 2020/23 **zodpovedný:** Úsek organizačný právny a vnútornej správy mesta Turzovka

Stav: spracovaná dokumentácia

vedúci: Mgr. Marcela Polková

Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
---------------------	--------	----------	---------	----------------

Opatrenie:	S 2.6	Predpokladané náklady v		25 000 €
Indikatívna aktivita	S 2.6.4			

Klasifikácia stavby: **oblasť – téma:**
sociálna – sociálna služba

Indikátory: a) Počet poskytovaných služieb

Výstižný popis (cieľ) projektu: Cieľ projektu vychádza z potrieb starších občanov a záujmu o ponúkanú službu. – rozvoz stravy.

Priebežne indikatívne aktivity : S 2.6.3

Projektová aktivita č. S –13/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Vybudovanie sociálneho zariadenia pre poskytovanie sociálnej služby – Útulok, alebo Nocľaháreň

Realizácia: 2017 – 2020/23 **zodpovedný:** Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka

Stav: spracovaná dokumentácia

vedúci: Ing. Arch. Pavol Čuboň

Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
---------------------	--------	----------	---------	----------------

Opatrenie:	S 2.6	Predpokladané náklady		90 000 €
Indikatívna aktivita	S 2.6.7			

Klasifikácia stavby: 1274 **oblasť – téma:**
sociálna – sociálna služba

Indikátory: b) Počet klientov využívaných túto sociálnu službu

Výstižný popis (cieľ) projektu: Zámerom projektu je poskytovanie sociálnej služby obyvateľom nachádzajúcich sa v nepriaznivej situácii a riešenie tejto situácie.

Priebežne indikatívne aktivity : S 2.6.6

Projektová aktivita č. S –14/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Budovanie technickej infraštruktúry súvisiacej so zvyšovaním bezpečnostnej situácie v meste – kamerový systém, verejné osvetlenie, prechody pre chodcov, dopravné značenie, chodníky.

Realizácia: 2017 – 2020/23 **zodpovedný:** Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka

Stav: spracovaná dokumentácia

vedúci: Ing. Arch. Pavol Čuboň

Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
---------------------	--------	----------	---------	----------------

Opatrenie:	S 2.7	Predpokladané náklady		100 000 €
Indikatívna aktivita	S 2.7.7			

Klasifikácia stavby: **oblasť – téma:**
sociálna – sociálna služba

Indikátory: c) Počet prvkov bezpečnostnej politiky

Výstižný popis (cieľ) projektu: Zámer projektu vychádza v potreby eliminácie

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

Projektová aktivita č. S –17/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Výstavba cyklochodníka „Strieborná Kysuca“

Realizácia: 2017 – 2020/23 **zodpovedný:** Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka

Stav: spracovaná štúdia

vedúci: Ing. Arch. Pavol Čuboň

Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
---------------------	--------	----------	---------	----------------

Opatrenie: S 2.9 **Predpokladané náklady** 660 000 €

Indikatívna aktivita S 2.9.4

Klasifikácia stavby: 2111 **oblasť – téma:** sociálna – šport, oddych, relaxácia

Indikátory: a.) Dĺžka vybudovanej cyklotrasy
b.) Počet technických zariadení

Výstižný popis (cieľ) projektu: Budovaním športovej infraštruktúry je možné zvýšiť atraktivitu a tým aj návštevnosť regiónu. Celková dĺžka cyklochodníka je cca 40 km a má spájať obce Mikroregiónu Horných Kysúc, obec Rakovú a mesto Čadca. Trasa bude napojená na cyklotrasy vedúce českým pohraničím a zároveň pripraví možnosť prepojenia s Bystrickou magistrálou. Takto sa výrazne zvýši dostupnosť regiónu. Stanovený zámer bude pred realizáciou posúdený MDVRR SR.

Priebežne indikatívne aktivity : S 2.9.1., S 2.9.5, S.2.10.2

Projektová aktivita č. S –18/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Dobudovanie vonkajšieho fitness centra v AŠO o ďalšie cvičiace prvky

Realizácia: 2017 – 2020/23 **zodpovedný:** Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka

Stav: spracovaná dokumentácia

vedúci: Ing. Arch. Pavol Čuboň

Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
---------------------	--------	----------	---------	----------------

Opatrenie: S 2.9 **Predpokladané náklady v** 10 000 €

Indikatívna aktivita S 2.9.7

Klasifikácia stavby: 2411 **oblasť – téma:**
sociálna – šport, oddych, relaxácia

Indikátory: a) Počet návštevníkov využívajúcich fitness centrum

Výstižný popis (cieľ) projektu: Cieľom projektu je podpora voľno – časových aktivít v meste Turzovka pre rodiny s deťmi, mládež, ale i seniorov. Vonkajšie fitness centrum je určené všetkým vekovým kategóriám.

Priebežne indikatívne aktivity : S 2.9.1., S 2.9.6, S 2.10.1, S.2.10.2

Projektová aktivita č. S –19/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Výstavba multifunkčného a atletického ihriska v areáli ZŠ Turzovka - Bukovina

Realizácia: 2017 – 2020/23 **zodpovedný:** Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka

Stav: spracovaná dokumentácia

vedúci: Ing. Arch. Pavol Čuboň

Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
---------------------	--------	----------	---------	----------------

Opatrenie: S 2.9 **Predpokladané náklady** 104 000 €

Indikatívna aktivita	S 2.9.8
Klasifikácia stavby:	2411 oblasť – téma: sociálna – šport, oddych, relaxácia
Indikátory:	a) Počet návštevníkov využívajúcich športové ihrisko
Výstižný popis (cieľ) projektu:	Účelom projektu je skvalitnenie vyučovacieho procesu telesnej výchovy, ako aj voľnočasových aktivít. Zámer projektu vychádza z potreby zvýšenia záujmu mládeže a detí o šport.
Priebežne indikatívne aktivity :	S 2.9.1., S 2.10.1, S.2.10.2

Projektová aktivita č. S –20/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Vybudovanie lesoparku v meste Turzovka – mestská časť Závodie				
Realizácia: 2017 – 2020/23 zodpovedný: Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka				
Stav: spracovaná dokumentácia vedúci: Ing. Arch. Pavol Čuboň				
Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	S 2.9	Predpokladané náklady		50 000 €
Indikatívna aktivita	S 2.9.9			
Klasifikácia stavby:	2411 oblasť – téma: sociálna – šport, oddych, relaxácia			
Indikátory:	a) Počet návštevníkov využívajúcich lesopark			
Výstižný popis (cieľ) projektu:	Cieľom projektu je využitie prírody pre športové využitie vo forme lanových preliezok a atrakcií. V parku sa môžu zabaviť nielen deti, ale aj dospelí, či celé rodiny na prechádzke vo voľnom čase.			
Priebežne indikatívne aktivity :	S 2.9.1., S 2.10.1, S.2.10.2			

Projektová aktivita č. S –21/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Vybudovanie oddychovo – relaxačného priestoru v mestskej časti Predmier - Rybníky				
Realizácia: 2017 – 2020/23 zodpovedný: Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka				
Stav: spracovaná dokumentácia vedúci: Ing. Arch. Pavol Čuboň				
Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	S 2.9	Predpokladané náklady		100 000 €
Indikatívna aktivita	S 2.9.10			
Klasifikácia stavby:	2411 oblasť – téma: sociálna – šport, oddych, relaxácia			
Indikátory:	a) Počet návštevníkov využívajúcich relaxačný priestor			
Výstižný popis (cieľ) projektu:	Cieľom projektu je využitie prírody v oblasti rybníkov v mestskej časti Predmier na prechádzky a voľno časové aktivity v prírode.			
Priebežne indikatívne aktivity :	S 2.9.1.			

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

Projektová aktivita č. S –22/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Dobudovanie priestorov pre oddych a športovanie – Hlinené, Turkov

Realizácia: 2017 – 2020/23 **zodpovedný:** Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka

Stav: spracovaná dokumentácia **vedúci:** Ing. Arch. Pavol Čuboň

Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	S 2.9	Predpokladané náklady		60 000 €
Indikatívna aktivita	S 2.9.11			
Klasifikácia stavby:	2411	oblasť – téma:		
		sociálna – šport, oddych, relaxácia		
Indikátory:	a) Počet vybudovaných športovísk			
Výstižný popis (cieľ) projektu: Cieľom projektu je podpora športového života občanov v mestských častiach Hlinené a Turkov a to vybudovaním športového ihriska vhodného pre trávenie voľného času.				
Priebežne indikatívne aktivity : S 2.9.1.				

Projektová aktivita č. S –23/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Vybudovanie skateparku a rekonštrukcia bicrosového areálu v mestskej časti Predmier (Staré ihrisko).

Realizácia: 2017 – 2020/23 **zodpovedný:** Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka

Stav: spracovaná dokumentácia **vedúci:** Ing. Arch. Pavol Čuboň

Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	S 2.9	Predpokladané náklady		70 000 €
Indikatívna aktivita	S 2.9.12			
Klasifikácia stavby:	2411	oblasť – téma:		
		sociálna – šport, oddych, relaxácia		
Indikátory:	a) Počet návštevníkov využívajúcich športovisko			
Výstižný popis (cieľ) projektu: Účelom projektu je rekonštrukcia pôvodného bicrosového areálu a vybudovanie skateparku pre nadšencov tohto športu. Súčasťou projektu bude vybudovanie plochy a obstaranie skateparkových prekážok.				
Priebežne indikatívne aktivity : S 2.9.1.				

Projektová aktivita č. S –24/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Dobudovanie areálu FK Tatran Turzovka ako moderného priestoru – prednostne určeného pre futbal

Realizácia: 2017 – 2020/23 **zodpovedný:** Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka

Stav: spracovaná dokumentácia **vedúci:** Ing. Arch. Pavol Čuboň

Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	S 2.9	Predpokladané náklady		100 000 €
Indikatívna aktivita	S 2.9.13			
Klasifikácia stavby:	2411	oblasť – téma:		
		sociálna – šport, oddych, relaxácia		

Indikátory: a) Počet návštevníkov využívajúcich športovisko

Výstižný popis (cieľ) projektu: Účelom projektu je rekonštrukcia a dobudovanie areálu futbalového klubu FK Tatran Turzovka a vytvorenie podmienok pre realizáciu tohto športu.

Priebežne indikatívne aktivity : S 2.9.1.

ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ „E“

Projektová aktivita č. E – 1/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Revitalizácia starého cintorína a dobudovanie nového cintorína

Realizácia: 2017 – 2020/23 **zodpovedný:** Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka

Stav: v štádiu úvah **vedúci:** Ing. Arch. Pavol Čuboň

Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
---------------------	--------	----------	---------	----------------

Opatrenie:	E 1	Predpokladané náklady v		100 000 €
------------	-----	-------------------------	--	-----------

Indikatívna aktivita	E 1.4			
----------------------	-------	--	--	--

Klasifikácia stavby:	2420	oblasť – téma:	environmentálna	
----------------------	------	----------------	-----------------	--

Indikátory:

- a.) Revitalizácia zelene
- b.) Počet vybudovaných kaziet

Výstižný popis (cieľ) projektu: Cieľ projektu je zameraný na rozšírenie mestskej zelene v okolí starého (cca 50 – 60 ročného) cintorína a úpravu okolia. Súčasťou projektu bude dobudovanie nového cintorína v Hlinenom.

Priebežne indikatívne aktivity : E1.1, E 1.2., E 1.3

Projektová aktivita č. E – 2/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Zaviesť systém zberu a zhodnocovania BRO a jeho kompostovanie

Realizácia: 2017 – 2020/23 **zodpovedný:** Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka

Stav: prípravná fáza **Mgr. Martina Pavlíková**

Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
---------------------	--------	----------	---------	----------------

Opatrenie:	E 2	Predpokladané náklady		150 000 €
------------	-----	-----------------------	--	-----------

Indikatívna aktivita	E 2.2			
----------------------	-------	--	--	--

Klasifikácia stavby:		oblasť – téma:	odpadové hospodárstvo	
----------------------	--	----------------	-----------------------	--

Indikátory:

- a.) Počet kompostérov na biologický odpad
- b.) Počet zapojených domácností

Výstižný popis (cieľ) projektu: Cieľ projektu sleduje zlepšenie životného prostredia a čistoty v meste komplexným riešením funkčnosti stavu odpadového hospodárstva v meste Turzovka. Projekt prispieje významným spôsobom k zníženiu skládkovaného odpadu a tým následne prispieje k zvýšeniu kvality života občanov.

Priebežne indikatívne aktivity: E 2.1

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

Projektová aktivita č. E – 3/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Vybudovanie zberného dvora so všetkými náležitosťami v priestore mestského podniku služieb

Realizácia: 2017 – 2020/23 **zodpovedný:** Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka

Stav: prípravná fáza **vedúci :** Ing. Arch. Pavol Čuboň

Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	E 2	Predpokladané náklady		100 000 €
Indikatívna aktivita	E 2.4			
Klasifikácia stavby:		oblasť – téma:	odpadové hospodárstvo	
	1274			
Indikátory:	a.) Množstvo zhodnoteného dopadu b.) Množstvo vyseparovaného odpadu			
Výstižný popis (cieľ) projektu:	Zámerom projektu je vytvorenie zberného dvora v priestoroch mestského podniku služieb s cieľom zníženia nákladov a zvýšenia množstva vyseparovaného komunálneho odpadu.			
Priebežne indikatívne aktivity:	E 2.1, E 2.3			

Projektová aktivita č. E – 4/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Zavedenie systému recyklácie a drtenia drobného stavebného odpadu využiteľného pre drobné stavebné úpravy a budovanie lesných ciest

Realizácia: 2017 – 2020/23 **zodpovedný:** Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka

Stav: prípravná fáza **vedúci :** Ing. Arch. Pavol Čuboň

Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	E 2	Predpokladané náklady		100 000 €
Indikatívna aktivita	E 2.5			
Klasifikácia stavby:		oblasť – téma:	odpadové hospodárstvo	
Indikátory:	a.) Množstvo zrecyklovaného stavebného odpadu b.) Počet upravených lesných ciest			
Výstižný popis (cieľ) projektu:	Zámerom projektu je využitie odloženého stavebného odpadu na drobné stavebné úpravy a budovanie lesných ciest s cieľom zamedziť vzniku čiernych skládok tvorených stavebným odpadom.			
Priebežne indikatívne aktivity:	E 2.1			

Projektová aktivita č. E – 5/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Modernizácia materiálo – technického vybavenia v oblasti odpadového hospodárstva v meste Turzovka

Realizácia: 2017 – 2020/23 **zodpovedný:** Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka

Stav: prípravná fáza **vedúci :** Ing. Arch. Pavol Čuboň

Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	E 2	Predpokladané náklady		100 000 €

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

Indikatívna aktivita	E 2.7
Klasifikácia stavby:	oblasť – téma: odpadové hospodárstvo
Indikátory:	a.) Počet zakúpených kontajnerov b.) Počet zakúpeného materiálu – technického vybavenia
Výstižný popis (cieľ) projektu:	Zámerom projektu je zefektívňovanie a modernizácia odpadového hospodárstva v meste Turzovka s cieľom uľahčenia manipulácie s odpadmi.
Priebežne indikatívne aktivity:	E 2.1, E 2.3

Projektová aktivita č. E – 6/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Dobudovanie a rozšírenie verejného vodovodu do okrajových častí mesta ako i pre nové formy IBV a KBV v nadväznosti na platný Územný plán				
Realizácia: 2017 – 2020/23 zodpovedný: Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka				
Stav: prípravná fáza vedúci : Ing. Arch. Pavol Čuboň				
Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	E 3	Predpokladané náklady		50 000 €
Indikatívna aktivita	E 3.4			
Klasifikácia stavby:		oblasť – téma: vodné hospodárstvo		
	2223			
Indikátory:		a) Počet pripojených b) Dĺžka vybudovaného verejného vodovodu		
Výstižný popis (cieľ) projektu:		Zámerom projektu je zabezpečenie a rozšírenie verejného vodovodu do častí mesta Turzovky, kde sa verejný vodovod nenachádza , prioritne v zmysle Územného plánu pre IBV a a KBV.		
Priebežne indikatívne aktivity:		E 3.1, E 3.2, E 3.3		

Projektová aktivita č. E – 7/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Dobudovanie a vybudovanie verejnej kanalizácie do ostatných častí mesta Turzovka, kde nie je vybudovaná kanalizácia – prednostne Turkov, Semeteš a do lokalít rozvoja IBV a KBV v zmysle platného Územného plánu				
Realizácia: 2017 – 2020/23 zodpovedný: Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka				
Stav: prípravná fáza vedúci : Ing. Arch. Pavol Čuboň				
Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	E 3	Predpokladané náklady		295 000 €
Indikatívna aktivita	E 3.11			
Klasifikácia stavby:		oblasť – téma: vodné hospodárstvo		
	2223			
Indikátory:		c) Počet pripojených a.) Dĺžka vybudovanej verejnej kanalizácie		
Výstižný popis (cieľ) projektu:		Zámerom projektu je zabezpečenie a rozšírenie verejnej kanalizácie do častí mesta Turzovky, kde sa kanalizácia nenachádza, prioritne do Turkova a Semeteša a v zmysle Územného plánu pre IBV a a KBV.		
Priebežne indikatívne aktivity:		E 3.3, E 3.7, E 3.8, E 3.9		

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

Projektová aktivita č. E – 8/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Realizácia opatrení podporujúcich spomalenie odtoku vody – resp.- akumulácia vody a odvodnenie miestnych komunikácií, vodozádržné prvky
Realizácia: 2017 – 2020/23 **zodpovedný:** Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka
Stav: prípravná fáza vedúci : Ing. Arch. Pavol Čuboň

Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
---------------------	--------	----------	---------	----------------

Opatrenie:	E 5	Predpokladané náklady		100 000 €
Indikatívna aktivita	E 5.2			

Klasifikácia stavby: **oblasť – téma:** protipovodňové opatrenia

Indikátory: a) Počet vytvorených vodozádržných prvkov

Výstižný popis (cieľ) projektu: Cieľom projektu je odvodnenie miestnych komunikácií prostredníctvom vybudovania vodozádržných prvkov v katastri mesta Turzovka. Odvodnením dopravných komunikácií sa zvýši plynulosť a bezpečnosť dopravy na území mesta. Projekt zároveň prispieje aj k ochrane chodcov.

Priebežne indikatívne aktivity: E 5.3.

Projektová aktivita č. E – 9/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Realizácia protipovodňových opatrení na vodných tokoch v k. ú. Turzovka – vybudovanie protipovodňových opatrení - Hlinenský potok, Predmieranka

Realizácia: 2017 – 2020/23 **zodpovedný:** Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka
Stav: prípravná fáza vedúci : Ing. Arch. Pavol Čuboň

Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
---------------------	--------	----------	---------	----------------

Opatrenie:	E 5	Predpokladané náklady		1 000 000 €
Indikatívna aktivita	E 5.6			

Klasifikácia stavby: **oblasť – téma:** protipovodňové opatrenia

Indikátory: a) Počet vybudovaných protipovodňových opatrení

Výstižný popis (cieľ) projektu: Cieľom projektu je vybudovanie protipovodňových opatrení ako prevencia pred živelnými pohromami prioritne - Hlinenský potok a Predmieranka. Aktivita sleduje zlepšenie životného prostredia a najmä ochrany majetku občanov a mesta. Jednou z príčin je zrýchlený prietok vodných tokov a podmyvanie brehov a ďalšie doplnkové aktivity, ktoré by mali smerovať práve na spomaľovanie prietoku vody.

Priebežne indikatívne aktivity: E 5.1 E 5.3.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA TURZOVKA NA OBDOBIE
2016-2020 S VÝHLADOM DO ROKU 2023

Projektová aktivita č. E –10/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Zabezpečiť pozemkové úpravy v k.ú. Turzovka za účelom scelenia
vlastníckych vzťahov a riadneho obhospodarovania krajiny

Realizácia: 2017 – 2020/23 **zodpovedný:** Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka

Stav: prípravná fáza

vedúci : Ing. Arch. Pavol Čuboň

Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	E 5	Predpokladané náklady		1 000 000 €
Indikatívna aktivita	E 5.8			
Klasifikácia stavby:		oblasť – téma:	životné prostredia	
Indikátory:		a) Počet pozemkových úprav v k.ú. Turzovka		
Výstižný popis (cieľ) projektu: Cieľom projektu je vytvorenie podmienok pre drobných poľnohospodárov a zabezpečiť prístup k poľným a lesným pozemkom na základe pozemkových úprav a scelenia vlastníckych vzťahov.				
Priebežne indikatívne aktivity: E 5.7.				

Projektová aktivita č. E –11/2017-2020, s výhľadom do roku 2023

Názov projektu: Zabezpečiť obnovu komunálnej techniky slúžiacej na čistenie miestnych komunikácií za účelom znižovania prašnosti.

Realizácia: 2017 – 2020/23 **zodpovedný:** Úsek výstavby a rozvoja mesta Turzovka

Stav: prípravná fáza

vedúci : Ing. Arch. Pavol Čuboň

Zdroje financovania	ŠR (€)	EŠIF (€)	MsÚ (€)	Iné zdroje (€)
Opatrenie:	E 6	Predpokladané náklady		150 000 €
Indikatívna aktivita	E 6.6			
Klasifikácia stavby:		oblasť – téma:	životné prostredia	
Indikátory:		a) Počet obstaranej techniky na čistenie		
Výstižný popis (cieľ) projektu: Cieľom projektu je zakúpenie čistiacej techniky s cieľom znižovania prašnosti a zvyšovania kvality životného prostredia na území mesta Turzovka				
Priebežne indikatívne aktivity: E 6.1				

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO
ROZVOJA MESTA TURZOVKA
NA OBDOBIE 2016-2020
S VÝHĽADOM DO ROKU 2023**

REALIZAČNÁ ČASŤ

6. REALIZAČNÁ ČASŤ PROJEKTU

PHSR spolu s územným plánom mesta patrí medzi kľúčové dokumenty riadenia samosprávy. Vychádza z poznania aktuálnej situácie, (najmä výsledky dotazníkového prieskumu, názorov občanov, záujmových skupín a zamestnávateľských subjektov) formuluje predstavu – víziu rozvoja mesta. Vytvára racionálny rámec s cieľom dosiahnutia rastu kvality života občanov v danom konkrétnom území.

Matica zodpovednosti. Z hľadiska rozdelenia zodpovednosti konkrétnych činností pre realizáciu PHSR s výhľadom do roku 2023: projektový manažér a riadiaci tím zodpovedá za realizáciu aktivít na programovej úrovni a na úrovni projektov za projekty financované z doplnkových zdrojov financovania (EŠIF). Jednotlivé pracovné skupiny jednotlivých prioritných oblastí zodpovedajú za jednotlivé projekty (mimo projektov financovaných z EŠIF) podľa svojho zamerania v rámci projektov je určený garant projektu, ktorý zodpovedá za konkrétny projekt + jeho partneri.

Za finančné riadenie na úrovni programu aj na úrovni projektov nesie zodpovednosť finančné oddelenie MsÚ. Spoločným výstupom je každoročne predkladaný materiál na rokovanie MsZ hodnotiace a monitorovacie správy PHSR za príslušný rok a návrh akčného plánu PHSR v určenom/dohodnutom dvojročnom cykle. (zodpovedá akčnému plánu na príslušné 2 – ročné obdobie. Spoločný výstup predkladá projektový manažér pracovným skupinám MsZ

Popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PRM

- A.) Primátor:** najvyšším výkonným orgánom mesta a jeho predstaviteľom je primátor mesta. Rozhoduje o všetkých úkonov správy mesta, ktoré nie sú zákonom alebo štatútom vyhradené mestskému zastupiteľstvu. Vo vzťahu k realizácii PHSR primátor riadi proces realizácie, na programovej úrovni podpisuje uznesenie mestského zastupiteľstva o strategickej časti dokumentu, schválenie celého dokumentu, vykonáva uznesenia a zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám (riadiace orgány jednotlivých operačných programov, dodávateľa, fondy a i).
- B.) Organizačné zabezpečenie:** realizácia programu rozvoja je činnosťou samosprávy mesta a mesto ju vykonáva prostredníctvom svojich orgánov (mestské zastupiteľstvo, primátor). Samospráva jedenkrát ročne získa a spracuje pripomienky partnerov, členov komisií, pracovných skupín, poslancov a verejnosti, v čase začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok. V komunikačnom pláne (Formulár R6) bude táto forma činnosti naplánovaná do júna príslušného kalendárneho roku, kedy bude predložené hodnotenie PHSR za predchádzajúci rok.
- C.) Mestské zastupiteľstvo:** (MsZ) vo vzťahu k realizácii PHSR berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument. Každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia. Taktiež schvaľuje spolufinancovanie jednotlivých projektov financovaných z doplnkových zdrojov financovania a z prostriedkov rozpočtu mesta. V rámci hodnotenia PHSR schvaľuje každoročne hodnotiace a monitorovacie správy, rozhoduje o zmenách a aktualizácii programu. Mestské zastupiteľstvo vo svojich uzneseniach týkajúcich sa hodnotenia PHSR v prípade nutnosti opráv rozdeľuje jednotlivé prioritné body programu a akčného plánu medzi existujúce komisie MsZ, ktoré sa zaoberajú monitorovaním a priebežným hodnotením ich realizácie.
- D.) Inštitucionálne zabezpečenie:** inštitucionálne a administratívne zabezpečuje veci MsZ a primátora, ako aj orgánov zriadených MsZ a mestský úrad, ktorého činnosť organizuje a riadi prednosta. Okrem prípadov, kedy budú žiadateľmi / prijímateľmi projektov iné subjekty v plnom rozsahu zabezpečuje administráciu a procesy komunikácie, hodnotenia a monitorovania.

Činnosť	MsZ	Primátor	Komisie MsZ	MsÚ	Hl.kontrolór
Financovanie	schvaľuje	riadi	hodnotia	Vykonáva	
Implementácia	schvaľuje	riadi	hodnotia	Vykonáva	
Hodnotenie	schvaľuje	riadi		Vykonáva	
Monitoring	schvaľuje	riadi	hodnotia	Vykonáva	
Kontrola	schvaľuje	riadi	navrhujú		Vykonáva

Tabuľka 106 Zabezpečenie činností v realizácii PHSR na úrovni programu

činnosť	MsZ	Primátor	Komisie MsZ	MsÚ	Externé prostr
identifikácia	Schvaľuje		hodnotia	spolupracuje	vykonáva
príprava				vykonáva	vykonáva
financovanie	Schvaľuje			vykonáva	spolupracuje
kontraktácia		vykonáva	hodnotia		spolupracuje
implementácia				vykonáva	Vykonáva
monitoring	Schvaľuje		hodnotia	vykonáva	Vykonáva
korekcie	Schvaľuje		navrhujú	vykonáva	Vykonáva

Tabuľka 107 Zabezpečenie činností v realizácii PHSR na úrovni projektu

6.1. INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE SPRACOVANIA PHSR

Funkcia – zaradenie	Organizačné zabezpečenie
JUDr. E. Golis – primátor	Gestor projektu – kontroluje a riadi prácu pracovných skupín
Ing. M. Masnica – prednosta	Odborný garant – zabezpečuje súlad obsahu dokumentu s metodikou spracovania PHSR
Mgr. L. Kubíková – projektový manažér MsÚ Riadiaca skupina	Pri tvorbe PHSR zabezpečuje spoluprácu s odbornými pracovníkmi samosprávy a konzultuje navrhnuté materiály Zoznam v prílohe č. 1 materiálu Zabezpečuje pravidelné stretnutia s členmi pracovných skupín, resp. prerokovanie problémov podľa aktuálnosti
Monitorovacia skupina	Zoznam v prílohe č. 1 materiálu Zabezpečuje kompletnú agendu v súlade s Metodikou č. 2, počas celého obdobia realizácie PHSR (kap. A.4.1)
Pracovná skupina I. Hospodárska oblasť	Zoznam v prílohe č. 1 materiálu Úlohy: špecifikujú ciele a opatrenia, navrhujú aktivity a riešia hierarchiu dôležitosti. Súbežne navrhujú merateľnosť ukazovateľov projektov v špecifikovanej oblasti/hospodárska/
Pracovná skupina II. Sociálna oblasť	Zoznam v prílohe č. 1 materiálu Úlohy: detto, ale v sociálnej oblasti
Pracovná skupina III. Environmentálna oblasť	Zoznam v prílohe č. 1 materiálu Úlohy: detto, ale v environmentálnej oblasti
Externí spolupracovníci	Zoznam v prílohe č. 1 materiálu

Konzultácia navrhovaných materiálov, s koordinátorom projektu, podľa jednotlivých tém (oblastí)

Tabuľka 108: Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie spracovania PHSR, Zdroj: vlastné spracovanie

6.1.1. Spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie

Organizačné zabezpečenie	
Riadiaca skupina	A./ Koordinácia pravidelných zasadnutí pracovných skupín. B./ Zabezpečuje spoluprácu s internými zamestnancami MsÚ C./ Konzultácia s externými odborníkmi podľa jednotlivých oblastí D./ Kontrola postupu spracovania jednotlivých kapitol PHSR a priebežné vyhodnocovanie kompletnej agendy súvisiacej s tvorbou PHSR.

Tabuľka 109: Spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie, Zdroj: vlastné spracovanie

6.2. KOMUNIKAČNÝ PLÁN PRE FÁZU REALIZÁCIE PHSR (FORMULÁR F6)

Č	Časový rámec	miest o	Cieľová skupina	forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	výstupy
1	04/2016	MsÚ	Občania	Materiál na rokovanie MsZ	2016 hodnotenie plnenia PHSR	Akčný plán (AP) 2016 -2017	Uznesenie MsZ Monitorovacia správa č. 1
2	04/2017	MsÚ	Občania	Materiál na rokovanie MsZ	2016 hodnotenie plnenia PHSR	Hodnotiaca správa, AP 2018 - 2019	Uznesenie MsZ Monitorovacia správa č. 2
3	04/2018	MsÚ	Občania	Materiál na rokovanie MsZ	2017 hodnotenie plnenia PHSR	Hodnotiaca správa, AP 2018 - 2019	Uznesenie MsZ Monitorovacia správa č. 3
4	04/2019	MsÚ	Občania	Materiál na rokovanie MsZ	2018 hodnotenie plnenia PHSR	Hodnotiaca správa, AP 2018 - 2019	Uznesenie MsZ Monitorovacia správa č. 4
5	04/2020	MsÚ	Občania	Materiál na rokovanie MsZ	2019 hodnotenie plnenia PHSR	Hodnotiaca správa, AP 2018 - 2019	Uznesenie MsZ Monitorovacia správa č. 5
6	04/2020	MsÚ	Občania	Materiál na rokovanie MsZ	Návrh AP 2020 -2022	Materiály MsÚ	Uznesenie MsZ

Tabuľka 110: Komunikačný plán pre hodnotenie fázy realizácie PHSR, Zdroj: vlastné spracovanie

6.3. KRITÉRIA HODNOTENIA VÝBERU PROJEKTOV PHSR (FORMULÁR F3)

6.3.1. Systém hodnotenia pre výber projektov

Riadiaca skupina so zreteľom na reálne možnosti mesta financovania projektov navrhla nasledovný systém hodnotenia a následne aj zaraďovania projektov do rozpočtu mesta.

Schvaľovanie jednotlivých projektov (aktivít) bude akcentované najmä vzhľadom na ich dôležitosť a najmä na dopady hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta.

Projekty sa na základe tohto aspektu hodnotiť nasledovne: základe 5 stupňov priority:

Prvá skupina projektov (najvyšší stupeň dôležitosti) – patria sem aktivity,

a./ ktoré vyplývajú priamo z legislatívy (národnej, resp. aproximačnej)

b./ aktivity riešiace havarijnú situáciu, resp. priamo predchádzajú vzniku týchto situácií

Druhá skupiny projektov (projekty s vysokým stupňom dôležitosti) – patria sem aktivity,

Ktoré majú priamo oporu vo všeobecne záväzných nariadení (VZN) mesta, v koncepčných materiáloch mesta a investičné projekty s ukončenou prípravnou fázou (právoplatné stavebné povolenie, ukončené verejné obstarávanie).

Tretia skupina projektov (projekty so stredným stupňom dôležitosti – patria sem aktivity, ktoré majú možnosť uchádzať sa o doplnkové zdroje financovania (majú oporu v programovej štruktúre operačných programov a prioritných osí EŠIF).

Štvrtá skupina projektov (projektové aktivity s nižším stupňom dôležitosti – patria sem aktivity, ktoré sa nachádzajú v zásobníku projektov, sú bez ukončenej prípravnej fázy (bez projektovej dokumentácie, bez stavebného povolenia).

Piata skupina projektov – ostatné projekty.

6.3.2. Formy hodnotenia plnenia PHSR

Kate- gória	Stupeň Dôležitos- ti	Hodnotiace kritérium – popis podmienok pre zariadenie aktivity (projektu) do stupňa dôležitosti	Hodnotenie Projektov
1	najvyšší	a./ aktivity vyplývajúce zo zákona alebo z podmienok aproximačného práva EÚ. b./ aktivity riešiace havarijnú situáciu, resp. priamo predchádzajú vzniku týchto situácií	S 2.2.11, S 2.2.12, S 2.4.9, E 5.6,
2	vysoký	a./ aktivity podporené VZN mesta, alebo koncepciou b./ Investičné aktivity s právoplatným stavebným povolením, ukončeným verejným obstarávaním.	H 1.1.2, H 1.1.5, H 1.2.2, H 1.2.6, H 1.3.2, H 1.7.1, H 1.8.1, S 2.1.1, S 2.6.4, S 2.9.2, S 2.9.7, E 2.2, E 3.11, E 6.6
3	stredný	a./ Projekty investičného a neinvestičného charakteru, ktoré majú možnosť uchádzať sa o doplnkové zdroje financovania alebo cudzie zdroje financovania.	H 1.1.1, H 1.1.3, H 1.1.4, H 1.2.6, H 1.3.8, H 1.5.3, H 1.7.3, S 2.1.2, S 2.1.5, S 2.4.3, S 2.6.1, S 2.7.7, S 2.9.12, S 2.9.13, E 2.7, E 3.4, E 5.2,
4	nízky	a./ aktivity, ktorí sa nachádzajú v	H 1.1.7, H 1.2.4, H 1.2.7, H 1.6.7, H 1.6.8, H 1.6.9,

„zásobníku“ projektov a nemajú ukončenú (zahájenú) prípravnú fázu.	H 1.7.6, H 1.8.12, S 2.2.6, S 2.4.5, S 2.4.6, S 2.6.7, S 2.9.4, S 2.9.8, S 2.9.9, S 2.9.10, S 2.9.11, E 1.4, E 5.8,
--	---

5 ostatné

Poznámka: pre hodnotenie projektu stačí splniť jednu z podmienok a./, alebo b./¹¹

Tabuľka 111: Formy hodnotenia PHSR, Zdroj: vlastné spracovanie

6.4. PLÁN HODNOTENIA PHSR (FORMULÁR R5)

Typ hodnotenia	Vykonat' prvý krát	Dôvod vykonania – periodicita hodnotenia
Strategické hodnotenie	Do konca roka 2016	Na základe rozhodnutia primátora mesta, resp. podľa aktuálnej potreby.
Operatívne hodnotenie		
Hodnotenie celého Celého PHSR „ad hoc“	2016 – 2020	Každoročne, v súlade s príslušnými úst. Zák. NR SR 539/2008 o podpore reg. rozvoja v platnom znení, do marca príslušného kalendárneho roku.
Tematické hodnotenie časti PHSR „ad hoc“	2016	V prípade, že téma bola hodnotená ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe.
mimoriadne hodnotenie PHSR		V prípade značného odklonu od stanovených cieľov, resp. pri zmene definovaných cieľov podľa jednotlivých prioritných oblastí, alebo objektívnej zmene ukazovateľov. Návrh podáva primátor, alebo projektový manažér.
„ad hoc“ hodnotenie celého PHSR	2017 – 2020	Aktualizácia materiálu sa v zmysle platnej Metodiky (2.0) predpokladá každé 3, resp. 4 roky.
„ad hoc“ komplexné hodnotenie celého PHSR, alebo jeho časti		Dôvod vykonania môže byť na základe: <ul style="list-style-type: none">• rozhodnutia primátora,• rozhodnutia mestského kontrolóra,• podnetu poslancov MsZ Turzovka,• Správy vykonaného auditu ,• protokolu Národného kontrolného úradu.
„ad hoc“ komplexné hodnotenie celého PHSR, alebo jeho časti	2020	Na základe rozhodnutia primátora mesta za účelom nastavenia akčného plánu do roku 2023.

Tabuľka 112 : Plán hodnotenia PHSR, Zdroj: vlastné spracovanie

¹¹ Poznámka: tučne vyznačené indikatívne aktivity sú súčasťou Akčného plánu na obdobie 2015 - 2016
Tabuľka Chyba! Len hlavný dokument.: Formy hodnotenia PHSR, Zdroj: vlastné spracovanie

6.5. POSTUP TVORBY PHSR

Postup tvorby PHSR	
Dokument – názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Turzovka 2016 – 2020, s výhľadom do roku 2023
Štruktúra:	V súlade s metodikou na vypracovanie PHSR (verzia 2.0) február 2015
Spracovanie – forma	Marec 2015 – december 2015
Obdobie:	Počet členov: stretnutia 1 x mesačne
Riadiaci tím:	Počet členov: stretnutia 1 x mesačne
Pracovný tím:	Počet členov: stretnutia 1 x mesačne (od 09/2015)
Externá spolupráca:	Účasť verejnosti a komunikácia s verejnosťou - nebola realizovaná
Prerokovanie	Náklady na spracovanie: Verejné pripomienkovanie: osnova od 05/2015, materiál od 10/2015
Schválenie	Návrh na uznesenie zastupiteľstva

Tabuľka 113: Postup tvorby PHSR, Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategia

**PROGRAM HOSPODÁRSKÉHO A SOCIÁLNEHO
ROZVOJA MESTA TURZOVKA
NA OBDOBIE 2016-2020
S VÝHLADOM DO ROKU 2023**

FINANČNÁ ČASŤ

7. FINANČNÁ ČASŤ

Jednou z kľúčových otázok programu rozvoja je schopnosť mesta v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Finančné zdroje potrebné pre naplnenia aktivít uvedených v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Turzovka na roky 2015 - 2020 budú plynúť z viacerých zdrojov: rozpočet mesta (čo je základným zdrojom financovania aktivít), fondy Európskej únie, zdroje štátu, zdroje vyššie územného celku, úverové zdroje, súkromné zdroje, ostatné verejné zdroje. Väčšina projektov bude mať viacdrojové financovanie. Finančné zabezpečenie podpory regionálneho rozvoja Zákon o podpore regionálneho rozvoja (zákon č. 539/2008 Z.z.) definuje zdroje financovania regionálneho rozvoja v § 4:

1. Regionálny rozvoj sa financuje :

- zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev,
- zo štátnych účelových fondov,
- z rozpočtov vyšších územných celkov,
- z rozpočtov obcí,
- z prostriedkov fyzických osôb,
- z prostriedkov právnických osôb,
- z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií,
- z prostriedkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi,
- z iných prostriedkov, ak to ustanoví osobitný predpis.

2)Doplňovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú finančné prostriedky z Európskej únie poskytované podľa osobitných predpisov.

7.1. FINANČNÝ RÁMEC

Indikatívny rozpočet (formulár F-5) – sumarizácia

Oblasť	Akčný plán	Akčný plán	Akčný plán	Spolu
	2016 - 2017	2018 - 2019	2019 - 2020	
Hospodárska	2 200 000	3 070 000	1 600 000	6 870 000
Sociálna	1 375 000	3 684 000	2 950 000	8 009 000
Environmentálna	1 445 000	650 000	1 050 000	3 145 000

Tabuľka 114 –Indikatívny rozpočet

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO
ROZVOJA MESTA TURZOVKA
NA OBDOBIE 2016-2020
S VÝHLADOM DO ROKU 2023**

ZÁVER

8. ZÁVER

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Turzovka je vypracovaný na obdobie 2016 – 2020, s výhľadom do roku 2023, v súlade s nadradenými dokumentmi. Okrem nadradených dokumentov organizácií a inštitúcií sa bral ohľad na zákon NR SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v platnom znení. V súčasnosti je mesto Turzovka dobre rozvinuté najmä vďaka efektívnemu využívaniu finančných grantov, fondov a iných finančných dotácií v minulých programových obdobiach.

Dokument bol spracovaný ako podporný dokument pre stanovenie prioritných rozvojových oblastí, strategických cieľov a aktivít rozvoja mesta Turzovka.

Z hľadiska štruktúry je dokument rozdelený na niekoľko častí:

- v prvej všeobecnej časti sa venujeme histórii mesta Turzovka a regiónu Kysúc, základným cieľom a zisteniam dotazníkového prieskumu ako aj partnerstvám mesta,
- v druhej úvodnej časti sme sa zaoberali zámerom a cieľom spracovania PHSR, metodikou spracovania, harmonogramom prípravy, štruktúrou PHSR, zhodnotením PHSR mesta Turzovky na roky 2007 – 2015 ako aj zoznamom úspešne realizovaných a rozpracovaných projektov,
- v tretej analytickej časti sme sa venovali súčasnému stavu mesta, na základe analýzy sme vypracovali sústavu silných a slabých stránok mesta a tiež aj príležitostí a ohrození pre mesto v členení na štyri základné oblasti záujmu metódou analýzy SWOT,
- vo štvrtej strategickej časti sme sa venovali formuláciou stratégie, hierarchiou strategických cieľov. Prioritnými oblastami vyplývajúcimi z dotazníkového prieskumu,
- v piatej oblasti programovej časti sme vychádzajúc z analýz SWOT vypracovali víziu mesta a stanovili základné oblasti priority na dosiahnutie tejto vízie v horizonte 8 rokov,
- v šiestej realizačnej časti sme sa zaoberali inštitucionálnym a organizačným zabezpečením spracovania PHSR, kritériami hodnotenia PHSR, formami jeho plnenia a plánom hodnotenia PHSR,
- v siedmej finančnej časti sme stanovili indikatívny rozpočet, finančný rámec realizácie PHSR a hodnotiace tabuľky pre výber projektov.

V prípade naplnenia rozvojovej stratégie mesta Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Turzovka prispieje k:

- zlepšeniu sociálnej a hospodárskej situácie mesta,
- zvýšeniu atraktivity mesta, tým aj prilákanie nových obyvateľov, návštevníkov a investorov,
- skvalitneniu a zvýšeniu záujmu o šport, rekreáciu, turizmus, cestovný ruch a to nielen v meste, ale i na medzi regionálnej úrovni,
- zlepšeniu stavu životného prostredia v meste.

Mesto Turzovka dňa 7.6.2016 (po doplnení 17.6.2016) zaslalo Okresnému úradu Čadca, Odbor starostlivosti o životné prostredie Oznámenie o strategickom dokumente Programu rozvoja mesta Turzovka na roky 2016 – 2020 s výhľadom do roku 2023, v ktorom žiadalo posúdiť strategický dokument mesta Turzovka podľa zákona 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Dňa 8.8.2016 bolo Mestu Turzovka na základe Oznámenia o strategickom dokumente Programu rozvoja mesta Turzovka na roky 2016-2020, s výhľadom do roku 2023 doručené Rozhodnutie Okresného úradu Čadca, Odbor starostlivosti o životné prostredie, podľa ktorého sa strategický dokument Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Turzovka na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2023, nebude posudzovať v zmysle zákona č. 24/ 2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Mesto Turzovka na základe vyššie uvedeného rozhodnutia pripomienky zainteresovaných orgánov zapracovalo a rozhodnutie je súčasťou príloh Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Turzovka na roky 2016 – 2020 s výhľadom do roku 2023 ako príloha č. 9.

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO
ROZVOJA MESTA TURZOVKA
NA OBDOBIE 2016-2020
S VÝHLADOM DO ROKU 2023**

PRÍLOHY

9. PRÍLOHY

Príloha č. 1: zoznamy členov riadiaceho a monitorovacieho tímu PHSR

zoznamy členov pracovných skupín

zoznamy členov externých spolupracovníkov

Príloha č. 2: zoznam informačných zdrojov použitých pri spracovaní PHSR

zoznam analyzovaných východiskových viacúrovňových dokumentov

a príslušnej spolu súvisiacej legislatívy

zoznam kvantitatívnych a kvalitatívnych dát

Príloha č. 3: zoznam použitých skratiek v PHSR

Príloha č. 4: akčný plán na rozpočtový rok 2016, s výhľadom do roku 2018

Príloha č. 5: vzor použitého dotazníka (dokument Word)

sumarizácia výsledkov a grafické vyjadrenie dotazníka

Príloha č.6: umiestnenie zdravotníckych zariadení v meste Turzovka

Príloha č. 7: mapová časť

Príloha č. 8: použitá literatúra

Príloha č. 9: rozhodnutie Okresného úradu Čadca, Odbor starostlivosti o ŽP